

2024/2467

30.9.2024

KOMISJONI OTSUS (EL) 2024/2467,

13. veebruar 2024,

**riigiabi meetmete SA.52162 (2019/C) (ex 2018/FC) – Taani ja SA.52617 (2019/C) (ex 2018/FC) –
Rootsi kohta, mida Taani ja Rootsi rakendasid konsortsiumi Øresundsbro Konsortiet suhtes**

(teatavaks tehtud numbri C(2024) 959 all)

(Ainult ingliskeelne tekst on autentne)

(EMP's kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut (edaspidi „ELi toimimise leping“), eriti selle artikli 108 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama märkusi vastavalt osutatud sätetele ⁽¹⁾ ja võttes nende märkusi arvesse

ning arvestades järgmist:

1. MENETLUS

1.1. Ametlik kaebus

- (1) 16. aprillil 2013 esitas ForSea ⁽²⁾ (edaspidi „kaebuse esitaja“) komisjonile kaebuse, milles väitis, et riigigarantiid, mille Taani ja Rootsi (edaspidi koos „riigid“) andsid konsortsiumile Øresundsbro Konsortiet I/S (edaspidi „konsortsium“) seoses Sundi püsiühendusega (edaspidi „püsiühendus“), kujutasid endast ebaseaduslikku riigiabi ja et see riigiabi on siseturuga kokkusobimatu ⁽³⁾. Kaebuse esitaja osutab parvlaevateenust üle Sundi väina põhjapoolse kitsaia osa Taanis asuva Helsingøri ja Rootsis asuva Helsingborgi vahel.
- (2) Komisjon saatis 13. mail 2013 riikidele teabenõude. Riigid esitasid ühise vastuse, mis registreeriti 28. juunil 2013. Komisjon küsis 15. oktoobril 2013 lisateavet, millele riigid vastasid 11. detsembril 2013 ja 12. märtsil 2014.
- (3) 2. detsembril 2013 esitas kaebuse esitaja lisateavet. 8. jaanuari 2014. aasta kirjaga esitas kaebuse esitaja riigigarantiide kohta täiendavad dokumendid ja väitis, et lisaks garantiidele kohaldatakse konsortsium suhtes Taanis ka maksusoodustusrežiimi ⁽⁴⁾. Pärast kaebuse esitajalt teabe saamist saatis komisjon 21. veebruaril 2014 riikidele teabenõude. 11. märtsil 2014 teatas Rootsi komisjonile, et tal ei ole väidetavate maksusoodustuste kohta märkusi. Taani esitas vastuse 24. aprillil 2014.
- (4) 15. mail 2014 saatis komisjon Taanile veel ühe teabenõude, millele Taani vastas 13. juunil 2014.

⁽¹⁾ ELT C 109, 22.3.2019, lk 46 ja ELT C 109, 22.3.2019, lk 72.

⁽²⁾ Komisjonile esitas 16. aprillil 2013 kaebuse Scandlines Øresund I/S. HH Ferries Group ostis 2015. aasta jaanuaris äriühingu Scandlines Øresund I/S ja see nimetati ümber äriühinguks HH Ferries I/S. 9. novembril 2018 teatas HH Ferries Group, et tema uus nimi on ForSea.

⁽³⁾ Kaebus registreeriti Taani puhul numbri SA.36558 all ja Rootsi puhul numbri SA.36662 all.

⁽⁴⁾ Kaebuse see osa registreeriti numbri SA.38371 all.

- (5) Kaebuse esitaja esitas 24. märtsil ning 2., 3., 24. ja 28. aprillil 2014 lisateabena konsortsiumi aastaaruande ja ajakirjanduses ilmunud artiklid ning märkuse väidetavate maksusoodustuste kohta. Komisjon ei edastanud seda teavet Taanile ega Rootsile.
- (6) 20. mail 2014 esitas kaebuse esitaja lisateavet. 4. juunil 2014 kutsus komisjon riike üles esitama kaebuse esitaja 20. mai 2014. aasta teabe kohta märkusi. Riigid esitasid ühise vastuse 26. juunil 2014.
- (7) 30. mail ning 3. ja 17. juunil 2014 esitas kaebuse esitaja ajakirjanduses ilmunud artiklite kohta lisateavet. Komisjon ei edastanud seda teavet Taanile ega Rootsile.
- (8) 18. juunil 2014 esitas kaebuse esitaja lisateavet. 30. juunil 2014 edastas komisjon selle teabe riikidele. Riigid esitasid ühise vastuse 1. septembril 2014.
- (9) 27. augustil ning 8. ja 9. septembril 2014 esitas kaebuse esitaja ajakirjanduses ilmunud artiklite kohta lisateavet. Komisjon ei edastanud seda teavet Taanile ega Rootsile.
- (10) 15. septembril 2014 esitasid riigid ühisavalduse ja lisateavet.

1.2. 2014. aasta otsus

- (11) 15. oktoobril 2014 võttis komisjon vastu otsuse⁽⁵⁾ (edaspidi „2014. aasta otsus“), milles leiti esiteks, et püsiühendusega seotud sisemaa maantee- ja raudteeühenduste riiklikku rahastamist ning Taani „ühist maksustamiskorda“ ei tohiks käsitada riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses. Teiseks otsustas komisjon mitte esitada vastuväiteid „Taani maksustamise erimeetmetele, mis on seotud varade amortiseerimise ja kahjumi edasikandmisega, ning Taani poolt konsortsiumile antud garantiidele“, sest kuigi need meetmed kujutavad endast riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, on need ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti b alusel siseturuga kokkusobivad. Samas otsuses leidis komisjon, et „Rootsi poolt konsortsiumile antud garantiid“ kujutab endast olemasolevat abi nõukogu määruse (EÜ) nr 659/1999⁽⁶⁾ (edaspidi „määrus (EÜ) nr 659/1999“) artikli 1 punkti b alapunkti i ning Norra, Austria, Soome ja Rootsi ühinemisakti⁽⁷⁾ (edaspidi „Austria, Soome ja Rootsi ühinemisakt“) artikli 144 tähenduses, mille suhtes ei ole põhjust algatada menetlust, et teha ettepanek asjakohaste meetmete võtmiseks seoses olemasolevate abikavadega⁽⁸⁾. Samuti leidis komisjon, et „riikidel ja konsortsiumil võis olla õiguspärane ootus, et komisjon ei sea riigigarantiisid ega maksumeetmeid riigiabi eeskirjade alusel kahtluse alla“. Komisjon põhjendas seda järeldust juhtumi konkreetsete asjaoludega ja komisjoni üldise poliitikaga, mille kohaselt ei saa enne Üldkohtu 12. detsembri 2000. aasta otsust kohtuasjas Aéroports de Paris⁽⁹⁾ (edaspidi „Aéroports de Paris“ kohtuotsus⁽⁹⁾) lõplikult vastu võetud meetmeid taristu ehitamise ja käitamise rahastamiseks enam riigiabi eeskirjade alusel kahtluse alla seada, sest ametiasutused võisid õiguspäraselt arvata, et sellised meetmed ei kujuta endast riigiabi ja seega ei ole neist vaja komisjonile teatada (vt ka põhjendus 504). Lisaks leidis komisjon 2014. aasta otsuses, et kuna „riigigarantiid ja maksusoodustused on igal juhul siseturuga kokkusobivad“, ei olnud vaja kindlaks teha, kas need õiguspärased ootused kestsid pärast Aéroports de Paris⁽⁹⁾ kohtuotsuse kuupäeva edasi.

⁽⁵⁾ Komisjoni 15. oktoobri 2014. aasta otsus C(2014) 7358 final juhtumites SA.36558 (2014/NN) ja SA.38371 (2014/NN) kohta – Taani ning juhtumi SA.36662 (2014/NN) – Rootsi – Øresundsbro Konsortietile antud abi (ELT C 418, 21.11.2014, lk 1 ja ELT C 437, 5.12.2014, lk 1).

⁽⁶⁾ Nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määrus (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks (EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1).

⁽⁷⁾ Akt Norra Kuningriigi, Austria Vabariigi, Soome Vabariigi ja Rootsi Kuningriigi ühinemistingimuste ja Euroopa Liidu aluslepingutesse tehtavate muudatuste kohta (EÜT C 241, 29.8.1994, lk 21).

⁽⁸⁾ Määruse (EÜ) nr 659/1999 artiklis 18 on sätestatud: „Kui komisjon leiab liikmesriigi poolt vastavalt artiklile 17 esitatud teavet silmas pidades, et olemasolev abikava ei sobi või enam ei sobi ühisturuga kokku, siis esitab ta soovitus, milles pakub kõnealusele liikmesriigile asjakohaseid meetmeid“.

⁽⁹⁾ Kohtuotsus, Üldkohus, 12. detsember 2000, Aéroports de Paris vs. Euroopa Komisjon, T-128/98, ECLI:EU:T:2000:290.

1.3. 2014. aasta otsuse osaline tühistamine

- (12) 12. veebruaril 2015 esitas kaebuse esitaja Üldkohtule ELi toimimise lepingu artikli 263 alusel hagi 2014. aasta otsuse tühistamiseks. Üldkohus tühistas 19. septembri 2018. aasta otsusega 2014. aasta otsuse (edaspidi „Sundi väina kohtuotsus“) ⁽¹⁰⁾ osas, milles komisjon otsustas mitte esitada vastuväiteid riikide poolt konsortsiumile antud garantiide ning Taani poolt konsortsiumile seoses varade amortiseerimise ja kahjumi edasikandmisega antud abi kohta.
- (13) Ülejäänud osas jättis Üldkohus hagi rahuldamata. Eelkõige lükkas ta tagasi kaebuse esitaja väited seoses komisjoni järeltulekuga, et sisemaa maantee- ja raudteeühenduste riikliku rahastamise meetmed ja Taani „ühine maksustamiskord“ ei kujutanud endast riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses. Üldkohus lükkas tagasi ka väite, et komisjon rikkus õigusnorme, kui ta leidis, et konsortsium ja riigid võivad tugineda õiguspärasele ootusele, mis juhul, kui konsortsiumile antud abi tunnistatakse siseturuga kokkusobimatuks, välistab Aéroports de Paris' kohtuotsusele eelnenud ajavahemiku jooksul antud abi tagasinõudmise.
- (14) Sundi väina kohtuotsust edasi ei kaevatud.

1.4. Teabevahetus pärast Sundi väina kohtuotsust

- (15) 22. oktoobril 2018 saatis komisjon riikidele teabenõude, küsides faktilist teavet ja tõendeid konsortsiumile antud garantiide kohta, millele riigid vastasid 10. detsembril 2018.
- (16) 10. detsembril 2018 toimus komisjoni talituste ja kaebuse esitaja vahel kohtumine.
- (17) 11. detsembril 2018 esitasid riigid komisjonile märkuse Sundi väina kohtuotsuse võimalike tagajärgede ja komisjoni tulevase otsuse kohta.
- (18) 17. detsembril 2018 toimus komisjoni talituste kohtumine riikide ja konsortsiumiga, et arutada püsiühenduse majanduslikke ja rahalisi aspekte, millega seoses olid komisjoni talitused saatnud 10. detsembril 2018 riikidele ettevalmistavad küsimused.
- (19) 21. detsembril 2018 esitasid Scandlines Danmark ApS ja Scandlines Deutschland GmbH (edaspidi koos „Scandlines“) komisjonile kirja, milles käsitleti Sundi väina kohtuotsust ja selle seost Üldkohtu 13. detsembri 2018. aasta otsusega Fehmarni väina käsitlevas kohtuasjas Scandlines vs. komisjon (edaspidi „Scandlinesi Fehmarni väina kohtuotsus“) ⁽¹¹⁾.
- (20) Riigid esitasid 21. detsembril 2018 seoses 17. detsembril 2018 toimunud kohtumisega lisateavet. Taani esitas selle kohta veel lisateavet 17. jaanuaril 2019 ja riigid 21. jaanuaril 2019.
- (21) Stena Line Scandinavia AB (edaspidi „Stena Line“) esitas 30. jaanuaril ja 1. veebruaril 2019 komisjonile teavet, mis käsitles Sundi väina kohtuotsust ja selle seost Üldkohtu 13. detsembri 2018. aasta otsusega Fehmarni väina käsitlevas kohtuasjas Stena Line vs. komisjon (edaspidi „Stena Line'i Fehmarni väina kohtuotsus“) ⁽¹²⁾.
- (22) 6. veebruaril 2019 küsis komisjon seoses 17. detsembril 2018 toimunud kohtumisega ja 21. detsembril 2018 esitatud teabega riikidelt lisateavet, mis esitati 29. märtsil 2019.

⁽¹⁰⁾ Kohtuotsus, Üldkohus, 19. september 2018, HH Ferries jt vs. komisjon, T-68/15, ECLI:EU:T:2018:563.

⁽¹¹⁾ Kohtuotsus, Üldkohus, 13. detsember 2018, Scandlines Danmark ApS ja Scandlines Deutschland GmbH vs. komisjon, T-630/15, ECLI:EU:T:2018:942.

⁽¹²⁾ Kohtuotsus, Üldkohus, 13. detsember 2018, Stena Line Scandinavia AB vs. komisjon, T-631/15, ECLI:EU:T:2018:944.

1.5. Menetluse algatamise otsus

- (23) Komisjon teavitas 28. veebruari 2019. aasta kirjaga riike oma otsusest algatada ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikes 2 sätestatud menetlus seoses riigigarantiidega, mille riigid andsid konsortsiumile püsiühenduse rahastamiseks, ning seoses Taani maksustamise erinormidega, mis käsitlesid konsortsiumi varade amortisatsiooni ja kahjumi edasikandmist (edaspidi „menetluse algatamise otsus“).
- (24) Menetluse algatamise otsus avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* 22. märtsil 2019 ⁽¹³⁾. Komisjon palus huvitatud isikutel esitada märkused ühe kuu jooksul.

1.6. Ametlik uurimismenetlus

- (25) 23. aprillil 2019 esitasid kaebuse esitaja, Scandlines ja Stena Line märkused menetluse algatamise otsuse kohta. Komisjon edastas need märkused riikidele 2. ja 8. mail 2019. 17. mail 2019 esitas veel kolm huvitatud isikut (Föreningen Svensk Sjöfart (edaspidi „FSS“), Grimaldi Group (edaspidi „Grimaldi“) ja Trelleborg Hamn AB (edaspidi „Trelleborgi sadam“)) märkused menetluse algatamise otsuse kohta. Komisjon edastas need märkused riikidele 7. juunil 2019. Riigid esitasid oma vastuse neile märkustele oma 8. juuli 2019. aasta märkustes menetluse algatamise otsuse kohta (põhendus 28).
- (26) 24. aprillil 2019 esitasid riigid komisjonile mitteametliku ettepaneku ametliku uurimismenetluse kokkulepitud ajakava kohta.
- (27) 24. juunil 2019 esitas Stena Line täiendavad märkused. Komisjon edastas need täiendavad märkused riikidele 25. juunil 2019. Riigid konkreetselt nende märkuste kohta vastust ei esitanud.
- (28) 8. juulil 2019 saatsid riigid komisjonile oma märkused menetluse algatamise otsuse kohta.
- (29) 28. augustil ja 9. oktoobril 2019 pidasid komisjoni talitused riikide ja konsortsiumiga telefonikonverentse.
- (30) 18. novembril ja 9. detsembril 2019 esitas kaebuse esitaja lisateavet, mille komisjon edastas 16. detsembril 2019 Taanile ja 20. detsembril 2019 Rootsile. 20. detsembril 2019 esitas kaebuse esitaja lisateavet. Komisjon edastas need täiendavad märkused riikidele 4. veebruaril 2020. Riigid konkreetselt 18. novembri, 9. detsembri ja 20. detsembri 2019. aasta märkustele vastust ei esitanud.
- (31) 22. aprillil 2020 esitasid riigid komisjonile märkuse, mille alusel pidasid komisjoni talitused 23. aprillil 2020 riikide ja konsortsiumiga virtuaalse kohtumise.
- (32) 28. mail 2020 korraldasid komisjoni talitused riikide ja konsortsiumiga virtuaalse kohtumise. 29. mail 2020 saatis komisjon riikidele küsimused, millele riigid vastasid 2., 17. ja 18. juunil 2020. 17. juunil 2020 esitasid riigid komisjonile märkuse konsortsiumi tulevaste refinantseerimisvajaduste kohta.
- (33) 17. juunil 2020 korraldasid komisjoni talitused kaebuse esitajaga virtuaalse kohtumise.
- (34) 1. juulil 2020 esitas kaebuse esitaja komisjonile täiendavad märkused.
- (35) 1. juulil 2020 esitasid riigid komisjonile lisateavet konsortsiumi tulevase refinantseerimise kohta.
- (36) 13. juulil 2020 esitasid riigid komisjonile täiendavad märkused, mille alusel pidasid komisjoni talitused 17. septembril 2020 riikide ja konsortsiumiga virtuaalse kohtumise. Taani esitas 21. septembril 2020 lisateavet.

⁽¹³⁾ Joonealune märkus 1.

- (37) 1. septembril 2020 esitasid riigid komisjonile lisateavet konsortsiumi tulevase refinantseerimise kohta.
- (38) 17. septembril 2020 esitas kaebuse esitaja täiendavad märkused. 18. septembril 2020 ja 14. oktoobril 2020 edastas komisjon riikidele need täiendavad märkused ning 1. juuli 2020. aasta märkused (põhjendus 34), millele riigid vastasid 11. novembril 2020.
- (39) 28. septembril 2020 esitasid riigid komisjonile lisateavet.
- (40) 14. oktoobril 2020 saatis komisjon Taanile küsimused. Taani vastas neile küsimustele 16. detsembril 2020. Komisjoni talitused küsisid 29. jaanuaril 2021 Taanilt täiendavaid selgitusi, mida arutati 3. veebruaril 2021 toimunud komisjoni talituste, riikide ja konsortsiumi virtuaalsel kohtumisel. 4. veebruaril ja 7. aprillil 2021 esitas Taani komisjonile täiendavat teavet.
- (41) 29. aprillil 2021 esitas kaebuse esitaja komisjonile täiendavad märkused.
- (42) Komisjoni talitused küsisid 10. mail 2021 Taanilt täiendavaid selgitusi, mida arutati 27. mail 2021 toimunud komisjoni talituste, Taani ja konsortsiumi virtuaalsel kohtumisel.
- (43) 3. juunil 2021 saatis komisjon riikidele küsimused, millele riigid vastasid 16. juunil 2021. 23. juunil 2021 korraldasid komisjoni talitused riikide ja konsortsiumiga virtuaalse kohtumise.
- (44) 4. juunil 2021 korraldasid komisjoni talitused kaebuse esitajaga virtuaalse kohtumise. 10. juunil 2021 esitas kaebuse esitaja komisjonile vastused 4. juuni 2021. aasta virtuaalsel kohtumisel tõstatatud küsimustele.
- (45) Kaebuse esitaja esitas komisjonile teavet 5. oktoobril 2021.
- (46) 22. novembril 2021 korraldasid komisjoni talitused riikidega virtuaalse kohtumise.
- (47) Riigid esitasid täiendavat teavet 25. novembril 2021.
- (48) 20. veebruaril 2022 saatis komisjon Taanile küsimused. Taani vastas neile küsimustele 28. mail 2022.
- (49) 28. oktoobril 2022 saatsid komisjoni talitused riikidele mõned ametliku uurimisega seotud esialgsed tähelepanekud, mida arutati 5. detsembril 2022 toimunud komisjoni talituste, konsortsiumi ja riikide virtuaalsel kohtumisel. Komisjoni talitused saatsid 6. detsembril 2022 Taanile täiendavat võrdlusteavet. Riigid vastasid komisjoni talituste 28. oktoobri 2022. aasta esialgsetele tähelepanekutele 3. ja 16. mail 2023. Komisjoni talitused korraldasid 9. juunil 2023 riikide ja konsortsiumiga virtuaalse kohtumise, mille kohta komisjoni talitused saatsid 20. juulil 2023 riikidele täiendavad esialgsed tähelepanekud.
- (50) 3. juulil 2023 esitasid riigid komisjonile teabe võimaliku kohustuse kohta seoses tulevaste riigigarantiidega.
- (51) 22. septembril 2023 korraldasid komisjoni talitused riikide ja konsortsiumiga virtuaalse kohtumise.
- (52) Komisjon küsis 2., 11. ja 27. oktoobril 2023 riikidelt lisateavet, millele riigid vastasid 7. novembril 2023.
- (53) 3. jaanuaril 2024 esitas Trelleborgi sadam komisjonile kirja, milles teatas, et kui komisjon ei ole kahe kuu jooksul oma seisukohta kindlaks määranud, esitab ta komisjoni tegevusetuse tõttu viivitamata hagi Euroopa Liidu Üldkohtusse.
- (54) 29. jaanuaril 2024 esitasid riigid lubaduse, et konsortsium rahastab uut võlga ja refinantseerib olemasolevat võlga turutingimustel.

- (55) Riigid nõustuvad 15. augusti 2023. aasta ja 22. septembri 2023. aasta kirjadest erandkorras loobuma oma õigustest, mis tulenevad ELi toimimise lepingu artiklist 342 koostöimes määruse nr 1/1958⁽¹⁴⁾ artikliga 3, ning nõustuvad, et käesolev otsus võetakse vastu ja edastatakse ainult inglise keeles.

2. PROJEKTI JA VÄIDETAVATE ABIMEETMETE ÜSIKASJALIK KIRJELDUS

2.1. Püsiühendus

- (56) Püsiühendus on Rootsi ranniku ja Taani Amageri saare vaheline 16 km pikkune maantee- ja raudteeliikluse püsiühendus, mis koosneb tasulisest sillast, Peberholmi tehissaarest ja merealusest tunnelist. See tagab otseühenduse Kopenhaageni (Taani) ja Malmö (Rootsi) vahel ning ehitati Euroopa pikima kombineeritud maantee- ja raudteesillana.
- (57) Püsiühendus ehitati aastatel 1995–2000 ja see on olnud kasutuses alates 2000. aasta juulist.
- (58) Püsiühendus oli Euroopa Ülemkogu poolt 1994. aastal heaks kiidetud üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) prioriteetsete projektide esimeses nimekirjas. Riigid viitasid TEN-T prioriteetseid projekte käsitlevale 2010. aasta analüüsile, milles komisjon märkis, et püsiühendus „on aidanud liiklust oluliselt suurendada ning sellel on väga oluline positiivne mõju Kopenhaageni ja Skåne piirkonna arengule“⁽¹⁵⁾. Püsiühendus ühendab „Põhjamaade kolmnurga maantee- ja raudteeühendused“ (TEN-T prioriteetne projekt nr 12) Taani ja „Fehmarni väina“ (TEN-T prioriteetne projekt nr 20) kaudu Saksamaa ja Kesk-Euroopaga.
- (59) Riikide eesmärk oli luua püsiühenduse abil parem maantee- ja raudteeühendus Taani ja Rootsi vahel ning tagada sellega vajalikud tingimused tõhusamaks ja ulatuslikumaks kultuuri- ja majanduskoostööks ning ühise töö- ja eluasemeturu arendamiseks Sundi väina piirkonnas, mis on kasulik mõlemale riigile. Püsiühendus parandab oluliselt ka juurdepääsu Sundi väina vastaskallastel asuvatele Kopenhaageni ja Malmö lennujaamadele.
- (60) Lisaks tuli mõlemas riigis rajada sisemaa maantee- ja raudteeühendused, et muuta püsiühendus toimivaks. See sisemaataristu ühendab püsiühenduse vastavalt Taani ja Rootsi riikliku maantee- ja raudteevõrguga. Taani ja Rootsi leppisid kokku, et nende ülesanne on rajada need ühendused oma territooriumil⁽¹⁶⁾.

2.1.1. Konsortsiumi õiguslik ülesehitus ja ülesanded

- (61) Riigid sätestasid püsiühenduse ehitamise, haldamise ja käitamise õiguslikud ja tegevusaspektid 23. märtsil 1991 Taani valitsuse ja Rootsi valitsuse vahel sõlmitud 23. märtsi 1991. aasta lepingus, mis käsitleb püsiühendust üle Sundi väina (edaspidi „valitsustevaheline leping“). Valitsustevahelise lepingu lisaprotokollis on kindlaks määratud riikide solidaarse garantiikohustuse üksikasjad (vt ka põhjendus 85) (edaspidi „valitsustevahelise lepingu lisaprotokoll“). Rootsi ratifitseeris valitsustevahelise lepingu ja selle lisaprotokoll 8. augustil 1991 ning Taani 24. augustil 1991. Valitsustevaheline leping ja selle lisaprotokoll jõustusid ratifitseerimiskirjade vahetamisega Stockholmis 24. augustil 1991.

⁽¹⁴⁾ Määrus nr 1, millega määratakse kindlaks Euroopa Majandusühenduses kasutatavad keeled (EÜT 17, 6.10.1958, lk 385/58).

⁽¹⁵⁾ TEN-T prioriteetsed projekte käsitlev 2010. aasta eduaruanne, Euroopa Komisjon, liikuvuse ja transpordi peadirektoraat, 2010.

⁽¹⁶⁾ Taani valitsuse ja Rootsi valitsuse vaheline 23. märtsi 1991. aasta leping, mis käsitleb püsiühendust üle Sundi väina, artikkel 8.

- (62) Riigid leppisid valitsustevahelises lepingus kokku, et nad rahastavad, ehitavad ja käitavad püsiühendust ühiselt. Valitsustevahelise lepingu artiklis 10 on sätestatud, et Taani ja Rootsi moodustavad sel eesmärgil kumbki piiratud vastutusega äriühingu, mis on täielikult asjaomase riigi omanduses. Valitsustevahelise lepingu artiklis 10 on veel sätestatud, et need äriühingud moodustavad omakorda konsortsiumi, mis on püsiühenduse omanik, ning „vastutavad ühiselt ja ühtse üksusena püsiühenduse projekteerimise ja muude ettevalmistuste eest, samuti selle rahastamise, ehitamise ja käitamise eest“. Selline ülesehitus valiti, et riigid jääksid asjaomaste äriühingute tegelikeks kasusaajateks ning seega jääks riikidele kogu püsiühenduse kasum ja kahjum.
- (63) Riigid rakendasid valitsustevahelise lepingu oma riigisiseste õigusaktidega: i) Rootsis 25. märtsi 1991. aasta valitsuse algatatud eelnõuga 1990/91:158, mis käsitleb Rootsi ja Taani vahelist lepingut püsiühenduse rajamiseks üle Sundi väina (edaspidi „eelnõu 1990/91:158“) ning mis võeti vastu Rootsi parlamendi 12. juuni 1991. aasta otsusega ⁽¹⁷⁾ (edaspidi „Rootsi parlamendi otsus“), ja ii) Taanis Sundi püsiühenduse ehitamise seadusega (19. augusti 1991. aasta seadus nr 590; edaspidi „ehitusseadus“) ⁽¹⁸⁾.
- (64) Ehitusseaduse paragrahvis 5 on sätestatud, et Taani transpordiminister asutab valdusühingu. Ehitusseaduse paragrahvis 6 on sätestatud, et kõnealune valdusühing asutab piiratud vastutusega äriühingu, mis vastutab Taani sisemaa maantee- ja raudteeühenduste eest. Kõnealune piiratud vastutusega äriühing sõlmib konsortsiumilepingu Rootsis asutatud piiratud vastutusega äriühinguga. Sund & Bælt Holding A/S (edaspidi „Sund & Bælt“) asutati 4. detsembril 1991 Taani riigi 100 % omanduses oleva valdusühinguna. 9. detsembril 1991 asutas Sund & Bælt piiratud vastutusega äriühingu A/S Øresundsforbindelsen (edaspidi „A/S Øresund“).
- (65) Rootsi parlamendi otsusega vastu võetud eelnõu 1990/91:158 paragrahvis 4 on sätestatud, et Rootsi Maanteeamet ja Rootsi Raudteeamet ⁽¹⁹⁾ asutavad Rootsi äriühingu, mis vastutab Rootsi sisemaa maantee- ja raudteeühenduse eest ning sõlmib konsortsiumilepingu Taani riigi omanduses oleva äriühinguga. 30. augustil 1991 asutas Rootsi piiratud vastutusega äriühingu Svensk-Danska Broförbindelsen AB (edaspidi „SVEDAB“), mis kuulub Rootsi Maanteeameti (50 %) ja Rootsi Raudteeameti (50 %) kaudu 100 % ulatuses Rootsi riigile ⁽²⁰⁾.
- (66) 27. jaanuari 1992 sõlmisid A/S Øresund ja SVEDAB konsortsiumilepingu ja selle lisaprotokoll (edaspidi „konsortsiumileping“), millega nad asutasid konsortsiumi (st Øresundsbro Konsortiet I/S-i) ⁽²¹⁾ ja kehtestasid selle omandistruktuuri. Konsortsiumileping jõustus 13. veebruaril 1992 pärast Taani ja Rootsi valitsuse heakskiitu. Kooskõlas valitsustevahelise lepinguga on konsortsiumilepingus sätestatud, et püsiühendus kuulub konsortsiumile ja konsortsium vastutab selle kavandamise, projekteerimise, rahastamise, ehitamise, käitamise ja hoolduse ning muude sellega seotud toimingute eest ⁽²²⁾. A/S Øresund ja SVEDAB omavad ühiselt (50/50 põhimõttel) kogu konsortsiumi vara ja kõiki selle õigusi ⁽²³⁾. Partnerettevõtted A/S Øresund ja SVEDAB jagavad konsortsiumi tegevusest saadud kasumi ja kahjumi võrdselt. A/S Øresund ja SVEDAB vastutavad solidaarselt kolmandate isikute ees olevate konsortsiumi kohustuste eest ⁽²⁴⁾.

⁽¹⁷⁾ Riksdagsskrivelse 1990/91:379.

⁽¹⁸⁾ Ehitusseadus koos üle Suur-Belti väina kulgeva püsiühenduse ehitamise seadusega (4. mai 1998. aasta konsolideeritud seadus nr 260) asendati 24. juuni 2005. aasta seadusega nr 588, mis käsitleb äriühingut Sund & Bælt Holding A/S.

⁽¹⁹⁾ 2010. aastal ühinesid Rootsi Maanteeamet (Vägverket) ja Rootsi Raudteeamet (Banverket) Rootsi Transpordiametiks (Trafikverket).

⁽²⁰⁾ Alates 1. jaanuarist 2008 andsid Rootsi Maanteeamet ja Rootsi Raudteeamet pärast Rootsi valitsuse otsust SVEDABi omandiõiguse kasutamise volituse üle Rootsi ettevõtlus-, energeetika- ja kommunikatsiooniministeeriumile.

⁽²¹⁾ Konsortsium asutati nime all „Øresundskonsortiet“, kuid alates 2000. aasta jaanuarist võeti kasutusele nimi „Øresundsbro Konsortiet“.

⁽²²⁾ Valitsustevahelise lepingu artikkel 10 ja konsortsiumilepingu paragrahv 1.

⁽²³⁾ Valitsustevahelise lepingu artikkel 11 ja konsortsiumilepingu paragrahv 3.

⁽²⁴⁾ Valitsustevahelise lepingu artikkel 11 ja konsortsiumilepingu paragrahv 3.

- (67) Konsortsium ei tohi tegeleda muude kui püsiühendusega seotud tegevustega, mis on määratletud konsortsiu-milepingu paragrahvis 1. Konsortsium ei vastuta püsiühendusega seotud sisemaa maantee- ja raudteeühenduste ehitamise eest. Riigid delegeerisid selle ülesande konsortsiumi emaattevõtjatele, st A/S Øresundile ja SVEDABile, kes vastutavad nende ühenduste kavandamise, projekteerimise, rahastamise, ehitamise, käitamise ja hoolduse eest oma riigis ⁽²⁵⁾.
- (68) Nagu menetluse algatamise otsuse põhjenduses 48 juba selgitatud, ei puuduta ametlik uurimine ja seega ka käesolev otsus A/S Øresundi ja SVEDABi kasuks võetud meetmeid, mis on seotud sisemaa maantee- ja raudteeühenduste rahastamisega. Komisjon leidis 2014. aasta otsuses, et need meetmed ei kujuta endast riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, ning Üldkohus lükkas Sundi väina kohtuotsuses kaebuse esitaja esitatud tühistamishagi nende meetmete osas tagasi. Komisjon märgib sellega seoses, et kaebuse esitaja ei ole Sundi väina kohtuotsust edasi kaevanud.

2.1.2. Püsiühenduse rahastamismudel

- (69) Valitsustevahelise lepingu artiklis 1 viidatakse „tasulisele“ püsiühendusele. Valitsustevahelise lepingu artiklis 14 on ka täpsustatud, et konsortsium katab püsiühenduse projekteerimise ja muude ettevalmistuste ning ehitamise, hoolduse ja käitamise kulud täielikult kasutusmaksudest. Artiklis 14 on veel sätestatud, et Taani ja Rootsi lepivad kokku, et konsortsiumi tegevust ei toetata nende riikide eelarvest.
- (70) Konsortsiu-milepingu paragrahvi 4 lõikes 6 on sisuliselt sätestatud, et püsiühenduse kasutajatelt võetav tasu on mõeldud püsiühenduse kavandamise, projekteerimise, ehitamise, käitamise ja hooldamise kulude katmiseks. Konsortsium määrab tasud kindlaks ja kogub neid vastavalt Rootsi ja Taani valitsuste vahel kokkulepitud põhimõtetele. Nagu on märgitud ehitusseaduse ettevalmistavates märkustes ⁽²⁶⁾ (edaspidi „ehitusseaduse ettevalmistavad märkused“) ja eelnõus 1990/91:158, on konsortsiumi poolt püsiühenduse kasutamise eest kogutud maantee- ja raudteemaksud mõeldud ka sisemaa maantee- ja raudteeühenduste rahastamiseks. Praktikas toimub see konsortsiumi poolt emaattevõtjatele dividendide maksmisega.
- (71) Tasu hõlmab kasutajatelt tasulise maantee kasutamise eest võetavaid tasusid ning tasusid, mida maksavad Trafikverket (Rootsi Transpordiamet) ja Banedanmark (Taani Raudteeamet) Sundi raudteeliini kasutamise eest. Rootsi Transpordiamet ja Taani Raudteeamet maksavad konsortsiumile igal aastal kindlaksmääratud summa, mis on kehtestatud valitsustevahelise lepingu lisaprotokolliga ja mille suurus on kummagi puhul 150 miljonit Taani krooni (20,10 miljonit eurot ⁽²⁷⁾), ⁽²⁸⁾ ⁽²⁹⁾ mida kohandatakse vastavalt üldisele hinnamuutusele.
- (72) Ehitusseaduse ettevalmistavates märkustes on esitatud püsiühenduse ning Taani sisemaa maantee- ja raudteeühenduste kavandamise, projekteerimise ja ehitamise kulude hinnanguline summa, mis on vastavalt 11,7 miljardit Taani krooni ⁽³⁰⁾ (1,57 miljardit eurot) ja 3,2 miljardit Taani krooni (0,43 miljardit eurot). Eelnõu 1990/91:158 sisaldab püsiühenduse kulusid vahemikus 10–12 miljardit Rootsi krooni ⁽³¹⁾ (1,33–1,60 miljardit eurot) ⁽³²⁾ ja sisemaaühenduste kulusid maksimaalselt 1,9 miljardit Rootsi krooni (0,25 miljardit eurot). Eelnõus 1990/91:158 on täpsustatud, et vahemiku madalaim väärtus vastab Rootsi hinnangule ja kõrgeim Taani hinnangule. Neile summadele tuli lisada rahastamiskulud. Püsiühenduse ehitamist

⁽²⁵⁾ Konsortsiu-milepingu paragrahvi 2 lõige 5.

⁽²⁶⁾ Taani transpordiministri 2. mai 1991. aasta ettepanek seaduse kohta, mis käsitleb püsiühenduse ehitamist üle Sundi väina (LFF1990-1991.2.178).

⁽²⁷⁾ Taani kohaldab Taani krooni ja euro suhtes fikseeritud vahetuskurssi 1 euro = 7,46038 Taani krooni. Seda vahetuskurssi kohaldatakse käesolevas otsuses läbivalt, et arvutada Taani kroonides esitatud summadega ligikaudu samaväärsed summad eurodes.

⁽²⁸⁾ Hinnatase 1. jaanuaril 1991.

⁽²⁹⁾ Valitsustevahelise lepingu lisaprotokolli paragrahv 4.

⁽³⁰⁾ 1990. aasta hinnatasemel.

⁽³¹⁾ 1990. aasta hinnatasemel.

⁽³²⁾ Eurostati andmetel oli 1990. aastal eküü ja Rootsi krooni keskmine vahetuskurss 1 eküü = 7,5205 Rootsi krooni. Seda vahetuskurssi kohaldatakse, et arvutada Rootsi kroonides esitatud summadega ligikaudu samaväärsed summad eurodes.

kaasrahastas osaliselt Euroopa Liit üleeuroopalise transpordivõrgu raames 127 miljoni euro suuruse toetusega. Pärast püsiühenduse valmimist 2000. aastal oli konsortsiumi intressi kandev netovõlg kokku 19,6 miljardit Taani krooni ⁽³³⁾ (2,63 miljardit eurot). Riigid selgitasid, et alates püsiühenduse avamisest on tulud alati ületanud tegevuskulusid ja püsiühenduse toimimist ei ole rahastatud laenuga.

- (73) Konsortsiumi asutamisel andsid emattevõtjad vastavalt konsortsiumilepingu paragrahvi 4 lõikele 1 ja valitsustevahelise lepingu artiklile 11 konsortsiumile algkapitali kogusummas 50 miljonit Taani krooni (6,70 miljonit eurot). Valitsustevahelise lepingu artiklis 11 on ka sätestatud, et konsortsium võtab püsiühenduse rahastamiseks laenu, ning artiklis 12 on sätestatud, et riigid „tagavad solidaarselt kohustused, mis on seotud [konsortsiumi] laenude ja muude finantsinstrumentidega, mida kasutatakse seoses rahastamisega“. See kajastub konsortsiumilepingu paragrahvi 4 lõikes 3, milles on sätestatud, et konsortsiumi kapitalivajadus „rahuldatakse laenude võtmise või avatud turul finantsinstrumentide emiteerimise teel, kusjuures tagatiseks on Rootsi ja Taani valitsuse garantiid“.
- (74) Konsortsium võttis laenu vastavalt kavandamis- ja ehitusetapi käigus tekkinud likviidsusvajadusele. Riikide selgituste kohaselt refinantseeritakse võlga korrapäraselt, et vähendada üldisi rahastamiskulusid. Konsortsium sõlmis mitut liiki finantstehinguid: võlakirjad teatavate võlakirjaprogrammide raames (põhjendused 75–78), üksiklaenu (põhjendus 79), krediidiilimiidid (põhjendus 80) ja tuletisinstrumentid (põhjendused 81–83). Kõigil neil tehingutel on oma lõpptähtaeg.
- (75) Konsortsium on kehtestanud kaks standardset keskmise tähtajaga võlakirjaprogrammi, millest üks on suunatud Euroopa võlakirjaturule (edaspidi „EMTNi programm“) ja teine Rootsi võlakirjaturule (edaspidi „Rootsi MTNi programm“). Konsortsium on nende keskmise tähtajaga võlakirjaprogrammide kaudu hankinud suurema osa vajalikust kapitalist. Riigid selgitasid, et võlakirjaprogrammide peamine eelis on see, et konsortsium saab ühe ja sama programmi raames aja- ja kulutõhusalt emiteerida mitu võlainstrumenti. Võlakirjaprogrammid koosnevad mitmest dokumendist, sealhulgas teabememost, ⁽³⁴⁾ mis on programmi keskne dokument. Võlakirjaprogrammi loomine ei tähenda iseenesest, et tekib võlg. Seega on võimalik luua võlakirjaprogramm ilma selle aluseks olevate võlakirjadeta. Võlg tekib alles siis, kui investoritele emiteeritakse võlakirju.
- (76) Konsortsiumi esimene võlakirjaprogramm oli 21. septembril 1995 loodud EMTNi programm, mida ajakohastatakse kord aastas. Riigid selgitasid, et ajakohastamise eesmärk on kajastada riskitegurite suundumusi ja anda turule õiget teavet konsortsiumi, selle juhtimise, teatavate oluliste sündmuste jne kohta. Ajakohastamine on nõutav finantsturgude suhtes kehtiva teavitamiskohustuse osana. EMTNi programmi maksimaalne põhisumma suurenes 2000. aastal kokku 1 miljardilt USA dollarilt (0,76 miljardit eurot) ⁽³⁵⁾ 2 miljardile USA dollarile (2,17 miljardit eurot) ⁽³⁶⁾ ja 2004. aastal 3 miljardile USA dollarile (2,41 miljardit eurot) ⁽³⁷⁾.

⁽³³⁾ Püsiühenduse ehitus- ja rahastamiskulud on esitatud netovõlana 2000. aasta hindades.

⁽³⁴⁾ Teabememos kirjeldatakse programmi, sealhulgas programmi raames emiteeritavate võlainstrumentide suhtes kohaldatavaid tingimusi, ning see sisaldab kirjeldavat teavet emitendi (käesoleval juhul konsortsiumi) kohta.

⁽³⁵⁾ Eurostati andmetel oli 1995. aastal eküü ja USA dollari keskmine vahetuskurs 1 eküü = 1,3080 USA dollarit (allikas: Eurostat). Seda vahetuskursi kohaldatakse, et arvutada USA dollarites esitatud summadega ligikaudu samaväärsed summad eurodes.

⁽³⁶⁾ Eurostati andmetel oli 2000. aastal euro ja USA dollari keskmine vahetuskurs 1 euro = 0,9236 USA dollarit. Seda vahetuskursi kohaldatakse, et arvutada USA dollarites esitatud summadega ligikaudu samaväärsed summad eurodes.

⁽³⁷⁾ Eurostati andmetel oli 2004. aastal euro ja USA dollari keskmine vahetuskurs 1 euro = 1,2439 USA dollarit. Seda vahetuskursi kohaldatakse, et arvutada USA dollarites esitatud summadega ligikaudu samaväärsed summad eurodes.

- (77) Rootsi MTNi programm, mille raames konsortsium võis võtta laenu Rootsi kroonides kogusummas 3 miljardit Rootsi krooni (0,35 miljardit eurot),⁽³⁸⁾ loodi 2. detsembril 1996. Rootsi MTNi programmi ajakohastatakse vastavalt vajadusele. Ajakohastamine⁽³⁹⁾ puudutab näiteks emiteerivate krediitiasutuste lisamist programmi või konsortsiumi õigust anda laenu kroonide asemel eurodes. Rootsi MTNi programmi põhisummat on ajakohastatud kahel korral ja see on alates 2000. aastast kokku 10 miljardit Rootsi krooni (1,17 miljardit eurot)⁽⁴⁰⁾.
- (78) Konsortsium on hankinud EMTNi programmi ja Rootsi MTNi programmi raames võlakirju, et rahastada ja refinantseerida püsiühenduse kavandamise ja ehitamise kulusid. Kui EMTNi programmi või Rootsi MTNi programmi võlakirja tähtaeg on saabunud ja seda on vaja refinantseerida, algab emissiooniprotsess ja pangaga peetakse läbirääkimisi kõnealuse võlakirja konkreetsete üksikasjade üle, mis esitatakse võlakirja hinnakirjas (summa, intressimäär, maksetingimused jne).
- (79) Nagu on märgitud põhjenduses 74, sai konsortsium mitu laenu ka otse, väljaspool nimetatud MTNi programme. Eelkõige sai konsortsium püsiühenduse ehitusetapis mitu laenu Euroopa Investeerimispankalt (edaspidi „EIP“), sõlmides laenuitingimusi sisaldavad rahastamislepingud, ning samuti sai konsortsium laenu otse erasektori laenuandjatelt, sõlmides eraldiseisvad laenulepingud.
- (80) Lisaks sellele on konsortsiumil olnud teatavates pankades krediitilimiidid üleöömaksete tegemiseks ja likviidsuse lühiajalise kõikumise puhuks. Krediitilimiidid loodi 1994. aastal ja neid uuendatakse iga nelja aasta järel.
- (81) Samuti kombineeritakse laenu tavaliselt, kuid mitte tingimata, tuletistehingutega, et laenuga seotud finantsriski (nt intressi- või valuutariskid) ümber paigutada ja leevendada või kogu finantstehingute portfelli optimeerida. Sellised instrumendid, peamiselt vahetustehingud, sõlmitakse konsortsiumi ja neid finantstooteid pakkuvate asjaomaste pankade vahel. Tavaliselt sõlmitakse tuletistehing sama pangaga, kes korraldas laenu, kuid see ei ole kohustuslik.
- (82) Sellise tehingu sõlmimiseks sõlmitakse iga vastaspoolega Rahvusvahelise Vahetustehingute ja Tuletisinstrumentide Liidu (edaspidi „ISDA“) raamleping (edaspidi „ISDA raamleping“). ISDA raamleping on ISDA välja antud raamleping. Raamleping koosneb standardsetest alusdokumentidest, mis tagavad, et kõigi konsortsiumi ja konkreetse panga vaheliste tehingute puhul koostatakse samad dokumendid ning et kõigi tehingute suhtes kohaldatakse tasaarvestust juhul, kui üks osapool muutub maksejõuetuks või satub muul viisil makseraskustesse.
- (83) Konsortsium on sõlminud teatavate pankadega ka üldisi tagasiostu raamlepinguid, mille eesmärk on sõlmida tagasiostutehinguid,⁽⁴¹⁾ mida kasutatakse peamiselt tuletistehingute tagatisena. Selliste lepingute alusel ei ole aga ühtegi tehingut tehtud ja seega ei ole neid lepinguid kunagi kasutatud.

2.2. Väidetavate abimeetmete kirjeldus

- (84) Nagu on märgitud menetluse algatamise otsuse põhjenduses 50, hõlmab ametlik uurimismenetlus järgmisi püsiühenduse ehitamise ja käitamise rahastamiseks võetud meetmeid: i) Rootsi ja Taani antud riigigarantiid konsortsiumi võetud laenudele ja finantsinstrumentidele, ii) konsortsiumi suhtes kohaldatavad Taani normid kahjumi edasikandmise kohta ja iii) konsortsiumi suhtes kohaldatavad Taani normid varade amortisatsiooni kohta. Punkti i käsitletakse täpsemalt jaotises 2.2.1 ning punkte ii ja iii jaotises 2.2.2. Nagu on märgitud menetluse algatamise otsuse põhjenduses 51, ei hõlma ametlik uurimismenetlus muid võimalikke meetmeid, mida Taani või

⁽³⁸⁾ Eurostati andmetel oli 1996. aastal eküü ja Rootsi krooni keskmine vahetuskurss 1 eküü = 8,5147 Rootsi krooni. Seda vahetuskurssi kohaldatakse, et arvutada Rootsi kroonides esitatud summadega ligikaudu samaväärsed summad eurodes.

⁽³⁹⁾ Rakendatud näiteks 22. septembri 1998. aasta lisakokkuleppega ja 3. veebruari 2000. aasta lisakokkuleppega.

⁽⁴⁰⁾ Samuti oli võimalik anda laenu eurodes vastava maksimumsumma ulatuses.

⁽⁴¹⁾ Tagasiostuleping on finantstehingu liik, mille puhul laenuvõtja müüb finantsväärtpaberi laenuandjale sularaha eest, sõlmides samaaegselt lepingu selle lühikese aja jooksul tagasi ostmiseks.

Rootsi on võtnud konsortsiumi, A/S Øresundi, SVEDABi, Sund & Bælti või mõne muu seotud äriühingu kasuks. Menetluse algatamise otsuse põhjenduses 48 selgitati, et SVEDABi ja A/S Øresundi kasuks võetud meetmed, mis on seotud sisemaa maantee- ja raudteeühenduste rahastamisega, ei kujuta endast riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

2.2.1. Riigigarantii mudel

2.2.1.1. Riigigarantii mudeli õiguslik ülesehitus

- (85) Vastavalt valitsustevahelise lepingu artiklile 12 kohustusid riigid solidaarselt tagama kõik laenud ja muud finantsinstrumentid, mida konsortsium võtab püsiühenduse rahastamiseks. Valitsustevahelise lepingu lisaprotokollis on sätestatud, et kõnealused garantiilepingud tuleks sõlmida ilma garantiipremiat nõudmata ⁽⁴²⁾. Käesolevas otsuses kasutab komisjon mõistet „riigigarantii mudel“, et viidata üldisele korraldusele, mis koosneb valitsustevahelise lepingu artiklist 12 tulenevast ning Taani ja Rootsi õigusaktidega rakendatud solidaarse riigigarantii kohustusest (vt ka põhjendused 86–90), selle kohustuse haldamisest Taani keskpanga ja Rootsi riigivõlaameti poolt (vt ka põhjendused 91–102) ning selle kohustuse rakendamise konkreetsete garantiilepingute abil, mis on seotud näiteks võlakirjaprogrammide ja üksiklaenudega (vt ka põhjendused 103–116).
- (86) Nagu on kirjeldatud põhjenduses 63, rakendati 1991. aastal Rootsi ja Taani riigisiseste õigusaktidega – Rootsi parlamendi otsusega ja ehitusseadusega – konsortsiumi laenudele antava solidaarse riigigarantii kohustus, mis tuleneb valitsustevahelisest lepingust.
- (87) Taanis rakendati konsortsiumi laenudele solidaarse riigigarantii andmise kohustus ehitusseaduse paragrahviga 8. Hiljem asendati see 24. juuni 2005. aasta seaduse nr 588 ⁽⁴³⁾ (edaspidi „Sund & Bælti seadus“) paragrahviga 11. Need sätted on sisuliselt identsed ja näevad ette, et Taani riik annab garantii püsiühenduse rahastamiseks kasutatavatele konsortsiumi laenude ja muude finantsinstrumentidega seotud kohustustele ⁽⁴⁴⁾.
- (88) Ehitusseaduse ettevalmistavate märkuste kohaselt on ehitusseaduse paragrahvis 8 sätestatud, et Taani riik tagab intressi- ja põhisumma maksed ning muud kohustused, mis on seotud laenude ja finantsinstrumentidega, mida konsortsium kasutab püsiühenduse rahastamiseks. Neis ettevalmistavates märkustes selgitatakse lisaks, et ehitusseaduse paragrahv 8 põhineb valitsustevahelise lepingu artiklil 12, mis tähendab, et riigid tagavad need kohustused solidaarselt ja kannavad ühiselt võrdset vastutust. Samuti märgitakse ettevalmistavates märkustes, et korraldusliku ülesehituse üle otsustades (põhjendus 62) ei olnud riikide eesmärk piirata oma vastutust püsiühenduse rahastamise majanduslike käendajatena.

⁽⁴²⁾ Valitsustevahelise lepingu lisaprotokolli paragrahvis 1 on sätestatud: „Taani ja Rootsi lepivad kokku, et kumbki riik ei võta tasu ega muud sarnast lõivu nende kahe riigi poolt võetud garantiikohustuste eest, mis on seotud konsortsiumi laenude ja muude finantsinstrumentidega, mida kasutatakse seoses rahastamisega“.

⁽⁴³⁾ 24. juuni 2005. aasta seadus nr 588 äriühingu Sund & Bælt Holding A/S kohta.

⁽⁴⁴⁾ Ehitusseaduse paragrahvi 8 originaaltekst on järgmine: „Den danske stat garanterer for forpligtelser vedrørende konsortiets lån og andre finansielle instrumenter, som benyttes i forbindelse med finansieringen af Øresundsforbindelsen“. Sund & Bælti seaduse paragrahvi 11 tekst on järgmine: „Den danske stat garanterer for forpligtelser vedrørende Øre sundsbro Konsortiet I/S lån og andre finansielle instrumenter, som benyttes i forbindelse med finansieringen af den faste forbindelse over Øresund“.

- (89) Rootsis sisaldab Rootsi parlamendi otsusega vastu võetud valitsuse algatatud eelnõu 1990/91:158 paragrahv 7 nõuet, et Rootsi parlament peab volitama valitsust või valitsuse määratud asutust tagama solidaarselt Taani riigiga Rootsi riigi nimel konsortsiumi laenuid ja muud finantsinstrumente, mida kasutatakse püsiühenduse kavandamise, projekteerimise, ehitamise ja käitamise rahastamiseks. Rootsi parlamendi otsusega vastu võetud valitsuse algatatud eelnõu 1990/91:158 paragrahv 4 sisaldab püsiühenduse kavandatavat organisatsioonilist struktuuri ja rahastamist, sealhulgas garantiikohustust. Selles on sätestatud, et konsortsium vajab esialgu märkimisväärsed finantsvahendeid, mida ta peaks saama turul laenude võtmisega. Riigid tagavad need laenuid solidaarselt, mis tähendab, et mõlemad riigid tagavad eraldi kogu summa ja neil on poole summa ulatuses teineteise suhtes tagasinõudeõigus. Rootsi parlamendi otsusega vastu võetud valitsuse algatatud eelnõu 1990/91:158 paragrahvis 4 on lisaks sätestatud, et sel viisil peaks konsortsiumil olema võimalik rahastada püsiühendust soodsatel tingimustel. Püsiühendusega seotud garantiikohustuste kogusumma ulatus püsiühenduse valmimise ajal hinnanguliselt ligikaudu 15 miljardi Rootsi kroonini (2,01 miljardit eurot), ⁽⁴⁵⁾ ⁽⁴⁶⁾ mis hõlmas ehitus- ja rahastamiskulusid. Samuti märgiti, et püsiühenduse taoliste projektide puhul, millesse tehakse mitme aasta jooksul suuri investeeringuid, on täpset summat erakordselt raske hinnata, kuna projekti kulud jooksevhindades sõltuvad muu hulgas tulevastest intressimääradest ja üldistest hinnasuundumustest. Seetõttu kavatses valitsus esitada parlamendile aruande projekti edenemise kohta. Lisaks väideti, et käitamisetaapi esimestel aastatel on konsortsiumi tulemused negatiivsed, kuna teemaksudest saadav tulu ei ole konsortsiumi kulude täielikuks katmiseks piisav. Selle puudujäägi kataksid kas valdusühingud sissemaksetega või konsortsium laenudega. Eelnõu 1990/91:158 kohaselt oleks parim lahendus see, kui konsortsium hangiks vajalikud vahendid ise, kusjuures riigid annaksid neile solidaarse garantii. Vastavalt sellele ulatuksid sellekohased garantiikohustused kokku hinnanguliselt ligikaudu 1,8 miljardi Rootsi kroonini (0,24 miljardit eurot) ⁽⁴⁷⁾ ⁽⁴⁸⁾. Valitsus kavatses anda sellega seoses parlamendile aru projekti edenemisest.

- (90) Konsortsiumilepingus tuletatakse seda konsortsiumi laenudele solidaarse riigigarantii andmise kohustust meelde. Selle paragrahvi 4 lõikes 3 on sätestatud: „Konsortsiumi kapitalivajadus [püsiühenduse] kavandamiseks, projekteerimiseks ja ehitamiseks, sealhulgas laenuteeninduskulud, ning [püsiühenduse] liikluseks avamise järel eeldatavalt mitme aasta jooksul tekkivatest bilansilistest kahjudest tulenev kapitalivajadus rahuldatakse [valitsustevahelises lepingus] kokkulepitu kohaselt laenude võtmise või avatud turul finantsinstrumentide emiteerimise teel, kusjuures tagatiseks on Rootsi ja Taani valitsuse garantiiid“.

2.2.1.2. Riigigarantii mudeli haldamine

- (91) Rootsis delegeriti pädevus ja kohustus anda solidaarselt garantii kogu rahastamisele, mis on konsortsiumile seoses püsiühendusega vajalik, Rootsi valitsuse 13. veebruari 1992. aasta otsusega (K91/1443/3, K92/320/3), 1. aprilli 1993. aasta otsusega (K91/1443/3, K93/202/3) ja 23. juuni 1994. aasta otsusega (K91/1443/3, K94/1680/3) Rootsi riigivõlaametile (Riksgäldskontoret).

- (92) Konsortsiumileping kiideti heaks Rootsi valitsuse 13. veebruari 1992. aasta otsusega (K91/1443/3, K92/320/3).

⁽⁴⁵⁾ Eurostati andmetel oli 1991. aastal eküü ja Rootsi krooni keskmine vahetuskurss 1 eküü = 7,4793 Rootsi krooni. Seda vahetuskurssi kohaldatakse, et arvutada Rootsi kroonides esitatud summadega ligikaudu samaväärsed summad eurodes.

⁽⁴⁶⁾ 1991. aasta hinnatasemel.

⁽⁴⁷⁾ Joonealune märkus 45.

⁽⁴⁸⁾ 1991. aasta hinnatasemel.

- (93) Rootsi valitsuse 1. aprilli 1993. aasta otsusega (K91/1443/3, K93/202/3) volitati Rootsi riigivõlaametit andma solidaarselt Taani riigiga 600 miljoni Rootsi krooni (65,78 miljonit eurot) ⁽⁴⁹⁾ ja 600 miljoni Taani krooni (80,42 miljonit eurot) väärtuses garantiid. See oli seotud konsortsiumi projekti kavandamise ja projekteerimise rahastamisega.
- (94) Rootsi valitsuse 23. juuni 1994. aasta otsusega (K91/1443/3, K94/1680/3) volitati ja kohustati Rootsi riigivõlaametit haldama ja andma garantiisid Rootsi riigi nimel ja solidaarselt Taani riigiga, et katta kooskõlas valitsustevahelise lepinguga kõik püsiühenduse kavandamise, projekteerimise, ehitamise ja käitamise kuludega seotud konsortsiumi rahastamisvajadused. Rootsi valitsuse 23. juuni 1994. aasta otsust ei ole muudetud.
- (95) Taanis anti ehitusseadusega vastav volitus Taani keskpangale (Nationalbanken). Taanis haldab valitsemissektori võlga rahandusministeeriumi nimel volikirja alusel Taani keskpank. Seega, kui ehitusseadusega volitati Taani rahandusministeeriumi võtma solidaarselt Rootsi riigiga Taani riigi nimel garantiikohustus püsiühenduse rahastamiseks, volitati sellega ka Taani keskpanka võtma see solidaarne riigigarantii kohustus.
- (96) Nagu on märgitud menetluse algatamise otsuse põhjenduses 30, määravad Taani keskpank ja Rootsi riigivõlaamet kindlaks konsortsiumi rahastamispoliitika üldise raamistiku (vt ka põhjendused 97–102) ning teostavad järelevalvet riigigarantii mudeli rakendamise üle, kui konsortsium sõlmib uusi laenulepinguid või kasutab muid finantsinstrumente püsiühenduse rahastamiseks (vt ka põhjendused 103–116). Vastuseks menetluse algatamise otsusele ⁽⁵⁰⁾ esitasid riigid oma märkustes nende asjaolude kohta täiendavaid üksikasju, millest antakse ülevaade allpool.
- (97) Taani keskpank ja Rootsi riigivõlaamet (riikide nimel) ning konsortsium sõlmisid 16. detsembril 1997 kolmepoolse koostöölepingu (edaspidi „1997. aasta koostööleping“), et reguleerida pooltevahelisi suhteid, sealhulgas Taani keskpanga ja Rootsi riigivõlaameti tagasinõudeõigust konsortsiumi suhtes ning konsortsiumi aruande- ja teavitamiskohustusi nende ees (vt ka põhjendus 99). Seda koostöölepingut täiendati 23. oktoobril 2000 konsortsiumi ja Rootsi riigi (Rootsi riigivõlaameti kaudu) vahel sõlmitud lepinguga (vt ka põhjendus 100). 1997. aasta koostööleping asendati uue kolmepoolse koostöölepinguga, mis sõlmiti 8. novembril 2004 (edaspidi „2004. aasta koostööleping“) (vt ka põhjendus 101). Seda koostöölepingut täiendati 14. novembril 2012 konsortsiumi ja Rootsi riigi (Rootsi riigivõlaameti kaudu) vahel sõlmitud lepinguga (vt ka põhjendus 102).
- (98) 1997. ja 2004. aasta koostöölepingud sisaldavad mitmesuguseid poolte suhtes kohaldatavaid ametlikke tingimusi ning poolte õigusi ja kohustusi. Riigid selgitasid, et see Rootsi riigivõlaameti ja Taani keskpanga praktiline halduskord kehtestati selleks, et anda riikidele võimalus jälgida ja mõjutada konsortsiumi rahastamispoliitikat ning tagada, et konsortsium ei ületa oma volitusi ning järgib rahastamispoliitikat, mis vähendab riikide pikaajalist riski. Riikide sõnul tagab kõnealune mehhanism ka selle, et konsortsiumile antud abi ei lähe vajalikust kaugemale.

⁽⁴⁹⁾ Eurostati andmetel oli 1993. aastal eküü ja Rootsi krooni keskmine vahetuskurss 1 eküü = 9,1215 Rootsi krooni. Seda vahetuskurssi kohaldatakse, et arvutada Rootsi kroonides esitatud summadega ligikaudu samaväärsed summad eurodes.

⁽⁵⁰⁾ Menetluse algatamise otsuse kohta esitatud riikide märkustes viidatakse ka teabele, mille Rootsi ja Taani ametiasutused esitasid menetlustes SA.36558, SA.36662, SA.51262 ja SA.52617 enne, kui riikidele teatati ametlikust uurimismenetlusest.

- (99) 1997. aasta koostöölepingus on sätestatud, et Taani keskpank ja Rootsi riigivõlaamet kavatsevad garantiide aktiveerimise korral kasutada oma tagasinõudeõigust üksnes konsortsiumi suhtes ja seega mitte kasutada seda emettevõtjate vastu. Leping sisaldab tagasimaksekava, mida võib aeg-ajalt kohandada, ja konsortsiumi likviidsusinvesteeringute ja tuletistehingute riskipiiranguid ning selles on sätestatud teatavad teabe- ja aruandekohustused. Kõnealusel lepingus on sätestatud ka riikide tagatavate laenu- ja tuletistehingute teatavad üksikasjad. Selle kohaselt peab konsortsium saama kõigile konsortsiumi tehingutele, näiteks laenudele ja ISDA raamlepingutele, Taani keskpanga ja Rootsi riigivõlaameti heakskiidu. Konsortsium ei tohi sõlmida tehinguid vastaspooltega, keda Taani keskpank ja Rootsi riigivõlaamet ei ole eelnevalt heaks kiitnud. Konsortsium peab saama kõigile konsortsiumi laenuvõtmisega seotud lepingudokumentidele Taani keskpanga ja Rootsi riigivõlaameti heakskiidu. Taani keskpank ja Rootsi riigivõlaamet hindavad, kas üksikud lepingud on nende solidaarse riigigarantii kohustuse ulatuse, riskide ja kõigi muude garantiikohustust või garantii andjaid mõjutavate asjaolude seisukohast olulised või võivad saada oluliseks.
- (100) Konsortsiumi ja Rootsi riigi vahel 2000. aasta oktoobris sõlmitud täiendavas lepingus on sätestatud konsortsiumi poolt riigigarantiiga tagatud laenude võtmise ja portfelli haldamise suunised ning täpsustatud, et kui konsortsium järgib neid suuniseid, ei pea Rootsi riigivõlaamet üksikuid tehinguid enne nende sõlmimist heaks kiitma. Tehingute puhul, mille vastavus suunistele võib olla ebaselge, peaks konsortsium kõigepealt võtma Rootsi riigivõlaametiga ühendust ja selgitama, miks neid tehinguid võib pidada lepinguga hõlmatud tehinguteks.
- (101) 2004. aasta koostöölepingus on loetletud teatavad konsortsiumi finantsjuhtimisega seotud kohustused ja riskid. Konsortsium kehtestab finantspoliitika, mis sisaldab finantsjuhtimise ja finantsriskide juhtimise suuniseid ja eeskirju. Konsortsiumi juhatuse võtab igal aastal vastu finantspoliitika ja -strateegia, milles võetakse arvesse Taani keskpanga ja Rootsi riigivõlaameti märkusi. 2004. aasta koostööleping sisaldab teabe- ja aruandekohustust käsitlevat osa ning selles tuletatakse meelde Taani keskpanga ja Rootsi riigivõlaameti tagasinõudeõigust, konsortsiumi kohustust saada heakskiit kõigile laenuvõtmisega ja ISDA raamlepingute sõlmimisega seotud lepingudokumentidele ning vajadust saada Taani keskpangalt ja Rootsi riigivõlaametilt kirjalik nõusolek tagatud tehingu tingimuste muutmiseks. Juhul kui konsortsium sõlmib tehinguid, mis ei vasta konsortsiumi finantspoliitikas sätestatud suunistele, on Taani keskpangal ja Rootsi riigivõlaametil õigus nõuda ühiselt ja eraldi, et konsortsium finantsjuhtimise raames lõpetaks tehingud, vähendaks neid või hoiduks neist. Samuti koostab konsortsium oma finantskohustuste pikaajalise arengukava, mis hõlmab muu hulgas kavandatud tagasimakseid ja dividende, ja ajakohastab seda pidevalt.
- (102) Konsortsiumi ja Rootsi riigi vahel 2012. aasta novembris sõlmitud täiendavas lepingus on täpsustatud, et kui konsortsium järgib oma finantspoliitikat 2004. aasta koostöölepingu tähenduses, ei pea Rootsi riigivõlaamet üksikuid tehinguid enne nende sõlmimist heaks kiitma. Muude tehingute puhul, mis ei ole finantspoliitikaga kooskõlas, peaks konsortsium saama kirjaliku heakskiidu Rootsi riigivõlaametilt, et tagada, et konkreetne tehing on solidaarse riigigarantii kohustusega kaetud.

2.2.1.3. Riigigarantii mudeli rakendamine

- (103) Komisjon kirjeldab esmalt riigigarantii mudeli rakendamist sellisel kujul, nagu seda kohaldatai kuni 19. septembri 2018. aasta Sundi väina kohtuotsuseni (vt ka põhjendused 104–115). Täpsemad üksikasjad sellele järgneva perioodi kohta on esitatud põhjenduses 116.

- (104) Enne Sundi väina kohtuotsust andsid riigid garantii kõigile EMTNi programmi⁽⁵¹⁾ raames emiteeritud võlainstrumentidele (nt võlakirjad). Riigid vormistasid selle 21. septembril 1995 allkirjastatud garantiikirja vormis, mis on seotud samal päeval loodud EMTNi programmiga. Oma allkirjaga tagasid riigid solidaarselt instrumentide omanikele, et kui konsortsium mingil põhjusel ei suuda mis tahes tagatud summat tähtajaks tasuda, siis maksavad riigid selle summa tingimusteta välja nelja tööpäeva jooksul pärast seda, kui omanik on nii riikidele kui ka konsortsiumile kirjaliku nõude esitanud. Garantiikiri moodustas teabememo lahutamatu osa. 21. septembril 1995 allkirjastatud garantiikiri ei sisaldanud otsest viidet valitsustevahelisele lepingule ega hilisematele rakendusaktidele, kuid EMTNi programmis tunnistati konsortsiumi loomist vastavalt valitsustevahelisele lepingule.
- (105) EMTNi programmi hilisemates ajakohastustes viidati samuti 21. septembri 1995. aasta garantiikirjale ja riigid kinnitasid selle garantiikirja kehtivust 10. veebruari 2000. aasta kirjades. 22. mail 2001 allkirjastati EMTNi programmi ajakohastatud versiooniga seoses uus garantiikiri, mis avaldati samal kuupäeval. Riikide poolt 22. mail 2001 allkirjastatud garantiikiri sisaldas sisuliselt samu tingimusi nagu 21. septembril 1995 allkirjastatud garantiikiri. EMTNi programmi kõikides hilisemates iga-aastastes ajakohastustes viidati 22. mai 2001. aasta garantiikirjale.
- (106) Iga kord, kui konsortsium emiteeris EMTNi programmi raames võlakirju, kinnitasid Taani keskpank ja Rootsi riigivõlaamet garantiikirja kehtivust nende võlakirjade suhtes. 21. septembri 1995. aasta garantiikiri kehtis EMTNi programmi võlakirjade suhtes kuni 2000. aastani ning alates 2001. aastast kehtis EMTNi programmi võlakirjade suhtes 22. mai 2001. aasta garantiikiri.
- (107) Riikide selgituse kohaselt tähendab see, et Taani keskpank ja Rootsi riigivõlaamet ei andnud igale üksikule võlakirjale eraldi garantiid, vaid kinnitasid, et juba väljastatud garantiikiri hõlmab EMTNi programmi raames emiteeritud üksikuid võlakirju, nõustudes asjaomase laenu hinnakujundustingimustega ja kinnitades oma heakskiitu.
- (108) Riigid andsid garantii ka Rootsi MTNi programmi raames emiteeritud võlakirjadele. Rootsi MTNi programmi raames emiteeritud võlainstrumentide omanikele väljastati garantiikiri 2. detsembril 1996. See garantiikiri kehtis Rootsi MTNi programmi raames emiteeritud üksikute võlakirjade suhtes. Rootsi MTNi programmis viidatakse valitsustevahelisele lepingule. Iga kord, kui Rootsi MTNi programmi raames emiteeriti üksikuid võlakirju, kiitsid Taani keskpank ja Rootsi riigivõlaamet võlakirjad heaks, mainimata sõnaselgelt, et garantiikiri hõlmab seda üksikut võlakirja.
- (109) Eraldiseisvate laenulepingute, näiteks Euroopa Investeerimispanga laenulepingute puhul sõlmis konsortsium finantsasutusega rahastamislepingud. Igale rahastamislepingule oli lisatud garantiileping. Need riikide ja finantsasutuste vahelised garantiilepingud hõlmasid kogu laenurahastut kooskõlas vastava rahastamislepinguga. Garantiilepingus viidati valitsustevahelisele lepingule. Viimase Euroopa Investeerimispanga laenuga seotud garantiilepingu sõlmisid Rootsi ja Taani 22. oktoobril 2001.
- (110) Konsortsium sai laene ka otse erasektori laenuandjalt, sõlmides eraldi laenulepingud. Riigid tagasid kõik need laenud individuaalsete garantiilepingute alusel ning kooskõlas valitsustevahelises lepingus ja konsortsiumilepingus sätestatud kohustustega.

⁽⁵¹⁾ „Programm“ – konsortsiumi kehtestatud võlainstrumentide emiteerimise programm.

- (111) Mis puudutab konsortsiumi poolt pangas üleöömaksete ja likviidsuse lühiajaliste kõikumiste jaoks hoitavaid krediitilimiite, siis Taani ja Rootsi sõlmisid iga refinantseerimise puhul uue garantiilepingu. Krediitilimiidid loodi 1994. aastal ja neid uuendatakse iga nelja aasta järel. Kõnealustes garantiilepingutes viidati valitsustevahelisele lepingule, ehitusseadusele, Rootsi parlamendi otsusele ning valitsuse 1. aprilli 1993. aasta otsusele (K91/1443/3, K93/202/3) ja 23. juuni 1994. aasta otsusele (K91/1443/3, K94/1680/3).
- (112) Lisaks sellele oli igale ISDA raamlepingule lisatud Rootsi riigivõlaameti ja Taani keskpanga ning asjaomase vastaspoole vaheline garantiileping, millega rakendati valitsustevahelist lepingut, ehitusseadust, Rootsi parlamendi otsust ning valitsuse 1. aprilli 1993. aasta otsust (K91/1443/3, K93/202/3) ja 23. juuni 1994. aasta otsust (K91/1443/3, K94/1680/3). See garantiileping hõlmas ISDA raamlepingu kohaseid üksiktehinguid. Rootsi riigivõlaamet ja Taani keskpank ei andnud tehingu tasandil välja üksikuid garantiilepinguid ega kinnitanud konkreetselt, et kehtib ISDA raamlepinguga seotud garantii.
- (113) Lisaks oli ka igale tagasiostu raamlepingule lisatud Rootsi riigivõlaameti ja Taani keskpanga ning asjaomase vastaspoole vaheline garantiileping, millega rakendati valitsustevahelist lepingut, ehitusseadust, Rootsi parlamendi otsust ning valitsuse 1. aprilli 1993. aasta otsust (K91/1443/3, K93/202/3) ja 23. juuni 1994. aasta otsust (K91/1443/3, K94/1680/3). Nagu on märgitud põhjenduses 83, ei ole selliste lepingute alusel tehinguid tehtud ja seega ei ole ka üksikuid garantiilepinguid sõlmitud.
- (114) Erinevate garantiilepingutega kehtestati Rootsile ja Taanile vahetult kohaldatavad ja üldised kohustused, mis on võrdsed kõigi teiste Rootsi riigivõlaameti ja Taani keskpanga muude tagamata ja allutamata kohustuste ja võlgadega. Garantiilepingud on tingimusteta; investorid ei ole kohustatud taotlema nõude täitmist konsortsiumilt, vaid võivad kohustuste täitmata jätmise korral esitada nõude otse Rootsi riigivõlaametile ja Taani keskpangale.
- (115) Garantii on tähtajatu, kuid piirdub tegelikult selle laenu või tehingu tähtajaga, mida ta tagab. Kui näiteks teatava vastaspoolega ei ole raamlepingu alusel tehinguid tehtud, ei saa kõnealune vastaspool garantii olemasolust hoolimata esitada nõuet Rootsi riigivõlaameti või Taani keskpanga vastu; seega võib garantii katta ainult konsortsiumi tegeliku võla kuni selle täieliku tagasimaksmiseni.
- (116) Sundi väina kohtuotsusele järgnenud perioodi kohta teatasid riigid komisjonile, et täiendavaid riigigarantiiga võlakirju ei ole enam emiteeritud. Seega toimus viimane riigigarantiiga refinantseerimine 24. augustil 2018. Selle põhjuseks on asjaolu, et konsortsiumi juhatus otsustas kuni komisjoni lõpliku otsuseni võimaluse korral vältida riigigarantiiga laenude võtmist. 2020. aasta lõpuks vajaliku refinantseerimise jaoks algatas konsortsium 2020. aasta juunis EMTNi programmi iga-aastase ajakohastamise raames muudatused, et vältida olukorda, kus selline refinantseerimine on automaatselt kaetud olemasolevate garantiilepingutega. Valikuvõimaluste säilitamiseks on programmi asjakohastes hinnakujundustingimustes nüüd täpsustatud, kas emiteeritavad instrumendid on tagatud või mitte.

2.2.2. Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormid

2.2.2.1. Taani ettevõtte tulumaksu süsteem

- (117) Taanis kogutakse ettevõtte tulumaksu vastavalt Taani ettevõtte tulumaksu seadusele ⁽⁵²⁾. Muud ettevõtte tulumaksuga seotud õigusnormid sisalduvad teistes Taani õigusaktides, näiteks Taani maksustamisseaduses, ⁽⁵³⁾ Taani tulu- ja kinnisvaramaksu seaduses ⁽⁵⁴⁾ ning Taani maksuamortisatsiooni seaduses ⁽⁵⁵⁾. Taani maksustamisseaduses on sätestatud eeskirjad selle kohta, kuidas maksuseadusi kohaldatakse nii füüsiliste isikute kui ka äriühingute suhtes. Taani ettevõtte tulumaksu seadusega kehtestati äriühingute suhtes kohaldatav maksumäär ja täpsustati eeskirju, mis

⁽⁵²⁾ Selskabsskatteloven.

⁽⁵³⁾ Ligningsloven.

⁽⁵⁴⁾ Statsskatteloven.

⁽⁵⁵⁾ Afskrivningsloven.

on konkreetselt seotud äriühingute maksustamisega. Taani maksuamortisatsiooni seaduses on sätestatud ärieesmärgil kasutatavate varade amortiseerimise eeskirjad.

- (118) Taani ettevõtte tulumaksu seaduse paragrahvis 1 on loetletud Taani ettevõtte tulumaksuga maksustatavad juriidilised isikud. Taani ettevõtte tulumaksu süsteemis eristatakse eraldiseisvate üksuste maksustamist ja maksustamise seisukohast läbipaistvate üksuste maksustamist. Üldjuhul kohaldatakse Taani ettevõtte tulumaksu ainult äriühingute (st maksustamise seisukohast eraldiseisvate üksuste) suhtes, kuna partnerlusi käsitletakse maksustamise seisukohast läbipaistvate üksustena. Piiratud vastutusega äriühingud, nagu A/S Øresund, mis on konsortsiumi Taani-poolne partner, on loetletud Taani ettevõtte tulumaksu seaduse paragrahvis 1. Partnerlusi, nagu konsortsium, ei ole paragrahvis 1 loetletud ja neid käsitletakse maksustamise seisukohast läbipaistvate üksustena. See tähendab, et Taani ettevõtte tulumaksu normid kehtivad ainult konsortsiumi Taani-poolse partneri A/S Øresundi suhtes, mitte aga konsortsiumi enda suhtes. Konsortsiumilepingu paragrahvi 12 lõikes 4 kinnitatakse, et A/S Øresundi ja SVEDABi ülesanne on deklareerida maksustamise eesmärgil konsortsiumi kasum või kahjum.
- (119) Taani ettevõtte tulumaksuga maksustatavate juriidiliste isikute puhul on kahjumi edasikandmist ja amortisatsiooni käsitlevad normid sätestatud vastavalt Taani maksustamisseaduses, Taani ettevõtte tulumaksu seaduses ja Taani maksuamortisatsiooni seaduses.
- (120) A/S Øresundi ja SVEDABi vahelise partnerluse puhul kajastab kumbki konsortsiumi partner oma 50 % osa täisühingu maksustatavast tulust või kahjumist. Kuna A/S Øresund on maksustatav Taani ettevõtte tulumaksuga, on tal proportsionaalne õigus i) amortiseerida partnerluse varade alusel ning ii) arvata maha ja kanda edasi (tulevikus mahaarvamiseks) oma osa partnerluse kahjumist, et määrata kindlaks maksustatav tulu.
- (121) Maksustatava tulu („maksubaas“) kindlaksmääramisel tuleb võtta arvesse Taani tulu- ja kinnisvaramaksu seaduse paragrahvi 4. Selles paragrahvis on loetletud maksustatava tulu elemendid. Paragrahv on sõnastatud üldiselt ja hõlmab peaaegu kõiki sissetulekuid, olenemata sellest, kas need on põhi- või kõrvaltulu ja kas need on saadud rahas või rahalises väärtuses. Maksustatava brutotulu arvutamisel liidetakse kõik tulud kokku. Üldjuhul ei kohaldata mingit ajatamis- või kogumissüsteemi kulude mahaarvamiseks või ühe tuluallika kahjumi tasaarvestamiseks teise tuluallika kasumiga või kahjumi edasikandmiseks.
- (122) Üldiselt on maksustatava tulu kindlaksmääramise lähtepunktiks aastaaruande kasumiaruanne, kuigi maksustamise eesmärgil tuleb koostada eraldi kasumiaruanne. Tulud ja kulud kajastatakse üldiselt tekkepõhiselt. Tulude puhul tähendab see, et tulu on maksustatav sel aastal, mil maksumaksjal tekib õigus tulule. Kulud arvatakse tavaliselt maha sel aastal, mil tekib nende tasumise kohustus.
- (123) Tulu saamise, kindlustamise või säilitamisega seotud kulud saab maha arvata (Taani tulu- ja kinnisvaramaksu seaduse paragrahvi 6 punkt a). Ettevõtte tulumaksu normid lubavad maksukahjumi edasi kanda. Kahjumi edasikandmise normide tingimused ja piirangud on asjaomase ajavahemiku (1991–2016) jooksul aga muutunud (vt ka põhjendused 135–142). Kahjumi tagasikandmine ei ole lubatud.
- (124) Taani ettevõtte tulumaksu süsteemi kohaselt ei pea maksustamise eesmärgil maha arvatud amortisatsioon vastama raamatupidamise aastaaruandes kajastatud amortisatsioonile. Maksustamise eesmärgil kasutatav amortisatsioonimäär ja -meetod sõltuvad amortiseeritavast varagrupid (kinnisvara, seadmed, masinad, sisseseade jne).
- (125) Taani maksuamortisatsiooni normid ei näe ette kohustuslikku amortisatsiooninõuet. Selle asemel on Taani maksuamortisatsiooni seaduses sätestatud maksustamise eesmärgil lubatud maksimaalne aastane amortisatsioon. Seega võivad Taani ettevõtte tulumaksuga maksustatavad äriühingud maksustamise eesmärgil amortisatsiooni arvestamist edasi lükata, ilma et nad kaotaksid õigust amortisatsioonile. Hooneid võib esimest korda amortiseerida omandamise aastal või ehitamise lõpetamise aastal. Amortiseeritavad varad hinnatakse amortiseerimise eesmärgil

soetusmaksumuses.

- (126) Taanis on alates 2014. aastast rakendatud digitaalset maksudeklaratsioonide esitamise süsteemi DIAS ⁽⁵⁶⁾.
- (127) Taanis kehtiva kohustusliku ühise maksustamiskorra tõttu on ühist maksustamisgruppi juhtiv äriühing (haldusettevõtte) see äriühing, kes esitab kõigi ühise maksustamisgrupi liikmete maksustatava tulu ja maksukahjumi andmed. Ühise maksustamisgrupi liikmed esitavad endiselt oma maksudeklaratsiooni, mis sisaldab teavet kontsernisestest tehingute kohta. Kui haldusettevõtte esitab konkreetse maksuaasta kohta maksudeklaratsiooni, mis sisaldab ühe või mitme ühise maksustamisgrupi liikme kahjumit, peab haldusettevõtte esitama järgmised andmed: iga ühise maksustamisgrupi liikme maksustatav tulu (kas positiivne või negatiivne), mis tähendab, et kahjum registreeritakse selle tekkimise aastal; kuidas iga liige oma edasikantud kahjumit kasutab; aasta tasaarvestus kasumit ja kahjumit teenivate üksuste vahel; kuidas iga majandusüksus kasutab talle kättesaadavat teiste majandusüksuste edasikantud kahjumit (ühine maksukahjum) ning ülejäänud maksukahjum maksuaasta lõpus iga ühise maksustamisgrupi liikme kohta ja iga aasta kohta, mil maksukahjum tekkis. Maksukahjumite kasutamisel kehtib lihtjärjekorra (FIFO) põhimõte, mis tähendab, et kõige vanemaid kahjumeid tuleb esimesena kasutada. Edasikantud maksukahjumit, mida saab kasutada konkreetse maksuaastal, tuleb kasutada just sellel aastal, vastasel juhul jääb see kasutamata ⁽⁵⁷⁾. Seega on kahjumi edasikandmise kasutamine äriühingu iga-aastastes maksudeklaratsioonides sisuliselt automaatne.
- (128) DIAS-süsteemis on olemas valideerimise funktsioon, mis tagab, et registreeritud andmed vastavad süsteemi ootustele.
- (129) Maksudeklaratsiooni esitamise tavaline tähtaeg ⁽⁵⁸⁾ on kuus kuud pärast maksustamisaasta lõppu ⁽⁵⁹⁾. Pärast maksudeklaratsiooni esitamist väljastab maksuhaldur maksuotsuse. Maksuotsuse väljastamiseks kindlat tähtaega ei ole, kuna selle väljastamine sõltub maksudeklaratsiooni esitamisest. Maksuotsus väljastatakse aga tavaliselt järgmise aasta oktoobris ning lõplik arveldus tuleb teha 20. novembriks. Tasumisele kuuluv maks on esitatud maksudeklaratsioonis juba nähtav. Maksuotsus on pelgalt maksudeklaratsioonis esitatud andmete heakskiitmine. Maksuotsus koostatakse automaatselt, kuid seda võidakse pärast maksuhalduri käsitsi tehtud kontrolli hiljem muuta.

2.2.2.2. Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormide õiguslik ülesehitus

- (130) Nagu on märgitud põhjenduses 84, hõlmab ametlik uurimismenetlus – ja seega ka käesolev otsus – Taani erinorme, mida kohaldatakse konsortsiumi suhtes seoses kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooniga. Seega analüüsitakse käesolevas otsuses Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinorme, kuna A/S Øresund on konsortsiumi partner. A/S Øresundi enda tegevus, mis toimub sõltumata tema osalusest konsortsiumis, on seotud Taani sisemaa maantee- ja raudteeühendusega ning seda ei käsitata riigiabina (menetluse algatamise otsuse põhjendus 48); A/S Øresundi enda tegevuse suhtes kohaldatavad Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormid jäävad seega käesoleva otsuse kohaldamisalast välja.
- (131) Menetluse algatamise otsuse põhjenduses 49 viidati ka Sund & Bæltiga ühisele maksustamiskorrale. Kuna aga komisjon leidis 2014. aasta otsuses, et see meede ei kujuta endast riigiabi, ja Üldkohus kinnitas Sundi väina kohtuotsuses 2014. aasta otsust selle meetme osas, ei kuulu ühine maksustamiskord ametliku uurimismenetluse alla.

⁽⁵⁶⁾ Enne 2014. aastat esitati maksudeklaratsioonid paber kandjal, kuid kehtisid samad põhimõtted.

⁽⁵⁷⁾ Vastavalt Taani ettevõtte tulumaksu seaduse paragrahvi 12 lõikele 3.

⁽⁵⁸⁾ Võimalik on taotleda deklaratsiooni esitamise tavalise tähtaja pikendamist, kui selleks on mõjuv põhjus. Taani maksuhaldur hindab iga taotlust eraldi ja pikendab tähtaega, kui põhjust peetakse asjakohaseks. Tavaliselt ei ole võimalik saada pikendust kauemaks kui järgmise aasta 30. septembrini. Mõnel aastal, näiteks COVID-19 pandeemia ajal, on Taani maksuhaldur pikendanud kõigi üksuste suhtes kehtivat tavalist tähtaega.

⁽⁵⁹⁾ A/S Øresundi puhul on tähtaeg seega järgneva aasta 30. juuni.

- (132) Kui A/S Øresund asutati, ei kohaldatud tema suhtes Taani maksustamiseseaduse ja Taani maksuamortisatsiooni seaduse kohaseid Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni norme, kuigi tema suhtes kohaldati Taani ettevõtte tulumaksu. Ehitusseaduse paragrahvis 11 oli sätestatud erinorm kahjumi edasikandmise puhul kohaldatava ajavahemiku kohta ning paragrahvides 12 ja 13 erinorm maksimaalsete amortisatsioonimäärade kohta. Neid kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinorme kohaldati nii A/S Øresundi enda tegevusest saadud maksustatava tulu suhtes (mida käesolev otsus ei hõlma (põhjendus 130)) kui ka selle maksustatava tulu suhtes, mis tulenes tema 50 % osalusest konsortsiumis..
- (133) 2005. aastal lisati ehitusseadus, sealhulgas Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormid, Sund & Bælti seadusesse. Kahjumi edasikandmise erinorm on sätestatud Sund & Bælti seaduse paragrahvis 12 ning amortisatsiooni erinorm paragrahvides 13 ja 14. Need sätted jäid ehitusseaduse sätetega võrreldes samaks.
- (134) Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormid tunnistati kehtetuks 4. mai 2015. aasta seadusega nr 581, mis jõustus 1. jaanuaril 2016 ja millega muudeti Sund & Bælti seadust, nii et alates 1. jaanuarist 2016 kohaldatakse A/S Øresundi suhtes tavalist Taani ettevõtte tulumaksu süsteemi, sealhulgas seoses Taani ettevõtte tulumaksu seaduses, Taani maksustamiseseaduses ja Taani maksuamortisatsiooni seaduses sätestatud kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooniga.

2.2.2.3. Taani kahjumi edasikandmise erinormid

- (135) Ehitusseaduse paragrahvis 11 on sätestatud, et A/S Øresund võib oma kahjumi edasi kanda 15 maksuaasta jooksul, kuid enne püsiühenduse kasutuselevõttu tekkinud kahjumi 30 maksuaasta jooksul⁽⁶⁰⁾. Seda reeglit nimetatakse käesolevas otsuses „1991.–2001. aasta LCF“ (*loss carry-forward*). Alates ehitusseaduse jõustumisest 1991. aastal kuni 2001. maksuaastani (k.a) kehtis Taani maksustamiseseaduse⁽⁶¹⁾ paragrahvi 15 alusel Taani juriidiliste isikute suhtes, kes maksavad Taani ettevõtte tulumaksu, üldine reegel, et nad võisid kanda teataval maksuaastal tekkinud kahjumi edasi ja arvata selle viie järgneva aasta jooksul oma maksustatavast tulust maha⁽⁶²⁾. Mõlema õigusakti kohaselt võis nimetatud ajavahemike jooksul siiski kahjumit hilisemasse maksuaastasse edasi kanda ainult siis, kui seda ei saanud eelneval maksuaastal maksustatavast tulust maha arvata. Mõlema õigusakti kohaselt ei saanud maksukahjumit tagasi kanda kasutamiseks eelnevatel maksuaastatel.
- (136) 21. mai 2002. aasta seaduse nr 313 paragrahviga 8 muudeti Taani maksustamiseseaduse⁽⁶³⁾ paragrahvi 15 ja kaotati üldiselt kohaldatav viieaastane kahjumi edasikandmise piirang⁽⁶⁴⁾. 21. mai 2002. aasta seaduse nr 313 paragrahviga 14 muudeti ka ehitusseadust,⁽⁶⁵⁾ et kaotada 15aastane piirang⁽⁶⁶⁾. Muudatused mõjutasid 2002. maksuaastal või hiljem tekkinud kahjumit, nagu on sätestatud 21. mai 2002. aasta seaduse nr 313 paragrahvi 19 lõikes 3. Sellest tulenevat kahjumi edasikandmise reeglit, mida kohaldatakse A/S Øresundi suhtes alates 2002. maksuaastast, nimetatakse käesolevas otsuses „2002.–2012. aasta LCF“.

⁽⁶⁰⁾ Menetluse algatamise otsuse põhjenduses 37 väideti väärtalt, et ehitusseaduse paragrahv 11 lubas konsortsiumil arvestada edasikantava kahjumi kogusumma hulka ka kahjumi, mis tulenes enne püsiühenduse käitamise algust tekkinud tegevuskulude mahaarvamisest.

⁽⁶¹⁾ Sel perioodil kohaldatav Taani maksustamiseseadus: 19. oktoobri 1989. aasta seadus nr 660.

⁽⁶²⁾ Taani maksustamiseseaduse paragrahvis 15 on sätestatud: „Kui maksuaasta eest arvutatud maksustatav tulu näitab kahjumit, võib selle kahjumi viie järgneva aasta maksustatavast tulust maha arvata. Selle perioodi jooksul võib mahaarvatud summa kanda edasi järgmisesse tuluaastasse ainult juhul, kui seda ei saa arvata eelneva aasta maksustatava tulu hulka“.

⁽⁶³⁾ 8. oktoobri 2001. aasta konsolideeritud seadus nr 887, mida on viimati muudetud 8. mai 2002. aasta seaduse nr 271 paragrahviga 5 ja mille paragrahv 15 jäi 19. oktoobri 1989. aasta seadusega nr 660 võrreldes viieaastase aegumistähtaja osas muutmata.

⁽⁶⁴⁾ 21. mai 2002. aasta seaduse nr 313 paragrahviga 8 asendati sõnad „viie järgneva“ sõnaga „järgnevate“.

⁽⁶⁵⁾ 21. mai 2002. aasta seadusega nr 313 muudeti 16. mai 2001. aasta seadust nr 353, mis kujutas endast 3. detsembri 1997. aasta seadusega nr 894, 20. detsembri 1999. aasta seadusega nr 986 ja 28. märtsi 2001. aasta seadusega nr 217 muudetud ehitusseaduse konsolideeritud versiooni. Need muudatused ei puudutanud paragrahvi 11.

⁽⁶⁶⁾ 21. mai 2002. aasta seadusega nr 313 ei muudetud paragrahvi 11 teist lauset, mis käsitleb kahjusid, mis tekkisid enne püsiühenduse või Taani sisemaa maantee- ja raudteeühenduste kasutuselevõttu.

- (137) Taani ettevõtte tulumaksuga maksustatavad juriidilised isikud, sealhulgas A/S Øresund, võivad seega kanda oma 2002. maksuaastal tekkinud kahjumi ilma ajaliste või koguseliste piiranguteta edasi kuni 2012. maksuaastani ⁽⁶⁷⁾ (põhjendus 138).
- (138) 18. juuni 2012. aasta seadusega nr 591 ⁽⁶⁸⁾ tunnistati Taani maksustamisseaduse paragrahv 15 kehtetuks. Samal ajal kehtestati 18. juuni 2012. aasta seadusega nr 591 piirangud kahjumi edasikandmisele, lisades Taani ettevõtte tulumaksu seadusele paragrahvi 12 ⁽⁶⁹⁾. Taani ettevõtte tulumaksu seaduse paragrahvi 12 kohaldatakse 1. juulil 2012 või pärast seda algavate maksuaastate suhtes.
- (139) Taani ettevõtte tulumaksu seaduse uues paragrahvis 12 sätestatud piirangu kohaselt võivad juriidilised isikud, kelle suhtes kohaldatakse Taani ettevõtte tulumaksu, eelmiste maksuaastate kahjumi endiselt piiramatult aja jooksul oma tulevases maksustatavast tulust maha arvata; samas võib konkreetsel aastal maha arvata ainult 7 500 000 Taani krooni (1 005 311 eurot) ⁽⁷⁰⁾ ⁽⁷¹⁾ suuruse kahjumi, millele lisaks võib täiendava ülejäänud kahjumi korral maha arvata summa, mis vastab maksimaalselt 60 %-le maksustatavast tulust, mis ületab 7 500 000 Taani krooni (1 005 311 eurot) ⁽⁷²⁾. Seega ei olnud Taani ettevõtte tulumaksuga maksustatavatel juriidilistel isikutel lubatud kogu oma teatava maksuaasta kasumit kahjumiga tasaarvestada. Sellegipoolest ei tähendanud see piirang nende kahjumite aegumist; ülejäänud kahjumi võis ikkagi tulevastel maksuaastadel maha arvata. Kontserni kuuluvate maksustamisele kuuluvate juriidiliste isikute puhul kohaldatakse seda piirmäära kogu kontserni suhtes konsolideeritud alusel, st mitte iga üksuse suhtes eraldi.
- (140) A/S Øresundi puhul ei muudetud Sund & Bælti seaduse ⁽⁷³⁾ paragrahvis 12 sätestatud ja 21. mail 2002 muudetud kahjumi edasikandmise normi (põhjendus 136) ning see kehtis A/S Øresundi suhtes ka pärast Taani ettevõtte tulumaksu seadusesse ⁽⁷⁴⁾ uue paragrahvi 12 lisamist. Kõnealuses normis ei viidatud edasikantud kahjumi kasutamise piirangutele. A/S Øresundi esimene maksuaasta, mille suhtes 2013.–2015. aasta LCFi kohaldati, oli 2013. maksuaasta.
- (141) 4. mai 2015. aasta seadusega nr 581 tunnistati Sund & Bælti seaduse paragrahv 12 alates 1. jaanuarist 2016 kehtetuks ja A/S Øresundi suhtes hakati kohaldama Taani ettevõtte tulumaksu seaduse tavanorme.
- (142) Tabelis 1 on esitatud Taani kahjumi edasikandmise erinormide kokkuvõte.

Tabel 1

Taani kahjumi edasikandmise erinormid

Aasta	Meetme nimetus	A/S Øresund	Muud Taani ettevõtte tulumaksuga maksustatavad üksused
1991	1991.–2001. aasta LCF	Kahjum aegub i) 15 aasta pärast; ii) enne püsiühenduse kasutuselevõttu kantud kulude puhul 30 aasta pärast. Kahjumi kasutamise piirangud puuduvad. Kohaldatav õigusnorm: ehitusseaduse paragrahv 11.	Kahjum aegub viie aasta pärast. Kahjumi kasutamise piirangud puuduvad. Kohaldatav õigusnorm: Taani maksustamisseaduse paragrahv 15.

⁽⁶⁷⁾ Tingimusel, et 2012. maksuaasta algas enne 1. juulit 2012.

⁽⁶⁸⁾ Seadus, millega muudetakse Taani ettevõtte tulumaksu seadust, kinnipeetava maksu seadust, maksukontrolli seadust, maksuhalduse seadust ja mitut muud seadust (sh Taani maksustamisseadust).

⁽⁶⁹⁾ Taani ettevõtte tulumaksu seaduse paragrahvi 12 lõikes 1 on sätestatud: „Kui maksustatav tulu näitab kahjumi, võib selle kahjumi järgmiste maksuaastade maksustatava tulu arvutamisel maha arvata vastavalt lõigetes 2 ja 3 sätestatud eeskirjadele“.

⁽⁷⁰⁾ Indekseeritakse igal aastal.

⁽⁷¹⁾ 2012. aasta hindades.

⁽⁷²⁾ 2012. aasta hindades.

⁽⁷³⁾ Ehitusseadus asendati 2005. aastal Sund & Bælti seadusega (põhjendus 87).

⁽⁷⁴⁾ Kuna üldiselt kohaldatavat normi muudeti 18. juunil 2012 (ja see kehtis kuni 2016. aastani, nagu on selgitatud põhjenduses 141), viitab komisjon A/S Øresundi suhtes sel perioodil kohaldatavale normile kui „2013.–2015. aasta LCF“.

Aasta	Meetme nimetus	A/S Øresund	Muud Taani ettevõtte tulumaksuga maksustatavad üksused
2002	2002.–2012. aasta LCF	Kahjum ei aegu. Kahjumi kasutamise piirangud puuduvad. Kohaldatav õigusnorm: ehitusseaduse paragrahv 11, mida on muudetud 21. mai 2002. aasta seaduse nr 313 paragrahviga 14.	Kahjum ei aegu. Kahjumi kasutamise piirangud puuduvad. Kohaldatav õigusnorm: Taani maksustamisseaduse paragrahv 15, mida on muudetud 21. mai 2002. aasta seaduse nr 313 paragrahviga 8.
2013	2013.–2015. aasta LCF	Muutusi ei ole. Kohaldatav õigusnorm: Sund & Bælti seaduse paragrahv 12 (millega asendati ehitusseaduse paragrahv 11).	Kahjum ei aegu. Kahjumi kasutamise piirang: i) 7,5 miljoni Taani krooni suuruse edasikantud kahjumi saab alati maksustatavast tulust maha arvata; ii) ühelgi järgneval aastal ei tohi täiendav kahjum vähendada maksustatavat tulu rohkem kui 60 % võrra. Kohaldatav õigusnorm: Taani ettevõtte tulumaksu seaduse paragrahv 12 (Taani maksustamisseaduse eespool nimetatud paragrahvi 15 kehtetuks tunnistamine).
2016	–	Kahjum ei aegu. Kahjumi kasutamise piirang: i) 7,5 miljoni Taani krooni suuruse edasikantud kahjumi saab alati maksustatavast tulust maha arvata; ii) ühelgi järgneval aastal ei tohi täiendav kahjum vähendada maksustatavat tulu rohkem kui 60 % võrra. Kohaldatav õigusnorm: Sund & Bælti seaduse paragrahvi 12 kehtetuks tunnistamine.	Muutusi ei ole. Kohaldatav õigusnorm: Taani ettevõtte tulumaksu seaduse paragrahv 12.

2.2.2.4. Taani amortisatsiooni erinormid

(143) Vastavalt ehitusseaduse paragrahvidele 12 ja 13 kohaldata A/S Øresundi kõigi varade suhtes maksimaalset aastast amortisatsioonimäära 6 % algsest soetusmaksumusest ja amortiseerimine toimus lineaarsel meetodil⁽⁷⁵⁾. Kui amortisatsioon ulatub kokku 60 %ni soetusmaksumusest, piiratakse aastane amortisatsioonimäär maksimaalselt 2 %ga soetusmaksumusest. Soetusmaksumus määratleti kui ehituskulude kogusumma. Taani amortisatsiooni erinormi kohaldata nii A/S Øresundi enda varade suhtes⁽⁷⁶⁾ kui ka tema õiguse suhtes amortiseerida 50 % konsortsiumi varadest⁽⁷⁷⁾. Nagu on märgitud põhjenduses 84, piirdub ametlik uurimismenetlus ja seega ka käesolev otsus sellega, et analüüsitakse A/S Øresundi õigust amortiseerida 50 % konsortsiumi varadest (menetluse algatamise otsuse põhjendus 48). Amortiseerimist maksimaalse 6 % määraga võis alustada püsiühenduse kasutuselevõtu maksuaastast – enne kasutuselevõttu ei olnud amortiseerimine lubatud.

⁽⁷⁵⁾ Lineaarse meetodi kohaselt amortiseeritakse varasid igal aastal kindla summa võrra, kuni need on täielikult amortiseerunud.

⁽⁷⁶⁾ Taani sisemaa maantee- ja raudteerajatiste ehituskulud kapitaliseeritakse A/S Øresundi bilansis varadena.

⁽⁷⁷⁾ Püsiühenduse ehituskulud kapitaliseeritakse konsortsiumi bilansis varadena.

- (144) Ehitusseaduse kehtestamise ajal ja kuni 1998. maksuaastani (k.a) vastas 6 % / 2 % määr amortisatsioonimääradele 6 % / 2 % ja lineaarsele meetodile, mida kohaldati „hoonete ja rajatiste“ kategooria suhtes vastavalt Taani maksuamortisatsiooni seaduse⁽⁷⁸⁾ paragrahvile 22, mida kõnealusel perioodil kohaldati Taani ettevõtte tulumaksuga maksustatavate juriidiliste isikute suhtes. Taani maksuamortisatsiooni seaduse kohaselt peavad juriidilised isikud, kelle suhtes kohaldatakse Taani ettevõtte tulumaksu, kasutama sõltuvalt varakategooriast konkreetset amortisatsioonimeetodit, sealhulgas maksimaalseid amortisatsioonimäärasid⁽⁷⁹⁾. Vastavalt Taani maksuamortisatsiooni seadusele oli „hoonete ja rajatiste“ kategoorias võrreldes teiste varakategooriatega madalam maksimaalne amortisatsioonimäär, mis kajastab „hoonete ja rajatiste“ pikka kasutusiga. Ehitusseadusega kehtestati siiski ühtne aastane maksimaalne amortisatsioonimäär 6 % / 2 %, mida kohaldatakse lineaarsel meetodil kõigi A/S Øresundi varade suhtes neid varakategooriate kaupa eristamata. A/S Øresundi suhtes kohaldatavat reeglit nimetatakse käesolevas otsuses „1991.–1998. aasta DEP“ (*depreciation*).
- (145) Taani maksuamortisatsiooni seaduses „hoonete ja rajatiste“ puhul sätestatud tavaline amortisatsioonimäär vähenes alates 1999. maksuaastast 5 %-le⁽⁸⁰⁾ ja alates 2007. aasta 1. juulist 4 %-le⁽⁸¹⁾. Neid maksimaalseid amortisatsioonimäärasid kohaldati kuni vara täieliku amortiseerimiseni (kümne aasta möödudes ei kohaldata 2 % piirangut, nagu oli ette nähtud kuni selle ajani kehtinud Taani maksuamortisatsiooni seadusega⁽⁸²⁾). Vastavalt ehitusseaduse paragrahvidele 12 ja 13 ning Sund & Bælti seaduse paragrahvidele 13 ja 14 jäi A/S Øresundi amortisatsioonimääraks 6 % / 2 %⁽⁸³⁾–⁽⁸⁴⁾.
- (146) Amortiseerimine on Taani ettevõtte tulumaksuga maksustatavate juriidiliste isikute jaoks üldiselt vabatahtlik, kuna maksustamise eesmärgil puudub kohustus amortisatsiooni arvestada. Amortisatsioonimäär võib maksumaksja äranägemisel kehtiva maksimummäära piires aasta-aastalt erineda. See paindlikkus kehtis ka A/S Øresundi suhtes.
- (147) 4. mai 2015. aasta seadusega nr 581 tunnistati Sund & Bælti seaduse paragrahv 12 alates 1. jaanuarist 2016 kehtetuks ja A/S Øresundi suhtes hakati kohaldama Taani maksuamortisatsiooni seaduse tavanorme.
- (148) Tabelis 2 on esitatud Taani amortisatsiooni erinormide kokkuvõte.

Tabel 2

Taani amortisatsiooni erinormid

Aasta	Meetme nimetus	A/S Øresund	Muud Taani ettevõtte tulumaksuga maksustatavad üksused
1991	1991.–1998. aasta DEP	Kõik varad amortiseeritakse lineaarselt kuni 6 % määraga, kuni amortisatsiooni kogusumma jõuab 60 %ni soetusmaksumusest, ja seejärel lineaarselt kuni 2 % määraga. Kohaldatav õigusnorm: ehitusseaduse paragrahvid 12 ja 13.	„Hooned ja rajatised“ amortiseeritakse lineaarselt kuni 6 % määraga, kuni amortisatsiooni kogusumma jõuab 60 %ni soetusmaksumusest, ja seejärel lineaarselt kuni 2 % määraga. „Masinad ja seadmed“ amortiseeritakse kuni 30 % määraga kahaneva jäägi alusel. Kohaldatav õigusnorm (hooned ja rajatised): Taani maksuamortisatsiooni seaduse paragrahv 22.

⁽⁷⁸⁾ 16. augusti 1991. aasta konsolideeritud seadus nr 597.

⁽⁷⁹⁾ Ainus püsiühenduse puhul asjakohane muu kategooria oli „masinad ja seadmed“. Vastavalt 16. augusti 1991. aasta konsolideeritud seadusele nr 597 oli selle kategooria maksimaalne amortisatsioonimäär 30 % kahaneva jäägi alusel (alates 2001. aastast vähendati määr 25 %-le). Kahaneva jäägi meetodi puhul amortiseeritakse varad igal aastal proportsionaalselt nende väärtusega, millest on maha arvatud amortisatsioon, mis tähendab, et amortisatsioon väheneb, kui vara puhaskväärtus läheneb nullile. Lisaks selgitasid Taani ametiasutused, et kuni 2008. maksuaastani käsitleti selliseid raudteerajatisi nagu rööbasteed, signalisatsioon ja õhuliinid üldiselt „masinate ja seadmetena“. Alates 2008. tuluaastast muutus Taani maksuamortisatsiooni seaduses raudteerajatisete puhul sätestatud amortisatsioonimäär 7 %-le kahaneva jäägi alusel.

⁽⁸⁰⁾ 26. juuni 1998. aasta seadus nr 433, millega muudetakse Taani maksuamortisatsiooni seadust (24. oktoobri 1996. aasta konsolideeritud seadus nr 932), paragrahv 17.

⁽⁸¹⁾ 6. juuni 2007. aasta seadus nr 540, millega muudetakse Taani maksuamortisatsiooni seadust (8. augusti 2006. aasta konsolideeritud seadus nr 856), paragrahv 2.

⁽⁸²⁾ Vt joonealune märkus 78.

⁽⁸³⁾ Kuigi A/S Øresundi suhtes kohaldatav maksimaalne amortisatsioonimäär oli kuni 2015. maksuaastani (k.a) 6 %, kasutab komisjon käesolevas otsuses terminit „1999.–2007. aasta DEP“, et viidata reeglile, mida kohaldati A/S Øresundi suhtes ajavahemikul, mil tavaline amortisatsioonimäär oli 5 %, ja terminit „2008.–2015. aasta DEP“, et viidata reeglile, mida kohaldati A/S Øresundi suhtes ajavahemikul, mil tavaline amortisatsioonimäär oli 4 %.

⁽⁸⁴⁾ Selle ajavahemiku jooksul tehti mõned muudatused ka kategooriasse „masinad ja seadmed“. Määrad jäid siiski kõrgemaks kui 6 %, mida kohaldatakse A/S Øresundi suhtes.

Aasta	Meetme nimetus	A/S Øresund	Muud Taani ettevõtte tulumaksuga maksustatavad üksused
1999	1999.– 2007. aasta DEP	Muutusi ei ole. Kohaldatav õigusnorm: ehitusseaduse paragrahvid 12 ja 13, seejärel Sund & Bælti seaduse paragrahvid 13 ja 14.	„Hooned ja rajatised“ amortiseeritakse lineaarselt kuni 5 % määraga. „Masinad ja seadmed“ amortiseeritakse kuni 30 % määraga kahaneva jäägi alusel (see määr vähendati 2001. aastal 25 %-le kahaneva jäägi alusel). Kohaldatav õigusnorm (hooned ja rajatised): Taani maksuamortisatsiooni seaduse (muudetud 26. juuni 1998. aasta seadusega nr 433) paragrahv 17.
2007	2008.– 2015. aasta DEP	Muutusi ei ole. Kohaldatav õigusnorm: Sund & Bælti seaduse paragrahvid 13 ja 14.	„Hooned ja rajatised“ amortiseeritakse lineaarselt kuni 4 % määraga. „Ainult äritegevuseks kasutatavad masinad ja seadmed“ amortiseeritakse 25 % määraga kahaneva jäägi alusel, taristurajatised (nt raudteerajatised) 7 % määraga. Kohaldatav õigusnorm (hooned ja rajatised): Taani maksuamortisatsiooni seaduse (muudetud 6. juuni 2007. aasta seadusega nr 540) paragrahv 17.
2016	–	Kohaldatakse Taani maksuamortisatsiooni seaduse tava-norme: „hooned ja rajatised“ amortiseeritakse lineaarselt kuni 4 % määraga; „ainult äritegevuseks kasutatavad masinad ja seadmed“ amortiseeritakse 25 % määraga kahaneva jäägi alusel, taristurajatised (nt raudteerajatised) 7 % määraga. Kohaldatav õigusnorm (hooned ja rajatised): Taani maksuamortisatsiooni seaduse paragrahv 17, mida on muudetud 6. juuni 2007. aasta seadusega nr 540 (Sund & Bælti seaduse paragrahvide 13 ja 14 kehtetuks tunnistamine).	Muutusi ei ole.

2.3. Komisjoni ja konsortsiumi vahelised varasemad kontaktid

- (149) Konsortsium teavitas 1. augusti 1995. aasta kirjaga komisjoni tasuta riigigarantii mudelist, mida riigid kohaldavad konsortsiumi suhtes püsiühenduse rahastamiseks. Konsortsium palus komisjonil kinnitada, et riigigarantii mudelit ei peaks käsitama riigiabina, või kui komisjonil on kahtlusi sellise tõlgenduse õigsuse suhtes, siis kiita riigigarantii mudel siseturuga kokkusobiva riigiabina heaks.
- (150) Komisjoni talitused ⁽⁸⁵⁾ kinnitasid 27. oktoobri 1995. aasta kirja Taani ja Rootsi ametiasutustele (edaspidi „1995. aasta kirjad“), et püsiühenduse ehitamine ja käitamine ei ole majandustegevus ning et riigigarantii mudelist ei ole vaja riigiabina teatada ⁽⁸⁶⁾.
- (151) Pärast neid kirju ei astunud riigid edasisi samme, et saada komisjonilt heakskiit püsiühenduse rahastamismudelile.

3. MENETLUSE ALGATAMISE PÕHJUSED

- (152) Komisjon algatas ametliku uurimismenetluse 28. veebruaril 2019. Sel kuupäeval vastu võetud menetluse algatamise otsuses esitas komisjon meetmete kohta esialgse hinnangu ja väljendas kahtlust, kas need on siseturuga kokkusobivad.

3.1. Väidetavate abimeetmete kvalifitseerimine

- (153) Esialgse uurimise põhjal jõudis komisjon esialgu järeldusele, et Taani ja Rootsi andsid konsortsiumile püsiühenduse rahastamiseks riigigarantiide vormis riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses ning et Taani andis konsortsiumile Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormide vormis täiendavat riigiabi (menetluse algatamise otsuse põhjendus 100).
- (154) Komisjon ei saanud siiski anda lõplikku hinnangut selle kohta, kas meetmeid saab liigitada üksikabiks või abikavaks, ning ta ei saanud kindlaks teha meetmete arvu ega nende rakendamise kuupäeva/kuupäevi (menetluse algatamise otsuse põhjendus 108).
- (155) Täpsemalt kahtles komisjon selles, kas riigigarantiisid tuleks käsitada abikavana või tuleks neid käsitada konsortsiumi asutamisel antud üksikabina või üksikabina, mida antakse iga kord, kui riiklikud ametiasutused kiidavad heaks konsortsiumi finantstehingu (menetluse algatamise otsuse põhjendus 110).

⁽⁸⁵⁾ Transpordi peadirektoraadi peadirektor.

⁽⁸⁶⁾ 1995. aasta kirja märgiti järgmist:

„Pärast mõlema riigi poolt seoses Øresundi ühendusega võetud meetmete läbivaatamist on komisjoni talitused arvamusel, et garantii on seotud avalikku huvi pakkuva taristuprojektiga, mis parandab riikide taristu- ja transporditeenuseid. Avalikesse hüvedesse tehtava investeringu tagamist ei saa põhimõtteliselt käsitada riigiabina artikli 92 lõike 1 tähenduses: valitsused pakuvad paljusid selliseid kaupu ja teenuseid, sest turusüsteem ei suuda neid kaupu tulemuslikult pakkuda. Need kaubad on üldiselt jagamatud ja neid peavad saama ühiselt tarbida kõik kodanikud, sõltumata sellest, kas nad maksavad nende eest või mitte.

Avalik hüve, nagu praegune taristuprojekt, mille tagavad kaks valitsust, toob ühiskonnale kollektiivset kasu. Kuna meedet ei kohaldata ühe konkreetse ettevõtja või tööstusharu suhtes, ei kuulu see artikli 92 lõike 1 kohaldamisalasse, vaid kujutab endast üldist majanduspoliitilist ja maakorralduslikku meedet.

Sellest tulenevalt leiavad transpordi peadirektoraadi talitused oma käsutuses oleva teabe põhjal, et teie valitsuse poolt Øresundi ühenduse ehitamiseks antud garantii ei kuulu artikli 92 lõike 1 kohaldamisalasse ja [...] sellest ei ole vaja komisjonile teatada“.

- (156) Seoses Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormidega leidis komisjon esialgu, et need abimeetmed on antud samal eesmärgil ja samas ulatuses kui riigigarantiid, ning seetõttu ei saanud komisjon teha järeldusi nende eripära, arvu või abi andmise kuupäeva(de) kohta (menetluse algatamise otsuse põhjendused 109 ja 110).
- (157) Sellest tulenevalt kahtles komisjon ka selles, kas kõik või mõned meetmed kujutavad endast olemasolevat või uut abi (menetluse algatamise otsuse põhjendus 117).

3.2. Siseturuga kokkusobivuse hindamine

- (158) Riigid väitsid, et kui komisjon peaks leidma, et meetmed kujutavad endast riigiabi, peaks ta hindama nende kokkusobivust ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti b alusel, mis lubab anda abi üleeuroopalist huvi pakkuva tähtsa projekti elluviimise edendamiseks. 2014. aastal kehtestas komisjon põhimõtted, mille alusel komisjon hindab selliste projektide riiklikku rahastamist, võttes vastu teatise, milles analüüsitakse üleeuroopalist huvi pakkuvate tähtsate projektide elluviimise edendamiseks antava riigiabi kokkusobivust siseturuga⁽⁸⁷⁾ (edaspidi „IPCEI teatis“)⁽⁸⁸⁾. Kuigi komisjon ei teinud esialgse uurimise käigus järeldust abi andmise kuupäeva kohta, pidas ta ilmselt, et riigigarantiid ning Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormid kehtestati esimest korda enne IPCEI teatise jõustumist. Seetõttu leidis komisjon, et IPCEI teatis kui selline ei ole kohaldatav, kuid kuna sellesse on koondatud komisjoni tavad seoses abi kokkusobivuse hindamisega ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti b alusel, on selles esitatud peamised juhtpõhimõtted komisjonipoolseks hindamiseks kasulikud (menetluse algatamise otsuse põhjendus 129).
- (159) Komisjon asus esialgu seisukohale, et meetmed olid mõeldud üleeuroopalist huvi pakkuva tähtsa projekti edendamiseks (menetluse algatamise otsuse põhjendus 127). Sundi väina kohtuotsust silmas pidades leidis komisjon siiski, et on asjakohane hinnata, mil määral on tegemist ainult investeerimisabiga või nii investeerimis- kui ka tegevusabiga – see on küsimus, mille kohta komisjon ei saanud esialgse uurimise käigus järeldusi teha (menetluse algatamise otsuse põhjendus 134). Peale sellele kahtles komisjon meetmete vajalikkuses (menetluse algatamise otsuse põhjendus 143) ja proportsionaalsuses (menetluse algatamise otsuse põhjendus 152), kuna tal puudus kogu vajalik teave, et määrata kindlaks riigigarantiide summa ja kestuse ning Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormide mõistlikud piirid. Lisaks ei saanud komisjon lõplikult otsustada, kas meetmed põhjustasid põhjendamatuid konkurentsimoonusi, mida nende positiivne mõju ei saa üles kaaluda (menetluse algatamise otsuse põhjendus 157), ega saanud hinnata garantiide olemasolu ja nende kasutamise tingimusi (menetluse algatamise otsuse põhjendus 160).

3.3. Õiguspärased ootused

- (160) Lõpetuseks märkis komisjon, et ta uurib ametliku uurimismenetluse raames täpsemalt, millise ajavahemiku jooksul võivad konsortsium, Rootsi ja/või Taani tugineda õiguspärasele ootusele, kui leitakse, et meetmed kujutavad endast siseturuga kokkusobimatut riigiabi (menetluse algatamise otsuse põhjendus 181).

4. HUVITATUD ISIKUTELT SAADUD MÄRKUSED

- (161) Käesolevas jaos esitatakse kokkuvõtte märkustest, mille kuus huvitatud isikut menetluse algatamise otsuse kohta komisjonile esitasid⁽⁸⁹⁾. Kõik need huvitatud isikud on seotud laevandussektoriga (parvlaevaettevõttjad, sadamad ja ühingud). Nad väljendasid muret seoses konsortsiumile antud väidetava riigiabiga. Üldiselt leiavad nad, et meetmed kujutavad endast üksikabi ja osaliselt uut abi, mis on siseturuga kokkusobimatu ja mille puhul riigid ei saa tugineda õiguspärasele ootusele.

⁽⁸⁷⁾ Komisjoni teatis – Kriteeriumid, mis võimaldavad analüüsida üleeuroopalise tähtsusega projektide elluviimise toetamiseks antava riigiabi kokkusobivust siseturuga (ELT C 188, 20.6.2014, lk 4).

⁽⁸⁸⁾ Asendatud komisjoni 25. novembri 2021. aasta teatisega C(2021) 8481.

⁽⁸⁹⁾ Kaebuse esitaja, Scandlines, Stena Line, FSS, Grimaldi ja Trelleborgi sadam.

- (162) Mitu huvitatud isikut väitis, et Üldkohus piiras Sundi väina kohtuotsuses komisjoni kaalutusõigust seoses ametliku uurimismenetluse tulemusega, sest Üldkohtu põhjendused kujutavad endast esmapilgul usutavat järeldust abi ebaseaduslikkuse kohta. Nende huvitatud isikute sõnul on need piirangud seotud nii abimeetmete liigitamisega üksikabiks või abikavadeks kui ka nende siseturuga kokkusobivusega. Sellega seoses tulevad nad meelde, et ELi toimimise lepingu artikli 266 esimese lõigu kohaselt on Euroopa Kohtu otsused komisjonile siduvad.
- (163) Kuna mitu huvitatud isikut leiavad, et püsiühenduse rahastamismudel on võrreldav Taani ja Saksamaa vahelise Fehmarni väina püsiühenduse rahastamismudeliga, väidavad nad lisaks, et komisjon peab arvesse võtma ka Üldkohtu vastu võetud Scandlinesi Fehmarni väina ja Stena Line'i Fehmarni väina kohtuotsuste põhjendusi, kuna need kohtuasjad käsitlevad samu küsimusi.
- (164) Scandlinesi, Stena Line'i, FSSI, Grimaldi Groupi ja Trelleborgi sadama märkused on suures osas kattuvad. Parema loetavuse huvides on neile märkustele allpool viidatud kui märkustele, mille on esitanud „Scandlines jt“.

4.1. Abi olemasolu ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses

- (165) Kaebuse esitaja kinnitas, et tema arvates kujutavad nii riigigarantii mudel kui ka Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormid endast riigiabi, kuna konsortsiumi tuleks käsitada ettevõtjana ning meetmed on seostatavad Taani ja/või Rootsi riigiga (vastavalt olukorrale), need võivad mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust ning anda abisaajale valikulise eelise ja moonutada konkurentsi. Selguse huvides tuleb kaebuse esitaja meelde, et konsortsiumi finantstulemused maksustatakse kahe emaettevõtja tasandil, kusjuures Taani poolel on emaettevõtja A/S Øresund.
- (166) Kuigi see ei kuulunud menetluse algatamise otsuse alla, lisas kaebuse esitaja, et asjaolu, et Taani ja Rootsi andsid konsortsiumile otse püsiühenduse ehitamise ja käitamise ainuõiguse, ilma et oleks korraldatud riigihankemenetlust taristu kasutamise kontsessiooni andmiseks, kujutab endast juba iseenesest majanduslikku eelist ja riigiabi.
- (167) Lisaks väitsid Stena Line, Scandlines, Grimaldi ja FSS sõnaselgelt, et nende arvates on konsortsium ettevõtja ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, kuna ta tegeleb majandustegevusega, pakkudes tasu eest transporditeenuseid. Nad lisavad sellega seoses, et nende arvates ei ole asjaolu, et konsortsium määrab ise oma hinnad, asjakohane selle kindlakstegemisel, kas konsortsium teostab majandustegevust.

4.2. Liigitamine abikavaks või üksikabiks

- (168) Kaebuse esitaja ja Scandlines jt esitasid märkusi menetluse algatamise otsuse põhjenduste kohta, milles leitakse, et riigigarantii mudeliga seotud väidetavat abi on võimalik liigitada kolmel viisil, nimelt i) abikavaks, ii) üksikabiks, mida anti konsortsiumi asutamisel, või iii) üksikabiks, mida antakse iga kord, kui riigi ametiasutused kiidavad heaks konsortsiumi finantstehingu.
- (169) Kaebuse esitaja ja Scandlines jt väidavad, et riigigarantii mudel ning Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormid ei ole abikavad nõukogu 13. juuli 2015. aasta määruse (EL) 2015/1589 (millega kehtestatakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad)⁽⁹⁰⁾ (edaspidi „määrus 2015/1589“) artikli 1 punkti d tähenduses, kuna abi antakse konkreetselt konsortsiumile konkreetse projekti jaoks ja lisaks ei ole täidetud tingimus, et abi peab olema võimalik anda „ilma edasiste rakendusmeetmeteta“, kuna Taani või Rootsi riik peab iga riigigarantii enne selle andmist konkreetselt heaks kiitma. Seetõttu tuleks abi käsitada üksikabina (st sihtotstarbelise üksikabina). Sellega seoses viitavad kaebuse esitaja ja Scandlines jt Sundi väina kohtuotsusele⁽⁹¹⁾ ning kaebuse esitaja märgib, et Sundi väina kohtuotsuse punkti 83 kohaselt tuli ainult „saata komisjonile tagasi kogu analüüs, mis puudutab riigigarantiide andmist, nende arvu ja kvalifitseerimist uue või olemasoleva abina, mitte seda, kas tegemist oli abikavadeaga“.

⁽⁹⁰⁾ ELT L 248, 24.9.2015, lk 9.

⁽⁹¹⁾ Punktid 77, 80 ja 83.

- (170) Kaebuse esitaja väidab, et EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist garantiidena antava riigiabi suhtes käsitleva komisjoni teatise⁽⁹²⁾ (edaspidi „2008. aasta garantiiteatis“) punkti 2.1 kohaselt tuleb garantii sisalduvat riigiabi summat hinnata garantii andmise hetkel, st hetkel, mil riik võtab garantiiga seotud riski enda kanda. Kaebuse esitaja väidab, et riigid ei võtnud valitsustevahelise lepingu või konsortsiumilepingu kaudu enda kanda garantiiga seotud riski, et valitsustevahelise lepingu artikkel 12 ei kujuta endast seaduslikult täitmisele pööratavat õigust ning et selleks, et garantiid saaks pidada antud garantiiks, peab olema võimalik mõõta selle ulatust, mis nende lepingute alusel ei ole võimalik, kuna puuduvad ajalised ja koguselised piirangud⁽⁹³⁾.
- (171) Sellega seoses väidab kaebuse esitaja, et konsortsium peab saama riikide nõusoleku kõigi laenu- ja väärtpaberitehingutega seotud lepinguliste kohustuste jaoks, mis on riikide antud garantiiga kaetud⁽⁹⁴⁾. Näiteks väidab kaebuse esitaja, et MTNi programmides on selgelt sätestatud, et iga programmi raames kokkulepitud võlatehingu puhul, mida toetatakse garantiiga, peab konsortsium saama konkreetsele võlatehingule kummaltki garantii andjalt eraldi heakskiidu. Kuigi kaebuse esitaja tunnistab, et valitsustevaheline leping kujutab endast riikide võetud kohustust anda garantii, väidab ta, et see kohustus ei ole tingimusteta. Kaebuse esitaja väidab, et MTNi programmid näevad ette garantii andmise raamtingimused, et hõlbustada konsortsiumi jaoks laenude saamist, võimaldades konsortsiumil näidata võimalikele võlausaldajatele, millistel tingimustel võidakse garantii anda. Lisaks väidab kaebuse esitaja, et riikide poolt 1996. aastal allkirjastatud garantiikirjas oli märgitud, et riigid tagavad ainult neid võlainstrumente, mille riigid on enne nende väljastamist heaks kiitnud – selline heakskiit on antud igale Rootsi MTNi programmi raames väljastatud võlainstrumentidele.
- (172) Teise näitena väidab kaebuse esitaja, et selleks, et 22. mai 2001. aasta garantiikirja tingimusi saaks kohaldada konsortsiumi poolt EMTNi programmi raames väljastatud võlainstrumentide mis tahes osa suhtes, peab kumbki riik olema sellise võlainstrumentide osa enne selle väljastamist kirjalikult heaks kiitnud.
- (173) Kaebuse esitaja väidab, et kuni 2019. aasta novembrini olid riigid andnud ligi 250 konkreetset garantiid. See hõlmab EMTNi programmi raames antud 96 garantiid, Rootsi MTNi programmi raames antud 34 garantiid, 44 garantiid erasektori laenuandjate laenudele, 14 garantiid kommertspankade lühiajaliste laenude krediidilimiitidele, 60 garantiid ISDA raamlepingutest tulenevatele kohustustele ja üht garantiid üldisele tagasiostu raamlepingule. Kaebuse esitaja esitas üksikasjaliku ülevaate erinevatest rahastamisvahenditest ja nendega seotud erinevatest riigigarantiidest.
- (174) Selles ülevaates väidab kaebuse esitaja ka seda, et garantiikirjad sisaldavad tingimusi, mis näevad ette, et riigid võivad garantii tagasi võtta. Sellega seoses viitab kaebuse esitaja näiteks 22. mai 2001. aasta garantiikirja punktile 2.3, milles on märgitud, et riikidel on õigus garantii teatavatel tingimustel tühistada, kuigi selline tühistamine ei vabasta riike 2001. aasta garantiikirja kohastest kohustustest, mis kehtisid enne tühistamise kuupäeva.
- (175) Peale selle väidab kaebuse esitaja, et kui valitsustevahelise lepingu artiklit 12 tuleks käsitada nii, et see annab seadusliku õiguse riigigarantii vormis abile, on see abimeede vahepeal muutunud, sest garantiiga seotud tingimusi on põhimõtteliselt muudetud. Näiteks Rootsi MTNi programmi raames antud garantiide tingimused muutsid riikide kohustused teisesest garantiist isiklikuks garantiiks. Kui valitsustevahelist lepingut tuleks käsitada nii, et sellega antakse konsortsiumile riigigarantii, oleks garantii Rootsi õiguse kohaselt teise garantii, sest puudub selge alus garantii tõlgendamiseks isikliku garantiina. Rootsi õiguse üldpõhimõte on, et garantiid tuleb tõlgendada teise garantii, välja arvatud juhul, kui on selge alus garantii tõlgendamiseks isikliku garantiina. Teise garantii tähendab, et garantii andja vastutus on teisejärguline ja maksekohustus tekib alles siis, kui võlgnik ise ei suuda oma

⁽⁹²⁾ ELT C 155, 20.6.2008, lk 10.

⁽⁹³⁾ Kaebuse esitaja viitab sellega seoses 2008. aasta garantiiteatise punktile 3.2.

⁽⁹⁴⁾ Kaebuse esitaja viitab 1997. aasta koostöölepingule ja sellele järgnenud 2004. aasta koostöölepingule, mis mõlemad sisaldavad tema arvates sellist tingimust.

kohustusi täita. Seega peab võlausaldaja tõendama võlgniku maksevõimetust, enne kui ta saab esitada nõude garantii andjale. Üldiselt ei peeta teisest garantiid Rootsi õiguse kohaselt ka pankroti takistuseks. Isiklik garantii eeldab selget kirjalikku või suulist kohustust, milles on tavaliselt märgitud, et garantii andja vastutab „enda võla eest“ ja seega on tal esmane vastutus. Võlausaldaja ei pea tõendama võlgniku maksevõimetust. Rootsi õiguse kohaselt peetakse isiklikku garantiid pankroti takistuseks, sest garantii tingimused keelavad võlausaldajal esitada võlgniku vastu pankrotiavaldust. Kaebuse esitaja väidab, et Rootsi MTNi programmiga seotud garantiid on isiklikud garantiid. Seega, kui komisjon leidis, et valitsustevaheline leping andis konsortsiumile seadusliku õiguse riigigarantiile, on selle riigigarantii tingimusi Rootsi MTNi programmi kaudu oluliselt muudetud. Seetõttu kujutavad Rootsi MTNi programmiga seotud garantiid endast uut abi nagu kõik riikide antud garantiid, mille tingimused on muutunud.

- (176) Lisaks esitas kaebuse esitaja pärast seda, kui komisjon võttis 20. märtsil 2020 vastu lõpliku otsuse Fehmarni väina juhtumis⁽⁹⁵⁾ (edaspidi „Fehmarni väina lõplik otsus“), analüüsi selle kohtuasja mõju kohta püsiühenduse hindamisele. Kaebuse esitaja leiab, et erinevalt Fehmarni väina juhtumist ei koosne riiklik süsteem, mis annab konsortsiumile õiguse riigigarantiile, mitte vaid ühest õigusaktist ja ühest lepingust, vaid mitmest erinevast õigusaktist ja lepingust, mis koos moodustavad garantii andmise tingimused. Lisaks on valitsustevaheline leping rahvusvaheline leping kahe dualistliku riigi vahel, mis ei tunnista rahvusvaheliste lepingute otsest kohaldamist. Samuti ei olnud konsortsium veel loodud, kui valitsustevaheline leping 23. märtsil 1991 sõlmiti ja konsortsiumileping 27. jaanuaril 1992 allkirjastati. Konsortsium registreeriti Rootsi äriregistris alles 23. juulil 1993. Seni, kuni abisaajat ei ole, ei saa seaduslikku õigust anda. Samuti ei saa nende lepingute riiklikust rakendamisest järeldada, et rakendusaktide jõustumine andis konsortsiumile seadusliku õiguse rahastada püsiühendust riigi tagatud laenude abil. Veel väidab kaebuse esitaja, et 1997. aasta koostööleping erineb Femern A/S-i ning Taani keskpanga, rahandusministeeriumi ja transpordiministeeriumi vahel 29. mail 2017 sõlmitud lepingust⁽⁹⁶⁾ selle poolest, et esimene sisaldab üksikasjalikke sätteid⁽⁹⁷⁾ poolte suhete kohta seoses garantiide andmisega.
- (177) Seega leiab kaebuse esitaja, et iga riigigarantii leping kujutab endast eraldi sihtotstarbelist üksikabi.
- (178) Scandlines jt on seisukohal, et komisjon eirab määrust 2015/1589 ja rikub põhimõtet, et liidu riigiabiõigus on riikliku õiguse suhtes ülimuslik, kui ta märgib menetluse algatamise otsuse põhjenduses 107, et kaebuse esitaja seisukohta tuleb tasakaalustada riikide väitega, et riikide ametiasutused rakendavad riigigarantiisid, nagu on sätestatud valitsustevahelises lepingus, konsortsiumilepingus ja riiklikus õiguses. Scandlines jt arvates peab komisjon kohaldama määruse 2015/1589 õigusnorme rangelt.

⁽⁹⁵⁾ Komisjoni 20. märtsi 2020. aasta otsus (EL) 2020/1472 riigiabi SA.39078 – 2019/C (ex 2014/N) kohta, mida Taani andis ettevõtjale Femern A/S (ELT L 339, 15.10.2020, lk 1).

⁽⁹⁶⁾ Vt Fehmarni väina lõpliku otsuse põhjendus 256.

⁽⁹⁷⁾ Kaebuse esitaja esitas järgmised tsitaadid: punkt 14: „[k]onsortsium peab nii kiiresti kui võimalik hankima mõlema garantii andja heakskiidu kõigile konsortsiumi tehingutele, näiteks laenudele, sealhulgas pangalaenudele ja tuletistehingutele. Garantii andjad hindavad sellega seoses, kas tehingud on olulised või võivad muutuda oluliseks garantiikohustuse ulatuse, garantii andja riski ja kõigi selliste asjaolude suhtes, mis võivad mõjutada garantiid / garantii andjaid. Garantii andjad säilitavad vajaliku valmisoleku, et tagada, et nad saaksid tehingu heaks kiita enne heakskiitmise tähtaega, välja arvatud erakorraliste asjaolude korral“; punkt 15: „[k]onsortsium ei tohi sõlmida tuletistehinguid vastaspooltega, keda garantii andjad ei ole eelnevalt heaks kiitnud“; punkt 16: „[k]onsortsium peab saama garantii andjalt heakskiidu kõigile oma laenude ja tuletistehingutega seotud lepingudokumentidele“.

- (179) Lisaks on Scandlines jt seisukohal, et komisjon käsitleb abi abikava alla kuuluvana ja jätab tähelepanuta abi sihtotstarbelise iseloomu, väites, et abimeetmed võivad kujutada endast konkreetsel ajal, st 1992. aastal antud abi, mis on määruse 2015/1589 artikli 1 punktidega d ja e ning Sundi väina kohtuotsusega vastuolus. Nende arvates ei saa nõustuda sellega, et korraga anti erinevatele finantstehingutele, summadele ja kestustele rohkem kui 25 aasta jooksul nii palju eraldiseisvaid riigigarantiisid (üle 100), mille tingimusi või vajalikkust ei olnud 1992. aastal võimalik ette näha. Selline järeldus eeldaks sellise üldise sätte olemasolu, mis lubab rakendada mitut abimeedet, mis nende arvates oleks võimalik ainult abikava raames. FSS ja Trelleborgi sadam viitavad ka Euroopa Kohtu seisukohale kohtuasjas C-438/16 P, ⁽⁹⁸⁾ milles kohus lükkas tagasi „abikavade kava“ mõiste.

4.3. Liigitamine uueks või olemasolevaks abiks

- (180) Kaebuse esitaja väitel katkes riigigarantii mudeliga seotud aegumistähtaaja kulgemine 13. mail 2013, kui komisjon nõudis kaebuse alusel Taanilt ja Rootsilt teavet. Seega, kuna riigigarantii mudel koosneb mitmest üksikabi meetmest, kujutavad kõik pärast 13. maid 2003 antud garantiid endast uut abi. Kaebuse esitaja väidab, et abi andmise hetk on see hetk, mil riigid võtavad garantiiga seotud riski enda kanda. Enne seda hetke riigi ressursse üle ei kanta. Seetõttu järeldab kaebuse esitaja, et iga kord, kui riigid kiidavad heaks konkreetse laenu või finantsinstrumendi, antakse uus garantii. Kaebuse esitaja sõnul on ligi 90 sellistest heakskiitudest (vt põhjendus 173) antud pärast 13. maid 2003 ja seega on tegemist uue abiga.
- (181) Lisaks kujutab Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormidest tulenev abi, mida anti kuni kümme aastat enne aegumistähtaaja katkemist, endast uut abi.
- (182) Ka Stena Line, Scandlines ja Grimaldi lähtuvad sellest, et iga kord, kui lepatakse kokku uues laenu- või krediitliimiidi tehingus, antakse sihtotstarbelist üksikabi. Nad viitavad sellega seoses Euroopa Kohtu otsusele kohtuasjas France Télécom (edaspidi „France Télécomi kohtuotsus“), ⁽⁹⁹⁾ milles märgitakse, et määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 15 lõikes 2 „lähtutakse [...] abisaajale abi andmisest, mitte abikava vastuvõtmise kuupäevast. Tuleb toonitada, et abi andmise kuupäeva kindlaksmääramine võib varieeruda sõltuvalt abi laadist. Näiteks võib juhul, kui mitmeaastase korra alusel tehakse mitu makset või antakse perioodilisi soodustusi, abi andmise õiguslikuks aluseks oleva akti vastuvõtmise kuupäeva ja selle kuupäeva vahel, mil ettevõtjatele tegelikult soodustus tehti, olla oluline ajaline vahe. Sellisel juhul tuleb aegumistähtaaja väljaarvutamisel pidada abi abisaajale antuks alles kuupäeval, mil see talle tegelikult anti“. Stena Line, Scandlines ja Grimaldi leiavad, et see põhimõte kehtib ka sihtotstarbelise üksikabi suhtes. Nad leiavad, et riigigarantiina antavat abi antakse kahel viisil: esiteks iga kord, kui konsortsium võtab riigigarantiiga tagatud laenu, ja teiseks iga kord, kui konsortsium ei maksa selliste laenude eest turupreemiat. Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormidest tulenevat abi antakse iga kord, kui Taani ametiasutused kasutavad neid erinorme, et anda uuesti nende alusel ettenähtud soodustusi. Stena Line'i, Scandlinesi ja Grimaldi väitel kujutavad seega kõik pärast 2003. aastat antud riigigarantiid ning Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormides sisalduvad soodustused endast uut abi.

4.4. Abimeetmete siseturuga kokkusobivus

4.4.1. Projekti kvalifitseerimine IPCEI teatise valguses

- (183) Kaebuse esitaja ei ole vastu sellele, et komisjon kasutab siseturuga kokkusobivuse hindamisel IPCEI teatises esitatud peamisi juhtpõhimõtteid. Ta tuletab meelde, et abi element peab olema kvantifitseeritud, mis tahes tegevusabi peab olema eraldatud investeerimisabist, meetmete vajalikkus ja proportsionaalsus peab olema kindlaks tehtud ning kasutamise tingimused peavad olema kindlaks määratud ja piisavaks tunnistatud.

⁽⁹⁸⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 19. september 2018, komisjon vs. Prantsusmaa ja IFP Énergies nouvelles, C-438/16, ECLI:EU:C:2018:737, punkt 71.

⁽⁹⁹⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 8. detsember 2011, France Télécom vs. komisjon, C-81/10 P, ECLI:EU:C:2011:811, punktid 80–82.

4.4.2. *Abi elemendi kindlaksmääramine*

- (184) Kaebuse esitaja toonitab, et abi element tuleb kindlaks määrata nii riigigarantiide kui ka Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormide puhul ning et teadmine, kuidas abi element kindlaks määrata, on oluline eeltingimus abi vajalikkuse ja proportsionaalsuse hindamiseks, kuigi lõplikku täpset arvu ei nõuta.
- (185) Stena Line, Scandlines ja Grimaldi väidavad, et neil on riigigarantii mudeli ning Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormide alusel antud abisummat keeruline arvutada. Riigigarantiide puhul ei koosne abi mitte ainult (turu)preemiast, mille maksmist ei nõuta, vaid ka kogu tagatud laenusummast, kuna projektiga seotud väga suure riski tõttu on ebatõenäoline, et mõni eraõiguslik isik pakuks selliseid garantiisid.
- (186) Trelleborgi sadam väidab, et abisummat ei ole võimalik kindlaks määrata, kuna 2014. aasta otsuses puuduvad parameetrid, mis võimaldaksid abi kvantifitseerida. Kuna riigigarantiide andmise ajal olid konsortsiumi kasumlikkuse väljavaated sellised, et keegi ei soovinud talle üldse garantiid anda, ei koosne abi element mitte ainult garantii turupreemia ja tegelikult makstud preemia vahest, vaid ka riigigarantiist endast. Riigigarantii väärtus vastab sellega tagatud laenu väärtusele. Trelleborgi sadam lisab, et seoses Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormidega vastab abi element tavaliste maksunormide kohaldamisel konsortsium poolt makstava summa ja tegelikult makstud summa vahele.

4.4.3. *Tegevusabi andmine*

- (187) Kaebuse esitaja viitab Sundi väina kohtuotsusele, ⁽¹⁰⁰⁾ valitsustevahelise lepingu artiklile 10, konsortsiumilepingu artikli 4 lõikele 3, 2014. aasta otsuse põhjendusele 50 ⁽¹⁰¹⁾ ning 1997. ja 2004. aasta koostöölepingutele, väites, et on selge, et riigigarantiid katavad nii püsiühenduse ehituskulud kui ka selle tegevuskulud. Kaebuse esitaja ja Stena Line leiavad, et riigigarantiid võimaldavad konsortsiumil oma hindade kehtestamisel kulusid mitte arvesse võtta ⁽¹⁰²⁾. Kaebuse esitaja peab nii riigigarantiide kui ka Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormide puhul vajalikuks eristada püsiühenduse ehitamiseks antud abi ja püsiühenduse käitamiseks antud abi.
- (188) Kaebuse esitaja viitab ka Scandlinesi Fehmarni väina kohtuotsusele, ⁽¹⁰³⁾ tuletades meelde, et abi, mida antakse pärast seda, kui abisaaja võlasumma on vähenenud tasemele, kus tulud tõenäoliselt ületavad tegevuskulusid ja võla tagasimakseid tavapärase turutingimuste korral, ja seega enne võla täielikku tagasimaksmist, võib pidada tegevusabiks. Lisaks kommenteeris kaebuse esitaja menetluse algatamise otsuse põhjendust 124 ja märkis, et pärast püsiühenduse kasutuselevõttu olid püsiühenduse projektiga seotud riskid piiratud. Ta leiab, et riigigarantiid konsortsiumi tegevuskulude katmiseks võetud laenudele on asjakohatud ega ole vajalikud selleks, et püsiühendus tehtaks investering (mis eristab käesolevat juhtumit projektist Hinkley Point C ⁽¹⁰⁴⁾). Selleks et tegevusabi oleks õigustatud, peab see olema ka ajaliselt piiratud ja vähenev.

⁽¹⁰⁰⁾ Punktid 108, 111 ja 116.

⁽¹⁰¹⁾ Kaebuse esitaja viitab sellega seoses ka Sundi väina kohtuotsuse punktile 107.

⁽¹⁰²⁾ Näiteks leiab kaebuse esitaja, et 29. novembril 2019 kehtestatud konsortsiumi hinnaalandus kaubaveosegmenidile ei oleks riigigarantiideta võimalik olnud. See näide puudutas konkreetselt kõiki vähemalt üheksa meetri pikkuseid sõidukeid, mille puhul kaebuse esitaja sõnul kohaldati öösel 15 % hinnaalandust tavatariifist, ning kõiki üle 20 meetri pikkuseid sõidukeid, mille puhul kohaldati sama hinda kui 9–20 meetri pikkuste sõidukite puhul. Seega väidavad nad, et hinnaalanduse eesmärk on üksnes kaubaveo ümbersuunamine kaebuse esitajate parvlaevateenuselt püsiühendusele. Stena Line väidab, et varsti pärast püsiühenduse avamist 2000. aastal langetas konsortsium sõidu- ja veoautode teemaksu vastavalt 40 % ja 50 %.

⁽¹⁰³⁾ Punkt 242.

⁽¹⁰⁴⁾ Kohtuotsus, Üldkohus, 12. juuli 2018, Austria Vabariik vs. Euroopa Komisjon, T-356/15, ECLI:EU:T:2018:439.

- (189) Stena Line, Scandlines ja Grimaldi leiavad, et keelatud tegevusabi ei ole mitte lihtsalt projekti käitamisetapis antav abi, vaid kogu abi, mis on seotud tegevuskuludega, sealhulgas projekti ehitusetapis ⁽¹⁰⁵⁾. See tähendab, et konsortsiumile antud abi ei tohi hõlmata ühtegi refinantseerimislaenu, kuna sellised laenud kujutavad endast Sundi väina kohtuotsuse punkti 111 tõlgenduses keelatud tegevusabi. Kaebuse esitaja leiab, et sarnaselt riigigarantiidele tuleb Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormidest tuleneva riigiabi puhul eristada püsiühenduse ehitamiseks antud abi ja püsiühenduse käitamiseks antud abi.
- (190) Stena Line, Scandlines ja Grimaldi leiavad, et sellised taristuprojektid nagu püsiühenduse projekt ei õigusta investeerimis- ja tegevusabi vahelise piiri hägustamist, millele menetluse algatamise otsuse põhjenduses 131 väidetavalt vihitati. Pealegi ei tohiks eelkõige suuremahulistele projektidele tegevusabi anda ⁽¹⁰⁶⁾. Samuti esitavad Stena Line, Scandlines ja Grimaldi mitu väidet, mis näitavad, et Hinkley Point C kohtuotsus ei ole käesoleva juhtumi suhtes kohaldatav. Nad on kindlalt vastu menetluse algatamise otsuse põhjenduses 132 esitatud komisjoni väitele, mis puudutab riigigarantiide ja eelneva kapitalisüsti võimalikku võrdväarsust.
- (191) Kaebuse esitaja sõnul näitab konsortsiumi sisemise tasuvusläve ja nüüdispuhasväärtuse majanduslik hinnang ⁽¹⁰⁷⁾ (vt põhjendus 201), et konsortsium oleks alates 2003. aastast olnud võimeline rahastama püsiühendust äritingimustel ilma riigigarantiideta, mis tema sõnul näitab samuti, et alates sellest hetkest antud abi kujutab endast tegevusabi.

4.4.4. Abi vajalikkus

- (192) Kaebuse esitaja leiab, et abi vajalikkuse hindamiseks peaks komisjon tegema samasuguse arvutuse, mis esitati tema Fehmarni väina käsitlevas 2015. aasta otsuses, ⁽¹⁰⁸⁾ ⁽¹⁰⁹⁾ kus ta arvutas projekti sisemise tasuvusläve ja võrdles seda kapitali kaalutud keskmise hinnaga. Abi saab olla vajalik ainult siis, kui sisemine tasuvuslävi on madalam kui kapitali kaalutud keskmine hind. Seoses selle arvutusega märgib kaebuse esitaja, et konsortsiumi enda arvates on püsiühenduse kasutusega vähemalt 100 aastat. Eraldi tuleb analüüsida abi vajalikkust seoses püsiühenduse käitamisetapiga. Kaebuse esitaja arvates ei ole abi vajalikkuse hindamisel oluline hinnata, kas meetmed võeti vastu ajal, mil üldiselt leiti, et taristuprojektide riiklik rahastamine ei kuulu liidu riigiabi eeskirjade kohaldamisalasse. Seoses küsimusega, kas sellist suuremahulist taristuprojekti nagu püsiühendus saab ellu viia ilma riigi toetuseta, märgib kaebuse esitaja, et La Manche'i väina tunneli ⁽¹¹⁰⁾ arendamise, rahastamise, ehitamise ja käitamisega tegelesid eraettevõtjad, kes osalesid avalikul konkursil, mille tulemusena anti eraettevõtjatele kontsessioon.

⁽¹⁰⁵⁾ Sellega seoses viitavad nad Sundi väina kohtuotsuse punktidele 106 ja 108.

⁽¹⁰⁶⁾ Huvitatud isikud viitavad konkreetsetl komisjoni regionaalabi suunistele aastateks 2014–2020 (ELT C 209, 23.7.2013, lk 1), täpsemalt suuniste punktile 14, milles on sätestatud, et „[...] suuretevõtjad [on] suurema tõenäosusega olulised osalised asjaomasel turul ning sellest tulenevalt võivad investeringud, milleks abi antakse, moonutada konkurentsi ja kaubandust siseturul“.

⁽¹⁰⁷⁾ Aruande koostasid Stockholmi ülikooli majandusprofessor ja Stockholmi Euroopa õiguse ja majanduse keskuse juhataja Sten Nyberg ning Lundi ülikooli majandus- ja juhtimisteaduskonna dotsent ja Stockholmi Euroopa õiguse ja majanduse keskuse direktor Mattias Ganslandt.

⁽¹⁰⁸⁾ Komisjoni 23. juuli 2015. aasta otsus riigiabi SA.39078 (2014/N) (Taani) kohta – Fehmarni väina püsiühenduse projekt, (C(2015) 5023 final) (ELT C 325, 2.10.2015, lk 1), põhjendus 103, ja Scandlinesi Fehmarni väina kohtuotsus, punkt 211.

⁽¹⁰⁹⁾ Algselt viitas kaebuse esitaja joonealuses märkuses 108 osutatud otsusele, kuid kui kõnealuses asjas võeti vastu lõplik otsus, esitas kaebuse esitaja täiendavaid märkusi (vt ka põhjendus 199).

⁽¹¹⁰⁾ Komisjoni 24. oktoobri 1988. aasta otsus 88/568/EMÜ, mis käsitleb EMÜ asutamislepingu artikli 85 kohast menetlust (IV/32.437/8 – Eurotunnel) (EÜT L 311, 17.11.1988, lk 36), ja komisjoni 22. juuni 2005. aasta otsus C(2015) 1816 final riigiabi N 159/2005 kohta – Ühendkuningriik – Abi ettevõttele English Welsh Scottish Railway International Ltd kaubavedude rahastamiseks La Manche'i tunneli kaudu (ELT C 314, 10.12.2005, lk 2).

- (193) 2019. aasta septembris kaebuse esitaja tellitud püsiühenduse (põhjendus 191) ning eelkõige konsortsiumi sisemise tasuvusläve ja kapitali kaalutud keskmise hinna majandusliku hindamise tulemused eri stsenaariumide korral on kokkuvõtlikult esitatud põhjendustes 201–206.

4.4.5. *Abi proportsionaalsus*

- (194) Kaebuse esitaja ja Scandlines jt väidavad Sundi väina kohtuotsusele ⁽¹¹¹⁾ viidates, et abi ei ole proportsionaalne, kuna riigigarantiid ning Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormid ei ole ajaliselt, rahaliselt ega arvuliselt piiratud ning ei ole seotud konkreetsete finantstehingutega. Lisaks sellele on võla tagasimaksmise periood ebaselge ja see muutub.
- (195) Lisaks peavad kaebuse esitaja ja Scandlines jt oluliseks märkida, et Üldkohus leidis oma Scandlinesi Fehmarni väina kohtuotsuses ⁽¹¹²⁾ ja Stena Line'i Fehmarni väina kohtuotsuses, ⁽¹¹³⁾ et abi võib olla vajalik ja proportsionaalne ainult kuni „hetke[ni], mil abisaaja on oma rahavoo alusel võimeline laenama konkurentsile avatud turul ilma garantiide või riigilaenuedeta. [...] see hetk on tavaliselt saavutatud, kui abisaaja võlasumma on langenud tasemele, mille võrra tulud võivad ületada käitamiskulusid ja võla tagasimaksmist turutingimustel ja seega enne võla täielikku tagasimaksmist“. Mõned huvitatud isikud lisavad, et „[s]eda taset ületavat summat võib seega pidada tegevusabiks, mida komisjon ei ole vaidlustanud otsuses põhjendanud“. Huvitatud isikute sõnul on seega ilmne, et abi peab lõppema ajahetkel, mil abisaaja on võimeline avatud turul iseseisvalt laenu võtma.
- (196) Kaebuse esitaja viitab Üldkohtu Scandlinesi Fehmarni väina kohtuotsuses esitatud järeldustele, ⁽¹¹⁴⁾ väites, et abi on proportsionaalne kuni summani, mille juures projekt muutub kasumlikuks. Lisaks leidis Üldkohus Sundi väina kohtuotsuses, et proportsionaalsuse hindamise seisukohalt ei ole oluline, et muud riiklikud rahastamisvormid oleksid tekitanud riigieelarvele suurema finantskoormuse ⁽¹¹⁵⁾ või et otsesemad abivormid oleksid võinud kujutada endast suuremat abi ⁽¹¹⁶⁾. Samuti väidab kaebuse esitaja SVEDABI 2014. aasta aruandele viidates, et vähemalt 2012. aastaks jõudis konsortsium tasuvuspiirini, kus ei olnud puhaskasumit ega -kahjumit, ning et järgmisel aastal oleks konsortsium saanud jagada emaettevõtjatele dividende või osa kasumist. Kaebuse esitaja viitab veel Standard&Poor'si 18. novembri 2016. aasta ajakohastatud uuringule Global Ratings, milles märgitakse, et konsortsium alustas võla tagasimaksmist 2004. aastal, st viis aastat enne tähtaega, ning et alates 2000. aastast oli konsortsiumi tegevuskasum positiivne ja on seda jätkuvalt. Kaebuse esitaja märgib, et konsortsiumi omakapital muutus 2016. aastal positiivseks ja et konsortsiumi väitel hakkas ta emaettevõtjatele dividende maksma 2018. aastal, mil 2017. maksuaasta eest maksti välja 1,1 miljardit Taani krooni (0,15 miljardit eurot), ning et 2018. aastal otsustasid emaettevõtjad suurendada iga-aastast dividendimakset ja seetõttu eeldati, et konsortsiumi võlg makstakse tagasi alles 2050. aastal, mis on oluliselt hiljem kui varem kavandatud 2033. aasta. Lisaks sellele võtab Taani riik A/S Øresundist raha välja muudel eesmärkidel kui Taani sisemaa maantee- ja raudteehenduste kuludega seotud võlgade tagasimaksmiseks. Selle tulemusena pikendati konsortsiumi tagasimaksetähtaega. Nende tähelepanekute põhjal peab kaebuse esitaja ilmselt, et konsortsiumi tulu on üsna märkimisväärne, ilmselt piisav isegi teiste projektide rahastamiseks ning ületab tõenäoliselt tegevuskulusid ja võlgade tagasimakseid tavapäraste turutingimuste korral.

⁽¹¹¹⁾ Punktid 118–139.

⁽¹¹²⁾ Punkt 242.

⁽¹¹³⁾ Punkt 213.

⁽¹¹⁴⁾ Punkt 224.

⁽¹¹⁵⁾ Punktid 191 ja 153.

⁽¹¹⁶⁾ Punkt 153.

- (197) Sellega seoses tuleb kaebuse esitaja ka meelde, et Taani riigi omandis olevatest suurtest äriühingutest, kellele Taani riik on andnud garantiid, sealhulgas need, kes vastutavad Suur-Belti silla ja Fehmarni väina püsiühenduse ehitamise ja käitamise eest, on konsortsium ainus, kes ei maksa riigigarantiide eest mingeid preemiaid, samas kui peaaegu kõik teised maksavad 0,15 % tasumata võlasummalt. Kaebuse esitaja väitel näitab see selgelt, et püsiühenduse ehitamine ja käitamine oleks võimalik ka väiksema abiga kui 0 % preemia.
- (198) Kaebuse esitaja viitab konkreetselt menetluse algatamise otsuse põhjendusele 150, milles komisjon märkis, et Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormid peaksid eeldatavasti suurendama projekti elujõulisust, mistõttu garantiide mõju ja kõnealuste erinormide eelised sõltuvad üksteisest. Kaebuse esitaja leiab, et see väide on vale. Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormid kujutavad endast täiendavat eelist lisaks riigigarantiidele ning neid ei saa pidada riigiabi eeskirjade kohaldamisel üksteisest sõltuvaks. Kaebuse esitaja kutsus komisjoni üles nõudma konsortsiumilt maksudeklaratsioonide esitamist, et arvutada õigesti selle eelise suurus, mida need erinormid konsortsiumile andsid.
- (199) Kaebuse esitaja esitas oma märkused ka pärast Fehmarni väina lõplikus otsuses sisalduva proportsionaalsuse analüüsi hindamist. Kaebuse esitaja rõhutab eelkõige eelneva riski (enne ehitamist) ja järgneva riski (pärast püsiühenduse kasutuselevõttu) vahelist erinevust, vajadust hinnata riigiabi uuesti pärast ehitamist ning piiranguid (ehitamise piiratud ulatus, riigi subsideeritud laenude tagasimaksmise prioriteetsus ja garantiitasu), mis on samuti vajalikud, et tagada püsiühendusele antava riigiabi proportsionaalsus.
- (200) Stena Line väitis lisaks, et võttes arvesse asjaolu, et püsiühendus oli kasumlik ja konsortsiumi positiivne rahavoog ületas 2004. aastaks tema tegevuskulud ja võla tagasimaksmise kulud, ei ole konsortsiumile antud riigiabi olnud vähemalt alates 2004. aastast proportsionaalne.
- (201) Nagu on märgitud põhjendustes 191 ja 193, tellis kaebuse esitaja konsortsiumi sisemise tasuvuslääve ja kapitali kaalutud keskmise hinna majandusliku hinnangu, et analüüsida, kas ja millal oleks konsortsium võinud rahastada püsiühendust turutingimustel ilma riigigarantiideta. Kaebuse esitaja väidab, et riigigarantiidel on rahastamisele kahesugune mõju. Esiteks võimaldasid garantiid konsortsiumil minna esimese 17 tegevusaasta jooksul võlgadesse, mis ületasid 100 % tema omakapitalist ja võlgadest (negatiivne omakapital kuni 2016. aastani). Teiseks võimaldasid garantiid konsortsiumil võtta laenu võrreldavate äriühingutega võrreldes madalama hinnaga (konsortsium sai AAA krediitdireitingu). Kaebuse esitaja lisab, et riigigarantiide tulemuseks on konsortsiumi võla tegelik keskmine tähtaeg (ligi viis aastat), mis on väga lühike võrreldes varade majandusliku kasutusajaga (üle 100 aasta). Hinnangus järeldatakse, et konsortsium oleks saanud püsiühendust rahastada äritingimustel ilma riigigarantiideta 2003. või 2004. aastal, st vaid mõni aasta pärast püsiühenduse kasutuselevõttu. Kõikide stsenaariumide puhul (viidates läbiviidud tundlikkusstsenaariumidele) ei olnud riigiabi alates 2009. või 2010. aastast enam vajalik. Nimetatud järeldusele jõudmiseks tehti uuringu käigus mitu analüüsi, sealhulgas võrreldi konsortsiumi sisemist tasuvuslääve 37 võrreldava äriühingu põhjal tehtud kapitali kaalutud keskmise hinna arvutusega, analüüsiti Taani võla- ja omakapitali turutingimusi (vt ka põhjendus 202) ning hinnati konsortsiumi turuväärtust aastatel 2000–2018 (vt põhjendus 203).
- (202) Majanduslik hinnang hõlmab konsortsiumi aastaaruannete analüüsi, mis näitab, et konsortsiumi sisemine tasuvuslääve, mis põhineb tegevustulemi lineaarsel prognoosil, on 100-aastase perioodi korral 7,2 % (enne maksude tasumist) ja 40-aastase perioodi korral 6,2 %. Võrreldavate mittesubsideeritavate äriühingute kapitali kaalutud keskmine hind langes 100-aastase stsenaariumi korral 2004. aastal alla konsortsiumi sisemise tasuvuslääve⁽¹¹⁷⁾. Seega ei olnud kaebuse esitaja sõnul sellest hetkest alates enam riigiabi vaja (ülemaailmse finantskriisi ajal tõusis kapitali kaalutud keskmine hind 100-aastase stsenaariumi puhul ajutiselt üle sisemise tasuvuslääve, kuid alates 2009. aastast on kapitali kaalutud keskmine hind püsinud alla sisemise tasuvuslääve). 40-aastase stsenaariumi puhul on võrreldavate äriühingute kapitali kaalutud keskmine hind püsinud alates 2010. aastast alla sisemise tasuvuslääve.

⁽¹¹⁷⁾ Aruande kohaselt näitab Taani võrreldavate äriühingute ning võla- ja omakapitali turutingimuste analüüs, et ajavahemikul 2000–2018 on võrreldavate äriühingute kapitali kaalutud keskmine hind langenud 9,3 %-lt 3,0 %-le. Rootsisis langes see vastavalt 8,7 %-lt 3,3 %-le.

- (203) Konsortsiumi turuväärtuse hindamine (diskonteeritud rahavoogude alusel) aastatel 2000–2018 näitab, et diskonteeritud rahavoogude väärtus ületab alates 2003. aastast projekti maksumuse (mis on arvatud konsortsiumi keskmise intressimääraga, mis põhineb tegevustulemuste lineaarsel prognoosimisel 100-aastase perioodi jooksul). Kaebuse esitaja väitel näitab täiendav tundlikkusanalüüs, et järeldused on nii lühema kui ka pikema perioodi rahavoogude puhul usaldusväärsed. Eelkõige näitab analüüs, et kõikide stsenaariumide puhul on tulevaste rahavoogude diskonteeritud summa alates 2009. aastast suurem kui kogukulud. Sellest lähtuvalt järeldab kaebuse esitaja, et konsortsiumi omandamine oleks pidanud alates 2003. aastast või igal juhul alates 2009. aastast olema ettevõtja jaoks atraktiivne. Kaebuse esitaja arvates näitab see, et konsortsium oleks alates 2003. aastast või vähemalt alates 2009. aastast olnud võimeline rahastama püsiühendust turutingimustel ja ilma riigigarantiideta.
- (204) Kaebuse esitaja esitas ka samade autorite koostatud analüüsi konsortsiumi rahastamispuudujäägi kohta. 1999. aastal, st enne püsiühenduse kasutuselevõttu, oli võrreldavate äriühingute kapitali kaalutud keskmine hind veidi kõrgem (8,0 %) kui püsiühenduse projekti sisemine tasuvuslävi (7,2 %). Selle tulemuseks oli 1999. aastal 2,9 miljardi Taani krooni (0,39 miljardit eurot) suurune rahastamispuudujääk, mis õigustab piiratud mahus riigiabi andmist. Täielikkuse huvides märgib kaebuse esitaja, et 2000. aastal oli rahastamispuudujääk 5,9 miljardit Taani krooni (0,79 miljardit eurot), mis tulenes võrreldavate äriühingute kõrgemast kapitali kaalutud keskmisest hinnast (9,3 %), kuid rõhutab, et juba alates püsiühenduse kasutuselevõtust olid riigigarantiid liiga heldelt antud.
- (205) Analüüsi kohaselt sai konsortsium tänu riigigarantiidele rahastada oma kulusid täielikult laenudest, mille intressimäär oli 1999. aastal ainult 3 % ja 2000. aastal 3,5 %. See tähendab, et konsortsiumi kapitali kaalutud keskmine hind oli ainult 3–3,5 % (100 % laenupõhine rahastamine). 7,2 % sisemine tasuvuslävi on seega oluliselt kõrgem kui konsortsiumi kapitali kaalutud keskmine hind ning riigigarantii mudel on ebaproportsionaalne ja põhjendamatu. Riigiabi tulemusena peaks kapitali kaalutud keskmine hind vähenema ainult 0,8 % võrra (8 %-lt 7,2 %-le), nii et kapitali kaalutud keskmine hind oleks püsiühenduse projekti sisemise tasuvuslängi võrdne. Aruande kohaselt oli ebaproportsionaalse riigiabi summa nüüdispuhasväärtuses väljendatuna 54,3 miljardit Taani krooni (7,28 miljardit eurot), kui seda hinnata 1999. aasta konsortsiumi intressimäära alusel, ja 41,8 miljardit Taani krooni (5,60 miljardit eurot), kui seda hinnata 2000. aasta intressimäära alusel.
- (206) Aruande autorid esitasid ka täiendava analüüsi konsortsiumi nüüdispuhasväärtuse kohta, mis põhineb konsortsiumi suhtes kohaldatava intressimäära ja 100 % AAA-reitinguga võlapõhise rahastamisega äriühingu intressimäära võrdlusel. Analüüsi eesmärk oli määrata kindlaks ebaproportsionaalse riigiabi summa. Analüüs põhineb asjaolul, et kui sisemine tasuvuslävi on suurem kui konsortsiumi keskmine aastane intressimäär, siis on püsiühenduse nüüdispuhasväärtus positiivne ehk projekti tootlus on suurem kui kulud. Ka selle põhjal rõhutab kaebuse esitaja, et riigigarantiid olid liiga heldelt antud ja kujutasid endast juba püsiühenduse kasutuselevõtust alates ebaproportsionaalset riigiabi. Seda järeldust toetab ka aastapõhiste tulude ja annuiteetide analüüs.
- (207) Lisaks esitas kaebuse esitaja memorandum, mis puudutab mõningaid komisjoni järeldusi Fehmarni väina lõplikus otsuses seoses püsiühenduse rahastamisega, eelkõige seoses selle proportsionaalsusega.
- (208) Kaebuse esitaja esitas ka tähelepanekud konsortsiumi 2020. majandusaasta aruande kohta, kuna 2020. aasta kevadel käivitas konsortsium mitu algatust ning viis oma võla riigigarantiiga laenudelt üle riigigarantiita laenudele. Kaebuse esitaja jälgis sellega seotud krediidireitinguid ja jõudis järeldusele, et riigi omandis olevad üksused on juba praegu eeliseisundis, kuna riik on nende omanik, mis tähendab nende võlausaldajate silmis suuremat tagatist. Samuti märgib kaebuse esitaja, et 2020. aastal ilma riigigarantiita võetud laenude summa moodustab umbes 28 % konsortsiumi kogulaenudest, mis näitab veelgi, et riigigarantiid olid juba esimestel käitamisaastatel ebaproportsionaalselt suured.
- (209) Stena Line viitab IPCEI teatisele, tuletades meelde, et rahastamispuudujäägi arvutamisel võib arvesse võtta ainult abikõlblikke kulusid. Kuna sisemaa maantee- ja raudteeühendusi käsitatakse eraldi projektina, väidab Stena Line, et nende rajatiste kulud ei ole olulised selle arvutamisel, kui palju abi võib püsiühendusele anda. Sellega seoses märgib Stena Line, et konsortsium kohandas 2018. aastal oma dividendipoliitikat, et keskenduda eelkõige maksimaalsele võla vähendamisele omanikettevõtetes A/S Øresund ja SVEDAB, kes vastutavad sisemaa maantee- ja raudteeühenduste eest. Stena Line väitel tõendab see selgelt, et konsortsiumile antava riigiabi abil rahastatakse püsiühenduse abikõlbmatuid kulusid.

4.4.6. Põhjendamatute konkurentsimoонutuste ärahoidmine ja tasakaalustatuse kriteerium

- (210) Kaebuse esitaja sõnul põhjustab riigigarantiide ning Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormide näol antav abi põhjendamatuid konkurentsimoонutusi.
- (211) Kaebuse esitaja väidab, et püsiühenduse projekti eesmärk ei ole kunagi olnud Helsingborgi ja Helsingøri vaheliste parvlaevateenuste asendamine ning seda ei peetud ka projekti vajalikuks või vältimatuks tagajärjeks. Lisaks tuleb ta meelde, et ühendus Helsingborgi ja Helsingøri sadamate vahel, mis mõlemad kuuluvad üleeuroopalisel transpordivõrku, ühendab üleeuroopalise transpordivõrgu maanteid E47, E4 ja E20 ning seega Kesk-Euroopat Põhjamaadega. Kaebuse esitaja viitab üleeuroopalise transpordivõrgu ühele põhieesmärgile, milleks on aidata vähendada kasvuhoonegaaside heidet, soodustada keskkonnahoidlikku transporti ja aidata vähendada CO₂ heidet, ning märgib, et tema heiteta parvlaevad on keskkonnasõbralik alternatiiv püsiühendusele. Samuti viitab kaebuse esitaja komisjoni valgele raamatule Euroopa ühtse transpordipiirkonna tegevuskava kohta, ⁽¹¹⁸⁾ milles komisjon märkis, et tuleb „kõrvaldada maksumoонutused ja põhjendamatud toetused ning tagada vaba ja moонutusteta konkurents. Kõnealuseid meetmeid on vaja ka selleks, et tagada võrdsed võimalused otseselt konkureerivatele transpordiliikidele“. Kaebuse esitaja leiab, et tema parvlaevateenuse kadumise sotsiaal-majanduslikud tagajärjed oleksid katastroofilised. Sellega seoses tuleb kaebuse esitaja meelde, et riigigarantiid võimaldavad konsortsiumil kehtestada püsiühenduse teemaksu kunstlikult madalal tasemel, mis võimaldab konsortsiumil suurendada oma liiklusmahtu ja turuosa. Riigigarantiid võimaldavad konsortsiumil võtta suuremaid riske, kusjuures pankrot on tegelikult välistatud. Kaebuse esitaja viitab ka teisele turumoonutust põhjustavale mehhanismile, mis on seotud riikide eesmärgiga soodustada püsiühendust kasutatavat liiklust. Kuna riigid toetavad konsortsiumi, siis nihkub ka konsortsiumi eesmärk rangelt kasumi maksimeerimiselt liiklusmahu suurendamisele. See on võimalik tänu riigigarantiidele.

4.4.7. Riigigarantiide kasutamise tingimused

- (212) Viidates 2008. aasta garantiiteatisele, tuleb kaebuse esitaja meelde, et komisjonil ei ole õigust kiita heaks riigigarantiide vormis abi, välja arvatud juhul, kui komisjon teab juba varem nende garantiide andmise tingimusi. Kaebuse esitaja sõnul ei ole konsortsiumi ja asjaomaste finantseerimisasutuste vahel sõlmitud laenulepingutes garantii kasutamise tingimusi kindlaks määratud, mistõttu komisjon ei saa järeldada, et riigigarantiid on siseturuga kokkusobivad.

4.5. Õiguspärased ootused

- (213) Kaebuse esitaja ja Scandlines jt väidavad, et Sundi väina kohtuotsust tuleks tõlgendada nii, et konsortsiumi ja riikide õiguspärane ootus on pärast Aéroports de Paris' kohtuotsust välistatud.
- (214) Seega väidavad nad, et Üldkohus otsustas Sundi väina kohtuotsuses ⁽¹¹⁹⁾ selgelt, et õiguspärane ootus võib eksisteerida ainult ajavahemikul enne Aéroports de Paris' kohtuotsust, mitte aga vähemalt 2000. aastani, nagu komisjon näib menetluse algatamise otsuse põhjenduses 178 väitvat.
- (215) Kaebuse esitaja osutab Sundi väina kohtuotsuses viidatud kohtupraktikale, ⁽¹²⁰⁾ milles on loetletud kolm kumulatiivset tingimust, mis peavad olema täidetud, et nõue õiguspärase ootuse kaitsel oleks põhjendatud: i) ametiasutused peavad olema andnud huvitatud isikule pädevatest ja usaldusväärsetest allikatest pärit täpseid, tingimusteta ja ühtlaseid kinnitusi; ii) need kinnitused peavad olema sellised, et isikul, kellele need on antud, tekib õiguspärane ootus, ning iii) antud kinnitused peavad olema kooskõlas kohaldatavate õigusnormidega.

⁽¹¹⁸⁾ Valge raamat „Euroopa ühtse transpordipiirkonna tegevuskava – Konkurentsivõimelise ja ressursitõhusa transpordisüsteemi suunas“ (COM(2011) 144 final), punkt 59.

⁽¹¹⁹⁾ Punkt 322.

⁽¹²⁰⁾ Punkt 306: kohtuotsus, Üldkohus, 30. juuni 2005, Branco vs. komisjon, T-347/03, ECLI:EU:T:2005:265, punkt 102 ja seal viidatud kohtupraktika; kohtuotsus, Üldkohus, 23. veebruar 2006, Cementbouw Handel & Industrie vs. komisjon, T-282/02, ECLI:EU:T:2006:64, punkt 77; kohtuotsus, Üldkohus, 30. juuni 2009, CPEM vs. komisjon, T-444/07, ECLI:EU:T:2009:227, punkt 126.

- (216) Kuigi kaebuse esitaja ja Scandlines jt tunnistavad õiguspärase ootuse olemasolu kuni Aéroports de Paris' kohtuotsuseni, leiavad nad, et komisjoni 1995. aasta kirjades antud kinnitused ei olnud pärast seda kohtuotsust enam kohaldatavate õigusnormidega kooskõlas. Scandlines jt väidavad, et igal juhul lõpeb õigus tugineda õiguspärasele ootusele pärast seda, kui lõpeb kolmeaastane üleminekuperiood, mis võimaldab abisaajal kohandada oma käitumist uutele õiguslikele asjaoludele ⁽¹²¹⁾.
- (217) Lisaks väidab kaebuse esitaja, et pärast Aéroports de Paris' kohtuotsust ei ole kahtlust, et mõistlik ja tähelepanelik ettevõtja oleks võinud ette näha, et komisjon võib võtta vastu otsuse, et asjaomaste abimeetmete suhtes kohaldatakse riigiabi eeskirju. Kaebuse esitaja ja Scandlines jt leiavad, et riigid ja konsortsium oleksid pidanud oma käitumist vastavalt kohtuotsusele kohandama ning et Aéroports de Paris' kohtuotsuse ja aegumistähtaaja väidetava katkemise vahelist ajavahemikku tuleb pidada piisavaks, et kohanduda ja teatada komisjonile asjaomastest abimeetmetest.
- (218) Lõpetuseks väidab kaebuse esitaja, et isegi kui komisjon leiab, et riigid andsid 1992. aastal kaks riigigarantiid, mis kujutasid endast sihtotstarbelist üksikabi, on selge, et ajavahemiku puhul pärast 2003. aasta 13. maid ei saa õiguspärase ootuse põhimõttele tugineda. Kui see nii ei oleks, oleks riikidel lubatud tugineda õiguspärase ootuse põhimõttele, et jätkata riigigarantiide andmist konsortsiumile ilma garantiipreemiata ja piiranguteta garanteeritavate summade ja garantiide andmise aja osas seni, kuni nad peavad seda vajalikuks.

4.6. Abi tagasinõudmine

- (219) Scandlines jt leiavad, et Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormidest ning alates 2003. aastast antud riigigarantiidest tulenev abi tuleks tagasi nõuda. See puudutab eelkõige kõigile esialgse võla refinantseerimiseks võetud laenudele antud riigigarantiisid ning samuti kõigi muude laenudega kaetud tegevuskulude jaoks antud abi. Trelleborgi sadam rõhutab, et lisaks sellele, et konsortsium peab tagasi maksma turupreemia ja makstud preemia vahe, tuleb tegelikud riigigarantiid tühistada. Stena Line väitis, et tagasi tuleb nõuda i) pärast 2004. aastat antud abi (kuna vähemalt alates 2004. aastast oleks konsortsium saanud laenu võtta turutingimustel), ii) aastatel 2003–2004 antud tegevusabi ning iii) 2003.–2004. aasta puhul püsiühenduse tegelikel kuludel põhinevate hindade ja omahinnast madalama hinnakujunduse vahe, samuti riigigarantiide ja tegevuskulude katteks antud riigilaenu ⁽¹²²⁾ vahe.
- (220) Kaebuse esitaja lisab, et isegi kui komisjon peaks tunnistama abi siseturuga kokkusobivaks, ei muudaks see meetmeid, mida rakendati vastuolus ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikega 3, tagantjärele õiguspäraseks ja intressi tuleks kohaldada alates iga uue abi andmise kuupäevast.
- (221) FSS, Trelleborgi sadam ja Grimaldi väidavad, et riigigarantiidest ning Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormidest ei ole komisjonile ELi toimimise lepingu artikli 108 lõike 3 kohaselt teatatud ja seega on tegemist ebaseadusliku abiga. See hõlmab riigigarantiisid ning Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormidest tulenevat abi, mida anti pärast hiljem tühistatud 2014. aasta otsuse vastuvõtmist. Kuna puuduvad tõendid selle kohta, et Taani ja Rootsi on riigigarantiide ning Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormidest tuleneva abi andmise lõpetanud, peaks komisjon võtma vastu otsuse, millega kohustatakse Taanit ja Rootsit lõpetama uute garantiide andmine ja Taanit lõpetama Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormidega seotud abi andmine ning peatama olemasolevad riigigarantiid ja Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormidega seotud soodustused ajaks, kuni komisjon on teinud otsuse nende siseturuga kokkusobivuse kohta.

⁽¹²¹⁾ Viidatakse Üldkohtu 16. oktoobri 2014. aasta otsusele kohtuasjas Alcoa Trasformazioni vs. komisjon, T-177/10, ECLI:EU:T:2014:897, punkt 72.

⁽¹²²⁾ Stena Line ei esitanud täiendavat ega konkreetset teavet selle kohta, millistele riigilaenudele ta viitas.

- (222) Kaebuse esitaja leiab, et konsortsiumile antud ebaproportsionaalsel riigiabil on püsivad tagajärjed, mida tuleb parandada tulevikku suunatud meetmetega. Lihtsalt riigiabi andmise lõpetamine riigigarantiide tagasivõtmise ja nende andmise lõpetamisega ei oleks piisav, et luua püsiühenduse ja parvlaevade jaoks võrdsed tingimused. Sellega seoses viitab kaebuse esitaja Sundi väina kohtuotsuse punktile 96, milles Üldkohus märkis, et komisjon oli väitnud, et konsortsiumi likvideerimine oleks valitsustevahelist lepingut arvesse võttes õiguslikult võimatu. Kuna 2008. aasta garantiiteatises leitakse, et soodsamad rahastamistingimused, mida saavad ettevõtjad, kelle õiguslik vorm näeb ette erandi pankrotti või muid maksejõuetusmenetlusi käsitlevatest tavapärastest normide, võivad kujutada endast riigiabi, oleks konsortsiumil jätkuvalt märkimisväärne eelis ka pärast seda, kui riigid lõpetavad konkreetsete riigigarantiilepingute väljaandmise.
- (223) Kaebuse esitaja leiab, et sellised tulevikku suunatud meetmed peavad taastama püsiühenduse käitaja tavapärased kulud, tavapärased eesmärgid ja tavapärased äririskid. Konkreetselt kaalub ta üle Sundi väina toimuva liikluse normaalsete turutingimuste taastamiseks kolme võimalikku lahendust: nimelt püsiühenduse erastamine, püsiühenduse asutamine aktsiaseltsina, mille vabalt kaubeldavad aktsiad on noteeritud Kopenhaageni ja/või Stockholmi börsil, või äritingimustel kontsessiooni andmine sõltumatule ettevõtjale.

5. RIIKIDELT SAADUD MÄRKUSED

- (224) Käesolevas jaos kirjeldatakse riikide märkusi menetluse algatamise otsuse kohta. Need märkused sisaldavad riikide märkusi huvitatud isikute märkuste kohta, mis esitati riikide ametiasutustele mittekonfidentsiaalses vormis. Käesolev jagu sisaldab ka täiendavat teavet, mille riigid on esitanud vastuseks komisjoni konkreetsetele küsimustele.

5.1. Faktilised selgitused menetluse algatamise otsuse kohta

- (225) Riigid esitasid faktilisi selgitusi menetluse algatamise otsuse kirjeldava osa kohta.
- (226) Konkreetselt selgitavad riigid, et nii Rootsi kui ka Taani õiguses puudub õiguslik alus konsortsiumile riigilaenu andmiseks. See on selgitus menetluse algatamise otsuse põhjendusele 31, milles on märgitud, et konsortsiumil on võimalik saada Taani keskpangalt riigilaenu, mille aastatasu on 0,15 % tasumata laenu väärtusest, millele lisandub rahandusministri kehtestatud aastane intressimäär. Riigid täpsustavad, et selle põhjuseks võib olla, et aetakse segi konsortsiumi rahastamine ja konsortsiumi Taani emattevõtja A/S Øresundi rahastamine. Vastavalt ehitusseaduse paragrahvi 7 lõikele 1 (praegu Sund & Bælti seaduse paragrahvi 10 lõige 4) on Taani rahandusminister volitatud katma A/S Øresundi rahastamisvajadused riigilaenudega, kui seda peetakse asjakohaseks.
- (227) Riigid rõhutavad, et valitsustevahelise lepingu, Rootsi ja Taani rakendusaktide ning konsortsiumilepingu otsene tagajärg on see, et alates konsortsiumi asutamisest on riigid kohustatud tagama kõik laenud ja muud finantsinstrumendid, mida konsortsium on võtnud püsiühenduse rahastamiseks. Kuigi Rootsi riigivõlaamet ja Taani keskpank vastutavad garantiide praktilise haldamise eest seoses konkreetsete laenude ja rahastamiskokkulepetega, ei ole neil pädevust keelduda konsortsiumile projekti rahastamiseks vajalike garantiide andmisest.
- (228) Taani kiitis konsortsiumilepingu heaks 4. veebruaril 1992 ja Rootsi 13. veebruaril 1992. Konsortsiumileping jõustus seega 13. veebruaril 1992. Lisaks selgitasid riigid, et vastupidiselt kaebuse esitaja väitele (põhjendus 176) ei ole konsortsium Rootsi äriregistris registreeritud, kuna tegemist on ainulaadse juriidilise isikuga. Alates 23. juulist 1993 on see siiski registreeritud käibemaksu- ja sotsiaalkindlustusmaksu kohustuslasena. Konsortsiumi õiguste ja kohustuste omandamiseks ei ole registreerimine Rootsi äriregistris vajalik.

- (229) Riigid esitasid täiendavaid üksikasju selle kohta, mis on sätestatud Rootsi parlamendi otsuses seoses solidaarse riigigarantii kohustusega (põhjendus 89) ja kuidas Rootsi riigivõlaamet solidaarse riigigarantii kohustust praktiliselt haldab (põhjendused 91–94). Seoses riigigarantii kohustuse rakendamisega Taanis viitasid riigid ehitusseaduse paragrahvile 8 ja ehitusseaduse ettevalmistavatele märkustele, mis on seotud paragrahviga 8 (põhjendus 95).
- (230) Riigid täpsustasid, et Rootsi riigivõlaameti ja Taani keskpanga praktiline halduskord võeti (koostöölepingute kaudu) kasutusele selleks, et anda Rootsile ja Taanile võimalus jälgida ja mõjutada konsortsiumi rahastamispoliitikat. See mehhanism võimaldab riikidel tagada, et konsortsium ei ületa oma volitusi ja et järgitakse rahastamispoliitikat, mis vähendab riikide pikaajalist riski. Seega võimaldab see mehhanism riikidel tagada, et konsortsiumile antud abi ei lähe vajalikust kaugemale.
- (231) Riigid andsid ajakohastatud ülevaate konsortsiumi tasumata võlgadest.

5.2. Abi olemasolu ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses

5.2.1. Konsortsium abisaajana

- (232) Riigid tunnustavad konsortsiumi riigigarantii mudeli abisaajana. Taani ametiasutused ei nõustu siiski sellega, et konsortsium on Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormidega seoses abisaaja. Nad märgivad sellega seoses, et konsortsium on Taani maksunorme silmas pidades läbipaistev partnerlus. Seega ei saanud Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormidest kasu mitte konsortsium, vaid ainult A/S Øresund, ja lisaks üksnes seoses poolega konsortsiumi tuludest ja kuludest.
- (233) Taani maksuseaduste kohaselt on kõik partnerlused maksustamise seisukohast läbipaistvad. Seega saab A/S Øresund kasu mitte sellest, et konsortsium on maksustamise seisukohast läbipaistev, vaid pigem Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormidest. Need normid on koostatud spetsiaalselt A/S Øresundi kui konsortsiumi osaniku jaoks. A/S Øresund ei tegutse ise konkurentsiturul ja seega ei saa A/S Øresund riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses. Lisaks väidavad Taani ametiasutused, et käesolevat juhtumit tuleb eristada kohtuasjast C-128/16 P,⁽¹²³⁾ milles Euroopa Kohus leidis, et maksustamise seisukohast läbipaistev üksus on maksumeetmetest kasu saaja, sest konsortsiumi maksustamise läbipaistvus tähendab, et kõiki võimalikke maksusoodustusi saavad selle omanikud.
- (234) Seetõttu väidavad Taani ametiasutused, et konsortsium ei saanud Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormidest tulenevat majanduslikku eelist.

5.2.2. Konsortsium ei tegele majandustegevusega

- (235) Riigid jäävad menetluse algatamise otsuse punktis 4.2.1 esitatud seisukoha juurde, et püsiühenduse kavandamist, ehitamist ja käitamist ei saa pidada ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 kohaldamisalasse kuuluvaks majandustegevuseks. Riikide arvates on püsiühenduse ehitamine ja käitamine klassikaline näide avaliku planeerimisvõimu teostamisest, mis ei kuulu ega peakski kuuluma ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 kohaldamisalasse. Järelikult jäävad riigigarantii mudel ja Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormid liidu riigiabi eeskirjade kohaldamisalast välja.

⁽¹²³⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 25. juuli 2018, komisjon vs. Hispaania ja teised, C-128/16 P, ECLI:EU:C:2018:591.

- (236) Menetluse algatamise otsuse peale esitatud vastuses viitavad riigid oma varasematele seisukohtadele, mis esitati esialgses uurimismenetluses seoses juhtumitega SA.36558, SA.38371 ja SA.36559, ning kinnitavad, et nad jäävad seal esitatud seisukohtade juurde. Sellega seoses väitsid riigid, et kuni 2000. aastate alguseni oli komisjon oma pikaajalise otsustuspraktika kohaselt järjekindlalt seisukohal, et kõigile potentsiaalsetele kasutajatele mittediskrimineerivatel tingimustel avatud taristu ehitamine avaliku sektori asutuse poolt ei ole liidu konkurentsieeskirjade kohaldamisalasse kuuluv majandustegevus. Pigem peeti sellist tegevust avaliku (planeerimis)võimu teostamiseks eesmärgiga tagada üldine transporditaristu.
- (237) Riigid väitsid, et eesmärgid, mida nad püüdsid püsiühenduse ehitamisega saavutada, on selgelt ja eranditult avaliku poliitika eesmärgid, mis on eelkõige seotud kultuurilise, piirkondliku ja majandusliku arengu ning kahe riigi vahelise koostöö edendamisega. Nad väitsid, et Aéroports de Paris' kohtuotsus ja Üldkohtu 24. märtsi 2011. aasta Leipzig Halle kohtuotsus, mida Euroopa Kohus kinnitas 19. detsembril 2012⁽¹²⁴⁾ (edaspidi „Leipzig Halle kohtuotsused“), ei ole sellistele taristuprojektidele nagu püsiühendus tingimata kohaldatavad. Erinevalt lennujaamadest ei saa piiriüleseid sildu arendada ja käitada tavalised investorid, sest see eeldab rahvusvaheliste lepingute sõlmimist. Sarnaselt lennujaamade sektoriga ei ole sildade ehitamine ja käitamine liberaliseeritud. Riigid väidavad, et püsiühendust saab eristada Leipzig Halle kohtuotsustes kirjeldatud olukorrast, sest püsiühenduse ehitamine ei olnud kunagi mõeldud konsortsiumi äritegevuse laiendamiseks; konsortsium loodi üksnes avaliku poliitika eesmärkide saavutamiseks, mitte majandustegevuseks.
- (238) Lisaks väidavad riigid, et konsortsiumi tegevus on seotud üksnes püsiühenduse ehitamise ja käitamisega, st selliste avalike ülesannete täitmisega, mis on avalike planeerimismeetmete otsene tagajärg. Konsortsiumi majandustegevuse põhitingimused on eelnevalt kindlaks määratud ja need tulenevad riikide avaliku võimu teostamisest. Konsortsium täidab oma avalikke ülesandeid suletud majandussüsteemis ning seetõttu ei ole ohtu, et tema rahastamistegevust, mis põhineb riigigarantii mudelil, võidakse kasutada selleks, et ristsubsideerida muid tegevusi, mis ei ole tema avalike ülesannetega seotud. Selles mõttes on konsortsiumi tegevus ja rahastamisvahendid võrreldavad (teiste) riigiasutuste tegevusega, kes võtavad oma kasutajatelt kulupõhist tasu neile konkreetsete avalike kaupade või teenuste pakkimise eest (nt teatavate ametlike dokumentide, nagu passide ja juhilubade väljastamine ning veterinaarasutuste poolt läbiviidavad loomatervise ja loomade heaolu kontrollid). Kui riigi omandis olevad üksused on volitatud täitma selliseid avalikke ülesandeid suletud majandussüsteemis, tuleb nende tegevust käsitleda avaliku võimu teostamisena. Riigid tulevad sellega seoses meelde, et konsortsium on 100 % riigi omandis ja ükski eraettevõtja ei saa riigigarantii mudelist kasu.
- (239) Ühtlasi väitsid riigid, et konsortsiumi ei saa pidada kaebuse esitaja parvlaevateenustega konkureerivaks. Kuigi konsortsiumi hinnapolitika võib mõjutada kaebuse esitaja äritegevust, ei tulene see konkurentsist kahe võrreldava ettevõtja vahel, kes pakuvad samal turul üksteist asendavaid teenuseid. Kui kaebuse esitaja pakub ärilist parvlaevateenust, siis konsortsium pakub pigem avalikku hüve, nimelt juurdepääsu konkreetsele maantee- ja raudteetaristule. Selle avaliku hüve hinna määramisel tegutseb konsortsium püsiühenduse, sealhulgas sisemaa maantee- ja raudteeühenduste rahastamist käsitleva avaliku poliitika otsuse raames. Seega on konsortsiumi ja kaebuse esitaja vaheline suhe tavalisest konkurentsist oluliselt erinev.
- (240) Riigid esitasid siiski täiendavaid argumente, mis käsitlesid riigigarantii mudeli ning Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormide liigitamist abikavadeks, mitte üksikabiks, nende liigitamist uueks, mitte olemasolevaks abiks, ning õiguspärase ootuse olemasolu.

⁽¹²⁴⁾ Kohtuotsus, Üldkohus, 24. märts 2011, Freistaat Sachsen ja Land Sachsen-Anhalt ja teised vs. komisjon, liidetud kohtuasjad T-443/08 ja T-455/08, ECLI:EU:T:2011:117, mida kinnitati apellatsioonistmes Euroopa Kohtu 19. detsembri 2012. aasta otsusega kohtuasjas Mitteldeutsche Flughafen AG ja Flughafen Leipzig-Halle GmbH vs. komisjon, C-288/11 P, ECLI:EU:C:2012:821.

5.3. Riigigarantii mudeli liigitamine abikavaks või üksikabiks

- (241) Riikide arvates on riigigarantii mudeli iseloomustus oluline küsimus ning hindamisel tuleb nõuetekohaselt arvesse võtta määruse 2015/1589 eesmärki ja selle iseloomustuse praktilisi tagajärgi nii püsiühendusele kui ka muudele sarnastele juhtumitele.
- (242) Riikide arvates on määruse 2015/1589 tekstis sätestatud, et riigigarantii mudel koosneb sihtotstarbelisest üksikabist, mitte abikavadest. Riigid leiavad, et riigigarantii mudel ei ole suunatud „õigusaktis üldiselt ja abstraktselt määratletud ettevõtjatele“ ning et see on „seotud konkreetse projektiga“. Riikide väitel toetab seda asjaolu, et konsortsium on eriotstarbeline majandusüksus, mille ülesanded on seotud püsiühendusega, ning et konsortsiumile antud riigigarantiid on lahutamatult seotud ja piiratud püsiühenduse ehitamise ja käitamisega seotud tegevusega. Sellest tulenevalt väidavad liikmesriigid, et riigigarantii mudel koosneb üksikabist.
- (243) Riigid leiavad, et käesoleval juhul erineb riigigarantii mudel põhimõtteliselt näiteks riigi osalusega äriühingutele pankrotti välistavate riiklike õigusaktide vormis antud kaudsetest garantiidest ⁽¹²⁵⁾.
- (244) Riigid viitavad sellega seoses õiguskirjandusele, milles on toodud näited abikavade kohta, mis kuuluvad määruse 2015/1589 artikli 1 punkti d teises osas esitatud määratluse alla, sealhulgas kava, mille raames konkreetne ettevõtja saab igal aastal hüvitist üldist majandushuvi pakkuva teenuse osutamisel tekkinud kahjude eest, ⁽¹²⁶⁾ ning konkreetsetele ettevõtjatele antavad ajaliselt või suuruselt piiramatud maksusoodustused ⁽¹²⁷⁾. Riikide arvates erinevad sellised kavad konsortsiumile antud riigigarantii mudelist põhimõtteliselt ka oma eesmärgi ja olemuse poolest.
- (245) Lisaks näitavad riikide sõnul valitsustevaheline leping ning Rootsi ja Taani rakendusaktid selgelt, et 1992. aastal anti konsortsiumile tähtajatult ja pöördumatult solidaarsed riigigarantiid, mis olid konsortsiumi püsiühenduse rajamise ja käitamise kohustuse õiguslikuks ja majanduslikuks eeltingimuseks. Seega on mõlemal riigil teineteise ja konsortsiumi suhtes selge ja ühemõtteline õiguslik kohustus tagada, et riigid tagavad valitsustevahelise lepingu ja rakendusaktide kohaldamisalasle kuuluvad hilisemad finantstehingud. Riigid väidavad, et asjaolu, et see nõuab Rootsi riigivõlaameti ja Taani keskpanga poolset hilisemat haldamist, ei tähenda, et riikidel oleks võimalik selliste tehingute tagamisest keelduda.
- (246) Seetõttu tuleks riikide arvates iseloomustada riigigarantii mudelit nii, et see koosneb kahest sihtotstarbelisest üksikabist, mis anti konsortsiumi asutamisel 13. veebruaril 1992. Sellest päevast alates on riigid seaduslikult kohustatud tagama kogu rahastamise, mida konsortsium vajab püsiühenduse rajamiseks ja kasutuselevõtuks. Riigid leiavad, et seda järeldust toetavad nii riigigarantii mudeli õiguslik korraldus kui ka selle majanduslikud põhjendused.
- (247) Seoses õigusliku korraldusega väidavad riigid, et kuigi Rootsi riigivõlaamet ja Taani keskpank vastutavad konkreetsete laenude ja rahastamiskokkulepete puhul garantiilepingute praktilise haldamise eest, ei ole neil pädevust keelduda konsortsiumile projekti rahastamiseks garantii andmisest. Lisaks sellele, kuigi Rootsi riigivõlaamet ja Taani keskpank annavad aeg-ajalt välja algseid garantiisid, annavad neid uuesti välja või kinnitavad neid seoses konkreetse laenuandjaga, ei muuda see riikidel konsortsiumi suhtes olevat õiguslikku kohustust tagada konsortsiumi projektiga seotud finantskohustused.

⁽¹²⁵⁾ Nad viitavad sellega seoses Euroopa Kohtu 3. aprilli 2014. aasta otsusele kohtuasjas Prantsuse Vabariik vs. Euroopa Komisjon, C-559/12, ECLI:EU:C:2014:217.

⁽¹²⁶⁾ Mederer, W., Pesaresi, N. ja Van Hoof, N., *EU Competition law: Volume IV, State aid, Book 1*, Claeys & Casteels, 2008, lk 566.

⁽¹²⁷⁾ Heidenhain, M. (toim), *European State Aid Law: A Handbook*, Beck/Hart, 2010, lk 587–588, ning Sinnaeve, A. ja Slot, P. J., „The new regulation on State aid procedures“, *Common Market Law Review* 36, 6. trükk, 1999, lk 1153–1194, lk 1161.

- (248) Riigid märgivad, et valitsustevahelise lepingu asjaomaste sätete sõnastust, riiklike rakendusaktide sisu ega konsortsiumilepingut ei ole pärast nende vastuvõtmist muudetud. Kuna õiguslik alus, millest tuleneb konsortsiumi õigus saada rahastamisele riigigarantiid, ei ole muutunud, leiavad riigid, et riigigarantiid anti konsortsiumile lõplikult ja pöördumatult sel ajal, kui ta sai seadusliku õiguse saada rahastamisele riigigarantiid, st alates konsortsiumi asutamise päevast.
- (249) Riigid esitasid täiendavaid üksikasju Rootsi solidaarse riigigarantii kohustuse rakendamise kohta seoses kaebuse esitaja väitega, et Rootsi garantiid muudeti teisestest garantiidest isiklikeks garantiideks (põhjendus 175). Riigid väitsid, et riigi algne solidaarse riigigarantii kohustus ei ole kunagi muutunud. Riigigarantii kohustus konsortsiumi suhtes kehtestati Rootsi parlamendi otsusega pärast valitsustevahelise lepingu sõlmimist. Rootsi parlamendi otsus rakendati hiljem Rootsi valitsuse 1. aprilli 1993. aasta otsusega (K91/1443/3, K93/202/3) ja 23. juuni 1994. aasta otsusega (K91/1443/3, K94/1680/3), millega Rootsi riigivõlaametile anti ülesanne anda garantiisid. Neist otsustest ühegagi ei reguleerita üksikasjalikult seda, kuidas tuleb üksikute garantiilepingute tingimused kindlaks määrata. Selle asemel pidi selle üle otsustama ja seda rakendama Rootsi riigivõlaamet. Rootsi parlament ei ole sellega seoses teinud ühtegi hilisemat otsust ning ka Rootsi valitsus ei ole teinud ühtegi otsust, mis oleks Rootsi parlamendi otsusega kehtestatud riigigarantii kohustust muutnud. Konsortsiumile juba antud õiguse teostamiseks saab kasutada individuaalseid garantiikirju. Garantiikirju tuleb tõepoolest tõlgendada isiklike garantiidena. See ei tähenda aga Rootsi garantiikohustuse muutmist konsortsiumi ees ega lähe kaugemale õigustest, mis on konsortsiumile antud valitsustevahelise lepingu või Rootsi parlamendi otsusega. Lisaks märgivad riigid, et Rootsi riigivõlaametil ei ole seaduslikku õigust ega volitusi muuta või pikendada ilma valitsuse uue otsuseta esialgset solidaarse riigigarantii kohustust (või anda uut garantiid). Uuesti väljastatud garantiidokumentides kasutatud sõnastuse erinevusi üksikute laenude puhul tuleb tõlgendada kui algse solidaarse riigigarantii kohustuse erinevat rakendamist, mitte kui uusi üksikuid garantiisid.
- (250) Seoses Taani solidaarse riigigarantii kohustuse rakendamisega selgitasid riigid, et ehitusseaduses sätestatud riigigarantii kohustus ei ole pärast seaduse jõustumist muutunud. Kõnealustes õigusaktides ei ole kasutamise tingimusi sõnaselgelt sätestatud, seega loetakse see garantiikohustus vaikumisi *simplet kaution*'iks. Garantiisid käsitlevates Taani õigusnormides eristatakse mõisteid „simplet kaution“ ja „selvskyldnerkaution“. „Simplet kaution“ tähendab, et garantii saaja peab garantii andjale tõendama, et võlgnik ei ole võimeline oma kohustusi täitma. Tavaliselt eeldab see, et i) täitmisele pööramisel (st üritades pöörata täitmisele nõuet võlgniku varade vastu) on tuvastatud, et võlgnik ei ole võimeline oma maksekohustusi õigel ajal täitma, või ii) et võlgniku suhtes on algatatud pankrotimenetlus või muu sarnane maksejõuetusmenetlus. „Selvskyldnerkaution“ tähendab, et garantii saaja võib nõuda garantii andjalt maksmist, kui võlgnik ei ole õigel ajal makset teinud. Vastavalt garantiisid käsitlevale Taani kohtupraktikale tõlgendatakse garantiid tavaliselt *simplet kaution*ina, välja arvatud juhul, kui on selge alus selle tõlgendamiseks *selvskyldnerkaution*ina. Seega juhul, kui garantiid ei ole selgelt kirjeldatud *selvskyldnerkaution*ina, peab garantii saaja tõendama garantii andjale, et võlgnik ei ole võimeline oma maksekohustusi õigel ajal täitma.
- (251) Praktikas on kasutamise tingimused täpsemalt sätestatud erinevate finantstehingute raames väljastatud garantiilepingutes. Nende garantiilepingute sõnastusest tuleneb, et garantiid on tingimusteta ja seega ei ole investorid kohustatud taotlema nõude täitmist konsortsiumilt, vaid võivad kohustuste täitmata jätmise korral pöörduda otse garantii andjate poole. Võlausaldajad ei ole kohustatud astuma mingeid samme maksejõuetusmenetluse algatamiseks. Teisalt on EMTNi programmis, Euroopa Investeerimispinga laenulepingutes ja ISDA raamlepingutes konkreetne säte, mis reguleerib võimalikku maksejõuetust. Selle sätte kohaselt kohustuvad kõik võlausaldajad mitte kiirendama ettevalmistusi maksejõuetuseks või menetluse algatamist või osalema pankroti, ümberkorraldamise, maksejõuetuse, likvideerimise jne taotlemisel, kuni garantiid katavad konsortsiumi kohustusi.

- (252) Riigid viitasid ka Fehmarni väina lõplikule otsusele ja eelkõige tähelepanekule, et kõnealuse otsuse põhjenduses 253 rõhutas komisjon, et Fehmarni väina püsiühenduse ehitamist ja käitamist reguleeriv seadus sisaldab selget riigi kohustust rahastada ehituskulusid riigilaenude ja/või riigigarantiide abil ning rahandusminister on volitatud üksnes otsustama, milline on riigilaenude ja riigigarantiide kombinatsioon. Lisaks viitasid nad Fehmarni väina lõpliku otsuse põhjendusele 256, milles on märgitud, et rahandusministril on riigilaenude ja riigigarantiide rakendamisel üksnes piiratud kaalutusõigus. Sundi juhtum on Rootsi riigivõlaamet ja Taani keskpank vastutavad garantiide praktilise haldamise eest seoses konkreetsete laenude ja rahastamiskokkulepetega, ilma õiguse keelduda konsortsiumile projekti rahastamiseks vajalike garantiide andmisest. Seega väidavad riigid, et Sundi juhtumi puhul on riikide kaalutusõigus veelgi piiratum kui Fehmarni väina juhtum.
- (253) Lisaks märgivad riigid, et komisjon rõhutas, et Femern A/S-le – Fehmarni väina püsiühenduse ehitamise ja käitamise eest vastutavale eriotstarbelisele majandusüksusele – antud abi on seotud üksnes selle püsiühenduse kavandamise ja ehitamise rahastamisega, välistades muud projektid ja tegevused. Riigid väidavad, et sama kehtib ka Sundi juhtumi puhul. Konsortsium on „eriotstarbeline majandusüksus“, mis ei tohi tegeleda muu kui püsiühendusega seotud tegevusega. Garantiide ulatuse üldine hindamine, milles võetakse arvesse asjaolu, et konsortsium ei saa tegeleda muu tegevusega, võib nende arvates viia ainult järeldusele, et garantiid on seotud konkreetse projektiga.
- (254) Riigid järeldavad, et Fehmarni väina juhtumiga samadel põhjustel ei anta konsortsiumile ilmselgelt uut abi iga kord, kui sõlmitakse uus tagatud tehing. Fehmarni väina lõplik otsus kinnitab seega riikide seisukohta, et riigigarantiisid tuleks käsitada kahe sihtotstarbelise üksikabina, mis anti konsortsiumi loomisel 1992. aastal.
- (255) Riigigarantii mudeli majanduslik põhjendus on projekti rahastamise kogukulude vähendamine. Kui kumbki riik saaks otsustada, kas sõlmida konsortsiumiga konkreetne garantiileping, kahjustaks see nimetatud eesmärki. Kui konsortsium peaks uut laenu võttes iga kord „taotlema“ riikidelt riigigarantiid, siis ei toimiks kõnealune mudel rahastamismehhanismina. Samuti ei oleks turumajanduslikult mõistlik eeldada ühelt poolt, et konsortsiumil on teiste turuosalistega konkureeriva „ettevõtja“ omadused, ja teiselt poolt, et see ettevõtja oleks võtnud vastutuse püsiühenduse rahastamise eest, ilma et ta oleks algusest peale saanud selge seadusliku õiguse rahastada oma ehituskulusid koos riigigarantiidega. Lisaks väidavad riigid, et asjaolu, et abi anti 1992. aastal, kinnitab ka majanduslik tegelikkus, eelkõige finantsturud. Standard & Poor'si 18. novembri 2016. aasta konsortsiumi krediidianalüüsi kokkuvõttes on märgitud, et „[n]eed garantiid katavad vastavalt nende sõnastusele tagasivõtmatult ja tingimusteta kõik Sundi sillaga seotud võlad ja intressimaksed“. Seetõttu seob Standard & Poor's konsortsiumi võlareitingu Rootsi ja Taani pikaajalise reitinguga, st AAA reitinguga.
- (256) Lõpetuseks väidavad riigid, et liidu riigiabiõiguse ja kohtupraktika üldpõhimõtted toetavad järeldust, et riigigarantii mudelist tulenevat abi anti konsortsiumi asutamisel. Nende arvates oli püsiühendusega seotud konsortsiumi laenude tagamise kohustus konsortsiumi loomisel kindel, täpne ja tingimusteta. Riigigarantii mudelist tulenevat abi anti seega 1992. aastal, kui konsortsium sai tingimusteta ja tagasivõtmatu seadusliku õiguse kasutada riigigarantii mudelit oma konkreetse projektiga seotud kohustuste rahastamiseks, isegi kui need tulevased finantskokkulepped ei olnud veel sõlmitud (st isegi kui garantiisid ei olnud veel tegelikult „välja makstud“).

5.4. Riigigarantii mudeli liigitamine uueks või olemasolevaks abiks

- (257) Riigid viitavad määruse 2015/1589 artikli 17 lõikele 2, mille kohaselt algab (tagasinõudmise) kümneaastane aegumistähtaeg kulgema päevast, mil abisaajale antakse üksikabina ebaseaduslikku abi.

- (258) Riigid leiavad, et kümneaastane aegumistähtaeg lõppes 13. veebruaril 2002, st kümme aastat pärast konsortsiumi asutamist 13. veebruaril 1992. Seega on kogu abi, mis on seotud riigigarantii mudeliga, olemasolev abi ja seda ei saa tagasi nõuda.
- (259) Lisaks väidavad Rootsi ametiasutused, et mis tahes võimalikku abi anti kindlasti enne Rootsi ühinemist Euroopa Liiduga ja enne EMP lepingu ⁽¹²⁸⁾ jõustumist 1. jaanuaril 1994. Seega on Rootsi antud solidaarne riigigarantii määruse (EL) 2015/1589 artikli 1 punkti b alapunkti i ning Austria, Soome ja Rootsi ühinemisakti artikli 144 kohaselt olemasolev abi.
- (260) Riikide arvates on „uue abi“ ja „olemasoleva abi“ ning „abikavade“ ja „sihtotstarbelise üksikabi“ põhimõttelise eristamise eesmärk saavutada tasakaal kahe peamise kaalutluse vahel: i) riigiabi eeskirjade tõhus jõustamine ning ii) õiguskindlus liikmesriikide, abisaaja ja tema lepingupartnerite jaoks, kes on oma olukorda kohandanud vastavalt abile.
- (261) Riigid lisavad, et sellest vaatenurgast lähtudes oli projekti käivitamise ja püsiühenduse ehitamisega seotud kulude kandmise õiguslikuks ja majanduslikuks eelduseks see, et konsortsium sai riigigarantiid mõlemalt osalevalt riigilt ning et need riigigarantiid jäävad kehtima kuni konsortsiumi võla täieliku tagasimaksmiseni.
- (262) Lisaks märgivad riigid, et iga huvitatud isik või potentsiaalne konkurent oleks võinud esitada komisjonile kaebuse või tugineda ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikele 3 otse liikmesriigi kohtus alates konsortsiumi loomisest ning liidu ja liikmesriigi õiguses sätestatud vastavate tähtaegade jooksul. Pärast nende tähtaegade möödumist ei ole komisjon pädev andma korraldust abi tagasinõudmiseks või kehtestama asjakohaseid meetmeid tulevikuks. Nad väidavad, et kui komisjonil oleks mitu aastakümnet pärast projekti käivitamist ja võla tekkimist selline pädevus, tekitaks see konsortsiumile ja riikidele vastuvõetamatu õiguskindlusetuse.
- (263) Riigid lisavad, et laenude järjepidev refinantseerimine on taganud minimaalse üldise laenukasutuse kulu ja et riigi tagatud laenud, mida seetõttu järjepidevalt võetakse, ei tohiks viia selleni, et konsortsiumi koheldakse teisiti kui siis, kui ta oleks 1992. aastal otsustanud võtta võlgu pikaajaliste riigigarantiiga laenudena, mida ei oleks vaja refinantseerida.
- (264) Eespool esitatud argumentidele tuginedes väidavad riigid, et riigigarantii mudelist tulenevat abi anti konsortsiumile lõplikult ja pöördumatult 13. veebruaril 1992.
- (265) Sellest hoolimata ja võttes arvesse riikide seisukohta, et riigigarantii mudelist tulenev abi on olemasolev abi ja seetõttu ei saa seda tagasi nõuda, on riigid võtnud kohustuse tagada, et konsortsium rahastab uusi võlgu ja refinantseerib olemasolevat võlga turutingimustel. Seetõttu lõpetatakse konsortsiumile riigigarantii mudelist tuleneva olemasolevaks abi andmine järk-järgult, kui lõppevad konsortsiumi tasumata võlainstrumentide tähtajad. Riigid andsid komisjonile ülevaate ülejäänud võla üleminekust turutingimustele ja eeldatavast tagasimaksegraafikust. Kui selle võla tähtaeg saabub ja tekib refinantseerimise vajadus, toimub refinantseerimine turutingimustel. Seetõttu toimub tulevane rahastamine turutingimustel järk-järgult, kui tulevikus tekib refinantseerimisvajadus. Riigid kinnitasid sellega seoses, et konsortsium ei ole pärast Sundi väina kohtuotsust uut riigigarantiiga rahastamist ega refinantseerimist saanud (põhjendus 116). Seega on järk-järguline lõpetamine tegelikult juba alanud.

⁽¹²⁸⁾ Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) leping (EÜT L 1, 3.1.1994, lk 3).

5.5. Märkused Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormide kohta

- (266) Seoses Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormidega väidab Taani, et kui neid oleks vaja käsitada riigiabi eeskirjade kohaldamisalasse kuuluvatena, siis tuleks neid meetmeid pidada peamiselt „olemasolevaks abiks“.
- (267) Taani väidab (viidates ka juhtumis SA.38371 (2014/CP) esitatud argumentidele), et võttes arvesse konkreetseid asjaolusid, kus taristu ehituskuludega kaasnes ilmne vajadus kavandada A/S Øresundi rahastamist pikaajaliselt, oli ehitusseadusega algusest peale ette nähtud, et A/S Øresundi suhtes kohaldatakse soodsamaid kahjumi edasikandmise norme kui need, mis on ette nähtud Taani üldises maksustamisseaduses (paragrahv 15). Seega märkis seadusandja ehitusseaduse ettevalmistavates märkustes sõnaselgelt, et kahjumi edasikandmise tähtaega pikendati 1991. aastal seetõttu, et A/S Øresund ei oleks saanud kasutada kahjumi edasikandmise suhtes üldiselt kohaldatavaid norme (viieaastane piiranguga), kuna ehitamise ajal olid kulud märkimisväärsed ja samal ajal puudus kasum. Taani märgib, et enne püsiühenduse kasutuselevõttu tekkinud kahjum tulenes peamiselt püsiühenduse ehitamiseks vajalike laenude intressidest. Rahastamiskulud (intressid) ei kuulu soetamiskulude hulka, mida saab konsortsiumi bilansis kapitaliseerida varana, mille alusel saab amortiseerida. Intressikulud saab aga Taani tulu- ja kinnisvaramaksu seaduses ⁽¹²⁹⁾ sätestatud intresside mahaarvamise üldnormi kohaselt kuluna maha arvata ja seega tekitasid need projekti algusetapis kahjumit.
- (268) Taani väidab Taani amortisatsiooni erinormi kohta, et vastavalt ehitusseaduse paragrahvi 12 kohaldati A/S Øresundi suhtes eraldi õiguslikku alust seoses projekti algsete soetamiskulude amortiseerimisega. Taani märkis, et tavalised amortisatsiooninormid (st üldkohaldatavad normid) on sätestatud Taani maksuamortisatsiooni seaduses. Sellega seoses viitas Taani ehitusseaduse ettevalmistavatele märkustele, milles on märgitud, et need sätted vastavad sarnastele sätetele, mida kohaldati „hoonete ja muude rajatiste“ suhtes tollal kehtinud Taani maksuamortisatsiooni seaduse, st 16. augusti 1991. aasta konsolideeritud seaduse nr 597 paragrahvi 22 alusel. Taani selgitas, et Taani amortisatsiooni erinormi tuleb käsitada praktilise normina, mis võimaldab kohaldada kõigi varade suhtes ühtset korda, mis algselt oli konsortsiumile pigem kahjulik, kuna kõigi varade suhtes kohaldati kõige ebasoodsamat amortisatsioonimäära (muid varasid, näiteks masinaid, võis tavaliselt amortiseerida kiiremini kui 6 % / 2 %, kuid A/S Øresundi suhtes kohaldati maksimummäära 6 % / 2 %).
- (269) Taani ametiasutuste arvates ei saa Taani kahjumi edasikandmise erinorme käsitada eelisena, mida tuleb vaadelda riigigarantii mudelist eraldi. A/S Øresundi suhtes kohaldatavate normidega taotletakse sama eesmärki kui riigigarantii mudeliga, nimelt tagada püsiühenduse rahastamine võimalikult väikeste kuludega. Lisaks on nende maksusoodustuste summad lahutamatu seotud riigigarantii mudeliga ning kombineeritud puhasmõju tühistab igasuguse maksusoodustuse, mida A/S Øresund võis saada. Eelkõige väheneb riigigarantii mudeli kaudu antava abi kogusumma (toetuse brutoekvivalent), niivõrd kui Taani kahjumi edasikandmise erinormid toovad konsortsiumile kaasa väiksema maksukohustuse ja seega väiksema võlakooormuse. Kui aga A/S Øresundi suhtes ei oleks erinorme kohaldatud, oleks konsortsiumil olnud suurem võlakooormus ja seega oleks riigigarantii mudeli kaudu antud abi summa olnud suurem. Teisisõnu öeldes oli A/S Øresundi suhtes kohaldatavate Taani kahjumi edasikandmise erinormide peamine eesmärk parandada projekti finantssuutlikkust, vähendades seeläbi konsortsiumile laenude andmisega seotud riski.
- (270) Taani väidab ka, et kui Taani kahjumi edasikandmise erinormid peaksid kuuluma riigiabi eeskirjade kohaldamisalasse, on asjakohane ajavahemik, mille jooksul võetakse arvesse kahjumi edasikandmise normidest tulenevaid võimalikke eelseid, piiratud ajavahemikuga 1. jaanuarist 2013 kuni 31. detsembrini 2015, st kolme aastaga. Alates 2002. maksuaastast kuni 2012. maksuaastani (k.a) eelis puudus, kuna kõik Taani ettevõtte tulumaksuga maksustatavad juriidilised isikud võisid oma kahjumi piiranguteta järgmistesse maksuaastatesse edasi kanda. Kahjumi edasikandmise erinormi, nagu see kehtis enne seda perioodi, tuleks käsitada olemasoleva abina, mida anti ehitusseaduse jõustumisel. Sellega seoses märgib Taani, et 1991.–2001. aasta LCF erineb oluliselt France

⁽¹²⁹⁾ Statsskatteloven, paragrahvi 6 lõike 1 punkt e.

Télécomi kohtuotsuses käsitletud olukorrast. A/S Øresundi konkreetseid asjaolusid arvesse võttes kehtestati ehitusseadusega algusest peale, et A/S Øresundi suhtes kohaldatakse soodsamaid kahjumi edasikandmise norme, pidades silmas taristuinvesteeringute rahastamise pikaajalist planeerimist. Võimalikku eelist tuleks käsitada hiljemalt kahjumi tekkimise ajal antud eelisena ning asjaolu, et kahjumi kasutatakse hiljem, ei ole oluline, et määrata kindlaks, millal eelis anti, ja seega hinnata, kas nüüd on tegemist olemasoleva abiga. Seetõttu sellist eelist kindlaks ei määratud ja see sõltus maksusumma iga-aastasest kohandamisest nagu kohtuasjas France Télécom, ning seda sai kõrvaldada ainult õigusaktide muutmisega.

- (271) Taani esitas ka lisateavet A/S Øresundi iga-aastaste maksudeklaratsioonide kohta, eelkõige alates 1992. aastast edasi kantud ja kasutatud kahjumi ning iga-aastaste amortiseeritud summade kohta. Taani kinnitas, et kasutati kahjusid, mis tekkisid rohkem kui viis aastat varem (ja oleksid seega tavanormide kohaselt aegunud). Lisaks sellele tasaarvestati 2013.–2015. aastal 100 % kasumist edasikantava kahjumiga, mis ei oleks kehtinud piirangu tõttu olnud maksustamise tavanormide kohaselt võimalik. Taani kinnitas ka, et püsiühenduse varade esimene amortiseerimine toimus 6 % määraga 2004. maksuaastal; tol ajal oli maksustamise tavanormide kohane amortisatsioonimäär 5 %. A/S Øresund kasutas alates 2008. maksuaastast, kui maksustamise tavanormide kohane amortisatsioonimäär oli 4 %, samuti võimalust amortiseerida 6 % määraga. Lisaks kinnitas Taani, et akumuliseeritud kulumi kogusumma jäi alla 60 % kuni 2015. maksuaastani (k.a), pärast mida tunnistati Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormid kehtetuks.

5.6. Abimeetmete siseturuga kokkusobivus

- (272) Riigid ei pidanud asjakohaseks ega vajalikuks kommenteerida üksikasjalikult menetluse algatamise otsuses esitatud kahtlusi konsortsiumile antud võimaliku abi siseturuga kokkusobivuse kohta, võttes arvesse nende seisukohta riigiabi olemasolu ja olemasoleva abina kvalifitseerimise kohta, nagu on kirjeldatud jaotistes 5.2–5.5.

5.7. Õiguspärased ootused

- (273) Riikide arvates ei võtnud Üldkohus Sundi väina kohtuotsuses seisukohta õiguspäraste ootuste kohta ajavahemikul pärast Aéroports de Paris' kohtuotsust. Seega ei nõustu nad huvitatud isikutega, kes kõik väitsid, et Üldkohtu otsust tuleks tõlgendada nii, et konsortsiumi ja riikide õiguspärased ootused on pärast 2000. aasta 12. detsembrit välistatud.
- (274) Kui komisjonipoolse riigiabi hindamise tulemusel osutub asjakohaseks määrata kindlaks täpne ajahetk, millest alates ei saa riigid ja konsortsium enam õiguspärastele ootustele tugineda, soovivad riigid, et komisjon võtaks arvesse projekti konkreetseid asjaolusid.
- (275) Täpsemalt leiavad nad esiteks, et tuleb tunnistada, et konsortsiumil ja riikidel olid seoses meetmetega õiguspärased ootused enne Aéroports de Paris' kohtuotsust ja seega kogu ehitusetapi vältel, mille jooksul konsortsiumi võlg tekkis. Pärast seda oli riikidel ja konsortsiumil vähe võimalusi rahastamismudeli muutmiseks. Riigid väidavad, et sellises olukorras peavad enne kohtuotsust tekkinud õiguspäraste ootuste mõju kestma ka pärast kohtuotsuse kuupäeva. Seega, isegi kui riigid ja konsortsium ei saa tugineda õiguspärastele ootustele pärast 2000. aasta detsembrit, kujunesid konsortsiumi ootused selle kohta, kuidas ta suudab oma ehitusvõlga rahastada ja refinantseerida, enne Aéroports de Paris' kohtuotsust. Kui selle kohtuotsuse tulemusel kaoks konsortsiumi võimalus end riigigarantiide abil (re)finantseerida, ohustaks see tegelikult konsortsiumi tegevuse jätkumist ja kaotaks tagasiulatuvalt õiguspärased ootused, mis riikidel ja konsortsiumil olid enne 2000. aasta detsembrit.

- (276) Teiseks ei ole ükski huvitatud isik (sh kaebuse esitaja) enam kui 20 aasta jooksul pärast 1992. aastal sõlmitud konsortsiumilepingut ja enam kui 12 aasta jooksul pärast püsiühenduse kasutuselevõttu esitanud kaebust konsortsiumile antud riigigarantiide või Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormide kohta.
- (277) Kolmandaks ei andnud Aéroports de Paris' kohtuotsus konsortsiumile ega riikidele põhjust arvata, et püsiühenduse suhtes kohaldatakse riigiabi eeskirju. Kohtuotsus oli väga konkreetne ja seda käsitleti tol ajal lennujaamasektori juhtumina, mis oli seotud selle sektori liberaliseerimisega. Lisaks, nagu on märgitud põhjenduses 276, ei andnud rohkem kui 12 aasta jooksul pärast püsiühenduse kasutuselevõttu komisjon ega ükski kolmas isik konsortsiumile ega riikidele põhjust kahelda konsortsiumi rahastamise õiguspärasuses.
- (278) Võttes arvesse neid kolme argumenti ja käesoleva juhtumi konkreetseid asjaolusid, väidavad riigid seetõttu esiteks, et õiguspärase ootuse alla peaksid kuuluma ka abimeetmed, mida kohaldata konsortsiumi suhtes pärast Aéroports de Paris' kohtuotsust ja kuni ehitusvõla täieliku tagasimaksmiseni. Vastasel juhul oleksid enne 2000. aasta detsembrit olnud konsortsiumi ja riikide õiguspärased ootused mõttetud.
- (279) Teiseks leiavad riigid, et õiguspärased ootused keetsid igal juhul kuni 19. septembrini 2018, mil Üldkohus tühistas 2014. aasta otsuse, sest enne seda kuupäeva ei mõistnud ei konsortsium ega riigid, et komisjoni 2014. aasta otsuses tehtud uurimine oli ebapiisav.
- (280) Kolmandaks leiavad riigid, et konsortsiumil ja riikidel olid õiguspärased ootused igal juhul seni, kuni komisjon võttis vastu hiljem Üldkohtus vaidlustatud 2014. aasta otsuse, sest 1995. aasta kirjad olid samad õiguslikud tagajärjed nagu otsusel, et tegemist ei olnud riigiabiga. Kuna komisjon seda kirja enne 2014. aasta otsust ei vaidlustanud ega seadnud seda mingil muul viisil kahtluse alla, siis olid riikidel õiguspärased ootused.
- (281) Neljandaks on riigid seisukohal, et konsortsiumil ja riikidel olid õiguspärased ootused igal juhul vähemalt seni, kuni nad sai kätte komisjoni 13. mai 2013. aasta kirja, millega neile edastati kaebus.

5.8. Tulevikku suunatud meetmed

- (282) Riigid leiavad, et ühelgi kaebuse esitaja kavandatud tulevikku suunatud meetmel ega struktuurilisel parandusmeetmel ei ole liidu riigiabiõiguses õiguslikku alust ning seetõttu tuleks need kõrvale jätta. Sellega seoses märgivad nad, et ELi toimimise lepingu artiklis 345 on sätestatud, et ELi toimimise leping ei mõjuta mingil viisil omandi õiguslikku režiimi liikmesriikides. Kohtupraktika⁽¹³⁰⁾ kohaselt võivad liikmesriigid vabalt määrata oma riigisisese süsteemis kindlaks omandi õigusliku režiimi, sealhulgas selle, kas nad soovivad luua riigi omandis olevaid äriühinguid.
- (283) Seoses kaebuse esitaja väitega, et konsortsium säilitab pankrotivabastuse tõttu märkimisväärse eelise ka pärast seda, kui riigid lõpetavad konkreetsete riigigarantiide andmise (põhjendus 222), väitsid riigid, et põhimõtteliselt ei takista miski konsortsiumi suhtes Taani või Rootsi õiguse kohase tavalise pankrotimenetluse kohaldamist. Seda näitab selgelt tähelepanek, et EMTNi programmis, Euroopa Investeerimispanga laenulepingutes ja ISDA raamlepingutes on konkreetne säte, mis reguleerib võimalikku maksejõuetust (põhjendus 251).

⁽¹³⁰⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 20. märts 1985, Itaalia vs. komisjon, C-41/83, ECLI:EU:C:1985:120, punkt 22, ning kohtuotsus, Euroopa Kohus, 30. aprill 1974, Sacchi, C-155/73, ECLI:EU:C:1974:40, punkt 14.

6. MEETMETE HINDAMINE

6.1. ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses riigiabi olemasolu hindamine

- (284) ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 kohaselt „on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, siseturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust“.
- (285) Selle sätte kohaselt tuleb meetet käsitada riigiabina, kui täidetud on järgmised kumulatiivsed tingimused: i) abisaaja on ettevõtja; ii) meetet saab seostada riigiga ja seda rahastatakse riigi ressurssidest; iii) meede annab abisaajatele valikulise eelise ning iv) meede kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi ja võib kahjustada liikmesriikidevahelist kaubandust.
- (286) Menetluse algatamise otsuse põhjenduses 100 väljendati komisjoni esialgset seisukohta, et riikide poolt konsortsiumile püsiühenduse rahastamiseks antud riigigarantiid ning Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormid kujutavad endast riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

6.1.1. Majandustegevus ja ettevõtja mõiste

- (287) Komisjon märgib, et riigiabi eeskirju kohaldatakse üldjuhul vaid siis, kus abisaaja on ettevõtja. Euroopa Kohtu kohtupraktika alusel on ettevõtja majandustegevusega tegelev üksus, olenemata tema õiguslikust seisundist ja rahastamisviisist⁽¹³¹⁾. Majandustegevus on tegevus, mis seisneb konkreetsel turul kaupade ja/või teenuste pakkimises⁽¹³²⁾. Üksust, mis tegeleb nii majandustegevusega kui ka mittemajandusliku tegevusega, käsitatakse ettevõtjana vaid selle esimesena mainitud tegevuse puhul⁽¹³³⁾.
- (288) Lisaks ei ole teatava tegevuse liigitamisel majandustegevuseks oluline, kas sama tegevusega oleks võinud tegeleda ka erainvestor⁽¹³⁴⁾. Kui üksus alustab majandustegevust, siis on ta tema õiguslikust seisundist või rahastamisviisist olenemata ettevõtja ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses ja sellele üksusele riigi poolt või riigi vahenditest antud rahaliste soodustuste suhtes võib kohaldada riigiabi eeskirju⁽¹³⁵⁾.
- (289) Lisaks sellele on liidu kohtud leidnud, et majandustegevuseks liigitatavate teenuste all mõistetakse tavaliselt tasulist tegevust ja et tasulisuse olemuslik tunnus on see, et tasu on majanduslik vastusooritus osutatud teenuse eest⁽¹³⁶⁾. Seega sõltub see, kas üksus on ettevõtja riigiabiõiguse tähenduses, tema tegevuse laadist.

⁽¹³¹⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 12. september 2000, Pavlov jt vs. Stichting Pensioenfonds Medische Specialisten, liidetud kohtuasjad C-180/98 kuni C-184/98, ECLI:EU:C:2000:428, punkt 74; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 10. jaanuar 2006, Ministero dell'Economia e delle Finanze vs. Cassa di Risparmio di Firenze SpA, Fondazione Cassa di Risparmio di San Miniato ja Cassa di Risparmio di San Miniato SpA, C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, punkt 107.

⁽¹³²⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 16. juuni 1987, komisjon vs. Itaalia, 118/85, ECLI:EU:C:1987:283, punkt 7; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 18. juuni 1998, komisjon vs. Itaalia Vabariik, C-35/96, ECLI:EU:C:1998:303, punkt 36; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 12. september 2000, Pavlov jt vs. Stichting Pensioenfonds Medische Specialisten, liidetud kohtuasjad C-180/98 kuni C-184/98, ECLI:EU:C:2000:428, punkt 75;

⁽¹³³⁾ Aéroports de Paris' kohtuotsus, punkt 108.

⁽¹³⁴⁾ Vt selle kohta kohtuotsus, Euroopa Kohus, 19. veebruar 2002, Wouters, Savelbergh ja Price Waterhouse Belastingadviseurs BV vs. Algemene Raad van de Nederlandse Orde van Advocaten, C-309/99, ECLI:EU:C:2002:98, punkt 58.

⁽¹³⁵⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 17. veebruar 1993, Christian Poucet vs. Assurances Générales de France ja Caisse Mutuelle Régionale du Languedoc-Roussillon, liidetud kohtuasjad C-159/91 ja C-160/91, ECLI:EU:C:1993:63, punkt 17.

⁽¹³⁶⁾ Kohtuotsus, Üldkohus, 20. september 2019, Havenbedrijf Antwerpen ja Maatschappij van de Brugse Zeehaven vs. komisjon, T-696/17, ECLI:EU:T:2019:652, punkt 75.

- (290) Aéroports de Paris' kohtuasjas tehtud otsuses⁽¹³⁷⁾ leidis Üldkohus, et lennujaama käitamist tuleb käsitada majandustegevusena. Pärast seda järeldati Leipzig-Halle kohtuotsustes, et kui lennujaama lennurada kasutatakse majandustegevuseks, on ka selle ehitamine majandustegevus ning seega võib selle rahastamine kuuluda riigiabi eeskirjade kohaldamisalasse. Kuigi need kohtuasjad on seotud konkreetselt lennujaamadega, näib, et liidu kohtute väljatöötatud põhimõtted on kohaldatavad ka muude majandustegevusega lahutamatult seotud taristute ehitamise suhtes, ⁽¹³⁸⁾ ⁽¹³⁹⁾ nagu kinnitas Üldkohus Belgia sadamate kohtuotsuses⁽¹⁴⁰⁾.
- (291) Komisjon märkis juba menetluse algatamise otsuse põhjendustes 74–76, et esmapilgul võib järeldada, et konsortsium tegeleb majandustegevusega ja teda tuleks käsitada ettevõtjana. Riigid väidavad, et konsortsium ei ole ettevõtja, kuna ta ei tegele majandustegevusega (jaotis 5.2.2). Riikide arvates on püsiühenduse ehitamine ja käitamine klassikaline näide avaliku võimu teostamisest, mis ei kuulu ega peakski kuuluma ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 kohaldamisalasse.
- (292) On tõsi, et ELi toimimise lepingu artikli 107 lõiget 1 ei kohaldata, kui riik „teostab avalikku võimu“⁽¹⁴¹⁾ või kui avaliku sektori asutused toimivad riiklike ametiasutustena⁽¹⁴²⁾. Üksust võib pidada avalikku võimu teostavaks juhul, kui asjaomane tegevusala on osa riigi olulistest funktsioonidest või on nende funktsioonidega seotud oma olemuse, eesmärgi ja seda reguleerivate eeskirjade poolest⁽¹⁴³⁾.
- (293) Komisjon leiab, et vajalik on üldine hindamine ja selleks, et konsortsiumi tegevus liigituks avaliku võimu teostamiseks, peaks see olema oma olemuse, eesmärgi ja selle suhtes kohaldatavate eeskirjade poolest seotud riigi oluliste ülesannetega. Avaliku võimu teostamise mõiste alla saab kuuluda ainult mittemajanduslik tegevus⁽¹⁴⁴⁾.
- (294) Väljakujunenud kohtupraktika⁽¹⁴⁵⁾ kohaselt peaks majandustegevuseks liigitamine põhinema faktilistel asjaoludel, nimelt kaupade või teenuste pakkumisel konkreetsel turul. Konsortsium kui püsiühenduse taristu omanik ja käitaja tegutseb kodanikele ja ettevõtjatele tasulise transporditeenuse osutamise turul: konsortsium võtab Sundi väina ületamiseks püsiühenduse teelõigu kasutajatelt tasu (teemaksu); lisaks sellele maksavad Rootsi Transpordiamet ja Taani Raudteeamet tasu püsiühenduse raudteetaristu kasutamise eest. Konsortsiumi kogutud maantee- ja raudteemaksud on ette nähtud püsiühenduse kavandamise, projekteerimise, ehitamise, hoolduse ja käitamise kogukulude ning samuti sisemaa maantee- ja raudteeühenduste ehitamise kulude rahastamiseks emaettevõtjatele makstavate dividendide kaudu (põhjendus 70).
-
- ⁽¹³⁷⁾ Punkt 125, mida Euroopa Kohus kinnitas oma 24. oktoobri 2002. aasta otsuses kohtuasjas Aéroports de Paris vs. komisjon, C-82/01 P, ECLI:EU:C:2002:617.
- ⁽¹³⁸⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 14. jaanuar 2015, Eventech vs. The Parking Adjudicator, C-518/13, ECLI:EU:C:2015:9, punkt 42; kohtuotsus, Üldkohus, 15. märts 2018, Naviera Armas vs. komisjon, T-108/16, ECLI:EU:T:2018:145, punkt 119.
- ⁽¹³⁹⁾ Vt ka komisjoni teatis C/2016/2946 riigiabi mõiste kohta ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses (ELT C 262, 19.7.2016, lk 1), punkt 202.
- ⁽¹⁴⁰⁾ Kohtuotsus, Üldkohus, 20. september 2019, Havenbedrijf Antwerpen ja Maatschappij van de Brugse Zeehaven vs. komisjon, T-696/17, ECLI:EU:T:2019:652, punktid 98–107.
- ⁽¹⁴¹⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 16. juuni 1987, komisjon vs. Itaalia, 118/85, ECLI:EU:C:1987:283, punktid 7 ja 8.
- ⁽¹⁴²⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 4. mai 1988, Bodson, 30/87, ECLI:EU:C:1988:225, punkt 18.
- ⁽¹⁴³⁾ Vt eelkõige kohtuotsus, Euroopa Kohus, 19. jaanuar 1994, SAT Fluggesellschaft mbH vs. Eurocontrol, C-364/92, ECLI:EU:C:1994:7, punkt 30, ning kohtuotsus, Euroopa Kohus, 18. märts 1997, Calì & Figli, C-343/95, ECLI:EU:C:1997:160, punktid 22 ja 23.
- ⁽¹⁴⁴⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 26. märtsi 2009, SELEX Sistemi Integrati SpA vs. komisjon, C-113/07 P, ECLI:EU:C:2009:191, punkt 70.
- ⁽¹⁴⁵⁾ Näiteks kohtuotsus, Euroopa Kohus, 16. juuni 1987, komisjon vs. Itaalia, 118/85, ECLI:EU:C:1987:283, punkt 7.

- (295) Tuleb märkida, et konsortsiumile ei ole antud konkreetseid riiklikke volitusi seoses püsiühenduse ehitamise ja käitamisega, kuid ta ehitab ja käitab seda taristut majandustegevuses osalejana. Suurte taristuprojektide ehitamine ja äriplaneerimine ei kujuta endast iseenesest avaliku võimu teostamist ning püsiühenduse ehitamisel ja käitamisega seotud juhindutakse majandusloogikast, kuna seda rahastatakse väga suurel määral kasutustasudest⁽¹⁴⁶⁾. Konsortsiumi tegevus erineb tööpoolest oluliselt sellest, mida on varem peetud avaliku võimu teostamise osaks, nagu sõjavägi või politsei, lennuliikluse ohutus ja kontroll, mereliikluse kontroll ja ohutus, saastevastane järelevalve, vabaduskaotuste korraldamine, rahastamine ja täideviimine, avaliku maa arendamine ja taaselustamine ning avalikel eesmärkidel kasutatavate andmete kogumine, mis toimub ettevõtjatel seaduse alusel lasuvast andmete esitamise kohustusest lähtudes⁽¹⁴⁷⁾.
- (296) Sundi väina ületamisele on olemas turg, eelkõige seetõttu, et seda teenust pakub juba tasu eest olemasolev parvlaevaettevõtja, kes on turutingimustel tegutsev eraettevõtja. Seega konkureeriksid konsortsiumi osutatavad veoteenused parvlaevaettevõtjate osutatavate veoteenustega. Komisjon ei nõustu põhjenduses 239 kokkuvõtlikult esitatud riikide väitega, et konsortsiumi ei saa pidada parvlaevateenustega konkureerivaks. Nagu riigid tunnustavad, võib konsortsiumi hinnapoliitika oluliselt mõjutada kaebuse esitaja äritegevust. Olenemata sellest, kas konsortsium loodi kavatsusega konkureerida parvlaevateenusega või mitte,⁽¹⁴⁸⁾ pakub ta Sundi väina ületamise teenust, mis mõjutab otseselt juba turul tegutsevate ettevõtjate konkurentsiseisundit. Seepärast järeldas komisjon, et püsiühenduse käitamisega tegeleb konsortsium majandustegevusega.
- (297) Lisaks märgib komisjon, et tegevus, mis seisneb turul kaupade või teenuste pakkumises, ei muutu avaliku võimu teostamiseks pelgalt seetõttu, et liikmesriik otsustas anda avaliku sektori asutusele monopoli kõnealuste kaupade või teenuste pakkumiseks⁽¹⁴⁹⁾. Sellega seoses tuleb komisjon meelde, et küsimus, kas teatavate teenuste jaoks on olemas turg, võib sõltuda sellest, kuidas need teenused on asjaomases liikmesriigis korraldatud, ning et konkreetse tegevuse liigitus võib poliitiliste valikute või majanduslike suundumuste tõttu aja jooksul muutuda⁽¹⁵⁰⁾. Ainuüksi asjaolu, et aktsiaselts kuulub ministri pädevusalasse, ei välista siiski, et seda peetakse majandustegevusega tegelevaks⁽¹⁵¹⁾. Lisaks ei tähenda ainuüksi asjaolu, et üksus on asutatud rahvusvahelise lepingu alusel, seda, et selle üksuse tegevus on avaliku võimu teostamine; seda tuleb hinnata iga juhtumi puhul eraldi, võttes arvesse kõnealuse üksuse tegevust⁽¹⁵²⁾. Komisjon peab otsustavaks küsimuseks seda, kas konsortsium pakub püsiühenduse käitamisega turul kaupa või teenust. Komisjon märgib, et see on selgelt nii, nagu on eespool kirjeldatud.

⁽¹⁴⁶⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 29. oktoober 1980, Van Landewyck, liidetud kohtuasjad 209/78 kuni 215/78 ja 218/78, ECLI:EU:C:1980:248, punkt 88; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 16. november 1995, FFSA jt, C-244/94, ECLI:C:1995:392, punkt 21; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 1. juuli 2008, MOTOE, C-49/07, ECLI:EU:C:2008:376, punktid 27 ja 28.

⁽¹⁴⁷⁾ Komisjoni 7. detsembri 2011. aasta otsus riigiabi SA.32820 (2011/NN) kohta – Ühendkuningriik – Abi teenuseosutajale Forensic Science Services (ELT C 29, 2.2.2012, lk 4, punkt 8); kohtuotsus, Euroopa Kohus, 19. jaanuar 1994, SAT Fluggesellschaft mbH vs. Eurocontrol, C-364/92, ECLI:EU:C:1994:7, punkt 27; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 26. märts 2009, Selex Sistemi Integrati vs. komisjon, C-113/07 P, ECLI:EU:C:2009:191, punkt 71; komisjoni 16. oktoobri 2002. aasta otsus riigiabi N 438/02 kohta – Belgia – Riigiabi sadamavaldajatele (EÜT C 284, 21.11.2002, lk 2); kohtuotsus, Euroopa Kohus, 18. märts 1997, Calì & Figli, C-343/95, ECLI:EU:C:1997:160, punkt 22; komisjoni 19. juuli 2006. aasta otsus riigiabi N 140/06 kohta – Leedu – Toetuste eraldamine riiklikele ettevõtjatele karistusasutustes (ELT C 244, 11.10.2006, lk 12); komisjoni 27. märtsi 2014. aasta otsus riigiabi nr SA.36346 kohta – Saksamaa – Maakasutuse kava tööstuslikul ja ärilisel otstarbel (ELT C 141, 9.5.2014, lk 1); kohtuotsus, Euroopa Kohus, 12. juuli 2012, Compass-Datenbank GmbH, C-138/11, ECLI:EU:C:2012:449, punkt 40.

⁽¹⁴⁸⁾ Vt ka kohtuotsus, Üldkohus, 20. september 2019, Havenbedrijf Antwerpen ja Maatschappij van de Brugse Zeehaven vs. komisjon, T-696/17, ECLI:EU:T:2019:652, punkt 100, milles Üldkohus lükkas tagasi väite, et konkurentsi puudumine tähendab, et tegevust ei saa liigitada majandustegevuseks.

⁽¹⁴⁹⁾ Vt selle kohta kohtuotsus, Euroopa Kohus, 23. aprill 1991, Höfner ja Elser vs. Macrotron, C-41/90, ECLI:C:1991:161, punktid 22–23.

⁽¹⁵⁰⁾ Komisjoni teatis riigiabi mõiste kohta ELI toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses (ELT C 262, 19.7.2016, lk 1), punkt 13 ja seal viidatud kohtupraktika.

⁽¹⁵¹⁾ Aéroports de Paris' kohtuotsus, punkt 109.

⁽¹⁵²⁾ Vt selle kohta kohtuotsus, Euroopa Kohus, 19. jaanuar 1994, SAT Fluggesellschaft mbH vs. Eurocontrol, C-364/92, ECLI:EU:C:1994:7, eriti punkt 19.

- (298) Komisjon märgib lisaks, et isegi kui leitaks, et konsortsium kasutab mõningaid avaliku võimu kandja volitusi, ei välista see iseenesest, et tema muud tegevusvaldkonnad kujutavad endast majandustegevust. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt võib üksus samaaegselt tegeleda majandustegevusega ja avaliku võimu teostamisega ⁽¹⁵³⁾.
- (299) Igal juhul on selge, et riikide ametiasutused on otsustanud võtta kasutusele turumehhanismi, kuna püsiühendust kavatseti kasutada äriõiguse eesmärgil kasutatava tasulise ⁽¹⁵⁴⁾ taristuna. See on vastuolus väitega, et konsortsiumi tegevus on avaliku võimu teostamine.
- (300) Seepärast leiab komisjon, et püsiühenduse käitamine on majandustegevus.
- (301) Võttes arvesse põhjenduses 290 osutatud kohtupraktikat, kujutab majandustegevusega lahutamatult seotud taristu ehitamine endast samuti majandustegevust. Valitsustevahelisest lepingust on ilmne (põhjendus 61), et püsiühenduse ehitamist ei saa lahutada selle tulevases käitamisest. Lisaks käsitatakse konsortsiumilepingus (põhjendus 66) püsiühenduse ehitamist ja käitamist ühe projektina. Selle põhjal leiab komisjon, et püsiühenduse ehitamine on lahutamatult seotud selle käitamisega. Kuna püsiühenduse käitamine on majandustegevus, on seda ka selle ehitamine.
- (302) Seetõttu järeldab komisjon, et püsiühendust ehitades ja käitades tegeleb konsortsium majandustegevusega. Seetõttu tuleb konsortsiumi käsitada seoses nende tegevustega ettevõtjana ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

6.1.2. Riigi ressursid ja riikidega seostatavus

- (303) Seoses asjaoluga, et meetmete kohaldamisest tulenevad eelised pärinevad riigi vahenditest, tuleb märkida, et riigiabi mõiste on laiem kui toetuse mõiste. Seda seetõttu, et see mõiste ei hõlma üksnes konkreetseid toetusi nagu subsidiumid ja kapitalisüstid, vaid ka meetmeid, mis ei ole toetused selle sõna kitsamas tähenduses, kuid mis erinevas vormis vähendavad ettevõtte eelarvel tavaliselt lasuvaid kulusi ja seetõttu sarnanevad toetustega nii oma iseloomult kui ka toimelt ⁽¹⁵⁵⁾.
- (304) Menetluse algatamise otsuse põhjenduses 79 järeldati algselt, et Taani ja Rootsi poolt konsortsiumile tasuta antud riigigarantiid ning Taani poolt konsortsiumi suhtes kohaldatavad Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormid on seotud riigi ressursside kasutamisega ning on seostatavad riikidega. Riigid ega ükski huvitatud isik ei vaidlustanud seda.
- (305) Meede, millega riiklikud ametiasutused annavad teatavatele ettevõtjatele maksusoodustuse, mis ei too kaasa rahaliste vahendite ülekandmist, asetab soodustuse saajad siiski soodsamasse majanduslikku olukorda kui teised maksumaksjad ja kujutab endast riigi ressursside ülekandmist ⁽¹⁵⁶⁾.

⁽¹⁵³⁾ Vt kohtuotsus, Euroopa Kohus, 24. oktoober 2002, *Aéroports de Paris vs. komisjon*, C-82/01 P, ECLI:EU:C:2002:617, punktid 76–78, ning selle kohta kohtuotsus, Euroopa Kohus, 19. detsember 2012, *Mitteldeutsche Flughafen AG ja Flughafen Leipzig-Halle GmbH vs. komisjon*, C-288/11, ECLI:EU:C:2012:821, punkt 43.

⁽¹⁵⁴⁾ Erinevalt tasuta osutatavast teenusest, vt kohtuotsus, Euroopa Kohus, 14. jaanuar 2015, *Eventech vs. The Parking Adjudicator*, C-518/13, ECLI:EU:C:2015:9, punkt 43.

⁽¹⁵⁵⁾ Vt muu hulgas kohtuotsus, Euroopa Kohus, 8. november 2001, *Adria-Wien Pipeline GmbH ja Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke GmbH vs. Finanzlandesdirektion für Kärnten*, C-143/99, ECLI:EU:C:2001:598, punkt 38; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 15. juuli 2004, *Hispaania vs. komisjon*, C-501/00, ECLI:EU:C:2004:438, punkt 90 ja seal viidatud kohtupraktika; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 15. detsember 2005, *Itaalia vs. komisjon*, C-66/02, ECLI:EU:C:2005:768, punkt 77; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 10. jaanuar 2006, *Ministero dell'Economia e delle Finanze vs. Cassa di Risparmio di Firenze*, C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, punkt 131 ja selles viidatud kohtupraktika.

⁽¹⁵⁶⁾ Vt nt kohtuotsus, Euroopa Kohus, 15. märts 1994, *Banco Exterior de España*, C-387/92, ECLI:EU:C:1994:100, punkt 14; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 9. oktoober 2014, *Ministerio de Defensa ja Navantia*, C-522/13, ECLI:EU:C:2014:2262.

- (306) Lisaks sellele, kui garantiisid antakse tingimustel, mis ei vasta turutingimustele, ning seeläbi luuakse risk, et riigile tekib tulevikus lisakohustus, on olemas piisav alus järeldamiseks, et tegemist on riigi ressursside ülekandmisega ⁽¹⁵⁷⁾. Sama kehtib näiteks siis, kui liikmesriik annab garantiisid, ilma et ta nõuaks garantii saajalt turutingimustel preemia maksmist.
- (307) Seetõttu järeldab komisjon, et riigigarantii mudel, mis kohustab riike tagama püsiühenduse rahastamiseks kasutatavaid finantsinstrumente, ilma et selle eest makstaks tasu, hõlmab Taani ja Rootsi riigi ressursse ning et Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormid hõlmavad Taani riigi ressursse. Kuna riigigarantii mudeli kehtestasid Taani ja Rootsi, siis on see seostatav nende riikidega. Samamoodi tulenevad Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormid ehitusseadusest, st Taani vastu võetud õigusaktist, ning on seega seostatavad Taaniga.

6.1.3. Valikuline majanduslik eelis

- (308) Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb riikliku meetme riigiabile omaste tunnuste kindlakstegemiseks välja selgitada, kas seda saanud ettevõtjale tekib majanduslik eelis, mida ta ei oleks saanud tavapäraste turutingimuste korral ehk ilma riigi sekkumiseta ⁽¹⁵⁸⁾. Oluline on ainult meetme mõju ettevõtjale, mitte riigi sekkumise põhjus või eesmärk ⁽¹⁵⁹⁾. Selle hindamiseks peab võrdlema ettevõtja finantsseisundit pärast meetme võtmist finantsseisundiga, milles ettevõtja oleks olnud, kui meedet ei oleks võetud.
- (309) Selleks et kuuluda ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 kohaldamisalasse, peab riigi meede soodustama „teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist“. Seega ei kuulu abi mõiste alla kõik meetmed, mis soodustavad ettevõtjaid, vaid üksnes need meetmed, mis annavad valikulise eelise teatavatele ettevõtjatele, teatavatele ettevõtjate kategooriatele või teatavatele majandussektoritele.
- (310) Komisjon märgib ka, et üks abimeede võib koosneda kombineeritud elementidest, kui need on nii tihedalt seotud, et need on üksteisest lahutamatud, võttes arvesse nende kronoloogiat, eesmärki ja ettevõtja olukorda sekkumise ajal. Sellisel juhul saab elementide kombinatsiooni liigitada riigiabiks, kui riik tegutseb viisil, mis kaitseb üht või mitut turul juba tegutsevat ettevõtjat ⁽¹⁶⁰⁾.

6.1.3.1. Riigigarantii mudel

- (311) Soodustingimustel antud riigigarantii võib anda laenuvõtjale eelise, võimaldades tal võtta laenu intressimääraga, mida ilma garantiita ei oleks turul võimalik saada ⁽¹⁶¹⁾. Vastavalt valitsustevahelise lepingu artiklile 12 kohustusid riigid solidaarselt tagama kõik laenu ja muud finantsinstrumentid, mida konsortsium võtab püsiühenduse rahastamiseks. Konsortsium ei ole kohustatud maksma riigigarantii mudeliga hõlmatud tasumata võla eest iga-aastast garantiipremiat, nagu on sätestatud valitsustevahelise lepingu lisaprotokollis (põhjendus 85). Konsortsiumilepingus tuletatakse seda konsortsiumi laenudele solidaarse riigigarantii andmise kohustust meelde (põhjendus 90). Riigid ei ole esitanud mingeid tõendeid selle kohta, et garantiipremia puudumine on kooskõlas turutingimustega; nad isegi ei väida, et see nii on. Kuna garantiiga antav eelis seisneb selles, et garantiiga seotud riski kannab garantii andja, makstakse garantii andjale tavaliselt sellise riski kandmise eest asjakohast preemiat. On selge, et püsiühenduse

⁽¹⁵⁷⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 1. detsember 1998, Ecotrade Srl vs. Altiforni e Ferriere di Servola SpA (AFS), C-200/97, ECLI:EU:C:1998:579, punkt 41; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 19. märts 2013, Bouygues ja Bouygues Télécom vs. komisjon jt, liidetud kohtuasjad C-399/10 P ja C-401/10 P, ECLI:EU:C:2013:175, punktid 137, 138 ja 139.

⁽¹⁵⁸⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 11. juuli 1996, Syndicat français de l'Express international (SFEL) jt vs. La Poste jt, C-39/94, ECLI:EU:C:1996:285, punkt 60; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 29. aprill 1999, Hispaania vs. komisjon, C-342/96, ECLI:EU:C:1999:210, punkt 41.

⁽¹⁵⁹⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 2. juuli 1974, Itaalia vs. komisjon, C-173/73, ECLI:EU:C:1974:71, punkt 13.

⁽¹⁶⁰⁾ Kohtuotsus, Üldkohus, 12. november 2013, MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt. vs. komisjon, T-499/10, ECLI:EU:T:2013:592, punkt 67.

⁽¹⁶¹⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 8. detsember 2011, Residex Capital vs. Gemeente Rotterdam, C-275/10, ECLI:EU:C:2011:814, punkt 39.

rahastamise garantiidega on seotud risk ja seetõttu ei oleks sellised garantiid turul kättesaadavad, ilma et nende eest nõutaks garantiipreemiat. Üldkohus leidis Sundi väina kohtuotsuses, ⁽¹⁶²⁾ et garantii andmine tingimustel, mis ei ole samaväärsed turutingimustega, võib üldjuhul anda abisaajale eelise. Pealegi ei piirdunud riigid käesoleval juhul konsortsiumile lihtsalt turuvälistel tingimustel garantii andmisega, vaid võtsid tegelikult õigusliku kohustuse tagada kõik konsortsiumi laenu, mis olid seotud püsiühenduse rahastamisega, ilma et nad oleksid nõudnud hüvitist selle kohustusega seotud riskide võtmise eest. Komisjon märgib, et selle kohustuse näol abi saajana oleks konsortsiumil olnud alates selle kohustuse võtmisest otsene eelis, kuna tal oli jõustata õigus saada riigigarantiid kõigile püsiühenduse rahastamisega seotud laenuvajadustele. Seetõttu leiab komisjon, et luues riigigarantii mudeli, millega riigid võtsid kohustuse tagada püsiühenduse rahastamise finantsinstrumendid, ilma et nad oleksid nõudnud turutingimustel garantiipreemia maksmist, andsid nad konsortsiumile madalamate rahastamiskulude näol eelise.

- (312) Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt, kui liikmesriigid võtavad meetmeid konkreetsete üksuste kasuks, võimaldab eelise tuvastamine põhimõtteliselt eeldada selle valikulist iseloomu ⁽¹⁶³⁾. Seda seetõttu, et selliste meetmete puhul on tavaliselt lihtne teha järeldus nende valikulisuse kohta, kuna nendega koheldakse üht või mitut ettevõtjat soodsamalt ⁽¹⁶⁴⁾. Võttes arvesse, et eelis puudutab konkreetset konsortsiumi, kujutab riigigarantii mudel käesoleval juhul endast konsortsiumile antud valikulist eelist ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

6.1.3.2. Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormid

- (313) Taanis käsitletakse selliseid partnerlusi nagu konsortsium maksustamise seisukohast läbipaistvate üksustena. See tähendab, et Taani maksustamisnormid kehtivad ainult konsortsiumi Taani-poolse partneri A/S Øresundi suhtes, mitte aga konsortsiumi enda suhtes (põhjendus 118). Sellega seoses peab komisjon kõigepealt hindama, kas konsortsium on Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormide alusel abisaaja (vt täpsemalt põhjendused 314–319). Teiseks peab komisjon hindama, mil määral need normid andsid abisaajale valikulise eelise, mida ta ei oleks saanud maksustamise tavanormide alusel (vt ka põhjendused 320–347).

6.1.3.2.1. Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormide alusel abisaaja

- (314) Selleks et teha kindlaks, millist üksust tuleks pidada Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormide alusel abisaajaks, märgib komisjon, et riigiabi eeskirjade kohaldamisel võib eraldiseisvaid juriidilisi isikuid käsitada majandustegevuse puhul ühe majandusüksusena. Seda majandusüksust peetakse asjaomaseks ettevõtjaks. Euroopa Kohus võtab arvesse enamusosaluse olemasolu ning muid asjaomaseid funktsionaalseid, majanduslikke ja orgaanilisi sidemeid ⁽¹⁶⁵⁾.

⁽¹⁶²⁾ Punkt 120.

⁽¹⁶³⁾ Kohtuotsus, Üldkohus, 13. detsember 2017, Kreeka Vabariik vs. komisjon, T-314/15, ECLI:EU:T:2017:903, punktid 78 ja 79.

⁽¹⁶⁴⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 4. juuni 2015, komisjon vs. MOL, C-15/14 P, ECLI:EU:C:2015:362, punkt 60 jj; kohtujurist Mengozzi 27. juuni 2013. aasta ettepanek kohtuasjas Deutsche Lufthansa, C-284/12, ECLI:EU:C:2013:442, punkt 52.

⁽¹⁶⁵⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 16. detsember 2010, AceaElectrabel Produzione SpA vs. komisjon, C-480/09 P, ECLI:EU:C:2010:787, punktid 47–55; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 10. jaanuar 2006, Cassa di Risparmio di Firenze SpA ja teised, C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, punkt 112.

- (315) Komisjon leiab, et püsiühenduse majandustegevuse seisukohast moodustavad A/S Øresund (niivõrd kui ta osaleb selles majandustegevuses) ja konsortsium ühe ettevõtja. Konsortsium on Taani riigi asutatud piiratud vastutusega äriühingu (A/S Øresund) ja Rootsi riigi asutatud piiratud vastutusega äriühingu (SVEDAB) vaheline partnerlus (põhjendused 64 ja 65). A/S Øresund, kellele kuulub 50 % aktsiatest, vastutab koos SVEDABiga solidaarselt kolmandate isikute ees kõigi kohustuste eest, mis võivad konsortsiumile seoses selle tegevusega tekkida, ja nimetab ametisse neli juhatuse liiget kaheksast ⁽¹⁶⁶⁾.
- (316) Komisjon tuletab meelde, et püsiühenduse majandustegevus seisneb püsiühenduse kavandamises, projekteerimises, ehitamises, hooldamises ja käitamises. Konsortsium katab püsiühenduse projekteerimise ja muude ettevalmistuste ning püsiühenduse ehitamise, hoolduse ja käitamise kulud täielikult kasutustasudest (põhjendus 69). Nende püsiühenduse kulude hulka kuuluvad Taani ettevõtte tulumaksuga seotud kulud. Nagu põhjenduses 118 on kirjeldatud, ei ole konsortsium ise siiski maksukohustuslane, kuna tegemist on maksustamise seisukohast läbipaistva partnerlusega. Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormid on sätestatud ehitusseaduses (ja lisati 2005. aastal Sund & Bælti seadusesse) ning neid kohaldatakse A/S Øresundi maksustatava tulu suhtes. Kuna A/S Øresundile kuulub 50 % konsortsiumist, saab ta 50 % konsortsiumi tegevusest tulenevast maksustatavast tulust. Seega ei hõlma püsiühenduse majandustegevuse finantsmudel (st kõik rahavood, sealhulgas kõik kulud ja tulud) Taani poolel mitte ainult konsortsiumi, vaid ka A/S Øresundi, niivõrd kui A/S Øresund vastutab selle majandustegevusega seotud maksude tasumise eest.
- (317) Komisjon leiab, et kõnealuste maksude tasumist ei saa eraldada püsiühenduse majandustegevusest. Seda seetõttu, et kogu püsiühenduse maksumus (ja sisemaa maantee- ja raudteeühenduste kulud) tuleb rahastada konsortsiumi võetavatest kasutustasudest. Need tasud kujutavad endast tulu, mis Taani ettevõtte tulumaksu seaduse kohaselt kuulub maksustamisele ettevõtte tulumaksuga, mis tuleb tasuda A/S Øresundi tasandil. Kuigi tasu, mida konsortsium võtab püsiühenduse kasutamise eest, kujutab endast tulu, tekitab see ka kulusid maksude näol. Praktikas näeb korralduslik ja rahaline ülesehitus ette, et konsortsium maksab emaettevõtjatele dividende, millest rahastatakse nii sisemaaühenduste kulusid kui ka püsiühendusega seotud maksukohustusi. Seega on igasugune püsiühenduse tegevusega seotud maksukohustuse vähendamine kasulik selle majandustegevusega tegelevale ettevõtjale. Konsortsium saab sellest kasu, kuna see vähendab finantskoormust, mida konsortsium peaks muidu kandma, sest just konsortsiumi tuluvooge kasutatakse püsiühendusest saadavast tulust tuleneva A/S Øresundi maksukohustuse täitmiseks.
- (318) Lisaks on Taani ametiasutused märkinud (põhjendus 269), et riigigarantii mudeli kaudu antava abi kogusumma (toetuse brutoekvivalent) väheneb, niivõrd kui Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormid vähendavad konsortsiumi võlakoormust. Sellest järeldub, et kui A/S Øresundi suhtes ei oleks kõnealuseid erinorme kohaldatud, võttes arvesse tema 50 % osalust konsortsiumis, oleks konsortsiumil olnud suurem võlakoormus ja seega oleks Taani ametiasutuste järgitud loogika kohaselt olnud riigigarantii mudeli kaudu antud abisumma suurem. See kinnitab komisjoni seisukohta, et konsortsiumi ja A/S Øresundi tuleks püsiühenduse majandustegevuse seisukohalt käsitada ühe ettevõtjana ning et just seda ettevõtjat tuleks käsitada Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormide alusel abisaajana ning et sellest tulenevalt on ka konsortsium abisaaja.

⁽¹⁶⁶⁾ Konsortsiumilepingu punktid 3.1, 3.2 ja 8.2.

- (319) Põhjendustes 314–318 esitatud kaalutlusi silmas pidades leiab komisjon, et kui Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormid loovad valikulise eelise, siis saab konsortsium sellest eelisest kasu.

6.1.3.2.2. Valikuline eelis

- (320) Olles kindlaks teinud, et üks ettevõtja ja seega ka konsortsium saaks Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormidest tulenevast eelisest kasu (põhjendus 319), peab komisjon kindlaks tegema, kas need normid loovad sellise eelise. Selleks peab komisjon uurima A/S Øresundi maksukohustusi, mis tulenevad konsortsiumi tegevusest, võttes arvesse, et konsortsium on Taani maksustamise seisukohast läbipaistev üksus (põhjendus 118) ja et A/S Øresund vastutab püsiühenduse majandustegevusega seotud maksudest 50 % tasumise eest (põhjendus 120). Selleks et teha kindlaks, kas Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormid annavad sellise eelise, tuleb võrrelda kõnealuste normide kohaseid maksukohustusi nende maksukohustustega, mida A/S Øresund oleks pidanud kandma maksustamise tavanormide alusel, st kõnealuste erinormide puudumisel.
- (321) Selleks et meede kuuluks ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 kohaldamisalasse, peab see konkreetse õigussüsteemi raames soodustama „teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist“ võrreldes teiste ettevõtjatega, kes on võrreldavas õiguslikus ja faktilises olukorras, võttes arvesse võrdlussüsteemi eesmärki⁽¹⁶⁷⁾ (seda nimetatakse tavaliselt „kolmeastmeliseks testiks“, mida selgitatakse lähemalt järgmises põhjenduses). Kuid nagu on selgitatud põhjenduses 312, kui liikmesriigid võtavad meetmeid, mis toovad kasu konkreetsetele üksustele, võimaldab eelise tuvastamine põhimõtteliselt eeldada selle valikulist iseloomu. Kuna Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormid puudutavad konkreetselt A/S Øresundi ja konsortsiumi, on käesoleval juhul see eelis valikuline osas, milles need normid kujutavad endast eelist.
- (322) Selleks et teha kindlaks, kas Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormid andsid ühele ettevõtjale valikulise eelise, hindas komisjon neid meetmeid liidu kohtute kehtestatud kolmeastmelise standardanalüüsi alusel⁽¹⁶⁸⁾. Esiteks tuleb kindlaks määrata võrdlussüsteem, st „tavalised“ maksustamisnormid⁽¹⁶⁹⁾. Teiseks tuleb kindlaks teha, kas vaatlusalune meede kujutab endast kõrvalekaldumist nimetatud süsteemist, kuna see teeb vahet ettevõtjatel, kes on süsteemi olemuslikku eesmärki arvestades võrreldavas faktilises ja õiguslikus olukorras. Kui meede kujutab endast kõrvalekaldumist võrdlussüsteemist ja on seetõttu esmapilgul valikuline, tuleb kolmandaks kindlaks teha, kas seda erandit õigustab selle süsteemi olemus või üldine ülesehitus. Seda silmas pidades on liikmesriigi ülesanne tõendada, et erinev maksustamislahendus tuleneb otseselt selle süsteemi aluspõhimõtetest või suunistest⁽¹⁷⁰⁾.

6.1.3.2.2.1. Valikuline eelis: Taani kahjumi edasikandmise erinormid

- (323) Nagu on märgitud põhjenduses 322, peab komisjon selleks, et liigitada riigisisene maksumeede „valikuliseks“, kõigepealt välja selgitama võrdlussüsteemi, st asjaomases liikmesriigis kohaldatava „tavalise“ maksusüsteemi. Võrdlussüsteemi kindlaksmääramine on erilise tähtsusega maksumeetmete korral, kuna majandusliku eelise olemasolu ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses saab kindlaks teha üksnes võrdluses nn tavapärase maksustamisega. Seega sõltub võrreldavas faktilises ja õiguslikus olukorras olevate ettevõtjate kogumi kindlaksmääramine õiguskorra eelnevast määratlemisest, mille eesmärki silmas pidades tuleb vajaduse korral

⁽¹⁶⁷⁾ Vt selle kohta kohtuotsus, Euroopa Kohus, 5. detsember 2023, Engie vs. komisjon, liidetud kohtuasjad C-451/21 P ja C-454/21 P, ECLI:EU:C:2023:948, punkt 106, ja kohtuotsus, Euroopa Kohus, 2. veebruar 2023, Hispaania, Lico ja teised vs. komisjon, liidetud kohtuasjad C-649/20 P, C-658/20 P ja C-662/20 P, ECLI:EU:C:2023:60, punkt 46 ja seal viidatud kohtupraktika; vt ka kohtuotsus, Euroopa Kohus, 21. detsember 2016, komisjon vs. World Duty Free Group ja teised, C-20/15 P ja C-21/15 P, ECLI:EU:C:2016:981, punkt 54 ja seal viidatud kohtupraktika.

⁽¹⁶⁸⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 8. september 2011, komisjon vs. Madalmaad, C-279/08 P, ECLI:EU:C:2011:551, punkt 62; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 8. november 2001, Adria-Wien Pipeline, C-143/99, ECLI:EU:C:2001:598.

⁽¹⁶⁹⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 28. juuni 2018, Andres vs. komisjon, C-203/16 P, ECLI:EU:C:2018:505, punkt 88.

⁽¹⁷⁰⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 8. september 2011, Paint Graphos ja teised, liidetud kohtuasjad C-78/08 kuni C-80/08, ECLI:EU:C:2011:550, punkt 49 jj; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 29. aprill 2004, GIL Insurance, C-308/01, ECLI:EU:C:2004:252.

uurida, kas kõnealuse meetmega soodustatud ettevõtjate faktiline ja õiguslik olukord on võrreldav nende ettevõtjate omaga, kes seda ei ole.

- (324) Nagu on märgitud põhjenduses 118, on Taani ettevõtte tulumaksu seaduse paragrahvis 1 loetletud Taani ettevõtte tulumaksuga maksustatavad juriidilised isikud. Sellesse loetellu kuuluvad sellised piiratud vastutusega äriühingud nagu A/S Øresund. Nagu on märgitud põhjendustes 135 ja 136, on asjaomased kahjumi edasikandmise normid ajavahemiku 1991–2012 kohta sätestatud Taani maksustamisseaduses (paragrahv 15) ja järgnevate perioodide kohta Taani ettevõtte tulumaksu seaduses (paragrahv 12) (põhjendused 138 ja 139). Nende normidega määratakse kindlaks Taani ettevõtte tulumaksuga maksustatavate juriidiliste isikute (sh piiratud vastutusega äriühingute) kahjumi edasikandmise tingimused ja piirmäärad. Nagu on juba selgitatud põhjenduses 117, on Taani maksustamisseaduses sätestatud normid selle kohta, kuidas maksuseadusi kohaldatakse nii füüsiliste isikute kui ka äriühingute suhtes, ning Taani ettevõtte tulumaksu seadus määrab kindlaks ettevõtte tulumaksuga maksustatavad isikud, maksumäärad ja muud äriühingute maksustamisega seotud eeskirjad.

1991.–2001. aasta LCF

- (325) Esiteks, nagu märkis Taani (põhjendus 267), oli 1991.–2001. aasta LCFi puhul üldiselt kohaldatav kahjumi edasikandmise norm sätestatud Taani maksustamisseaduse paragrahvis 15. See seadus sisaldab tulumaksueeskirju nii füüsilistele isikutele kui ka äriühingutele ning moodustab osa ettevõtte tulumaksu süsteemist (koos asjakohaste tulumaksuseadustega, eelkõige Taani ettevõtte tulumaksu seadusega). Taani ettevõtte tulumaksu seaduses on kindlaks määratud, millised üksused peavad maksma ettevõtte tulumaksu, ja Taani maksustamisseaduses on sätestatud parameetrid, mille alusel määratakse kindlaks tasumisele kuuluv summa. Üks teguritest, mis määrab selle summa, on see, kas maksukohustuslasel on edasikantavat kahjumit, mida ta võib kasutada oma maksustatava väärtuse vähendamiseks. Taani maksustamisseaduse paragrahvis 15 on sätestatud, et 1991.–2001. aasta LCFi perioodil võis maksumaksja kahjumit edasi kanda viie järgneva aasta maksustatavasse tulusse (põhjendus 135). Viieaastane piirang oli üldiselt kohaldatav kahjumi edasikandmise normi lahutamatu osa (üldine meede, mida kohaldatakse kõigi ettevõtjate suhtes neid eristamata), mitte erand laiemast õigusraamistikust⁽¹⁷¹⁾. Sellega seoses tuleb märkida, et see viieaastane piirang on lahutamatu üldisest ettevõtte tulumaksu süsteemist, mis näeb ette maksukahjumi edasikandmise, kuna need eeskirjad on olulised maksubaasi kindlaksmääramisel. Komisjon leiab, et 1991.–2001. aasta LCFi hindamisel on asjakohane võrdlussüsteem Taani ettevõtte tulumaksu süsteem, sealhulgas eelkõige Taani ettevõtte tulumaksu seaduse paragrahv 1 ja Taani maksustamisseaduse paragrahv 15, milles on sätestatud, et juriidilise isiku (sh piiratud vastutusega äriühingute) poolt tasumisele kuuluva ettevõtte tulumaksu summa hindamisel võib kahjumit edasi kanda maksimaalselt viie aasta jooksul. Ehitusseaduses sisalduvad maksusätted, sealhulgas 1991.–2001. aasta LCF, ei ole selle süsteemi osa, kuna neid kohaldatakse ainult ühe konkreetse projekti suhtes. Taani ettevõtte tulumaksu süsteemi asjakohane eesmärk on kehtestada üldine süsteem äriühingute kasumi maksustamiseks ning täpsemalt sätestada maksubaasi kindlaksmääramise eeskirjad, sealhulgas need, mis võimaldavad vahet tegemata kõikidel äriühingutel kahjumit edasi kanda (ja varasid amortiseerida). Seega tuleb nii Taani ettevõtte tulumaksu seaduse paragrahvi 1 kui ka Taani maksustamisseaduse paragrahvi 15 alusel ja eespool nimetatud eesmärki silmas pidades hinnata 1991.–2001. aasta LCFi kolmeastmelise analüüsi teise astme alusel (põhjendused 326 ja 327).

⁽¹⁷¹⁾ Vt näiteks kohtuotsus, Euroopa Kohus, 28. juuni 2018, Andres vs. komisjon, C-203/16 P, ECLI:EU:C:2018:505, punktid 103 ja 104.

- (326) Teiseks märgib komisjon, et ehitusseaduse paragrahvi 11 kohaselt võis A/S Øresund kanda oma kahjumi edasi 15 maksuaasta jooksul, kuid enne püsiühenduse kasutuselevõttu tekkinud kahjumi 30 maksuaasta jooksul. See kehtis ka 50 % konsortsiumi kahjumi suhtes, võttes arvesse, et A/S Øresundile kuulub 50 % konsortsiumist. Kui A/S Øresundi suhtes oleks kohaldatud võrdlussüsteemi tavanorme (sh Taani maksustamisseaduse paragrahvi 15), oleks tema kahjum aegunud varem ja A/S Øresund ei oleks enam saanud oma maksudeklaratsioonides seda aegunud kahjumit kasumiga tasaarvestada⁽¹⁷²⁾. Sellest tulenevalt kujutas ehitusseaduse paragrahv 11 endast erandit võrdlussüsteemist, mis andis A/S Øresundile eelise võrreldes teiste Taani ettevõtte tulumaksuga maksustatavate juriidiliste isikutega (sh piiratud vastutusega äriühingutega), kuna ta võis maksukoormuse vähendamiseks oma kahjumit edasi kanda pikema aja jooksul, kui need juriidilised isikud oleksid saanud seda teha. Nagu komisjon märkis põhjendustes 314–319, on see kasulik ka konsortsiumile, kuna A/S Øresundi maksukoormuse vähenedes väheneb konsortsiumi finantskoormus.
- (327) Lisaks leiab komisjon, et A/S Øresundi, mis Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormide kohaldamisel moodustab koos konsortsiumiga ühe ettevõtja (põhjendus 315), tuleks võrdlussüsteemi eesmärgke silmas pidades käsitleda samasuguses faktilises ja õiguslikus olukorras olevana nagu teised Taani ettevõtte tulumaksuga maksustatavad juriidilised isikud (sh piiratud vastutusega äriühingud). Nagu on märgitud põhjenduses 325, on selle võrdlussüsteemi asjakohane eesmärk kehtestada üldine süsteem äriühingute kasumi maksustamiseks ning täpsemalt sätestada maksubaasi kindlaksmääramise eeskirjad, sealhulgas eeskirjad, mis võimaldavad vahet tegemata kõikidel äriühingutel kahjumit edasi kanda (ja varasid amortiseerida) sõltumata sellest, kas nad tegelevad teatavate projektidega või mitte. Taani kinnitas, et Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormid loodi A/S Øresundi jaoks ning neid kohaldatakse A/S Øresundi kui konsortsiumi partneri suhtes (põhjendus 233). Ehitusseaduse ettevalmistavates märkustes on öeldud, et 1991.–2001. aasta LCF kehtestati analoogselt Suur-Belti silla suhtes kohaldatava normiga. Taani ametiasutused selgitasid esialgse uurimise käigus, et see oli tingitud ehitusprojekti erakordsusest, mida iseloomustavad märkimisväärsed kulud pikema aja jooksul, kuid mille puhul on siiski olemas mõistlikud väljavaated pikaajaliseks kasumlikkuseks. Komisjon märgib siiski, et Taani maksusüsteem (sh Taani maksustamisseaduse paragrahvis 15 sätestatud kahjumi edasikandmise tavanorm) ei tee üksuste vahel vahet nende projektide suuruse alusel. Kuigi vastab tõele, et A/S Øresund on vastutav suure investeeringu eest, ei ole välistatud, et teised piiratud vastutusega äriühingud võivad teha samasuguseid märkimisväärsed investeeringuid või investeeringuid, mille puhul võib eeldada, et need on kauem kui viis aastat kahjumlikud. Seega ei muuda püsiühenduse projekti ulatus asjaolu, et kasumi maksustamise eesmärgi silmas pidades on A/S Øresund juriidiliselt ja faktiliselt samasuguses olukorras kui teised juriidilised isikud (sh piiratud vastutusega äriühingud), kelle suhtes kohaldatakse Taani ettevõtte tulumaksu. Teisisõnu öeldes ei muuda asjaolu, et A/S Øresund – sh oma 50 % osaluse kaudu konsortsiumis – vastutab suure taristuinvesteeringu eest, tema seisundit võrdlussüsteemi kohaldamisel õiguslikult ega faktiliselt erinevaks teiste Taani ettevõtte tulumaksuga maksustatavate piiratud vastutusega äriühingute omast. Seetõttu leiab komisjon, et 1991.–2001. aasta LCF, nagu seda kohaldatakse A/S Øresundi suhtes, erines selgelt Taanis kohaldatavast üldisest süsteemist, kuna see eristas võrreldavas faktilises ja õiguslikus olukorras olevaid ettevõtjaid, võttes arvesse asjaomase maksusüsteemiga taotletavat eesmärki.
- (328) Kolmandaks leiab komisjon, et põhjenduses 327 märgitud erand ei ole põhjendatud süsteemi olemuse või üldise ülesehitusega. Komisjon tuletab meelde, et (esmapilgul) valikulise meetme puhul on ikkagi võimalik järeldada, et meede ei ole valikuline, kui see on võrdlussüsteemi olemusest või üldisest ülesehitusest lähtuvalt põhjendatud. See kehtib juhul, kui meede tuleneb otseselt võrdlussüsteemi olemuslikest aluspõhimõtetest või suunistest või kui see on süsteemi toimimiseks ja mõjususeks vajalike süsteemile omaste mehhanismide tulemus⁽¹⁷³⁾. Üldisele maksusüsteemile mitteomastele välistele poliitilistele eesmärkidele ei saa sel eesmärgil tugineda⁽¹⁷⁴⁾. Asjaomase liikmesriigi ülesanne on tõendada, et meede, mis paistab esmapilgul valikuline, on tema maksusüsteemi olemusest või üldisest ülesehitusest lähtuvalt põhjendatud⁽¹⁷⁵⁾.

⁽¹⁷²⁾Praktikas on Sund & Bælt see, kes esitab oma kontserni liikmete tulumaksudeklaratsioonid. Lisaks kontserni liikmete eraldi maksudeklaratsioonidele esitab Sund & Bælt kontserni konsolideeritud tulumaksudeklaratsiooni. Loetavuse huvides ja käesoleva otsuse kontekstis viitas komisjon A/S Øresundi maksudeklaratsioonidele ja A/S Øresundi esitatud maksudeklaratsioonidele.

⁽¹⁷³⁾Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 8. september 2011, Paint Graphos ja teised, liidetud kohtuasjad C-78/08 kuni C-80/08, ECLI:EU:C:2011:550, punkt 69.

⁽¹⁷⁴⁾Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 8. september 2011, Paint Graphos ja teised, liidetud kohtuasjad C-78/08 kuni C-80/08, ECLI:EU:C:2011:550, punktid 69 ja 70; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 6. september 2006, Portugal vs. komisjon, C-88/03, ECLI:EU:C:2006:511, punkt 81; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 8. september 2011, komisjon vs. Madalmaad, C-279/08 P, ECLI:EU:C:2011:551; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 22. detsember 2008, British Aggregates vs. komisjon, C-487/06 P, ECLI:EU:C:2008:757; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 18. juuli 2013, P Oy, C-6/12, ECLI:EU:C:2013:525, punkt 27 jj.

⁽¹⁷⁵⁾Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 15. november 2011, komisjon ja Hispaania vs. Gibraltari valitsus ja Ühendkuningriik, liidetud kohtuasjad C-106/09 P ja C-107/09 P, ECLI:EU:C:2011:732, punkt 146; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 29. aprill 2004, Madalmaad vs. komisjon, C-159/01, ECLI:EU:C:2004:246, punkt 43; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 6. september 2006, Portugal vs. komisjon, C-88/03, ECLI:EU:C:2006:511.

(329) Komisjon märgib, et Taani ametiasutused väitsid esialgse uurimise käigus, et Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinorme võib pidada süsteemi loogikast lähtuvalt põhjendatuks, kuna kogu püsiühenduse projekt on oma suuruse ja eesmärgi poolest erakordne, mistõttu seda ei saa võrrelda ühegi teise Taani ettevõtte tulumaksuga maksustatava taristuprojektiga. Sellega seoses tuletab komisjon meelde, et selle võrdlussüsteemi eesmärk on kehtestada üldine süsteem äriühingute kasumi maksustamiseks ning täpsemalt sätestada maksubaasi kindlaksmääramise eeskirjad, sealhulgas eeskirjad, mis võimaldavad vahet tegemata kõikidel äriühingutel kahjumit edasi kanda (põhjendus 325). Nagu on märgitud põhjenduses 327, ei eristata võrdlussüsteemis üksusi nende projektide suuruse järgi ning ei ole välistatud, et teised piiratud vastutusega äriühingud võivad teha sarnaselt märkimisväärseid investeeringuid või investeeringuid, mille puhul võib eeldada, et need on kauem kui viis aastat kahjumlikud. Neil asjaoludel leiab komisjon, et võttes arvesse selle süsteemi olemust ja üldist ülesehitust, ei õigusta püsiühenduse projekti iseloom A/S Øresundi teistsugust kohtlemist. Teisisõnu öeldes ei pea komisjon sellist erinevat kohtlemist Taani maksusüsteemi juhtpõhimõtteid silmas pidades järjepidevaks, vajalikuks ega proportsionaalseks. Menetluse algatamise otsuse põhjenduses 90 märkis komisjon, et Taani ametiasutused ei ole piisavalt selgitanud, miks ja millises ulatuses on projekti suurus ja eesmärk piisavad, et õigustada erinevat maksustamislahendust. Pärast menetluse algatamise otsuse vastuvõtmist ei esitanud Taani ametiasutused komisjonile uusi tõendeid, mis oleksid komisjoni seisukohta muutnud, ja seega ei ole nad täitnud kolmandaks ette nähtud tõendamiskohustust⁽¹⁷⁶⁾. Seetõttu järeldeb komisjon, et meede, mis tuleneb otseselt selle maksusüsteemi põhipõhimõtetest või suunistest, ei kujuta endast õigustatud erandit võrdlussüsteemi kohaldamisest.

(330) Seetõttu leiab komisjon, et 1991.–2001. aasta LCF andis A/S Øresundile valikulise eelise, mis on seotud püsiühenduse majandustegevusega. Nagu on märgitud põhjenduses 319, saab konsortsium Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormidest tuleneva valikulise eelise, võttes arvesse asjaolu, et nii A/S Øresund kui ka konsortsium moodustavad püsiühenduse majandustegevuses ühe äriühingu. Seetõttu leiab komisjon, et 1991.–2001. aasta LCF andis konsortsiumile valikulise eelise.

2002.–2012. aasta LCF

(331) Seoses 2002.–2012. aasta LCFIGa tuletab komisjon meelde, et 21. mail 2002 muudeti Taani maksustamiseseadust (paragrahv 15) ja sellega ei piirata enam Taani ettevõtte tulumaksuga maksustatavate juriidiliste isikute (sh piiratud vastutusega äriühingute) võimalust kanda oma kahjum edasi, nagu on märgitud põhjenduses 136. Komisjon leiab, et see konkreetne seadusemuudatus ei mõjutanud i) 2002.–2012. aasta LCFi puhul võrdlussüsteemi kohaldamisala võrreldes 1991.–2001. aasta LCFIGa ega ii) kõnealuse võrdlussüsteemi eesmärki. Seetõttu leiab komisjon, et 2002.–2012. aasta LCFi perioodil oli võrdlussüsteemis ette nähtud, et Taani ettevõtte tulumaksuga maksustatavad juriidilised isikud (sh piiratud vastutusega äriühingud) võisid oma kahjumi edasi kanda, ilma et kahjumi edasikandmise perioodi oleks piiratud. Seetõttu leiab komisjon, et 2002.–2012. aasta LCFi hindamisel on asjakohane võrdlussüsteem Taani ettevõtte tulumaksusüsteem, sealhulgas eelkõige Taani ettevõtte tulumaksu seaduse paragrahv 1 ja Taani maksustamiseseaduse paragrahv 15, milles on sätestatud, et juriidilise isiku (sh piiratud vastutusega äriühingu) poolt tasumisele kuuluva ettevõtte tulumaksu summa hindamisel võib kahjumit ajalise piiranguta edasi kanda.

⁽¹⁷⁶⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 8. september 2011, Paint Graphos ja teised, liidetud kohtuasjad C-78/08 kuni C-80/08, ECLI:EU:C:2011:550, punkt 65.

- (332) Komisjon märgib, et sarnaselt Taani maksustamisseadusele muudeti ka ehitusseadust, et kaotada 15-aastane piirang, mida kohaldati A/S Øresundi suhtes vastavalt 1991.–2001. aasta LCFile. Neil asjaoludel kohaldati A/S Øresundi puhul alates 2002. maksuaastast tekkinud kahjumi suhtes sama normi, mis kehtis üldiselt kohaldatavate normide kohaselt (st kahjumi edasikandmise ajalise piirangu puudumine). Teisisõnu öeldes ei kohaldata A/S Øresundi suhtes erandit võrdlussüsteemist.
- (333) Seetõttu leiab komisjon, et 2002.–2012. aasta LCFi tulemusel ei saanud A/S Øresund valikulist eelist. Seega ei saanud ka konsortsium 2002.–2012. aasta LCFi tulemusel valikulist eelist. Seetõttu ei kujutanud 2002.–2012. aasta LCF endast A/S Øresundile või konsortsiumile antud riigiabi.

2013.–2015. aasta LCF

- (334) 2013.–2015. aasta LCFi perioodi puhul on üldiselt kohaldatav kahjumi edasikandmise norm sätestatud Taani ettevõtte tulumaksu seaduse paragrahvis 12. Nagu on märgitud põhjenduses 138, tunnistati 18. juuni 2012. aasta seadusega nr 591 Taani maksustamisseaduse paragrahv 15 kehtetuks. Samal ajal lisati 18. juuni 2012. aasta seadusega nr 591 Taani ettevõtte tulumaksu seadusesse paragrahv 12, millega kehtestati edasi kantud kahjumi kasutamisele uus piirang, mida kohaldatakse 1. juulil 2012 või hiljem algavate maksuaastate suhtes. Nende muudatuste kohaselt võivad Taani ettevõtte tulumaksuga maksustatavad juriidilised isikud (sh piiratud vastutusega äriühingud) kanda kahjumi edasi piiramatul ajajooksul. Samas võib ühel aastal maha arvata ainult 7 500 000 Taani krooni (1 005 311 eurot) suuruse kahjumi, millele lisaks võib täiendava ülejäänud kahjumi korral maha arvata summa, mis vastab maksimaalselt 60 %-le maksustatavast tulust, mis ületab 7 500 000 Taani krooni (põhjendus 139). See piirang oli üldiselt kohaldatava kahjumi edasikandmise normi lahutamatu osa, mitte erand laiemast õigusraamistikust. Seetõttu leiab komisjon, et 2013.–2015. aasta LCFi hindamisel on asjakohane võrdlussüsteem Taani ettevõtte tulumaksu süsteem, sealhulgas eelkõige Taani ettevõtte tulumaksu seaduse paragrahvid 1 ja 12, milles on sätestatud, et juriidiliste isikute (sh piiratud vastutusega äriühingute) poolt tasumisele kuuluva ettevõtte tulumaksu summa hindamisel võib kahjumit edasi kanda ilma ajalise piiranguta, kuid kasumiga tasaarvestamiseks võib seda kasutada ainult paragrahvis 12 sätestatud piirangutega. Nagu põhjenduses 325 juba selgitatud, on Taani ettevõtte tulumaksusüsteemi asjakohane eesmärk kehtestada üldine süsteem äriühingute kasumi maksustamiseks ning täpsemalt sätestada maksubaasi kindlaksmääramise eeskirjad, sealhulgas eeskirjad, mis võimaldavad (vahet tegemata kõikidel äriühingutel) kahjumit edasi kanda ja varasid amortiseerida.
- (335) Komisjon märgib, et enne Sund & Bælti seaduse 4. mai 2015. aasta muudatust (põhjendus 134) ei kohaldata A/S Øresundi suhtes kasutada lubatud kahjumi summaga seotud piiranguid, mida võrdlussüsteemi alusel kohaldati Taani ettevõtte tulumaksuga maksustatavate juriidiliste isikute (sh piiratud vastutusega äriühingute) suhtes. Seega sai A/S Øresund 2013., 2014. ja 2015. maksuaasta puhul edasikantud kahjumit kasutades tasaarvestada kogu oma kasumibaasi, mida ta ei saaks teha, kui tema suhtes kehtiksid võrdlussüsteemi tavanormid. Nagu on märgitud põhjenduses 327, on A/S Øresund faktiliselt ja õiguslikult samasuguses olukorras nagu teised Taani ettevõtte tulumaksuga maksustatavad piiratud vastutusega äriühingud. Seetõttu leiab komisjon, et 2013.–2015. aasta LCFi puhul kohaldati A/S Øresundi suhtes erandit maksustamise tavanormidest, mis asetas ta seoses võrdlussüsteemi eesmärgiga soodsamasse olukorda kui teised sarnases õiguslikus ja faktilises olukorras olevad ettevõtjad. Sellega seoses märgib komisjon, et erinevalt 2002.–2012. aasta LCFist ei tehtud Sund & Bælti seadusesse ühtegi muudatust, mis kajastaks Taani ettevõtte tulumaksu seaduse muudatust. Sellise muudatuse tegemisest keeldudes võimaldasid Taani ametiasutused seega A/S Øresundil olla soodsamas olukorras kui teised Taani ettevõtte tulumaksuga maksustatavad piiratud vastutusega äriühingud. Taani ettevõtte tulumaksu seaduse muudatuse ja Sund & Bælti seaduse vastava muudatuse puudumise kombinatsiooni tuleb seega käsitada kui erandit võrdlussüsteemist, mis annab A/S Øresundile eelise võrreldes teiste Taani ettevõtte tulumaksuga maksustatavate juriidiliste isikutega (sh piiratud vastutusega äriühingutega), kuna ta võib kasutada oma kahjumit maksukohustuste vähendamiseks ilma piiranguteta, mis kehtisid nende teiste juriidiliste isikute suhtes. Need teised üksused olid A/S Øresundiga sarnases õiguslikus ja faktilises olukorras, pidades silmas võrdlusmaksusüsteemi, mille eesmärk oli kehtestada äriühingute ja nende kasumi maksustamise üldine süsteem.

- (336) Nagu on märgitud põhjenduses 329, väitsid Taani ametiasutused esialgse uurimise käigus, et Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinorme võib pidada võrdlussüsteemi loogikast lähtuvalt põhjendatuks, kuna püsiühenduse projekt on oma suuruse ja eesmärgi poolest erakordne, mistõttu seda ei saa võrrelda ühegi teise Taani ettevõtte tulumaksuga maksustatava projektiga. Nagu on märgitud põhjenduses 329, leiab komisjon, et võttes arvesse võrdlussüsteemi olemust ja üldist ülesehitust, ei õigusta püsiühenduse projekti iseloom A/S Øresundi teistsugust kohtlemist. Pärast menetluse algatamise otsust ei esitanud Taani ametiasutused uusi tõendeid, mis oleksid komisjoni seisukohta muutnud. Komisjon järeldab seetõttu, et 2013.–2015. aasta LCF ei kujuta endast põhjendatud erandit võrdlussüsteemi kohaldamisest, mis tuleneb otseselt Taani ettevõtte tulumaksu süsteemi põhipõhimõtetest või suunistest.
- (337) Seetõttu leiab komisjon, et 2013.–2015. aasta LCF andis A/S Øresundile valikulise eelise. Kuna konsortsium ja A/S Øresund moodustavad püsiühendusega seotud majandustegevuse eesmärgil ühe äriühingu (põhendus 315), on see üks äriühing 2013.–2015. aasta LCFist tuleneva valikulise eelise saaja ning seega andis 2013.–2015. aasta LCF konsortsiumile valikulise eelise.
- (338) Komisjon tuletab meelde, et Taani kahjumi edasikandmise erinormid tühistati alates 1. jaanuarist 2016, misjärel kohaldatakse A/S Øresundi suhtes Taani tavalist ettevõtte tulumaksu süsteemi (põhendus 134). Seetõttu märgib komisjon, et alates nimetatud kuupäevast ei ole A/S Øresundile ega konsortsiumile kahjumi edasikandmise normide osas enam valikulist eelist antud.

6.1.3.2.2.2. Valikuline eelis: Taani amortisatsiooni erinormid

- (339) Nagu on märgitud põhjenduses 118, on Taani ettevõtte tulumaksu seaduse paragrahvis 1 loetletud Taani ettevõtte tulumaksuga maksustatavad juriidilised isikud. Sellesse loetellu kuuluvad sellised piiratud vastutusega äriühingud nagu A/S Øresund. Taani märkis, et kogu hindamisperioodi jooksul kehtisid Taani maksuamortisatsiooni seaduses sisalduvad tavalised maksuamortisatsiooni normid (põhendus 268), milles on maksustamise eesmärgil sätestatud Taani ettevõtte tulumaksuga maksustatavate üksuste maksimaalsed amortisatsioonimäärad, amortisatsiooni-meetodid ja võimalikud piirangud amortiseeritavate varade eri kategooriate jaoks. Taani ettevõtte tulumaksu seaduses on kindlaks määratud, millised üksused peavad maksma ettevõtte tulumaksu, ning Taani maksuamortisatsiooni seaduses on sätestatud määrad ja künnised, millele vastavalt sellised üksused võivad oma vara amortiseerida, et see amortisatsioon oma maksustatavast väärtusest maha arvata.

1991.–1998. aasta DEP

- (340) Ajavahemikul 1991–1998 oli Taani maksuamortisatsiooni seaduse paragrahvi 22 kohaselt hoonete ja rajatiste tavaline amortisatsioonimäär aastas kuni 1998. maksuaastani⁽¹⁷⁷⁾ (k.a) lineaarselt 6 % seni, kuni saavutati 60 % soetusmaksumusest ja seejärel oli see piiratud 2 %ga soetusmaksumusest (põhendus 144). Komisjon leiab, et 1991.–1998. aasta DEP puhul on võrdlussüsteemiks Taani ettevõtte tulumaksu süsteem, sealhulgas eelkõige Taani ettevõtte tulumaksu seaduse paragrahv 1 koos Taani maksuamortisatsiooni seaduse üldiselt kohaldatavate normidega, milles on sätestatud põhivara amortisatsioonimäärad, -meetodid ja võimalikud piirangud. Hoonete ja rajatiste puhul nägi kõnealune võrdlussüsteem asjaomase ajavahemiku jooksul ette 6 % amortisatsioonimäära (mis piirati 2 %ga, kui kumulatiivne amortisatsioon oli jõudnud 60 %ni). Nagu põhjenduses 325 juba selgitatud, on Taani ettevõtte tulumaksusüsteemi asjakohane eesmärk kehtestada üldine süsteem äriühingute kasumi maksustamiseks ning täpsemalt sätestada maksubaasi kindlaksmääramise eeskirjad, sealhulgas eeskirjad, mis võimaldavad vahet tegemata kõikidel äriühingutel kahjumit edasi kanda ja varasid amortiseerida. Seega nägi võrdlussüsteem ette, et hooned ja rajatisi võib maksustamise eesmärgil amortiseerida kuni 6 % määraga (koos eespool nimetatud piiranguga). Taani maksuamortisatsiooni seaduse kohaselt olid muud liiki varade maksimaalsed amortisatsioonimäärad kõnealuses võrdlussüsteemis kõrgemad.

⁽¹⁷⁷⁾ Vähemalt alates 1991. aastast – varasem periood ei ole käesoleva hinnangu jaoks oluline.

- (341) Nagu on selgitatud põhjenduses 143, kehtestati ehitusseadusega A/S Øresundi amortisatsioonimääraks 6 % / 2 % algsest soetusmaksumusest, mis tähendas, et A/S Øresundi kõikide varade suhtes, sealhulgas tema 50 % osa suhtes konsortsiumi varadest, kohaldati ühte üldist amortisatsiooninormi. Ehitusseaduse ettevalmistavate märkuste kohaselt vastas see määr tollal kehtinud Taani maksuamortisatsiooni seaduse alusel hoonete ja rajatiste suhtes kohaldatavatele võrreldavatele sätetele. Taani selgitas, et A/S Øresundi suhtes kohaldatavat normi tuleb käsitada praktilise normina, mis võimaldab kohaldada ühtset korda kõigi varade suhtes, mis oli A/S Øresundi jaoks algselt pigem kahjulik, kuna kogu projekti suhtes kohaldati kõige ebasoodsamat amortisatsioonimäära (muid varasid, näiteks masinaid, võis tavaliselt amortiseerida kõrgema määraga kui 6 % / 2 %, kuid A/S Øresundi suhtes kohaldati ühtset määra) (põhendus 268). Ehitusseaduse sätete tulemusena võis A/S Øresund seega kohaldada ühtset amortisatsiooninormi, kuid ei saanud ühegi varakategooria puhul amortiseerida kiiremini kui teised Taani ettevõtte tulumaksuga maksustatavad juriidilised isikud.
- (342) Seetõttu leiab komisjon, et 1991.–1998. aasta DEP ei kujutanud endast erandit, mis oleks võinud anda A/S Øresundile või sellest tulenevalt ka konsortsiumile valikulise eelise võrreldes võrdlussüsteemis sätestatud „tavalise“ maksustamisega. Seega ei kujutanud 1991.–1998. aasta DEP endast A/S Øresundile või konsortsiumile antud riigiabi.

1999.–2007. aasta DEP ja 2008.–2015. aasta DEP

- (343) Komisjon märgib, et 26. juunil 1998 muudeti Taani maksuamortisatsiooni seadust selliselt, et alates 1999. maksuaastast vähendati hoonete ja rajatiste tavalist amortisatsioonimäära maksimaalselt 5 %ni (Taani maksuamortisatsiooni seaduse paragrahv 17). Samal ajal eemaldati norm, mille kohaselt kohaldati kümne aasta möödudes 2 % amortisatsioonimäära. 6. juunil 2007 muudeti Taani maksuamortisatsiooni seadust selliselt, et alates 2008. maksuaastast vähendati hoonete ja rajatiste tavalist amortisatsioonimäära maksimaalselt 4 %ni (põhendus 145). Komisjon leiab, et 1999.–2007. aasta DEP puhul on võrdlussüsteemiks Taani ettevõtte tulumaksu süsteem, sealhulgas eelkõige Taani ettevõtte tulumaksu seaduse paragrahv 1 koos Taani maksuamortisatsiooni seaduse üldiselt kohaldatavate normidega, milles on sätestatud põhivara amortisatsioonimäärad, -meetodid ja võimalikud piirangud. Kõnealused normid nägid ette, et juriidilise isiku (sh piiratud vastutusega äriühingute) poolt tasumisele kuuluva ettevõtte tulumaksu summa hindamiseks võib hooneid ja rajatise amortiseerida 1999.–2007. aasta DEP perioodil 5 % määraga ja 2008.–2015. aasta DEP perioodil 4 % määraga. Komisjon leiab, et 26. juuni 1998. aasta ja 6. juuni 2007. aasta seadusemuudatused ei mõjutanud kõnealuse raamistiku eesmärki võrreldes 1991.–1998. aasta DEP perioodiga.
- (344) Teiseks ei kajastatud neid muudatusi ehitusseaduses (ega hiljem ka Sund & Bælti seaduses), kus säilitati 6 % / 2 % määr kogu varabaasil. Sellega seoses analüüsis komisjon kõigepealt A/S Øresundi suhtes kohaldatava 2 % määra mõju, kui akumulereitud kulum jõuab 60 %ni, ning kogu varabaasi diferentseerimata amortisatsiooni mõju. Esimese punkti kohta märgib komisjon, et kogu ajavahemikul alates A/S Øresundi ja konsortsiumi asutamisest kuni 2016. maksuaastani ei olnud 2 % määr praktiliselt oluline, kuna need konsortsiumi varad kokku, mida A/S Øresund võis amortiseerida, ei olnud veel jõudnud 60 %ni (põhendus 271). Teise punkti kohta märgib komisjon, et 6 % amortisatsioonimäära kohaldati kogu konsortsiumi varabaasi suhtes, mille suhtes kohaldati Taani maksustamisnorme (st 50 %, mis kuulus A/S Øresundile), eristamata „hooneid ja rajatise“ muudest varadest, mille suhtes võib Taani maksuamortisatsiooni seaduse kohaselt kohaldada soodsamat amortisatsioonikorda. Sellega seoses viitasid Taani ametiasutused eelkõige raudteerajatistele, nagu rööbasteed, signalisatsioon ja õhuliinid (põhendus 144 ja joonealune märkus 79), kuid märkisid ka, et nende varade kiirema amortiseerimise mõju ei ole kunagi üksikasjalikult uuritud ega hinnatud. Komisjon leiab, et isegi kui teatavatele varadele kehtivad soodsamad amortisatsioonikorrad ei olnud kohaldatavad A/S Øresundi suhtes ega seega ka nende konkreetsete varade amortisatsiooni suhtes, lubati A/S Øresundil suurema osa oma varasid (projekt, mis koosneb peamiselt silla ja tunneli ehitamisest) amortiseerida kõrgema määraga, kui ta oleks tavaliste maksustamisnormide kohaselt seda teha saanud. Kõrgem amortisatsioonimäär võib kaasa tuua vara kiirema amortiseerimise, mis võimaldab vara kasutusea esimestel aastatel maksubaasi intensiivsemalt vähendada; seega võib selle maksumõju kogu vara kasutusea jooksul olla võrreldav tasuta laenuga. Komisjon märgib sellega seoses, et asjakohane on vaadelda ainult ajavahemikku kuni 2016. maksuaastani, sest alates sellest aastast kohaldati A/S Øresundi suhtes tavanorme. Keeldudes muutmast ehitusseadust või Sund & Bælti seadust, et kehtestada A/S Øresundile samasugune maksimaalne amortisatsioonimäära piirang nagu tavanormides, võimaldasid Taani ametiasutused talle soodsamat olukorda võrreldes teiste Taani ettevõtte tulumaksuga maksustatavate juriidiliste isikutega. Taani maksuamortisatsiooni seaduse muudatused ning ehitusseaduse ja Sund & Bælti seaduse vastavate muudatuse puudumise kombinatsiooni tuleb seega käsitada A/S Øresundi kasuks võetud meetmena. Komisjon leiab, et A/S Øresundile tehti erand võrdlussüsteemist,

kuna põhjenduses 327 selgitatud põhjustel eristati 1999.–2007. aasta DEP ja 2008.–2015. aasta DEP puhul võrdlussüsteemi eesmärki silmas pidades võrreldavas faktilises ja õiguslikus olukorras olevaid ettevõtjaid.

- (345) Nagu on märgitud põhjenduses 329, väitsid Taani ametiasutused esialgse uurimise käigus, et Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinorme võib pidada võrdlussüsteemi loogikast lähtudes põhjendatuks, kuna püsiühenduse projekt on oma suuruse ja eesmärgi poolest erakordne, mistõttu seda ei saa võrrelda ühegi teise Taani ettevõtte tulumaksuga maksustatava projektiga. Nagu on märgitud põhjenduses 329, leiab komisjon, et võttes arvesse võrdlussüsteemi olemust ja üldist ülesehitust, ei õigusta püsiühenduse projekti iseloom A/S Øresundi teistsugust kohtlemist. Pärast menetluse algatamise otsust ei esitanud Taani ametiasutused uusi tõendeid, mis oleksid komisjoni seisukohta muutnud. Komisjon järeldeb seetõttu, et 2013.–2015. aasta LCF ei kujuta endast põhjendatud erandit võrdlussüsteemi kohaldamisest, mis tuleneb otseselt Taani ettevõtte tulumaksu süsteemi põhipõhimõtetest või suunistest.
- (346) Seetõttu leiab komisjon, et 1999.–2007. aasta DEP ja 2008.–2015. aasta DEP andsid A/S Øresundile valikulise eelise. Nagu on märgitud põhjenduses 319, saab konsortsium Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormidest tuleneva valikulise eelise, võttes arvesse asjaolu, et nii A/S Øresund kui ka konsortsium moodustavad püsiühenduse majandustegevuses ühe äriühingu. Seetõttu leiab komisjon, et 1999.–2007. aasta DEP ja 2008.–2015. aasta DEP andsid konsortsiumile valikulise eelise.
- (347) Komisjon tuletab meelde, et Taani amortisatsiooni erinormid tühistati alates 1. jaanuarist 2016, misjärel kohaldata A/S Øresundi suhtes Taani tavalist ettevõtte tulumaksu süsteemi (põhjendus 134). Seetõttu märgib komisjon, et alates nimetatud kuupäevast ei ole A/S Øresundile ega konsortsiumile amortisatsiooninormide osas enam valikulist eelist antud.

6.1.4. Konkurentsi moonutamine ja mõju liikmesriikidevahelisele kaubandusele

- (348) Kui liikmesriigi antud abi tugevdab ühe ettevõtja seisundit liidusiseses kaubanduses teiste konkureerivate ettevõtjate suhtes, tuleb leida, et abi mõjutab liikmesriikidevahelist kaubandust ⁽¹⁷⁸⁾. Riigi võetud meetet käsitatakse meetmena, mis moonutab või ähvardab moonutada konkurentsi, kui see võib parandada abisaaja konkurentsiolekorda võrreldes tema konkurentidega.
- (349) Menetluse algatamise otsuse põhjenduses 97 jõudis komisjon esialgu järeldusele, et ilma et oleks vaja otsustada, kas meetmed võivad moonutada konkurentsi ja mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust (piiriüleste) sildade ehitamise ja käitamise turul, on selge, et valikulise eelise andmine võib tugevdada konsortsiumi seisundit Sundi väina ületavate transporditeenuste turul võrreldes teiste ettevõtjatega, näiteks eelkõige parvlaevaetevõtjatega.

⁽¹⁷⁸⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 14. jaanuar 2015, Eventech vs. The Parking Adjudicator, C-518/13, ECLI:EU:C:2015:9, punkt 66; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 8. mai 2013, Libert ja teised, liidetud kohtuasjad C-197/11 ja C-203/11, ECLI:EU:C:2013:288, punkt 77; kohtuotsus, Üldkohus, 4. aprill 2001, Friulia Venezia Giulia, T-288/97, ECLI:EU:T:2001:115, punkt 41.

- (350) Konsortsium tegutseb (piiriüleste) sildade ehitamise ja käitamise⁽¹⁷⁹⁾ turul ning Sundi väina ületavate transporditeenuste turul. Viimase puhul konkureerib konsortsium liikmesriikidevahelises kaubanduses alternatiivseid transporditeenuseid, eelkõige parvlaevateenuseid pakkuvate ettevõtjatega.
- (351) Ehitusseaduse ettevalmistavatest märkustest on selge, et püsiühenduse liiklus hõlmaks lisaks uuele tekitatud liiklusele ka olemasolevat liiklust Sundi väina lõunapoolsetel parvlaevateedel ning liikluse nihkumist teistelt Sundi väina parvlaevateedelt ning Kattegati väina ja Läänemerd ületavatelt parvlaevateedelt. Lisaks anti Taani transpordiministrile luba sulgeda pärast püsiühenduse kasutuselevõttu olemasolev Taani Raudteeameti parvlaevateenus üle Sundi väina (v.a Helsingøri (Taani) ja Helsingborgi (Rootsi) vaheline ühendus). Eelnõus 1990/91:158 märgiti, et Helsingøri ja Helsingborgi vaheline parvlaevateenus peaks jääma alles isegi siis, kui osa liiklusest läheb üle püsiühendusele. Eeldati, et kõik muud parvlaevateenused üle Sundi väina lõpetavad tegevuse. Eelnõus 1990/91:158 viidati ka Rootsi, Saksamaa ja Jüütimaa (Taani) vahelistel liinidel osutatavate parvlaevateenuste pakutavale konkurentsile.
- (352) Lisaks sellele on konsortsiumi majandusaasta aruannetes esitatud turuosa näitajad, mis iseenesest on tugevaks märgiks konkurentsist. 2005. aasta aruandes on esitatud andmed reisijateveo suundumuste kohta üle Sundi väina aastatel 1999–2005. Andmed näitavad, et Dragør-Limhamni liinil oli 1999. aastal 1,6 miljonit reisijat. Kopenhaagen-Skåne tiiburlaevaliinil vähenes reisijate arv 3,6 miljonilt 1999. aastal 150 000-le 2002. aastal, mille järel liin lõpetas tegevuse. Kaebuse esitaja teenindatud reisijate arv vähenes 14,3 miljonilt 1999. aastal 13,3 miljonile 2000. aastal ja seejärel 11,5 miljonile 2001. aastal.
- (353) Komisjon leiab, et põhjendustes 351 ja 352 kirjeldatud sündmused tõendavad potentsiaalset konkurentsi, mis eksisteerib püsiühenduse ja nende parvlaevateetvõtjate vahel, kes teenindavad parvlaevaliine üle Sundi väina. Meetmed, mis annavad konsortsiumile valikulise eelise, võisid tugevdada konsortsiumi finantsseisundit ja seega moonutada kõnealust konkurentsi. Kuna konsortsium ja parvlaevateetvõtjad tegutsevad turul, pakkudes Taani ja Rootsi vahelist transporditeenust üle Sundi väina, mõjutab see konkurents liikmesriikidevahelist kaubandust.
- (354) Eespool toodut arvesse võttes leiab komisjon, et valikulise eelise andmisega seotud meetmeid võib pidada liidusisest kaubandust mõjutavateks ja konkurentsi moonutavateks.

6.1.5. Järeldus abi olemasolu kohta

- (355) Põhjendustes 287–354 esitatud hinnangu põhjal järeldab komisjon, et riigigarantii mudel, mille kohaselt riigid võtsid püsiva kohustuse tagada püsiühenduse rahastamisvahendid ning mida Taani ja Rootsi võimaldasid konsortsiumile, kujutab endast riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses. Samuti järeldab komisjon, et 1991.–2001. aasta LCF, 2013.–2015. aasta LCF, 1999.–2007. aasta DEP ja 2008.–2015. aasta DEP, mida Taani kohaldas A/S Øresundi suhtes ning mille tulemusel anti A/S Øresundile ja seega ka konsortsiumile kui püsiühenduse majandustegevuse eesmärgil tegutseva sama üheainsa äriühingu osale eelis (põhjendus 319), kujutavad endast konsortsiumile antud riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses. 2002.–2012. aasta LCF ja 1991.–1998. aasta DEP ei kujuta endast konsortsiumile antud riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

6.2. Liigitamine abikavaks või üksikabiks

- (356) Menetluse algatamise otsuse põhjenduses 108 väljendas komisjon kahtlust, kas riigigarantiisid tuleks käsitada abikavana või tuleks neid käsitada konsortsiumi asutamisel antud üksikabina või üksikabina, mida antakse iga kord, kui riiklikud ametiasutused kiidavad heaks konsortsiumi finantstehingu. Menetluse algatamise otsuse põhjenduses 107 väljendas komisjon oma esialgset seisukohta, et garantiide haldamist seoses konkreetsete finantstehingutega ei saa käsitleda eraldi 1992. aastal antud riigigarantiidest, ning põhjenduses 109 märkis komisjon, et

⁽¹⁷⁹⁾ Sellega seoses tuleb komisjon meelde, et ta on põhjenduses 301 sedastanud, et püsiühenduse ehitamist ei saa lahutada selle tulevase käitamisest.

garantiide esialgset kvalifitseerimist üksikabiks tuleks kohaldada ka maksumeetmete suhtes. Võttes arvesse, et komisjon ei saanud teha järeldust küsimuses, kas toetusmeetmed kujutavad endast abikava või üksikabi, ei saanud ta teha järeldusi ka garantiide andmise ja maksumeetmete rakendamise kuupäeva ega nende arvu kohta.

- (357) Et teha kindlaks, kas abimeetmed kvalifitseeruvad abikavadeks või üksikabiks, peab komisjon uurima nende abimeetmete laadi vastavalt määruses 2015/1589 sätestatud määratlustele.
- (358) Määruse 2015/1589 artikli 1 punkti d kohaselt on abikava „mis tahes õigusakt, mille alusel võidakse ilma edasiste rakendusmeetmeteta anda individuaalset abi õigusaktis üldiselt ja abstraktselt määratletud ettevõtjatele, ja mis tahes õigusakt, mille alusel võidakse anda eriprojektiga sidumata abi ühele või mitmele ettevõtjale määramata ajaks ja/või määramata ulatuses“.
- (359) Seevastu määruse 2015/1589 artikli 1 punktis e on individuaalne abi määratletud kui „abi, mida ei anta abikava raames, ja abikava raames antav abi, millest tuleb teatada“.

6.2.1. Riigigarantii mudel

6.2.1.1. Abikava või üksikabi

- (360) Komisjon leidis menetluse algatamise otsuse põhjenduses 103, et abikava määratluses sisalduvat esimest olukorda ei saa pidada riigigarantii mudeli suhtes kohaldatavaks, kuna see ei ole suunatud „õigusaktis üldiselt ja abstraktselt määratletud ettevõtjatele“, vaid konkreetselt konsortsiumile. Vastupidiseid väiteid ei esitanud ei riigid ega ka ükski huvitatud isik. Nagu on märgitud põhjenduses 169, osutasid kaebuse esitaja ja Scandlines jt Sundi väina kohtuotsusele, et toetada oma seisukohta, et riigigarantii mudel ei saa kujutada endast abikava. Kaebuse esitaja sõnul ei peaks komisjon isegi mitte hindama, kas riigigarantii mudel võiks kujutada endast abikava (põhjendus 169). Komisjon märgib siiski, et selline analüüs on vajalik, kuna Üldkohus tühistas 2014. aasta otsuse seoses Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormidega ning konsortsiumile antud riigigarantiidega (põhjendus 12). Komisjon jõustas Sundi väina kohtuotsuse, algatades ametliku uurimismenetluse, kusjuures menetluse algatamise sõnaselge alus oli meetmete olemus üksikabi või abikavana (põhjendus 155).
- (361) Komisjon jõudis ametliku uurimise tulemusena järeldusele, et riigigarantii mudelist tulenevat riigiabi ei saa käsitada abikavana, nagu on selgitatud põhjendustes 362 ja 363.
- (362) Esiteks ei anta riigigarantii mudelist tulenevat abi õigusakti alusel, mis näeb ette üksikabi andmise õigusaktis määratletud ettevõtjatele üldisel ja abstraktsel viisil. Ehitusseaduses on sätestatud konkreetselt konsortsiumi suhtes kohaldatav erinorm. Seega ei vasta riigigarantii mudel määruse (EL) 2015/1589 artikli 1 punktis d sätestatud abikava määratluse esimesele tingimusele.
- (363) Teiseks on asjaomane projekt ehitusseaduses sõnaselgelt sätestatud kui püsiühenduse rahastamine. Nii riigid kui ka huvitatud isikud leiavad, et riigigarantii mudelist tulenev abi on seotud selle konkreetse projektiga. Komisjon märgib, et valitsustevahelise lepingu artiklis 2 on sätestatud, et püsiühendus ehitatakse kombineeritud maantee- ja raudteeühendusena, mis koosneb kaherealise raudteest ja neljarealisest kiirteest, ning et see algab Kastrupi lennujaama juures asuvalt tehispoolsaarelt ja suundub süvendatud tunneli kaudu Sundi väina alt tehissaarele ning jätkub seal kombineeritud kõrge ja madala sillana, kuni lõpeb Limhamnist lõunas Rootsis. Lisaks on valitsustevahelise lepingu 1. lisas esitatud püsiühenduse tehnilise projekti üksikasjalik kirjeldus. Seega olid riigigarantii mudeli loomise ja konsortsiumilepingusse lisamise ajal nii projekti geograafiline asukoht kui ka tehniline konstruktsioon väga konkreetselt ja selgelt kindlaks määratud. Lisaks sellele leidis Üldkohus Sundi väina kohtuotsuses selgelt, et

riigigarantiidega seotud abi tuleb käsitada konkreetse projektiga seotud abina ⁽¹⁸⁰⁾. Seetõttu järeldeb komisjon, et riigigarantii mudel on seotud konkreetse projektiga ega vasta seega määruse (EL) 2015/1589 artikli 1 punktis d sätestatud abikava määratluse teisele tingimusele.

- (364) Eespool toodut silmas pidades järeldeb komisjon, et riigigarantii mudelist tulenev abi ei vasta määruse (EL) 2015/1589 artikli 1 punktis d sätestatud abikava määratlusele.
- (365) Seetõttu tuleks riigigarantii mudelist tulenev abi kvalifitseerida üheks või mitmeks üksikabimeetmeks määruse (EL) 2015/1589 artikli 1 punkti e tähenduses.

6.2.1.2. Abi andmise kuupäev

- (366) Tuleb veel kindlaks teha, kas riigigarantii mudel koosneb konsortsiumi loomisel antud üksikabist või mitmest üksikabimeetmest, mida antakse iga kord, kui riigid tagavad konsortsiumi finantstehingu.
- (367) Liidu kohtute praktika põhjal ⁽¹⁸¹⁾ on kindlaks tehtud, et abi andmise kuupäev on kuupäev, mil abisaajal tekib kohaldatava riigisisese korra kohaselt seaduslik õigus abi saada.
- (368) Nagu on märgitud põhjenduses 85, kehtestati 1991. aastal valitsustevahelise lepingu – mille Rootsi ratifitseeris 8. augustil 1991 ja Taani 24. augustil 1991 (põhjendus 61) – artikliga 12 solidaarne tagatis kõikidele laenudele ja muudele finantsinstrumentidele, mida konsortsium võtab seoses püsiühenduse rahastamisega. Valitsustevahelisest lepingust tulenev garantiikohustus rakendati Rootsi ja Taani riiklike õigusaktidega – 1991. aasta ehitusseadusega ja Rootsi parlamendi otsusega (põhjendus 63). Konsortiumilepingus tuletatakse seda riikide garantiikohustust konsortsiumi suhtes meelde. Konsortiumilepingu punkti 4 lõikes 3 on sätestatud püsiühenduse rahastamise õiguslik alus: „Konsortsiumi kapitalivajadus [püsiühenduse] kavandamiseks, projekteerimiseks ja ehitamiseks, sealhulgas laenuteeninduskulud, ning [püsiühenduse] liikluseks avamise järel eeldatavalt mitme aasta jooksul tekkivatest bilansilistest kahjudest tulenev kapitalivajadus rahuldatakse [valitsustevahelises lepingus] kokkulepitu kohaselt laenude võtmise või avatud turul finantsinstrumentide emiteerimise teel, kusjuures tagatiseks on Rootsi ja Taani valitsuse garantiid“ (põhjendus 90).
- (369) Konsortiumilepingu sätete alusel võis konsortsium võtta riigigarantiiga laene, et rahastada püsiühenduse kavandamis- ja ehitusetappi. Esimestel aastatel pärast püsiühenduse kasutuselevõttu võis konsortsium oma võlga tagatud laenudega veelgi suurendada. See säte oli vajalik, sest eeldati, et püsiühendus on esimestel aastatel kahjumlik. See tähendab, et esimestel aastatel ei oleks tegevuskasum piisav, et konsortsium saaks katta kavandamis- ja ehitusetapis kogunenud võla rahastamise kulusid. Seetõttu peaks konsortsium esimese paari aasta jooksul võtma täiendavalt laenu. Konsortiumilepinguga ei nähtud siiski ette õigust saada täiendavaid garantiisiid, et rahastada püsiühenduse käitamist. Sellega seoses kinnitasid riigid, et püsiühenduse käitamise rahastamiseks ei ole riigigarantiisiid antud. Konsortsiumi majandusaasta aruannetest selgub, et alates esimesest tegevusaastast ületasid tulud tegevuskulusid ja tegevuskasum oli positiivne. Kuni 2003. aastani (k.a) oli tegevuskasum küll positiivne, kuid rahastamiskuludest väiksem, mistõttu võlg suurenes. Alates 2004. aastast oli tegevuskasum võla vähendamiseks piisav, mistõttu üldine võlg aasta-aastalt vähenes.

⁽¹⁸⁰⁾ Sundi väina kohtuotsuse punkt 80.

⁽¹⁸¹⁾ Kohtuotsus, Üldkohus, 25. jaanuar 2018, BSCA vs. komisjon, T-818/14, ECLI:EU:T:2018:33, punkt 72 ja seal viidatud kohtupraktika.

- (370) Hoolimata põhjenduses 369 esitatud analüüsist võib konsortsium siiski konsortsiumilepingu sätete alusel kasutada riigigarantiisid käitamisetapis oma (kavandamis- ja ehitusetaipiga seotud) võlgade refinantseerimiseks. See ei tähenda siiski, et konsortsiumilepinguga nähti ette riikide võimalus rahastada püsiühenduse käitamist. See on ilmne ka konsortsiumilepingu punktist 6, mille kohaselt tuli kõik püsiühenduse kavandamise, projekteerimise, rahastamise, ehitamise, käitamise ja hooldamise kulud katta tegevustuludest. Teisisõnu öeldes peaksid tegevustulud olema piisavad mitte ainult tegevuskulude katmiseks, vaid ka püsiühenduse kõikide kulude, sealhulgas püsiühenduse (ja sisemaaühenduste) ehituskulude ja nendega seotud rahastamiskulude katmiseks. Komisjon märgib, et see punkt ei olnud 2014. aasta otsuses selge. 2014. aasta otsuse põhjenduses 50 viidati kahele riigigarantiile, mida anti „laenudele, mis konsortsium oli võtnud [püsiühenduse] taristuprojekti ehitamise ja käitamise rahastamiseks“. Sellest lähtuvalt leidis Üldkohus Sundi väina kohtuotsuses,⁽¹⁸²⁾ et riigigarantiid võivad katta käitamisetapis tekkinud tegevuskulusid. Seda punkti selgitati täiendavalt ametliku uurimismenetluse käigus.
- (371) Eespool toodut silmas pidades leiab komisjon, et riigigarantii mudel, sealhulgas selle aluseks olevad garantiilepingud, ei hõlma püsiühenduse käitamist. Pigem tagatakse sellega püsiühenduse kavandamiseks ja ehitamiseks tehtava investeeringu rahastamine.
- (372) Riigid esitasid täiendavaid selgitusi riigigarantii kohustuse haldamise kohta. Rootsis delegeeriti pädevus ja kohustus anda ühiselt garantii kogu rahastamisele, mida konsortsium vajab seoses püsiühenduse kavandamise ja ehitamisega, Rootsi riigivõlaametile (põhjendus 91). Taanis on see pädevus ja kohustus delegeeritud Taani keskpangale (põhjendus 95). Rootsi riigivõlaamet ja Taani keskpank määravad kindlaks konsortsiumi rahastamispoliitika üldise raamistiku ning teostavad järelevalvet riigigarantii kohustuse rakendamise üle, kui konsortsium sõlmib uusi laenulepinguid või kasutab muid finantsinstrumente püsiühenduse rahastamiseks. 1997. ja 2004. aasta koostöölepingud (põhjendused 97–102) sisaldavad mitut ametlikku tingimust ning poolte õigusi ja kohustusi. Koostöölepingud annavad riikidele võimaluse jälgida ja mõjutada konsortsiumi rahastamispoliitikat ning tagada, et konsortsium ei ületaks oma volitusi ja et järgitakse rahastamispoliitikat, mis vähendab riikide pikaajalist riski. Riikide sõnul võimaldas see mehhanism riikidel tagada, et konsortsiumile antud abi ei lähe vajalikust kaugemale.
- (373) Nagu on kirjeldatud põhjenduses 74, võtab konsortsium tegelikult korrapäraselt uusi laene oma kavandamis- ja ehituskulude refinantseerimiseks, tehes seda sageli võlakirjade emiteerimise kaudu varem kehtestatud programmide, näiteks EMTNi programmi raames. Garantiid on olemas mitmel tasandil. Nii EMTNi programmis kui ka Rootsi MTNi programmis kasutatakse garantiikirja. Nagu on kirjeldatud põhjendustes 103–108, on tegemist võlakirjaomanike (st võlakirjadesse investeerijate) kasuks koostatava dokumendiga, mille kohaselt Taani keskpank ja Rootsi riigivõlaamet kohustuvad solidaarselt tagama kõik summad, mida konsortsium on seaduslikult kohustatud maksma. Põhjendustes 107 ja 108 selgitatakse, et kui konsortsium emiteerib EMTNi programmi raames võlakirju, kinnitavad Taani keskpank ja Rootsi riigivõlaamet, et konkreetse võlakirja puhul kehtib vastav garantiikirja. Rootsi MTNi programmi raames kiidavad Taani keskpank ja Rootsi riigivõlaamet võlakirjad heaks ilma vastava garantiikirjata (põhjendus 108). Põhjendustes 109 ja 110 kirjeldatud eraldiseisvate laenulepingute puhul sõlmib konsortsium rahastamislepingud finantseerimisasutustega. Igale rahastamislepingule on lisatud garantiileping. Lisaks sellele sõlmitakse garantiilepinguid ka krediidiilimiitide (põhjendus 111) ja ISDA raamlepingute (põhjendus 112) kohta. Huvitatud isikute sõnul tuleks iga sellist garantiikirja, kinnitust, võlakirja heakskiitu või garantiilepingut käsitada üksikabina, mida antakse sellise garantiilepingu allkirjastamise ajal, sest konsortsium peab saama garantii andjatele konkreetse võlatehingu jaoks eraldi heakskiitu. Pealegi sisaldavad garantiikirjad sätteid, mis näevad ette, et riigid võivad garantii tagasi võtta.

⁽¹⁸²⁾ Sundi väina kohtuotsus, punktid 107 ja 108.

- (374) Riigid selgitasid, et asjaolu, et üksikud finantstehingud nõuavad Rootsi riigivõlaameti või Taani keskpanga poolset hilisemat haldamist, ei tähenda siiski, et neil asutustel või riikidel oleks võimalik keelduda selliste tehingute tagamisest (vt põhjendus 245). Kuigi ühele konkreetsele laenule või võlakirjale garantii andmisest võidakse keelduda (nt selle laenu või võlakirjaga seotud riskide tõttu), on Rootsi riigivõlaametil ja Taani keskpangal siiski kohustus anda kõik püsiühenduse rahastamiseks vajalikud garantiid. Sellisel juhul peaksid nad tagama teise tehingu, et konsortsium saaks vajaliku tagatud rahastamise.
- (375) Komisjon on seisukohal, et riigigarantii mudelist konsortsiumile tulenev eelis seisneb sisuliselt selles, et konsortsiumi suhtes kehtib riigi solidaarne kohustus tagada püsiühendusega seotud laenud. Konsortsiumilepingu punkti 4 lõike 3 sõnastuse kohaselt anti konsortsiumi asutamisel 13. veebruaril 1992 konsortsiumile konsortsiumilepinguga seaduslik õigus rahastada püsiühenduse kavandamist ja ehitamist riigigarantiiga võlainstrumentide abil. Äriühingud A/S Øresund ja SVEDAB, mis mõlemad kuuluvad 100 % ulatuses vastavale riigile, asutasid konsortsiumi pärast seda, kui Taani ja Rootsi valitsused kiitsid 13. veebruaril 1992 konsortsiumilepingu heaks (põhjendus 66). Garantiide rakendamiseks valitud korraldus, mille kohaselt peavad Rootsi riigivõlaamet ja Taani keskpank üksikud tehingud eelnevalt heaks kiitma, ei piira ega muuda oluliselt riikide kohustust tagada kõnealused rahastamiskulud, nagu on täpsemalt selgitatud järgmistes põhjendustes.
- (376) Seega leiab komisjon, et konsortsiumileping on õigusakt, millega konsortsiumile anti lõplikult riigiabi riigigarantiide vormis. Taani ja Rootsi võtsid valitsustevahelise lepingu alusel konsortsiumilepinguga õigusliku kohustuse tagada laenud ja finantsinstrumendid, mida konsortsium võtab püsiühenduse kavandamise ja ehitamise rahastamiseks. Konsortsium loodi ametlikult konsortsiumilepinguga, milles tuletati meelde, et konsortsiumil on õigus riigigarantiidele. Neid asjaolusid arvesse võttes võib järeldada, et konsortsiumil on olnud alates konsortsiumi asutamisest seaduslik õigus saada riigigarantiisid, mis kinnitas valitsustevahelises lepingus sätestatud riikide garantiikohustust. Kuna see seaduslik õigus on sellest ajast alates järjepidevalt kehtinud ja selle ulatus ei ole muutunud (vt selle kohta ka põhjendus 387), leiab komisjon, et riigigarantiid anti lõplikult 13. veebruaril 1992⁽¹⁸³⁾. Komisjon leiab, et allpool esitatud põhjustel ei muuda riigigarantiide rakendamise kord seda asjaolu.
- (377) Isegi kui riigid võivad Rootsi riigivõlaameti või Taani keskpanga kaudu keelduda konkreetse uue laenulepingu tagamisest, mida konsortsium soovib sõlmida, jääb neile kohustus tagada kogu püsiühenduse jaoks vajalik rahastamine (põhjendus 374). See kehtib ka seoses kaebuse esitaja väitega, et garantiikiri sisaldas sätteid, mille kohaselt võis garantiikirja tagasi võtta (põhjendus 174). Komisjon leiab, et isegi kui üksikud garantiikirjad võidakse tagasi võtta, ei tähenda see, et tühistatakse riikide kohustus tagada püsiühenduse jaoks vajalik rahastamine. Sellega seoses võib näiteks koostada veel ühe garantiikirja või rahastamine võib olla tagatud üksikute, eraldi tagatud laenudega.
- (378) Komisjon leiab, et Taani keskpanga või Rootsi riigivõlaameti heakskiitu või kinnitust (põhjendus 373) ei saa käsitada uue abina, kuna need tehingud on üksnes selle garantiikohustuse rakendamine, mille riigid endale konsortsiumilepinguga võtsid.

⁽¹⁸³⁾ Komisjon märgib, et riikide kohustus tagada, et konsortsium rahastab uut võlga ja refinantseerib olemasolevat võlga turutingimustel (põhjendus 265), ei muuda seda järeldust.

- (379) Komisjon märgib ka, et suuremate investeeringute tegemisel on investoril kombeks nõuda investeeringu finantsplaneerimisel teatavat stabiilsust. Kui investoritel ei ole võimalik investeeringu suhtes kohaldatavaid finantstingimusi mõistlikult hinnata, ei ole tõenäoline, et nad riskivad projekti läbiviimiseks vajaliku aja ja ressursidega. Sellega seoses märgib komisjon, et riigigarantii mudeli majanduslikuks põhjuseks oli projekti rahastamise kogukulude miinimumini viimine (põhjendus 255). Riigigarantii mudelit oli valitsustevahelises lepingus juba kirjeldatud ja seega oli see enne investeeringu tegemist kindlaks määratud. Seega tuleks seda pidada üheks investeeringu suhtes kohaldatavaks põhitingimuseks, mille alusel koostati investeeringu finantsplaan. Seega oli riigigarantii mudeli kohaldamine algusest peale selge ja see oli lahutamatu osa finantsmudelist, mille alusel konsortsium tegi märkimisväärse investeeringu.
- (380) Komisjon võtab teadmiseks põhjenduses 170 esitatud kaebuse esitaja väite, et vastavalt 2008. aasta garantiiteatise punktile 2.1 tuleb garantii sisalduvat riigiabi summat hinnata garantii andmise hetkel. Kaebuse esitaja väidab, et see tähendab, et garantii tuleb lugeda antuks hetkest, mil riik võtab sellega seotud riski enda kanda. Ta väidab, et valitsustevahelise lepingu ja konsortsiumilepingu kaudu antava riigigarantii mudeliga ei kaasne mingit riski ning et valitsustevahelise lepingu artikkel 12 ei kujuta endast seaduslikult täitmisele pööratavat õigust. Lisaks leiab ta, et selleks, et garantiid saaks lugeda antuks, peab olema võimalik mõõta selle ulatust, mis valitsustevahelise lepingu või konsortsiumilepingu alusel ei ole võimalik, kuna puudub ajaline ja koguseline piirang. Kaebuse esitaja osutab selle väite toetuseks ka 2008. aasta garantiiteatise punktile 3.2. Samuti leiab kaebuse esitaja, et isegi kui valitsustevahelist lepingut võiks käsitada nii, et sellega antakse seaduslik õigus riigigarantiide kujul antavale abile, on nende garantiide tingimusi vahepeal põhjalikult muudetud, näiteks MTNi programmidega, millega muudeti riikide kohustused teisest garantiide asemel isiklikeks garantiideks (põhjendus 175).
- (381) Komisjon ei nõustu kaebuse esitaja väidetega.
- (382) Esiteks, nagu on märgitud põhjenduses 367, loetakse riigiabi antuks kuupäeval, mil abisaajale anti vastavalt kohaldatavale riigisisesele korrale tingimusteta seaduslik õigus seda saada. Komisjon jõudis põhjenduses 376 järeldusele, et see õigus anti konsortsiumile konsortsiumi asutamise kuupäeval.
- (383) Teiseks on 2008. aasta garantiiteatise punktis 2.1 märgitud, et garantiiga seotud riigiabi andmine toimub „garantii andmise hetkel, mitte selle kasutamise või garantii tingimuste kohaste väljamaksete tegemise ajal“. Nagu riigid selgitasid (põhjendus 227), on riigid alates konsortsiumi asutamisest kohustatud andma garantii laenuude ja muudele finantsinstrumentidele, mida konsortsium võtab püsiühenduse rahastamiseks; Rootsi riigivõlaamet ja Taani keskpank ei ole pädevad keelduma konsortsiumile projekti rahastamiseks vajalike garantiide andmisest. Seetõttu tuleks garantii lugeda antuks konsortsiumi asutamise kuupäeval.
- (384) Kolmandaks märgib komisjon, et kaebuse esitaja viitab sellele, et garantii tuleb lugeda antuks siis, kui riik võtab sellega seotud riski enda kanda, ning et valitsustevahelise lepingu ja konsortsiumilepingu kaudu antud riigigarantii mudeliga ei kaasne mingit riski. Sellega seoses on 2008. aasta garantiiteatise punktis 2.1 märgitud, et riigigarantii eelis seisneb selles, „et garantiiga seotud riski kannab riik“. Komisjon leiab, et kuna riikidel on olnud alates konsortsiumi asutamisest kohustus tagada püsiühendusega seotud konsortsiumi võlgade rahastamine, on konsortsium saanud kasu sellest, et garantiikohustuse ja selle hilisema rakendamisega seotud riske on alates sellest kuupäevast kandnud riigid.

- (385) Neljandaks märgib komisjon, et kaebuse esitaja väidab, et valitsustevahelise lepingu artikkel 12 ei kujuta endast seaduslikult täitmisele pööratavat õigust, eelkõige riikide dualistliku õigussüsteemi tõttu (põhjendus 176). Dualistlikus õigussüsteemis hakkab rahvusvaheline õigus riiklikul tasandil kehtima alles siis, kui see on riigisisesse õigusesse üle võetud. Komisjon märgib, et ta ei leia, et valitsustevaheline leping eraldiseisvalt löi seaduslikult täitmisele pööratava õiguse, vaid et konsortsium sai õiguse riigigarantiidele alates konsortsiumilepingu sõlmimise kuupäevast (põhjendus 376). Pealegi ratifitseeris Rootsi valitsustevahelise lepingu 8. augustil 1991 ja Taani 24. augustil 1991 (põhjendus 61). Riigid võtsid selle oma riigisisesse õiguskorda üle Rootsi parlamendi otsuse ja ehitusseaduse kaudu. Nende riigisiseste õigusaktidega loodi riikides seaduslikult täitmisele pööratavad õigused, mis koos konsortsiumilepinguga löid konsortsiumi kasuks täitmisele pööratava garantiikohustuse.
- (386) Viiendaks ei nõustu komisjon kaebuse esitaja väitega, et garantiid ei saa pidada antuks, kui selle ulatust ei ole võimalik mõõta. 2008. aasta garantiiteatise punktis 2.1 on märgitud, et „[s]eda, kas garantii kujutab endast riigiabi või mitte, ning kui kujutab, siis kui suur võiks olla selle summa, tuleb hinnata garantii andmise ajal“. Komisjoni sõnul näitab selle lause ülesehitus, et i) selle kindlaksmääramine, kas garantii kujutab endast riigiabi, ja ii) kui kujutab, siis selle abi summa kindlaksmääramine võivad olla kaks eraldiseisvat järjestikust etappi. Seetõttu on 2008. aasta garantiiteatises märgitud, et komisjon peaks esiteks kindlaks tegema, kas garantii kujutab endast riigiabi, ja alles siis, kui ta kinnitab, et see on nii, peaks ta teiseks kindlaks määrama selle abi suuruse. Neil asjaoludel on vale väita, et abi ei saa lugeda antuks, kui selle ulatust ei ole võimalik mõõta, sest abisumma hindamine peaks toimuma alles siis, kui on juba kindlaks tehtud, et abi on antud. 2008. aasta garantiiteatise punkt 3.2 seda järeldust ei muuda. Kõnealuses punktis on esitatud loetelu kumulatiivsetest tingimustest, mille täitmisel on võimalik välistada riigiabi olemasolu ühe riigigarantii puhul. Kõnealuse punkti alapunktis b märgitakse, et üks neist tingimustest on, et „garantii ulatust on võimalik selle andmisel nõuetekohaselt mõõta“. See aga ei tähenda, et selline mõõtmine peab olema võimalik, et tegemist oleks abiga; pigem võib see võimaldada kindlaks teha abi puudumise.
- (387) Seoses kaebuse esitaja väitega, et garantiide olemus on põhimõtteliselt muutunud, märgib komisjon, et selleks, et määrata kindlaks kuupäev, mil konsortsiumile anti riigigarantii mudelist tulenevat riigiabi, on oluline kindlaks teha kuupäev, mil konsortsium sai seaduslikult täitmisele pööratava õiguse kõnealusele abile. Nagu on märgitud põhjenduses 375, on konsortsiumil olnud see õigus alates konsortsiumi loomisest. Alates sellest kuupäevast on riikidel konsortsiumi ees kohustus tagada kogu püsiühenduse rahastamise maksumus. Nagu on märgitud põhjenduses 384, seisneb eelis, mille garantiikohustus annab konsortsiumile, selles, et riigid on kohustatud võtma püsiühenduse kavandamise ja ehitamise rahastamisega seotud riskid enda kanda. Seda eelist ja õigust sellele ei ole pärast konsortsiumi loomist muudetud. Nagu riigid on selgitanud (põhjendus 249), ei sisalda valitsustevahelise lepingu, Rootsi parlamendi otsuse, Rootsi valitsuse 1. aprilli 1993. aasta otsuse (K91/1443/3, K93/202/3) ja Rootsi valitsuse 23. juuni 1994. aasta otsusega (K91/1443/3, K94/1680/3) loodud õiguslik ülesehitus üksikasju üksikute garantiilepingute tingimuste kindlaksmääramise kohta. Selle asemel pidi selle üle otsustama ja seda rakendama Rootsi riigivõlaamet. Rootsi parlament ei ole sellega seoses teinud ühtegi hilisemat otsust ning ka Rootsi valitsus ei ole teinud ühtegi otsust, mis oleks Rootsi parlamendi otsusega kehtestatud riigigarantii kohustust muutnud. Konsortsiumile juba antud õiguse teostamiseks saab kasutada individuaalseid garantiikirju ja garantiilepinguid. Nagu on märgitud põhjenduses 250, ei ole Taanis valitsustevahelise lepingu rakendamiseks vastu võetud ehitusseaduses kasutamise tingimuste üksikasju esitatud. Need kasutamise tingimused on täpsustatud ainult erinevate finantstehingute raames sõlmitavates garantiilepingutes. Nagu riigid tunnistavad, tuleb garantiikirju ja üksikuid garantiilepinguid tõepoolest tõlgendada isiklike garantiidena (Taani õiguses „selvskyldnerkaution“). See ei tähenda siiski solidaarse garantiikohustuse muutmist ega lähe kaugemale õigustest, mis konsortsiumile valitsustevahelist kokkulepet rakendava konsortsiumilepinguga anti. Komisjon märgib, et kuigi küsimus, kas garantii on isiklik või teisene (st „selvskyldnerkaution“ või „simpel kaution“), võib mõjutada konsortsiumi ja selle võlausaldajate või nende võlausaldajate ja riikide vahelisi õigussuhteid, ei muuda see mingil juhul riikide põhimõttelist seaduslikku kohustust anda püsiühendusega seotud konsortsiumi tegevusele garantiid. Nagu on märgitud põhjendustes 311 ja 375, on riigigarantii mudelist konsortsiumile tulenev eelis ja seega ka sellest tulenev abi lahutamatu seotud selle õigusliku kohustusega, mida ei ole alates konsortsiumi loomisest 13. veebruaril 1992 muudetud.

- (388) Komisjon järeldeb, et riigigarantii mudelist tulenevat riigiabi tuleb käsitada ühe üksikabina, mida kaks riiki andsid konsortsiumile 13. veebruaril 1992.

6.2.2. Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormid

- (389) Menetluse algatamise otsuse põhjenduses 109 leidis komisjon, et asjaomastes õigusaktides esitatud hinnatavate Taani maksumeetmete määratlus tundub olevat summa ja kestuse osas lahtine, kuid et see oli konkreetset seotud konsortsiumi tegevusega projektis. Kuna need meetmed näisid olevat antud samal eesmärgil ja sama ulatusega kui riigigarantiid, tuli menetluse algatamise otsuses nimetatud komisjoni kaalutlusi nende garantiide üksikabiks liigitamise kohta kohaldada ka maksumeetmete suhtes.

6.2.2.1. Taani kahjumi edasikandmise erinormid

6.2.2.1.1. 1991.–2001. aasta LCF

- (390) Ehitusseadusega oli algusest peale ette nähtud, et A/S Øresundi suhtes kohaldatakse soodsamaid kahjumi edasikandmise norme kui need, mis olid ette nähtud Taani üldises maksustamisseaduses. Juba 1991. aastal oli selge, et üldine viieaastane kahjumi edasikandmise periood ei ole piisav, et kasutada projektiga seoses tekkinud kahjumit kasumiga tasaarvestamiseks. Seadusandja märkis ehitusseaduse ettevalmistavates märkustes selgelt, et kahjumi edasikandmise tähtaega pikendati 1991. aastal seetõttu, et A/S Øresund ei oleks saanud kasutada kahjumi edasikandmise suhtes üldiselt kohaldatavaid norme (viieaastane piirang), kuna ehitusperioodil tehti märkimisväärseid kulutusi ja A/S Øresund ei saanud samal perioodil kasumit teenida (põhjendus 267).

6.2.2.1.1.1. 1991.–2001. aasta LCF: abikava või üksikabi

- (391) Komisjon leiab, et 1991.–2001. aasta LCFist tulenevat riigiabi ei saa käsitada abikavana.
- (392) Esiteks ei anta 1991.–2001. aasta LCFist tulenevat abi õigusakti alusel, mis näeb ette üldisel ja abstraktsel viisil üksikabi andmise õigusaktis määratletud ettevõtjatele. Pigem on ehitusseaduses sätestatud konkreetset A/S Øresundi suhtes kohaldatavat erinormi.
- (393) Teiseks on ehitusseaduses sõnaselgelt sätestatud sellega seotud projekt, mis seisneb püsiiühenduse ehitamises ja käitamises. Seetõttu leiab komisjon, et 1991.–2001. aasta LCFist tulenevat abi tuleb käsitada konkreetse projektiga seotud abina, kuna abiga kaasnev eelis on seotud üksnes püsiiühenduse projekti raames tekkinud kahjumiga, välistades muud projektid või tegevused. Seega ei vasta 1991.–2001. aasta LCFist tulenev abi määruse 2015/1589 artikli 1 punktis d sätestatud abikava määratlusele.
- (394) Seetõttu tuleks 1991.–2001. aasta LCFist tulenev abi kvalifitseerida üheks või mitmeks üksikabiks määruse (EL) 2015/1589 artikli 1 punkti e tähenduses.

6.2.2.1.1.2. 1991.–2001. aasta LCF: abi andmise kuupäev

- (395) 1991.–2001. aasta LCF kujutab endast maksusoodustuse vormis riigiabi. Komisjon tuletab meelde, et ta on varem leidnud, et soodsast maksustamislahendusest tulenevat riigiabi antakse igal aastal pärast seda, kui maksuhaldur aktsepteerib abisaaja maksudeklaratsiooni, ⁽¹⁸⁴⁾ kuna see on hetk, mil eelis sellise riigiabi puhul tavaliselt realiseerub. Seetõttu leiab komisjon, et Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinorme tuleks samamoodi pidada igal aastal antud abiks, välja arvatud juhul, kui sellest lähenemisviisist kõrvalekaldumiseks on selged põhjused.

⁽¹⁸⁴⁾ Vt näiteks komisjoni 4. oktoobri 2017. aasta otsus (EL) 2018/859 riigiabi SA.38944 (2014/C) (ex 2014/NN) kohta, mida Luksemburg andis ettevõtjale Amazon (ELT L 153, 15.6.2018, lk 1). Liidu kohtud on sellise lähenemisviisiga nõustunud, vt näiteks kohtuotsus, Üldkohus, 12. mai 2021, Luksemburg vs. komisjon, liidetud kohtuasjad T-816/17 and T-318/18, ECLI:EU:T:2021:252, punktid 153 ja 339.

- (396) Komisjon on seisukohal, et 1991.–2001. aasta LCFi puhul on selgeid põhjusi sellest lähenemisviisist kõrvalekaldumiseks, nagu on täpsemalt kirjeldatud põhjendustes 397–403.
- (397) Komisjon märgib, et Taani ametiasutused selgitasid (põhjendus 267), et konsortsiumi kahjum enne püsiühenduse kasutuselevõttu tulenes peamiselt püsiühenduse ehitamiseks vajalike laenude intressidest. Nagu Taani selgitas (põhjendus 267), ei oleks üldiselt kohaldatav kahjumi edasikandmise norm, mis näeb ette viieaastase piirangu, olnud piisav, et võimaldada kahjumi kasutamist kasumiga tasaarvestamiseks, võttes arvesse märkimisväärsed esialgseid investeerimiskulusid ja kasumi puudumist püsiühenduse ehitamise ajal. Teisisõnu oli konsortsium sunnitud kandma märkimisväärselt kahjumit, et teha investering püsiühendusse, ning ilma erinormi kohaldamiseta ei oleks olnud võimalik seda kahjumit kasulikult edasi kanda, et seda saaks tasaarvestada tulevaste aastate kasumiga. Selle tulemusena kehtestas Taani seadusandja konsortsiumi poolt püsiühendusse investeerimise ühe tingimusena ja püsiühenduse ehituse rahastamise pikaajaliseks kavandamiseks 1991.–2001. aasta LCFi.
- (398) Taani ametiasutused märgivad, et koos riigigarantii kohustusega kehtestati 1991.–2001. aasta LCF algusest peale selleks, et tagada püsiühendusse tehtavat märkimisväärselt investeringu rahastamine võimalikult väikeste kuludega (põhjendus 269). 1991.–2001. aasta LCF võimaldas A/S Øresundil tasaarvestada tulevane kasum aegumata kahjumiga, vähendades sellega oma maksubaasi. See andis konsortsiumile eelise. Samal ajal aga võimaldas 1991.–2001. aasta LCF kõrgemat likviidsusbaasi, mille eesmärk oli vähendada võlakoorumust. Väiksem üldine võlakoorumus tähendas ka väiksemat tagatud kogusummat ja seega vähem riigiabi garantiide näol.
- (399) Nagu on märgitud põhjenduses 379, on investoritel suuremate investeringute tegemisel tavaks nõuda investeringu finantsplaneerimisel teatavat stabiilsust. Kui investoritel ei ole võimalik investeringu suhtes kohaldatavaid finantstingimusi mõistlikult hinnata, ei ole tõenäoline, et nad riskivad projekti läbiviimiseks vajaliku aja ja ressurssidega. Komisjon märgib sellega seoses, et 1991.–2001. aasta LCF kehtestati püsiühendusse tehtava investeringu maksustamise erilahenduse tagamiseks, et hõlbustada selle investeringu pikaajalist finantsplaneerimist ja viia investeringu kogukulud miinimumini. See maksustamislahendus oli sätestatud ehitusseaduses enne investeerimise alustamist ja seda tuleks sellisena pidada üheks investeringu suhtes kohaldatavaks põhitingimuseks (koos riigigarantii kohustuse ja riigigarantii mudeliga), mille alusel koostati investeringu finantsplaan. Seega oli 1991.–2001. aasta LCFi kohaldamine algusest peale selge ja see moodustas lahutamatu osa finantsmudelist, mille alusel konsortsium kohustus tegema märkimisväärselt investeringuid. Eelkõige märgib komisjon, et nagu ehitusseaduse ettevalmistavatest märkustest nähtub, oli 1991.–2001. aasta LCFi kehtestamise seadusandlik eesmärk võimaldada püsiühenduse ehitamisest tulenevate kahjude otstarbekat kasutamist.
- (400) Samuti märgib komisjon, nagu põhjenduses 330 järeldati, et A/S Øresundi õigus kanda oma kahjumit edasi pikema aja jooksul, kui see on lubatud Taani maksustamise tavanormide kohaselt, andis eelise alates selle õiguse kehtestamisest. Kahjumi pikema perioodi jooksul edasikandmise eelis koos asjaoluga, et algusest peale oli selge, et selle pikema perioodi kasutamise tagamiseks tekivad märkimisväärsed kahjumid, tähendas, et 1991.–2001. aasta LCFiga seotud eelis oli algusest peale ilmselge. See erineb näiteks France Télécomi kohtuotsuses ⁽¹⁸⁵⁾ käsitletud olukorrast, kus maksustamise erilahendusest tulenevat eelist võis kinnitada ainult igal aastal pärast maksustamise tavanormide alusel kohaldatava ettevõtlusmaksu määra kindlaksmääramist ⁽¹⁸⁶⁾.

⁽¹⁸⁵⁾ Eespool joonealune märkus 99.

⁽¹⁸⁶⁾ Kohtuotsus, Üldkohus, 30. november 2009, Prantsusmaa vs. komisjon, liidetud kohtuasjad T-427/04 ja T-17/05, ECLI:EU:T:2009:474, punktid 321–323.

- (401) Ehitusseaduse paragrahviga 11 kehtestati alates 1991. aastast A/S Øresundi jaoks soodusnormi, kuna tal oli õigus kanda oma kahjumit edasi pikema aja jooksul kui teistel ettevõttele tulumaksuga maksustatavatel juriidilistel isikutel. Ehitusseaduse vastuvõtmisel kohustus Taani lubama A/S Øresundile seadusliku õiguse kasutada seda pikemat kahjumi edasikandmise perioodi. Ehitusseaduse paragrahvi 6 kohaselt pidi püsiühendust arendama Taani riigi poolt (valdusettevõtja kaudu) asutatud piiratud vastutusega äriühingu ja Rootsi riigi asutatud piiratud vastutusega äriühingu vaheline konsortsium. A/S Øresund asutati piiratud vastutusega äriühinguna 9. detsembril 1991 (põhjendus 64) ja konsortsium asutati konsortsiumilepinguga 13. veebruaril 1992 (põhjendus 66). Komisjon on leidnud, et konsortsium saab 1991.–2001. aasta LCFist tulenevast eelisest kasu, kuna see vähendab maksukohustust, mis tuleb tasuda tema tuludest (põhjendus 317). Asjaolu, et konsortsium saaks 1991.–2001. aasta LCFi kaudu selle eelise, oli algusest peale ilmselge (põhjendus 400). Konsortsiumi seaduslik õigus sellele eelisele oli ehitusseadusega kehtestatud juba enne konsortsiumi loomist.
- (402) Nende asjaolude põhjal (põhjendused 397–401) leiab komisjon, et 1991.–2001. aasta LCFist tulenev eelis loodi selleks, et hõlbustada püsiühendusse tehtava investeeringu rahastamist (investeering, mis ilmselt tooks kaasa märkimisväärse kahjumi, mida ei saaks viie aasta jooksul kasutada) ja toetada seda investeeringut. See eelis tulenes ehitusseadusest enesest ja oli üks investeerimistingimusi. Alates hetkest, mil konsortsium loodi ja sai kasutada ehitusseadusega kehtestatud seaduslikku õigust eelisele, võis 1991.–2001. aasta LCF moonutada konkurentsi ja mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust, tugevdades konsortsiumi seisundit turul, mis on avatud konkurentidele ja liikmesriikidevahelisele kaubandusele. Neid asjaolusid arvesse võttes järeldeb komisjon, et on olemas selged põhjused leida, et 1991.–2001. aasta LCFist tulenevat abi ei antud igal aastal, vaid pigem üks kord, st konsortsiumi asutamisel.
- (403) Lisaks sellele märgib komisjon, et seaduslikust õigusest pikemale edasikandmisperioodile tulenev eelis realiseerus automaatselt, ilma et A/S Øresundil, konsortsiumil või Taani ametiasutustel oleks olnud kaalutusõigust. Iga-aastase ettevõtte tulumaksu kohustuse kindlaksmääramisel kohaldatakse A/S Øresundi suhtes sama menetlust nagu kõigi teiste juriidiliste isikute (sh piiratud vastutusega äriühingute) suhtes, kes on kohustatud tasuma Taani ettevõtte tulumaksu. Nagu on kirjeldatud põhjenduses 127, esitab Taanis kehtiva kohustusliku ühtse maksustamiskorra kohaselt kõigi maksustamisgrupi liikmete maksustatava tulu ja maksukahjumi andmed ühist maksustamisgruppi juhtiv äriühing. Maksudeklaratsioonis esitatakse iga grupi liikme maksustatav tulu, tema enda edasikantavate kahjumite kasutamine, teiste grupi liikmete kahjumite kasutamine ja ülejäänud maksukahjumid. Taani ettevõtte tulumaksuga maksustatavatel juriidilistel isikutel ei ole edasikantud kahjumi kasutamisel kaalutusõigust. Vastavalt Taani maksustamiseseadusele ja alates 18. juunist 2012 ka vastavalt Taani ettevõtte tulumaksu seadusele tuleb edasi kantud maksukahjum, mida saab kasutada konkreetsel maksuaastal, kasutada ära sellel aastal; vastasel juhul jääda sellest ilma. Edasikantud maksukahjumit tuleb kasutada FIFO-põhimõtte kohaselt, mis tähendab, et kõige vanem maksukahjum tuleb ära kasutada esimesena. Maksuhalduri väljastatav iga-aastane maksuotsus genereeritakse automaatselt. Maksuhaldur valib igal aastal välja üksused, kelle maksudeklaratsioonid kontrollitakse käsitsi. Võttes arvesse, et abisaaja maksudeklaratsiooni esitamise ajal puudus kaalutusõigus ja ametiasutused aktsepteerisid maksudeklaratsiooni, järeldeb komisjon, et iga-aastaste maksudeklaratsioonide esitamine ei muuda asjaolu, et abi anti juba 1992. aastal. Seega kujutas maksudeklaratsioonide esitamine endast üksnes formaalsust, mis oli vajalik juba antud abi saamiseks, mitte aga taotlust iga-aastase abi saamiseks.
- (404) Seetõttu järeldeb komisjon, et 1991.–2001. aasta LCF kujutab endast märkimisväärse investeeringu toetamiseks antavat üksikabi, mille Taani andis konsortsiumile 13. veebruaril 1992.

6.2.2.1.2. 2013.–2015. aasta LCF

- (405) Nagu on märgitud põhjenduses 333, jõudis komisjon järeldusele, et 2002.–2012. aasta LCF ei andnud A/S Øresundile ega konsortsiumile mingit eelist, sest sel perioodil kehtisid A/S Øresundi suhtes samad kahjumi edasikandmise normid nagu teiste Taani ettevõtjate suhtes. Seetõttu ei kujutanud 2002.–2012. aasta LCF endast A/S Øresundile ega seega ka konsortsiumile antud riigiabi (põhjendused 333 ja 355).
- (406) Nagu on selgitatud põhjenduses 138, kehtestati 18. juuni 2012. aasta seadusega nr 591 Taani ettevõtjate suhtes kahjumi edasikandmise piirang. Seda piirangut ei kohaldatud siiski A/S Øresundi suhtes, kuna 2002. aastal muudetud ja Sund & Bælti seadusesse üle võetud ehitusseaduse sätted jäid kehtima kuni 2016. aastani. Alles 4. mai 2015. aasta seadusega nr 581 tunnistati Sund & Bælti seaduse paragrahv 12 alates 1. jaanuarist 2016 kehtetuks ja A/S Øresundi suhtes hakati kohaldama Taani ettevõtte tulumaksu seaduse tavanorme. Seetõttu jõudis komisjon põhjenduses 337 järeldusele, et 2013.–2015. aasta LCF kujutas endast eelist A/S Øresundile ja seega ka konsortsiumile. Abimeede koosneb elementide kombinatsioonist (põhjendus 334), kuna A/S Øresund sai õiguse valikulisele eelisele teiste sarnases olukorras olevate ettevõtjate ees tänu sellele, et A/S Øresundi suhtes kohaldatavad normid nägid ette erandi võrdlussüsteemist, mis tõi kaasa valikulise eelise.

6.2.2.1.2.1. 2013.–2015. aasta LCF: abikava või üksikabi

- (407) Komisjon leiab, et 2013.–2015. aasta LCFist tulenevat riigiabi ei saa käsitada abikavana.
- (408) Esiteks ei anta 2013.–2015. aasta LCFist tulenevat abi õigusakti alusel, mis näeb ette üldisel ja abstraktsel viisil üksikabi andmise õigusaktis määratletud ettevõtjatele. 2013.–2015. aasta LCF näeb ette erinormi, mida kohaldatakse konkreetset A/S Øresundi suhtes. Seega ei vasta see abi määruse (EL) 2015/1589 artikli 1 punktis d sätestatud abikava määratluse esimesele tingimusele.
- (409) Teiseks on 2002. aastal muudetud ja Sund & Bælti seadusesse üle võetud ehitusseaduses sõnaselgelt sätestatud, et projekt, mida see puudutab, on püsiühenduse ehitamine ja käitamine. Seetõttu leiab komisjon, et 2013.–2015. aasta LCFist tulenevat abi tuleb käsitada konkreetse projektiga seotud abina, kuna abiga kaasnev eelis on seotud üksnes püsiühenduse projekti raames tekkinud kahjumiga, välistades muud projektid või tegevused. Seega ei vasta 2013.–2015. aasta LCFist tulenev abi määruse 2015/1589 artikli 1 punktis d sätestatud abikava määratluse teisele tingimusele.
- (410) LCFist tulenev abi ei vasta seega määruse 2015/1589 artikli 1 punktis d sätestatud abikava määratlusele. Seetõttu tuleks see abi liigitada üheks või mitmeks üksikabiks määruse (EL) 2015/1589 artikli 1 punkti e tähenduses.

6.2.2.1.2.2. 2013.–2015. aasta LCF: abi andmise kuupäev

- (411) Nagu on märgitud põhjenduses 395, käsitatakse maksusoodustustest tulenevat riigiabi tavaliselt igal aastal antud abina, välja arvatud juhul, kui on põhjust arvata, et kõnealuse abiga seotud eelis realiseerus muul ajal. Komisjon leiab, et 2013.–2015. aasta LCFi puhul ei ole selgeid põhjusi sellest lähenemisviisist kõrvale kalduda. 1991.–2001. aasta LCFi suhtes kehtiv olukord, mida on kirjeldatud põhjendustes 396–404, erineb põhimõtteliselt 2013.–2015. aasta LCFi suhtes kehtivast olukorrast, mida on sätestatud põhjendustes 412–417.
- (412) Komisjon on leidnud, et 1991.–2001. aasta LCF kujutab endast märkimisväärse investeeringu toetamiseks antavat üksikabi, mille Taani andis konsortsiumile 13. veebruaril 1992 (põhjendus 404). Selle järelduse tegemisel märkis komisjon eelkõige, et 1991.–2001. aasta LCF kehtestati eesmärgiga hõlbustada püsiühendusse tehtava investeeringu pikaajalist planeerimist ning eelis tulenes ehitusseadusest endast ja oli üks põhitingimusi, mille alusel koostati investeeringu finantsplaan (põhjendus 399).

- (413) Komisjon märgib esiteks, et 2013.–2015. aasta LCFist tulenevat abi ei saa pidada abiks, mida anti enne 18. juunit 2012, mil muudeti Taani ettevõtte tulumaksu seadust (põhjendus 138), kuid mitte Sund & Bælti seadust. Enne selle muudatuse jõustumist ei saanud A/S Øresund ega konsortsium sellest muudatusest tulenevaid eeliseid kasutada.
- (414) Lisaks märgib komisjon, et püsiühendus võeti kasutusele 2000. aasta juulis. Otsus investeerida püsiühendusse ja investeeringu finantsplaneerimine tehti enne seda.
- (415) Nendel asjaoludel leiab komisjon, et 2013.–2015. aasta LCFi tuleb eristada 1991.–2001. aasta LCFist, kuivõrd selle puhul ei saa leida, et seda rakendati eesmärgiga toetada finantsinvesteeringu tegemist püsiühendusse või et see oli sellise investeeringu tingimuseks või et sooviti tagada investeeringu pikaajalise finantsplaneerimise teostatavus, võttes arvesse, et investeerimisotsus ja tegelikult ka investeering oli tehtud ammu enne 2013.–2015. aasta LCFi kohaldamise algust. Sellest tulenevalt leiab komisjon, et 2013.–2015. aasta LCFi suhtes ei kehti need põhjused, mille alusel ta otsustas, et 1991.–2001. aasta LCFist tuleneva abiga seotud eelis anti ühel korral, ja mis põhinevad olulisel määral asjaolul, et püsiühendusse tehtava investeeringu pikaajaline planeerimine tugines 1991.–2001. aasta LCFile, kindlusele, et see oli antud, ja vajadusele olla kindel, et seda saab finantsplaneerimisel arvesse võtta.
- (416) Lisaks sellele märgib komisjon, et 1991.–2001. aasta LCFi ja 2013.–2015. aasta LCFi vahele jäi 2002.–2012. aasta LCF, mis komisjoni arvates ei kujutanud endast A/S Øresundile ega konsortsiumile antud riigiabi (põhjendused 333 ja 355). 2013.–2015. aasta LCF kujutas endast sooduskohtlemise taaskehtestamist, hoolimata asjaolust, et see ei olnud investeeringute planeerimiseks enam vajalik. Sellega seoses toetaks 2013.–2015. aasta LCF pigem A/S Øresundi või konsortsiumi igapäevast tegevust kui esialgset investeeringut püsiühendusse.
- (417) Seetõttu leiab komisjon, et ei ole selgeid põhjusi kalduda kõrvale tavapärasest lähenemisviisist, mille kohaselt antakse maksusoodustusi igal aastal. Sellest järeldub, et 2013.–2015. aasta LCFist tulenevat abi võib pidada lõplikult antud abiks hetkel, mil maksuhaldur kiitis heaks A/S Øresundi maksudeklaratsioonid, mis käsitlevad 2013.–2015. aasta LCFi perioodi maksuaastaid, mille jooksul oli võimalik kasutada rohkem kahjumit.
- (418) Seetõttu leiab komisjon, et 2013.–2015. aasta LCFist tulenev riigiabi kujutab endast mitut üksikabi, mida anti alates 2014. aastast ⁽¹⁸⁷⁾ igal aastal A/S Øresundi maksudeklaratsioonide ametiasutuste poolt heakskiitmise hetkel ja kuni 2015. aasta maksudeklaratsioonide heakskiitmiseni. 2013.–2015. aasta LCF tunnistati kehtetuks 4. mai 2015. aasta seadusega nr 581, mida kohaldatakse alates 2016. maksuaastast.

6.2.2.2. Taani amortisatsiooni erinormid

6.2.2.2.1. 1999.–2007. aasta DEP ja 2008.–2015. aasta DEP

- (419) Nagu on selgitatud põhjenduses 145, vähendati 26. juuni 1998. aasta seadusega nr 433 Taani maksuamortisatsiooni seaduses sätestatud hoonete ja rajatiste tavaline maksimaalne amortisatsioonimäär 5 %-le ja 6. juuni 2007. aasta seadusega nr 540 vähendati see 4 %-le. Ehitusseaduse paragrahvide 12 ja 13 ning Sund & Bælti seaduse vastavate paragrahvide 13 ja 14 kohaselt, mis kehtisid kuni 2016. aastani, jäi A/S Øresundi amortisatsioonimääraks siiski 6 % / 2 %. Nagu on märgitud põhjenduses 344, asetas Taani riik, keeldudes maksustamise tavanormide muudatuste kajastamiseks A/S Øresundi suhtes kohaldatavaid norme muutmast, A/S Øresundi soodsamasse olukorda kui teised Taani ettevõtte tulumaksuga maksustatavad juriidilised isikud. Alles 4. mai 2015. aasta seadusega nr 581, mis jõustus 1. jaanuaril 2016, tunnistati Sund & Bælti seaduse paragrahvid 13 ja 14 kehtetuks ning A/S Øresundi suhtes hakati kohaldama Taani ettevõtte tulumaksu seaduse ja Taani maksuamortisatsiooni seaduse tavanorme. Abimeede koosneb mitmest elemendist (põhjendus 344), kuna A/S Øresund oli teiste sarnases olukorras olevate

⁽¹⁸⁷⁾ 2014. aastal esitati 2013. maksuaastat käsitlev maksudeklaratsioon.

ettevõtjatega võrreldes soodsamas olukorras tänu sellele, et Sund & Bælti seadusega oli ette nähtud soodsam maksustamislahendus ja seetõttu tehti erand Taani muudetud maksuamortisatsiooni seadusest, mis oli piiravam ja mida A/S Øresundi suhtes ei kohaldatud, kuid kohaldati teiste õiguslikult ja faktiliselt võrreldavate ettevõtjate suhtes. Nagu on järeldatud põhjenduses 319, on Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormidest A/S Øresundile tulenev eelis ka konsortsiumile tulenev eelis.

6.2.2.2.2. 1999.–2007. aasta DEP ja 2008.–2015. aasta DEP: abikava või üksikabi

- (420) Komisjon leiab, et 1999.–2007. aasta DEPst ja 2008.–2015. aasta DEPst tulenevat riigiabi ei saa pidada abikava alusel antud abiks.
- (421) Esiteks ei anta abi õigusakti alusel, mis näeb ette üldisel ja abstraktsel viisil üksikabi andmise õigusaktis määratletud ettevõtjatele. Sund & Bælti seaduses sisalduvas ehitusseaduses on selgelt öeldud, et A/S Øresundil on õigus kohaldada Taani amortisatsiooni erinormi. Seega ei vasta 1999.–2007. aasta DEPst ja 2008.–2015. aasta DEPst tulenev abi määruse 2015/1589 artikli 1 punktis d sätestatud abikava määratluse esimesele tingimusele.
- (422) Teiseks tuleb 1999.–2007. aasta DEPd ja 2008.–2015. aasta DEPd pidada seotuks konkreetse projektiga, kuna nendest meetmetest tulenev abi hõlmab eeliseid, mis on seotud püsiühenduse investeerimiskulude amortisatsiooniga, välistades muud projektid või tegevused. See tuleneb sellest, et ehitusseaduses ning Sund & Bælti seaduses on selgelt sätestatud, et asjaomane projekt on püsiühenduse ehitamine ja käitamine. Seetõttu ei vasta 1999.–2007. aasta DEPst ega 2008.–2015. aasta DEPst tulenev abi määruse 2015/1589 artikli 1 punktis d sätestatud abikava määratluse teisele tingimusele.
- (423) Seega ei kuulu 1999.–2007. aasta DEPst ja 2008.–2015. aasta DEPst tulenev abi abikava mõiste alla määruse 2015/1589 artikli 1 punkti d tähenduses. Seetõttu tuleks see abi liigitada üheks või mitmeks üksikabiks määruse (EL) 2015/1589 artikli 1 punkti e tähenduses.

6.2.2.2.3. 1999.–2007. aasta DEP ja 2008.–2015. aasta DEP: abi andmise kuupäevad

- (424) Nagu on märgitud põhjenduses 395, realiseerub maksusoodustustest tuleneva riigiabiga kaasnev eelis tavaliselt igal aastal, välja arvatud juhul, kui on põhjust arvata, et põhjendatud on teistsugune seisukoht. Komisjon leiab, et 1999.–2007. aasta DEPst ja 2008.–2015. aasta DEPst tuleneva abi puhul näib, et abi antakse teoreetiliselt igal aastal. Kuna A/S Øresundil oli siiski kaalutusõigus otsustada, millal oma varasid maksudeklaratsioonides amortiseerida (põhjendus 125), realiseerus eelis tegelikult harvemini (põhjendused 425–428).
- (425) Komisjon märgib esiteks, et 1999.–2007. aasta DEPst tuleneva abiga kaasnevat eelist ei saa pidada antuks enne 26. juunit 1998, kui Taani maksuamortisatsiooni seaduses hoonete ja rajatiste puhul sätestatud tavaline amortisatsioonimäär vähenes 5 %-le, kuid A/S Øresundi suhtes kohaldatavates amortisatsiooninormides samasugust muudatust ei tehtud. Samuti ei saa 2008.–2015. aasta DEPst tuleneva abiga kaasnevat eelist pidada antuks enne 6. juunit 2007, kui Taani maksuamortisatsiooni seaduses hoonete ja rajatiste puhul sätestatud tavaline amortisatsioonimäär vähenes 4 %-le, kuid A/S Øresundi suhtes kohaldatavates amortisatsiooninormides samasugust muudatust ei tehtud. Seega ei saa väita, et kuna A/S Øresundi suhtes kohaldatav norm oli juba ehitusseaduse osa, tuleks ka abi lugeda ehitusseadusega antud abiks.
- (426) Lisaks märgib komisjon, et 1991.–2001. aasta LCFi suhtes kehtiv olukord, mida on kirjeldatud põhjendustes 396–404, erineb põhimõtteliselt 1999.–2007. aasta DEP ja 2008.–2015. aasta DEP suhtes kehtivast olukorrast. Kui Taani maksuamortisatsiooni seadust 26. juunil 1998 ja 6. juunil 2007 muudeti, oli otsus investeerida püsiühenduse ehitamisse juba tehtud ja püsiühendus oli tegelikult kasutuselevõtuks peaaegu valmis. Seega ei saa erinevalt 1991.–2001. aasta LCFist (põhjendus 399) pidada Taani riigi otsust pakkuda A/S Øresundile soodsamaid maksuamortisatsiooni tingimusi kui teistele Taani ettevõtete tulumaksuga maksustatavatele juriidilistele isikutele üheks investeeringu finantsplaneerimise aluseks olevaks põhitingimuseks. Eelkõige märgib komisjon, et

finantsplaneerimise ajal ei pidanud Taani ametiasutused varade amortisatsiooninormidega seoses vajalikuks A/S Øresundi sooduskohtlemist võrreldes teiste ettevõtte tulumaksuga maksustatavate piiratud vastutusega äriühingutega – tegelikult on Taani ametiasutused isegi seisukohal, et 1991.–1998. aasta DEP oli A/S Øresundile / konsortsiumile tegelikult kahjulik (põhjendus 268). Seetõttu ei saa 1999.–2007. aasta DEPst ega 2008.–2015. aasta DEPst tulenevat abi käsitada püsiühendusse tehtava investeeringu toetamiseks antud abina. Neil asjaoludel ei kohaldata 1999.–2007. aasta DEP ega 2008.–2015. aasta DEP suhtes neid kaalutlusi, mis viisid komisjoni järeldusele, et 1991.–2001. aasta LCFi võimaldati konsortsiumi loomisel kui üksikabi, eelkõige seetõttu, et 1991.–2001. aasta LCF oli vajalik püsiühendusse tehtava investeeringu finantsplaneerimiseks. Komisjon märgib, et 1999.–2007. aasta DEPst ja 2008.–2015. aasta DEPst tulenevat abi tuleks seetõttu käsitada pigem A/S Øresundi ja konsortsiumi igapäevase tegevuse toetusena, mitte alge investeeringuna püsiühendusse.

- (427) Komisjon märgib, et A/S Øresund tugines maksudeklaratsioonide esitamise ajal tema suhtes kohaldatavatele normidele, et määrata kindlaks konkreetse aasta maksukohustused. Erinevalt edasikantud maksukahjumi kasutamisest, mida tehakse automaatselt (põhjendus 127), võivad Taani ettevõtte tulumaksuga maksustatavad juriidilised isikud valida, millal ja millise määraga nad kohaldatava seaduse piires oma varasid maksudeklaratsioonides amortiseerivad (põhjendus 125). A/S Øresund võis seega valida, millal ta soovib oma vara Taani maksuamortisatsiooni seaduses sätestatud kõrgema määraga amortiseerida. Seetõttu ei oleks 1999.–2007. aasta DEPst ja 2008.–2015. aasta DEPst tulenev eelis maksudeklaratsioonide iga-aastasel vastuvõtmisel automaatselt realiseerunud, kui ei oleks kohaldatud Taani maksustamise tavanormide kohasest amortisatsioonimäärast kõrgemat määra.
- (428) Neil asjaoludel leiab komisjon, et võttes arvesse, et A/S Øresundi suhtes kohaldatavaid norme ei muudetud, et kajastada üldises õiguses sätestatud piiranguid, oleks A/S Øresundile võimaldatud kõrgema amortisatsioonimääraga seotud eelis realiseerunud hetkel, mil aktsepteeriti tema maksudeklaratsioonid, milles ta kohaldas sellist kõrgemat amortisatsioonimäära (põhjendus 129). Samuti oleks sel hetkel võinud 1999.–2007. aasta DEPst ja 2008.–2015. aasta DEPst tulenev riigiabi moonutada konkurentsi või mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust.
- (429) Seetõttu leiab komisjon, et 1999.–2007. aasta DEPst ja 2008.–2015. aasta DEPst tulenev abi kujutab endast mitut üksikabi, mida Taani andis alates 2000. aastast ⁽¹⁸⁸⁾ sel hetkel, kui aktsepteeriti A/S Øresundi maksudeklaratsioonid, milles A/S Øresund kohaldas Taani maksuamortisatsiooni seaduses sätestatud määraast kõrgemat amortisatsioonimäära, kuni 2015. maksuaastat käsitleva maksudeklaratsiooni aktsepteerimiseni. 4. mai 2015. aasta seadusega nr 581, mida kohaldatakse alates 2016. maksuaastast, tunnistati 2008.–2015. aasta DEP alates 1. jaanuarist 2016 kehtetuks.

6.3. Liigitamine uueks või olemasolevaks abiks

- (430) Olles kindlaks teinud, et abimeetmed kujutavad endast üksikabi, mida ei anta abikava alusel, ja abi andmise kuupäevad, peab komisjon iga abimeetme puhul kindlaks määrama, kas tegemist on uue või olemasoleva abiga.
- (431) Määruse 2015/1589 artikli 1 punkti c kohaselt on uus abi igasugune abi, mis ei ole olemasolev abi, sealhulgas olemasoleva abi muudatused.

⁽¹⁸⁸⁾ 2000. aastal esitati 1999. maksuaastat käsitlev maksudeklaratsioon. Praktikas ei oleks esimene abi andmise kuupäev enne 2004. aastat käsitleva maksudeklaratsiooni aktsepteerimist, kuna Taani kinnitab, et A/S Øresund varasematel maksuaastatel varasid ei amortiseerinud (põhjendus 271).

(432) „Olemasolev abi“ on määratletud määruse (EL) 2015/1589 artikli 1 punktis b järgmiselt:

- „i) igasugune abi, mis oli olemas enne ELi toimimise lepingu jõustumist vastavates liikmesriikides, see tähendab abiprogrammid ja individuaalne abi, mis kehtisid enne ja mida rakendatakse ka pärast ELi toimimise lepingu jõustumist vastavates liikmesriikides, ilma et eelõeldu piiraks Austria, Soome ja Rootsi ühinemisakti artiklite 144 ja 172e [...] kohaldamist;
- ii) heakskiidetud abi, see tähendab komisjoni või nõukogu poolt heaks kiidetud abikavad või individuaalne abi;
- iii) abi, mida peetakse heakskiidetuks vastavalt määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 4 lõikele 6 või [määruse 2015/1589] artikli 4 lõikele 6 või enne määrust (EÜ) nr 659/1999, kuid vastavalt selle menetlusele;
- iv) abi, mida peetakse olemasolevaks abiks vastavalt [määruse 2015/1589] artiklile 17;
- v) abi, mida peetakse olemasolevaks abiks, kuna on võimalik teha kindlaks, et selle kehtestamise ajal ei olnud see veel abi, vaid on muutunud selleks hiljem siseturu arengu tõttu ja ilma et liikmesriik oleks seda muutnud. Kui teatavad meetmed muutuvad abiks pärast tegevuse liberaliseerimist liidu õiguses, ei käsitata neid meetmeid pärast liberaliseerimise kuupäeva enam olemasoleva abina“.

(433) Seoses määruse 2015/1589 artikli 1 punkti b alapunktiga iv on määruse 2015/1589 artikli 17 lõikes 3 sätestatud, et abi, mille suhtes aegumistähtaeg on möödunud, loetakse olemasolevaks abiks. Artikli 17 lõikes 2 on sätestatud, et tähtaja kulg algab päevast, mil abisaajale antakse ebaseaduslikku abi kas üksikabina või abikava raames. Igasugune komisjonipoolne või komisjoni nõudmise peale liikmesriigipoolne ebaseadusliku abiga seotud tegevus katkestab nimetatud tähtaja kulgemise. Katkenud aegumistähtaja kulg algab iga kord uuesti.

6.3.1. Riigigarantiid: uus või olemasolev abi

(434) Komisjon järeldas põhjenduses 388, et riigigarantii mudelist tulenevat abi anti konsortsiumile lõplikult konsortsiumilepinguga ja alates konsortsiumi asutamisest 13. veebruaril 1992. Seda järeldust silmas pidades tuleb kindlaks teha, kas riigigarantii mudelist tulenev abi kuulub määruse 2015/1589 artikli 1 punktis b sätestatud olemasoleva abi määratluse alla.

(435) Esiteks tuletab komisjon meelde, et kaebuse esitaja esitas komisjonile 16. aprillil 2013 kaebuse, milles ta väitis, et riigigarantii mudel kujutab endast ebaseaduslikku riigiabi. Komisjon saatis seoses kõnealuse kaebusega 13. mail 2013 Taanile ja Rootsile teabenõude. Komisjon leiab, et see teabenõue kujutas endast komisjoni tegevust seoses riigigarantii mudelist tuleneva abiga, mis määruse 2015/1589 artikli 17 kohaselt oleks katkestanud aegumistähtaja kulgemise seoses alates 13. maist 2003 (st kümme aastat enne teabenõuet) antud abiga.

(436) Komisjon märgib siiski, et riigigarantii mudelist tuleneva abiga seotud aegumistähtaeg lõppes 13. veebruaril 2002, st kümme aastat pärast selle andmist. Seega oli see aegumistähtaeg juba möödunud selleks ajaks, kui komisjoni 13. mai 2013. aasta teabenõue oleks võinud selle katkestada.

(437) Neid asjaolusid arvesse võttes järeldab komisjon, et Taani ja Rootsi poolt konsortsiumile antud riigigarantii mudelist tulenev abi on olemasolev abi määruse 2015/1589 artikli 1 punkti b alapunkti iv tähenduses.

(438) Teiseks märgib komisjon, et Rootsi ametiasutused väidavad, et mis tahes võimalik abi, mida Rootsi andis seoses püsiühendusega, anti enne Rootsi ühinemist Euroopa Liiduga ja enne EMP lepingu jõustumist 1. jaanuaril 1994.

- (439) Nagu on märgitud põhjenduses 432, loetakse määruse (EL) 2015/1589 artikli 1 punkti b alapunkti i kohaselt abi, mis oli olemas enne ELi toimimise lepingu jõustumist Rootsis, olemasolevaks abiks. See ei piira siiski Austria, Soome ja Rootsi ühinemisakti artiklite 144 ja 172 kohaldamist. Kõnealuse akti artikli 144 kohaselt „[...] käsitletakse olemasolevate abisüsteemidena [...] liikmesriikides enne ühinemist kohaldatud abisüsteemide seast üksnes neid, millest on komisjonile teatatud enne 30. aprilli 1995“.
- (440) Menetluse algatamise otsuse põhjenduses 113 märkis komisjon, et kui Rootsi poolt konsortsiumile antud riigigarantii mudelist tulenevat abi tuleks käsitada 1992. aastal antud abina, kuna sellest ei teavitatud toona komisjoni, ei saa seda käsitada olemasoleva abina määruse 2015/1589 artikli 1 punkti b alapunkti i alusel.
- (441) Komisjon tuletab siiski meelde, et ajal, mil Rootsi võttis kasutusele riigigarantii mudeli, oli komisjoni kindel tava, et transporditaristu ehitamist ja käitamist ei peetud majandustegevuseks⁽¹⁸⁹⁾. Neid asjaolusid arvesse võttes leiab komisjon, et on arusaadav, et riigigarantii mudelist ei teatatud komisjonile kui enne ELi toimimise lepingu jõustumist olemas olnud abist, sest sel ajal ei peetud sellist meedet üldiselt riigiabiks.
- (442) Komisjon märgib, et igal juhul kiitis Euroopa Ülemkogu 1994. aasta detsembris püsiühenduse projekti heaks kui ühe üleeuroopalise transpordivõrgu prioriteetsetest projektidest (põhjendus 58). Enne seda, kui nõukogu kiitis heaks projekti lisamise kõnealusesse loetellu, esitasid riigid komisjonile projekti kavandi, sealhulgas teatasid oma kavatsusest rahastada seda riigigarantii mudeli abil. Seega, kuigi riigigarantii mudel ei kvalifitseerunud riigiabiks enne Rootsi ühinemist Euroopa Liiduga, oli sellest siiski teatatud komisjonile 30. aprilliks 1995, kui valmistuti selle lisamiseks üleeuroopalise transpordivõrgu prioriteetsete projektide loetellu.
- (443) Sellest tulenevalt leiab komisjon, et Rootsi poolt konsortsiumile antud riigigarantii mudelist tulenev abi on olemasolev abi määruse (EL) 2015/1589 artikli 1 punkti b alapunkti i tähenduses.
- (444) Pealegi, nagu on märgitud põhjenduses 387, seisneb riigigarantii mudelist konsortsiumile tulenev eelis selles, et riigid on kohustatud võtma püsiühenduse kavandamise ja ehitamise rahastamisega seotud riskid enda kanda – see eelis ja õigus sellele ei ole alates selle loomisest muutunud. Komisjon märgib, et ehitusseaduse paragrahvi 8 asendamine Sund & Bælti seaduse paragrahviga 11 ei ole siinkohal asjakohane, kuna mõlemad sätted on sisuliselt identsed (põhjendus 87).
- (445) Võttes arvesse põhjendustes 434–444 esitatud kaalutlusi, järeldab komisjon, et Taani ja Rootsi poolt konsortsiumile antud riigigarantii mudelist tulenev abi on olemasolev abi määruse 2015/1589 artikli 1 punkti b alapunkti iv tähenduses. Lisaks leiab komisjon, et Rootsi poolt konsortsiumile antud abi kujutab endast olemasolevat abi määruse 2015/1589 artikli 1 punkti b alapunkti i tähenduses.

6.3.2. Taani kahjumi edasikandmise erinormid: uus või olemasolev abi

6.3.2.1. 1991.–2001. aasta LCF: uus või olemasolev abi

- (446) Komisjon jõudis põhjenduses 404 järeldusele, et Taani andis konsortsiumile 13. veebruaril 1992 abi, mis tulenes 1991.–2001. aasta LCFist. Seda järeldust silmas pidades tuleb kindlaks teha, kas 1991.–2001. aasta LCFist tulenev abi kuulub määruse 2015/1589 artikli 1 punktis b sätestatud olemasoleva abi määratluse alla.

⁽¹⁸⁹⁾ Vt Sundi väina kohtuotsus, punkt 308.

- (447) Esiteks, nagu on märgitud põhjenduses 435, esitas kaebuse esitaja 16. aprillil 2013 kaebuse, milles väitis, et riigigarantii mudel kujutab endast ebaseaduslikku riigiabi, millega seoses saatis komisjon 13. mail 2013 riikidele teabenõude. Sel ajal ei viidatud kaebuses ega komisjoni teabenõudes Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormidele. Komisjon jõudis järeldusele, et see teabenõue katkestas kõigi selliste kõnealuse abiga seotud aegumistähtaegade kulgemise, mis ei olnud 13. maiks 2003 möödunud (põhjendused 434–437). Kaebuse esitaja esitas 8. jaanuaril 2014 täiendavad dokumendid, milles ta väitis, et konsortsiumile laienesid ka Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormid. Komisjon saatis 21. veebruaril 2014 riikidele teabenõude Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormide kohta (põhjenus 3).
- (448) Komisjon leiab, et 21. veebruari 2014. aasta teabenõue kujutas endast komisjoni tegevust seoses Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormidega, sealhulgas 1991.–2001. aasta LCFist tuleneva abiga, mis oleks määruse 2015/1589 artikli 17 kohaselt katkestanud alates 21. veebruarist 2004 (st kümme aastat enne kõnealust teabenõuet) antud abi aegumistähtaaja kulgemise.
- (449) Komisjon märgib siiski, et 1991.–2001. aasta LCFist tuleneva abiga seotud aegumistähtaeg lõppes 13. veebruaril 2002, st kümme aastat pärast abi andmist. Seega oli see aegumistähtaeg juba möödunud selleks ajaks, kui komisjoni 21. veebruari 2014. aasta teabenõue oleks võinud selle katkestada.
- (450) Neid asjaolusid arvesse võttes järeldab komisjon, et Taani poolt konsortsiumile antud abi, mis tuleneb 1991.–2001. aasta LCFist, on olemasolev abi määruse (EL) 2015/1589 artikli 1 punkti b alapunkti iv tähenduses.

6.3.2.2. 2013.–2015. aasta LCF: uus või olemasolev abi

- (451) Komisjon jõudis põhjenduses 418 järeldusele, et Taani andis konsortsiumile 2013.–2015. aasta LCFist tulenevat abi igal aastal, kui ametiasutused aktsepteerisid A/S Øresundi maksudeklaratsioonid, kuni 2015. aastat käsitleva maksudeklaratsiooni aktsepteerimiseni. Seda järeldust silmas pidades tuleb kindlaks teha, kas 2013.–2015. aasta LCFist tulenev abi kuulub määruse 2015/1589 artikli 1 punktis b sätestatud olemasoleva abi määratluse alla.
- (452) Esiteks, nagu on märgitud põhjenduses 447, saatis komisjon 21. veebruaril 2014 riikidele teabenõude seoses väidetava abiga, mis tuleneb Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormidest. Komisjon jõudis põhjenduses 448 järeldusele, et kõnealune teabenõue kujutas endast komisjoni „tegevust“ seoses Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormidega. 2013.–2015. aasta LCF on nende normide osa. Seega on kogu abi, mis tuleneb 2013.–2015. aasta LCFist, antud pärast komisjoni tegevust ja seega ei ole tegemist olemasoleva abiga määruse (EL) 2015/1589 artikli 1 punkti b alapunkti iv tähenduses.
- (453) Teiseks märgib komisjon, et 2013.–2015. aasta LCFist tulenev abi ei vasta määruse (EL) 2015/1589 artikli 1 punkti b ühegi teise alapunkti tingimustele.
- (454) Seetõttu järeldab komisjon, et Taani poolt konsortsiumile antud abi, mis tuleneb 2013.–2015. aasta LCFist, on uus abi määruse (EL) 2015/1589 artikli 1 punkti c tähenduses.

6.3.3. Taani amortiseerimise erinormid: uus või olemasolev abi

6.3.3.1. 1999.–2007. aasta DEP: uus või olemasolev abi

- (455) Komisjon jõudis põhjenduses 429 järeldusele, et 1999.–2007. aasta DEPst tulenevat riigiabi anti alates 2000. aastast, kui ametiasutused aktsepteerisid A/S Øresundi maksudeklaratsioonid, milles ta kohaldas Taani maksuamortisatsiooni seaduses sätestatud määrast kõrgemat amortisatsioonimäära. Seda järeldust silmas pidades tuleb kindlaks teha, kas 1999.–2007. aasta DEPst tulenev abi kuulub määruse 2015/1589 artikli 1 punktis b sätestatud olemasoleva abi määratluse alla.

- (456) Esiteks märgib komisjon, et 21. veebruaril 2014 saadetud teabenõue kujutas endast komisjoni „tegevust“ seoses Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormidega, nagu on selgitatud seoses 1991.–2001. aasta LCFiga (põhjendus 452).
- (457) Seega katkes alates 21. veebruarist 2004 antud abi aegumistähtaaja kulgemine 21. veebruaril 2014 ja seetõttu ei ole tegemist olemasoleva abiga määruse 2015/1589 artikli 1 punkti b alapunkti iv tähenduses.
- (458) Enne 21. veebruari 2004 antud abi aegumistähtaeg oli aga möödunud selleks ajaks, kui selle oleks võinud katkestada, ja seega on tegemist olemasoleva abiga määruse 2015/1589 artikli 1 punkti b alapunkti iv tähenduses. Komisjon märgib, et Taani kinnitas põhjenduses 271, et praktikas ei arvestanud A/S Øresund oma maksudeklaratsioonides amortisatsiooni enne 21. veebruari 2004, nii et abi, mida võiks kõnealuse artikli alusel kvalifitseerida olemasolevaks abiks, tegelikult ei antud.
- (459) Teiseks märgib komisjon, et 1999.–2007. aasta DEPst tulenev abi ei vasta määruse (EL) 2015/1589 artikli 1 punkti b ühegi teise alapunkti tingimustele.
- (460) Seetõttu jäeldab komisjon, et Taani poolt konsortsiumile antud abi, mis tuleneb 1999.–2007. aasta DEPst, on uus abi määruse 2015/1589 artikli 1 punkti c tähenduses, kuivõrd seda anti pärast 21. veebruari 2004.

6.3.3.2. 2008.–2015. aasta DEP: uus või olemasolev abi

- (461) Komisjon jõudis põhjenduses 429 järeldusele, et riigiabi, mis tuleneb 2008.–2015. aasta DEPst, anti hetkel, mil ametiasutused aktsepteerisid A/S Øresundi maksudeklaratsioonid, milles ta kohaldas Taani maksuamortisatsiooni seaduses sätestatud määra kõrgeimat amortisatsioonimäära, kuni 2015. maksuaastat käsitleva maksudeklaratsiooni aktsepteerimiseni. Seda järeldust silmas pidades tuleb kindlaks teha, kas 2008.–2015. aasta DEPst tulenev abi kuulub määruse 2015/1589 artikli 1 punktis b sätestatud olemasoleva abi määratluse alla.
- (462) Samamoodi nagu 1999.–2007. aasta DEP puhul (põhjendus 456) kujutas komisjoni 21. veebruaril 2014 saadetud teabenõue endast komisjoni „tegevust“, nii et ka 2008.–2015. aasta DEP puhul oleks aegumistähtaaja kulgemine 21. veebruaril 2014 katkenud. Seega oleks alates 21. veebruarist 2004 antud abi aegumistähtaaja kulgemine 21. veebruaril 2014 katkenud ning see ei ole olemasolev abi määruse 2015/1589 artikli 1 punkti b alapunkti iv tähenduses.
- (463) Sellega seoses märgib komisjon, et mis tahes abi, mis tuleneb 2008.–2015. aasta DEPst, on antud pärast 21. veebruari 2004 ja seega ei ole tegemist olemasoleva abiga määruse 2015/1589 artikli 1 punkti b alapunkti iv tähenduses.
- (464) Teiseks märgib komisjon, et 2008.–2015. aasta DEPst tulenev abi ei vasta määruse (EL) 2015/1589 artikli 1 punkti b ühegi teise alapunkti tingimustele.
- (465) Seetõttu jäeldab komisjon, et Taani poolt konsortsiumile antud abi, mis tuleneb 2008.–2015. aasta DEPst, on uus abi määruse (EL) 2015/1589 artikli 1 punkti c tähenduses.

6.4. Abi õiguspärasus

- (466) ELi toimimise lepingu artikli 108 lõige 3 näeb ette, et liikmesriigid teavitavad komisjoni kõikidest plaanidest abi määramise kohta piisavalt aegsasti, et ta võiks avaldada oma arvamuse. Samuti keelab samas artiklis kehtestatud ootekohustus liikmesriiki kavandatud meetet rakendamast enne, kui komisjon on võtnud vastu lõpliku otsuse.
- (467) Määruse (EL) 2015/1589 artikli 1 punktis f on märgitud, et uus abi, mis on kehtestatud vastuolus ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikega 3, on ebaseaduslik abi.

- (468) Komisjon jõudis põhjendustes 454, 460 ja 465 järeldusele, et abi, mis tuleneb 2013.–2015. aasta LCFist, 1999.–2007. aasta DEPst ja 2008.–2015. aasta DEPst, kujutab endast uut abi. Komisjon märgib, et Taani rakendas neid meetmeid ilma neist komisjonile eelnevalt teatamata ja ootamata ära komisjoni otsust nende kohta. Seega rakendas Taani need uued abimeetmed vastuolus ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikega 3.
- (469) Täielikkuse huvides märgib komisjon, et konsortsium teavitas komisjoni 1. augusti 1995. aasta kirjas (põhjendus 149) riigigarantii mudeli olemasolust seoses püsiühenduse projektiga.
- (470) Isegi kui seda kirja võiks mõista nii, et see hõlmab ka Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinorme, kuna need olid 1991. aasta ehitusseaduse osa (vt ka põhjenduse 504 punkt c), nii et oleks võimalik leida, et komisjoni oli nendest meetmetest tuleneva abi andmise kavatsusest teavitatud, ei muudaks see järeldust, et Taani rakendas need meetmed vastuolus ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikega 3, kuna ta ei oodanud enne ära komisjoni otsust.
- (471) Komisjon leiab, et 1. augusti 1995. aasta kirja ei saa mingil juhul käsitada teatamisena uutest abimeetmetest (põhjendused 454, 460 ja 465), mida anti kõige varem alates A/S Øresundi 2004. aastat käsitleva maksudeklaratsiooni aktsepteerimisest (põhjendused 418 ja 429), st peaaegu kümme aastat pärast seda, kui 1. augusti 1995. aasta kiri komisjonile esitati.
- (472) Seetõttu järeldab komisjon, et 2013.–2015. aasta LCFist, 1999.–2007. aasta DEPst ja 2008.–2015. aasta DEPst tulenev abi on ebaseaduslik abi.

6.5. Siseturuga kokkusobivuse hindamine

6.5.1. Riigigarantiid ja 1991.–2001. aasta LCF

- (473) Komisjon järeldas vastavalt põhjendustes 388 ja 404, et riigigarantii mudelist ja 1991.–2001. aasta LCFist tulenev abi on üksikabi, ning vastavalt põhjendustes 445 ja 450, et see on „olemasolev abi“.
- (474) Määruse 2015/1589 artiklis 22 on sätestatud, et kui komisjon on jõudnud järeldusele, et olemasolev abikava ei sobi või enam ei sobi siseturuga kokku, võib komisjon teha asjaomasele liikmesriigile ettepaneku asjakohaste meetmete võtmiseks. See ei kehti siiski olemasoleva üksikabi kohta. Seega, võttes arvesse, et komisjon ei saa teha olemasoleva üksikabiga seoses ettepanekut asjakohaste meetmete kohta, ei ole vaja hinnata selle kokkusobivust siseturuga.
- (475) Seetõttu järeldab komisjon, et tal ei ole vaja kindlaks teha, kas riigigarantii mudelist või 1991.–2001. aasta LCFist tulenev abi on siseturuga kokkusobiv.
- (476) Komisjon märgib siiski, et konsortsium on nõustunud mitte kasutama oma õigust saada ilma turutingimustele vastava preemiata riigigarantiisid, et rahastada uut võlga või refinantseerida olemasolevat võlga. Selleks on riigid võtnud kohustuse (põhjendus 265) tagada, et konsortsium rahastab uut võlga ja refinantseerib olemasolevat võlga turutingimustel. Seetõttu lõpetatakse konsortsiumile riigigarantii mudelist tuleneva abi andmine järk-järgult, kui lõppevad konsortsiumi tasumata võlainstrumentide tähtajad. Riigid andsid komisjonile ülevaate ülejäänud võla üleminekust turutingimustele ja eeldatavast tagasimaksegraafikust (põhjendus 265). Riigid kinnitasid sellega seoses, et konsortsium ei ole pärast Sundi väina kohtuotsust uut riigigarantiiga rahastamist ega refinantseerimist saanud (põhjendus 265).
- (477) Komisjon tuletab meelde, et kaebuse esitaja väidab (põhjendus 222), et soodsamad rahastamistingimused, mida saavad ettevõtjad, kelle õiguslik vorm näeb ette erandi pankrotti või muid maksejõuetusmenetlusi käsitlevatest tavapärastest normidest, võivad kujutada endast riigiabi, nii et konsortsiumil oleks jätkuvalt märkimisväärne eelis ka pärast seda, kui riigid lõpetavad konkreetsete riigigarantiide andmise. Tegemata otsust selle kohta, kas on õige väita, et konsortsium on vabastatud selliste normide või menetluste kohaldamisest (mida riigid eitavad), märgib komisjon,

et esiteks oleks selline vabastus konsortsiumi loomisele omane ja teiseks, kui selline vabastus kujutas endast riigiabi, ei kuuluks selline riigiabi mingil juhul üksnes riigigarantii mudelit ning Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinorme käsitleva ametliku uurimismenetluse alla.

6.5.2. 2013.–2015. aasta LCF, 1999.–2007. aasta DEP ja 2008.–2015. aasta DEP

- (478) Komisjon jõudis järeldusele, et 2013.–2015. aasta LCFist tulenev abi kujutab endast uut abi (põhjendus 454), mida antakse igal aastal, kui ametiasutused aktsepteerivad A/S Øresundi maksudeklaratsioonid (põhjendus 418). Samuti jõudis ta järeldusele, et 1999.–2007. aasta DEPst ja 2008.–2015. aasta DEPst tulenev abi on uus abi (põhjendused 460 ja 465), mida anti alates 21. veebruarist 2004, kui ametiasutused aktsepteerisid A/S Øresundi maksudeklaratsioonid, milles A/S Øresund kohaldas Taani maksuamortisatsiooni seaduses sätestatud määrast kõrgemat amortisatsioonimäära, kuni 2015. aastat käsitleva maksudeklaratsiooni aktsepteerimiseni (põhjendus 429).
- (479) Esialgse uurimismenetluse käigus väitsid Taani ja Rootsi, et kui komisjon leiab, et toetusmeetmed kujutavad endast abi, peaks ta hindama nende kokkusobivust ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti b alusel, mis lubab anda abi üleeuroopalist huvi pakkuva tähtsa projekti edendamiseks.
- (480) IPCEI teatistes⁽¹⁹⁰⁾ on esitatud põhimõtted, mille alusel komisjon hindab selliste projektide riiklikku rahastamist. IPCEI teatise punktis 52 on märgitud, et „komisjon [kohaldab] teatamata abi suhtes [IPCEI] teatist, kui abi anti pärast selle jõustumist, ning muudel juhtudel eeskirju, mis kehtisid abi andmise ajal“. IPCEI teatis jõustus 1. juulil 2014.
- (481) Põhjendusest 429 tuleneb, et 1999.–2007. aasta DEPst tulenev abi anti enne 1. juulit 2014 ning et vähemalt osa 2013.–2015. aasta LCFist ja 2008.–2015. aasta LCFist tulenevast abist anti pärast seda kuupäeva. Kuna aga IPCEI teatistes on kokku võetud komisjoni praktika seoses abi kokkusobivuse hindamisega ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti b alusel,⁽¹⁹¹⁾ on teatistes esitatud peamised juhtpõhimõtted informatiivsed ka enne selle jõustumist antud abi hindamise puhul.
- (482) Üks neist peamistest juhtpõhimõtetest on proportsionaalsuse põhimõte, mille kohaselt ei tohi abimeetmed ületada seda, mis on vajalik nende eesmärkide saavutamiseks. Seega ei peetaks abi proportsionaalseks, kui püsiühendust oleks võimalik ehitada ja kasutada väiksema abiga. See põhimõte on esitatud ka IPCEI teatise punktis 28.
- (483) Menetluse algatamise otsuse punktis 5.4.4 väljendas komisjon kahtlusi toetusmeetmete, sealhulgas maksustamise erimeetmete proportsionaalsuses. Komisjon märkis menetluse algatamise otsuse põhjenduses 151, et tal ei ole kõiki andmeid, et määrata kindlaks riigigarantiide summa ja kestuse piirangud ning maksusoodustused, mida võiks pidada mõistlikuks. Menetluse algatamise otsuse põhjendusest 152 võib järeldada, et see oli eeltingimus, et võimaldada asjaomast abi nõuetekohaselt kvantifitseerida ja seda piirata. Seetõttu väljendas komisjon kahtlusi seoses uuritavate meetmete proportsionaalsusega.

⁽¹⁹⁰⁾ 25. novembril 2021 võttis komisjon vastu muudetud teatise üleeuroopalist huvi pakkuvate tähtsate projektide elluviimise toetamiseks antava riigiabi eeskirjade kohta (ELT C 528, 30.12.2021, lk 10). Kuna seda teatist kohaldatakse alles alates 1. jaanuarist 2022, ei ole see enne seda kuupäeva antud abi puhul asjakohane. Komisjon märgib, et igal juhul on proportsionaalsuse hindamist käsitlevad sätted 2014. aasta IPCEI teatistes ja 2021. aasta muudetud versioonis sisuliselt sarnased.

⁽¹⁹¹⁾ Vt näiteks komisjoni 17. märtsi 2009. aasta otsus juhtumi N 157/2009 kohta – Taani – Fehmarni väina püsiühenduse projekti rahastamine (ELT C 202, 27.8.2009, lk 1); komisjoni 13. märtsi 1996. aasta otsus 96/369/EÜ Saksa lennuettevõtjatele amortisatsioonina antava maksualase abi kohta (EÜT L 146, 20.6.1996, lk 42); komisjoni 22. detsembri 1998. aasta otsus juhtumi N 576/98 kohta – Ühendkuningriik – La Manche'i tunneli ühendusliin (EÜT C 56, 26.2.1999, lk 6) ja komisjoni 13. mai 2009. aasta otsus juhtumi N 420/08 kohta – Ühendkuningriik – London & Continental Railwaysi ümberkorraldamine (ELT C 183, 5.8.2009, lk 2).

- (484) Riigid ei esitanud vastuseks menetluse algatamise otsusele täiendavat teavet, mis võimaldaks komisjonil määrata kindlaks 2013.–2015. aasta LCFist, 1999.–2007. aasta DEPst ja 2008.–2015. aasta DEPst tuleneva abi summa ja kestuse piirangud, mida võiks pidada proportsionaalseks, või kvantifitseerida asjaomast abi. Eelkõige ei esitanud riigid rahastamispuudujäägi mudelit, mida nõutakse IPCEI teatise punktis 31, milles on märgitud, et „[a]bi ülemmäära kindlaksmääramisel lähtutakse abikõlblike kuludega seotud finantseerimisvajakust. Kui rahastamisvajaku analüüs seda õigustab, võib abi osakaal ulatuda 100 % abikõlblikest kuludest. Rahastamisvajaku all mõistetakse asjaomase diskontoteleguri alusel (mis kajastab tasuvusläve, mida abisaajal on vaja projekti läbiviimiseks, pidades eelkõige silmas seotud riske) jooksvale väärtusele diskonteeritud positiivsete ja negatiivsete rahavoogude vahet investeeringu eluea jooksul. Abikõlblikud kulud on sätestatud lisas [...]”.
- (485) Riigid väitsid, et sellise rahastamispuudujäägi mudeli koostamisel on neil mitmesuguseid metoodikaalaseid probleeme, ja viitasid ohule, et sellised rahastamispuudujäägi arvutused osutavad konsortsiumi liigsele hüvitamisele.
- (486) Pealegi ei pidanud riigid asjakohaseks ega vajalikuks esitada konsortsiumile antava võimaliku abi kokkusobivuse kohta täiendavaid märkusi, võttes arvesse nende arvamust, et riigigarantii mudeli puhul on tegemist olemasoleva abiga ning Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormide puhul ei ole tegemist abiga. Lisaks sellele ei esitanud riigid märkusi püsiühenduse majandusliku hinnangu kohta, mille tellis kaebuse esitaja (põhjendused 191, 193 ja 201–206) ja mis edastati riikidele (põhjendused 30 ja 38).
- (487) Selle põhjal leiab komisjon, et riigid ei ole tõendanud, et 2013.–2015. aasta LCFist, 1999.–2007. aasta DEPst ja 2008.–2015. aasta DEPst tulenev abi on proportsionaalne.
- (488) Kuna riigid ei ole tõendanud, et 2013.–2015. aasta LCFist, 1999.–2007. aasta DEPst ja 2008.–2015. aasta DEPst tulenev abi on proportsionaalne, järeldeb komisjon, et see abi ei ole siseturuga kokkusobiv. Seda arvesse võttes ei ole vaja kindlaks teha, kas püsiühenduse puhul on tegemist projektiga, mis on abikõlblik vastavalt IPCEI teatisele, või kas meetmed on vajalikud ja kas need ei põhjusta põhjendamatuid konkurentsimoonutusi, mida ei kaalu üles nende positiivne mõju.

7. TAGASINÕUDMINE

- (489) ELi toimimise lepingu ja liidu kohtute väljakujunenud kohtupraktika kohaselt võib komisjon juhul, kui ta leiab, et abi ei ole siseturuga kokkusobiv, otsustada, et asjaomane liikmesriik peab seda abi muutma või selle andmise lõpetama⁽¹⁹²⁾. Samuti on liidu kohtud korduvalt sedastanud, et liikmesriigi kohustus lõpetada sellise abi andmine, mida komisjon peab siseturuga kokkusobimatuks, on kehtestatud selleks, et taastada varasem olukord⁽¹⁹³⁾.
- (490) Sellega seoses on liidu kohtud sedastanud, et see eesmärk on täidetud, kui abisaaja on ebaseadusliku abiga saadud summad tagasi maksnud, loobudes sel moel eelisest, mis tal siseturul konkurentide ees oli, ja on taastatud abi andmisele eelnenud olukord⁽¹⁹⁴⁾.
- (491) Kooskõlas kohtupraktikaga on määruse (EL) 2015/1589 artikli 16 lõikes 1 sätestatud, et „[k]ui ebaseadusliku abi korral tehakse negatiivne otsus, nõuab komisjon, et kõnealune liikmesriik peab võtma kõik vajalikud meetmed, et abisaajalt abi tagasi saada”.

⁽¹⁹²⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 12. juuli 1973, komisjon vs. Saksamaa, C-70/72, ECLI:EU:C:1973:87, punkt 13.

⁽¹⁹³⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 21. märts 1990, Belgia vs. komisjon, C-142/87, ECLI:EU:C:1990:125, punkt 66; kohtuotsus, 15. september 2022, Fossil vs. Commissioner of Income Tax, C-705/20, ECLI:EU:C:2022:680, punkt 42.

⁽¹⁹⁴⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 17. juuni 1999, Belgia vs. komisjon, C-75/97, ECLI:EU:C:1999:311, punktid 64 ja 65; kohtuotsus, Euroopa Kohus 8. detsember 2011, Residex Capital IV vs. Gemeente Rotterdam, C-275/10, ECLI:EU:C:2011:814, punkt 34.

- (492) Määruse (EL) 2015/1589 artikli 16 lõikes 1 on siiski ka sätestatud, et „[k]omisjon ei nõua abi tagastamist, kui see on vastuolus liidu õiguse üldpõhimõttega“. Kõnealusel küsimuses on jõutud seisukohale, et komisjon peab *ex officio* arvesse võtma erakorralisi asjaolusid, mille alusel ta võib artikli 16 lõike 1 kohaselt loobuda ebaseaduslikult antud abi tagasinõudmisest juhul, kui tagasinõudmine on vastuolus liidu õiguse üldpõhimõttega⁽¹⁹⁵⁾. Seetõttu peab komisjon esiteks hindama, kas sellised asjaolud esinesid (jaotis 7.1), ja teiseks otsustama abi tagasinõudmise meetodika üle (jaotis 7.2).

7.1. Õiguspärased ootused

- (493) Riigid väidavad, et tagasinõudmist peaks takistama õiguspärase ootuse põhimõte. Õiguspärase ootuse kaitse põhimõte on liidu õiguse üldpõhimõte,⁽¹⁹⁶⁾ mis annab üksikisikutele õigused⁽¹⁹⁷⁾. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt laieneb õigus tugineda õiguspärase ootuse kaitse põhimõttele kõikidele isikutele, kelles liidu institutsioon on tekitanud põhjendatud ootusi⁽¹⁹⁸⁾.
- (494) Õigus tugineda õiguspärase ootuse kaitsele eeldab seda, et täidetud on kolm kumulatiivset tingimust. Esiteks peab olema huvitatud isikule antud pädevatest ja usaldusväärsetest allikatest pärit täpseid, tingimusteta ja ühtelangevaid kinnitusi. Teiseks peavad need kinnitused olema sellised, et isikul, kellele need on antud, tekib õiguspärane ootus. Kolmandaks peavad antud kinnitused olema kooskõlas kohaldatavate õigusnormidega⁽¹⁹⁹⁾.
- (495) Kohus on järjepidevalt sedastanud, et õigus tugineda õiguspärase ootuse kaitse põhimõttele laieneb kõikidele isikutele, kelles mõni asutus on tekitanud põhjendatud ootusi. Lisaks on Euroopa Kohus nõustunud, et õiguspärane ootus võib tekkida ainult siis, kui asutus ise on andnud täpseid kinnitusi, et kõnealune meede ei kujuta endast riigiabi⁽²⁰⁰⁾. Põhimõtteliselt ei ole ebaseaduslikult rakendatud abi saajatel ka õigust õiguspärasele ootusele⁽²⁰¹⁾.
- (496) Komisjon tuletab meelde, et ta on varem leidnud,⁽²⁰²⁾ et vähemalt kuni 12. detsembri 2000. aasta Aéroports de Paris' kohtuotsuse kuupäevani olid Taanil, Rootsil ja konsortsiumil õiguspärased ootused, et püsiühendusega seotud meetmed ei kujuta endast riigiabi. Seda kinnitas Üldkohus Sundi väina kohtuotsuses⁽²⁰³⁾.
- (497) Komisjon märgib, et kaebuse esitaja ja Scandlines jt on seisukohal, et Sundi väina kohtuotsus välistas konsortsiumi ja riikide õiguspärase ootuse pärast Aéroports de Paris' kohtuotsust (põhjendused 213 ja 214). Komisjon ei ole selle seisukohaga nõus.

⁽¹⁹⁵⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 24. november 1987, Rijn-Schelde-Verolme (RSV) Machinefabrieken en Scheepswerven NV vs. komisjon, 223/85, ECLI:EU:C:1987:502.

⁽¹⁹⁶⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 3. mai 1978, August Töpfer & Co. GmbH vs. komisjon, 112/77, ECLI:EU:C:1978:94, punkt 19.

⁽¹⁹⁷⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 19. mai 1992, Mulder jt vs. nõukogu ja komisjon, liidetud kohtuasjad C-104/89 ja C-37/90, ECLI:EU:C:1992:217, punkt 15.

⁽¹⁹⁸⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 11. mai 1987, Van den Bergh en Jurgens ja Van Dijk Food Products (Lopik) vs. Euroopa Ühenduse Komisjon, 265/85, ECLI:EU:C:1987:121, punkt 44 ja seal viidatud kohtupraktika.

⁽¹⁹⁹⁾ Kohtuotsus, Üldkohus, 30. juuni 2005, Branco vs. komisjon, T-347/03, ECLI:EU:T:2005:265, punkt 102 ja seal viidatud kohtupraktika; kohtuotsus, Üldkohus, 23. veebruar 2006, Cementbouw Handel & Industrie vs. komisjon, T-282/02, ECLI:EU:T:2006:64, punkt 77; kohtuotsus, Üldkohus, 30. juuni 2009, CPEM vs. komisjon, T-444/07, ECLI:EU:T:2009:227, punkt 126.

⁽²⁰⁰⁾ Vt kohtuotsus, Euroopa Kohus, 22. juuni 2006, Belgia ja Forum 187 ASBL vs. komisjon, liidetud kohtuasjad C-182/03 ja C-217/03, ECLI:EU:C:2006:416, punkt 147; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 24. november 2005, Saksamaa vs. komisjon, C-506/03, ECLI:EU:C:2005:715, punkt 58.

⁽²⁰¹⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 11. november 2004, Daewoo Electronics Manufacturing España SA (Demesa) ja Territorio Histórico de Álava – Diputación Foral de Álava vs. komisjon, liidetud kohtuasjad C-183/02 P ja C-187/02 P, ECLI:EU:C:2004:701, punktid 44 ja 45 ning seal viidatud kohtupraktika.

⁽²⁰²⁾ 2014. aasta otsuse põhjendused 140–153 ja menetluse algatamise otsuse põhjendused 169–179.

⁽²⁰³⁾ Sundi väina kohtuotsus, punktid 297–328.

(498) Sundi väina kohtuotsuse punktis 322 jättis Üldkohus 2014. aasta otsuse vastu esitatud hagi rahuldamata osas, milles see puudutas komisjoni järeldust, et konsortsium ja riigid võivad nõuda õiguspärase ootuse kasutamist ajavahemikul enne Aéroports de Paris' kohtuotsust. Mis puutub järgnevasse ajavahemikku, siis Üldkohus märkis punktides 327 ja 328, et 2014. aasta otsuses ei tehtud lõplikku järeldust. Üldkohus leidis, et tal ei ole vaja nende väidete kohta otsust teha.

(499) Neil asjaoludel leiab komisjon, et Üldkohus on jätnud küsimuse, millisest hetkest alates kohaldatakse käesoleval juhul õiguspärase ootuse kaitset, komisjonile uurimiseks. Sellest tulenevalt märkis komisjon 6. jaos (menetluse algatamise otsuse kokkuvõtte), et ta uurib täpset ajavahemikku, mille jooksul abisaaja, Rootsi ja/või Taani võivad tugineda õiguspärasele ootusele, kui leitakse, et meetmed kujutavad endast siseturuga kokkusobimatut riigiabi.

(500) Nagu on märgitud põhjendustes 454, 460, 465 ja 472, kujutab 2013.–2015. aasta LCFist, 2008.–2015. aasta DEPst ja 1999.–2007. aasta DEPst tulenev abi endast ebaseaduslikku uut riigiabi, mis on siseturuga kokkusobimatu (põhjendus 488). Komisjon peab seega kindlaks tegema, millal võisid isikud selle abi puhul õiguspärasele ootusele tugineda.

(501) Enne Aéroports de Paris' kohtuotsust oli komisjoni selge praktika leida, et transporditaristu ehitamine ja käitamine ei kujuta endast majandustegevust ⁽²⁰⁴⁾. Aéroports de Paris' kohtuotsuses leidis Üldkohus siiski, et lennujaama käitamist võib käsitada majandustegevusena.

(502) Seega, nagu on märgitud teatise riigiabi mõiste kohta, muutus Aéroports de Paris' kohtuotsusega traditsiooniline seisukoht, et suure osa taristu ehitamise ja käitamise riiklik rahastamine ei kuulu riigiabi eeskirjade kohaldamisalasse. Kõnealuse teatise punktis 209 on märgitud:

„Enne Aéroports de Paris' kohtuasjas tehtud otsust esinenud ebakindluse tõttu võisid avaliku sektori asutused õiguspäraselt eeldada, et taristu rahastamine enne kõnealust otsust ei kujutanud endast riigiabi ning järelkult ei olnud sellistest meetmetest vaja komisjonile teatada. Seega ei saa komisjon rahastamismeetmeid, mis võeti lõplikult vastu enne Aéroports de Paris' kohtuasjas tehtud otsust, riigiabi eeskirjade alusel kahtluse alla seada. Loomulikult ei saa selle põhjal teha mingeid järeldusi riigiabi olemasolu või puudumise kohta seoses meetmete rahastamisega, mida ei olnud enne kõnealust kohtuotsust lõplikult vastu võetud, vaid seda tuleb kontrollida juhtumipõhiselt“.

(503) Nagu on märgitud põhjendustes 418 ja 429, on 2013.–2015. aasta LCFist, 1999.–2007. aasta DEPst ja 2008.–2015. aasta DEPst tulenev abi seotud abiga, mida ei antud lõplikult enne 12. detsembrist 2000. Seetõttu tuleb kontrollida, kas Taani, Rootsi ja konsortsiumi õiguspärased ootused kehtsid käesoleval juhul sellest kuupäevast kauem.

⁽²⁰⁴⁾ Vt Sundi väina kohtuotsus, punkt 308.

(504) Selle kontrolli tegemiseks tuleb komisjon kõigepealt meelde asjaolusid, mille põhjal ta jõudis 2014. aasta otsuses ja menetluse algatamise otsuses järeldusele, et käesoleval juhul tekkis õiguspärane ootus, nagu on kirjeldatud 2014. aasta otsuse põhjendustes 144–153 ja menetluse algatamise otsuse põhjendustes 170–179:

- a) enne Aéroports de Paris' kohtuotsust, kui püsiühenduse projekti kavandati ja ehitati, oli komisjoni seisukoht, et taristu riiklik rahastamine on avalik hüve, mitte majandustegevus. See seisukoht on selgelt esitatud mitmes pehme õiguse allikas⁽²⁰⁵⁾ ning teatavates komisjoni otsustes⁽²⁰⁶⁾ (vt 2014. aasta otsuse põhjendus 144 ja menetluse algatamise otsuse põhjendus 170);
- b) 1. augustil 1995 kirjutas konsortsium komisjonile ja palus täpsustada, kas garantiid kujutavad endast riigiabi. Nagu on märgitud 2014. aasta otsuse põhjenduses 148 ja menetluse algatamise otsuse põhjenduses 174, pidas komisjon sellega seoses asjakohaseks märkida, et konsortsiumi kiri esitati komisjonile enne, kui jõustusid määrus (EÜ) nr 659/1999 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 794/2004,⁽²⁰⁷⁾ millega kehtestati uued riigibist teatamise formaalsused, sealhulgas teatise vormid ja elektrooniline esitamine SANI süsteemi kaudu koos liikmesriikide alaliste esinduste poolse kinnitusega⁽²⁰⁸⁾;
- c) komisjoni talitused kinnitasid 1995. aasta kirjades Taanile ja Rootsile, et püsiühenduse ehitamine ei kuulu riigiabi eeskirjade kohaldamisalasse ning sellest ei ole vaja komisjonile teatada. See oli täielikult kooskõlas komisjoni tollaegse tavaga (vt 2014. aasta otsuse põhjendus 150 ja menetluse algatamise otsuse põhjendus 176). Kuigi konsortsiumi 1. augusti 1995. aasta kiri puudutas üksnes garantiisid, tekitas vastus õiguspäraste ootusi seoses Taani kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni erinormidega ning projekti käitamisetapiga, kuna kogu konsortsiumi tegevus, st nii ehitamine kui ka käitamine, jäi riigiabi eeskirjade kohaldamisalast välja, sõltumata sellest, millises vormis riigi rahastamine toimus (2014. aasta otsuse põhjendus 152 ja menetluse algatamise otsuse põhjendus 177, mida Üldkohus kinnitas Sundi väina kohtuotsuses, punkt 313), ning
- d) lisaks sellele kiideti püsiühendus heaks üleeuroopalise transpordivõrgu projektina ja see sai liidu rahalisi vahendeid, mis näitas samuti, et komisjoni oli nõuetekohaselt teavitatud sellest, et meedet rakendatakse riigigarantiide vormis (põhjendused 58 ja 442) (2014. aasta otsuse põhjendus 151).

⁽²⁰⁵⁾ Vt näiteks järgmised allikad: komisjoni suunised, mis käsitlevad EÜ asutamislepingu artiklite 92 ja 93 ning Euroopa Majanduspiirkonna lepingu artikli 61 kohaldamist lennundussektorile antava riigiabi korral (EÜT C 350, 10.12.1994, lk 5). Punktis 12 on sõnaselgelt viidatud sildadele: „taristuprojektide (lennujaamad, kiirteed, sillad jne) elluviimine kujutab endast üldist majanduspoliitika meedet, mida komisjon ei saa asutamislepingu riigiabieeskirjade alusel kontrollida“; komisjoni 22. juuli 1998. aasta valge raamat „Taristu kasutamise õiglane maksustamine: järkjärguline üleminek ühistele transporditaristu maksustamise põhimõtetele ELis“ (KOM(1998) 466 (lõplik)), punkt 43; 10. detsembri 1997. aasta roheline raamat meresadamate ja meretaristu kohta (KOM(1997) 678 (lõplik)), punkt 42; komisjoni 13. veebruari 2001. aasta teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile „Meresadamate teenuste kvaliteedi parandamine: Euroopa transpordi üks keskseid küsimusi“ (KOM(2001) 35 (lõplik)).

⁽²⁰⁶⁾ Vt komisjoni 14. septembri 2000. aasta otsus riigiabi N 208/2000 kohta – Madalmaad – Avalike siseveeterminalide toetuskava (SOIT) (EÜT C 315, 4.11.2000, lk 22; komisjoni 17. juuli 2002. aasta otsus riigiabi N 356/2002 kohta – Ühendkuningriik – Network Rail (EÜT C 232, 28.9.2002, lk 2); komisjoni 20. detsembri 2001. aasta otsus riigiabi N 649/2001 kohta – Ühendkuningriik – Toetus kaubaveorajatistele (EÜT C 45, 19.2.2002, lk 2), punkt 45; komisjoni 8. märtsi 2006. aasta otsus riigiabi N 284/2005 kohta – Iirimaa – Piirkondlik lairibaprogramm: linnapiirkonna võrgud, 2. ja 3. etapp (ELT C 207, 30.8.2006, lk 2), punkt 34; komisjoni 2. augusti 2002. aasta otsus riigiabi C 42/2001 kohta – Hispaania – Terra Mitica SA (ELT L 91, 8.4.2003, lk 23), punktid 64 ja 65; komisjoni 20. aprilli 2005. aasta otsus riigiabi N 355/2004 kohta – Belgia – PPP Antwerp International Airport (ELT C 176, 16.7.2005, lk 11), punkt 34; komisjoni 11. detsembri 2001. aasta otsus riigiabi N 550/2001 kohta – Belgia – Partenariat public privé pour la construction d'installations de chargement et de déchargement (EÜT C 24, 26.1.2002, lk 2), punkt 24; komisjoni 20. detsembri 2001. aasta otsus riigiabi N 649/2001 kohta – Ühendkuningriik – Toetus kaubaveorajatistele (EÜT C 45, 19.2.2002, lk 2). Vt ka riigiabi mõistet käsitleva teatise punkt 201.

⁽²⁰⁷⁾ Komisjoni 21. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 794/2004, millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks (ELT L 140, 30.4.2004, lk 1).

⁽²⁰⁸⁾ Samas, artiklid 2 ja 3.

- (505) Komisjon tuletab meelde, et riigigarantii mudelist ja 1991.–2001. aasta LCFist tulenevat riigiabi anti selleks, et toetada investeringut püsiühenduse kavandamisse ja ehitamisse, nagu on märgitud põhjendustes 371 ja 399. 2013.–2015. aasta LCFist, 1999.–2007. aasta DEPst ja 2008.–2015. aasta DEPst tulenevat riigiabi tuleks käsitada püsiühenduse käitamise toetusena (põhjendused 416 ja 426).
- (506) Komisjon märgib, et põhjused, miks ta algselt leidis, et seoses püsiühenduse projektiga tekkisid õiguspärase ootused (põhjendus 504), põhinesid asjaolul, et 1995. aasta kirjades kinnitati sõnaselgelt tolleaegset tava, mille kohaselt taristuprojektid ei kuulu riigiabi eeskirjade kohaldamisalasse. Need kirjad saadeti vastuseks konsortsiumi 1. augusti 1995. aasta kirjale, mis oli adresseeritud komisjonile ja milles paluti täpsustada, kas riigigarantii mudel, millega toetatakse püsiühenduse ehitamist, kvalifitseerub riigiabiks.
- (507) Aéroports de Paris' kohtuotsuses kinnitas Üldkohus, et avaliku taristu käitamine võib kujutada endast riigiabi ⁽²⁰⁹⁾.
- (508) Nagu on märgitud põhjenduses 471, leiab komisjon, et konsortsiumi 1. augusti 1995. aasta kirja ei oleks võinud pidada teatamiseks uutest abimeetmetest, mida anti esimest korda peaaegu kümme aastat pärast kõnealuse kirja saatmist ja mille puhul ei saa põhjendatult eeldada, et konsortsium oleks võinud need oma kirjas esitada, kuna kõik kolm meetet tulenevad maksustamise tavanormide tulevasest muudatusest, mis ei olnud A/S Øresundi suhtes kohaldatav. Samuti leiab komisjon, et 1995. aasta kirja, millega kinnitati, et tol ajal tehtud investeeringu suhtes ei kohaldata riigiabi eeskirju, ei saa õigesti käsitada nii, et see hõlmab ka abi igapäevaseks käitamiseks, mida anti pärast Aéroports de Paris' kohtuotsust ja pärast ehituse lõpetamist.
- (509) Kui 1995. aasta kirjad välja arvata, ei ole komisjonile teada, et konsortsium või riigid oleksid saanud mingeid kinnitusi, mis vastaksid kolmele kumulatiivsele tingimusele, mis on vajalikud õiguspärase ootuse tekkimiseks (põhjendus 494).
- (510) Seetõttu leiab komisjon, et ei ole mingit põhjust arvata, et riikidel või konsortsiumil oleks võinud olla õiguspärane ootus, et pärast Aéroports de Paris' kohtuotsust rakendatud uued abimeetmed, mis hõlmavad püsiühenduse igapäevast käitamist, ei oleks kujutanud endast riigiabi.
- (511) Seetõttu leiab komisjon, et alates 12. detsembrist 2000, st Aéroports de Paris' kohtuotsuse kuupäevast, ei saanud riigid ega konsortsium enam õiguspäraselt eeldada, et projekti igapäevase tegevuse toetamine ei kujuta endast riigiabi.
- (512) Komisjon märgib, et riigigarantii mudelist ja 1991.–2001. aasta LCFist tuleneva abi olukord ei pruugi olla sama, mis 2013.–2015. aasta LCFist, 1999.–2007. aasta DEPst ja 2008.–2015. aasta DEPst tuleneva abi olukord, võttes arvesse, et riigigarantii mudelist ja 1991.–2001. aasta LCFist tulenevat riigiabi anti konsortsiumile lõplikult 13. veebruaril 1992, st enne 1995. aasta kirjade väljaandmist, et võimaldada investeerida püsiühendusesse (põhjendused 388 ja 404 ning põhjendused 371 ja 399). Kuna aga riigigarantii mudelist ja 1991.–2001. aasta LCFist tulenev abi on olemasolev abi, mida ei pea tagasi nõudma (põhjendused 473–475), ei pea komisjon tegema otsust selle kohta, kas konsortsium või riigid võisid pärast Aéroports de Paris' kohtuotsust säilitada õiguspärase ootused seoses abi andmisega, et toetada investeeringu tegemist püsiühenduse ehitamisse.
- (513) Seetõttu järeldab komisjon, et 2013.–2015. aasta LCFist, 1999.–2007. aasta DEPst ja 2008.–2015. aasta DEPst tuleneva uue abi tagasinõudmine ei ole õiguspärase ootuse põhimõtte kohaldamise tõttu välistatud, kuna seda abi anti pärast 12. detsembrist 2000. Seega tuleb see abi tagasi nõuda.

⁽²⁰⁹⁾ Punkt 123.

7.2. Tagasinõudmise meetod

- (514) Kui komisjon nõuab siseturuga kokkusobimatuks tunnistatud abi tagasi, peaks komisjoni otsus sisaldama teavet, mis võimaldab otsuse adressaadil ilma suuremate raskusteta arvutada tagasinõutava abi summa ⁽²¹⁰⁾. Selleks et taastada siseturul enne abi andmist valitsenud olukord, hõlmab tagasinõudmine ajavahemikku alates kuupäevast, mil abi anti abisaaja käsutusse, kuni tegeliku tagasinõudmiseni. Tagasinõutava abisumma pealt tuleb arvestada viivist kuni abi tegeliku tagasimaksmiseni.
- (515) Siseturuga kokkusobimatuks tunnistatud ebaseaduslik abi tuleb abisaajatelt tagasi nõuda ⁽²¹¹⁾. Selleks et taastada siseturul enne abi andmist valitsenud olukord, peab abisaaja maksma abi tagasi, et kaotada eelis, mida ta on saanud turul oma konkurentide ees. Komisjon märkis põhjendustes 314–319, et A/S Øresund ja konsortsium moodustavad püsiühenduse majandustegevuses ühe ettevõtja, et kõik eelised, mis on antud ühele ettevõtjale seoses kõnealuse majandustegevusega, on kasulikud ka konsortsiumile kui ettevõtja osale ning et püsiühenduse tegevusega seotud kulude iga vähenemine tuleb konsortsiumile kasuks, kuna konsortsiumi tulu kasutatakse konsortsiumi kohustuste täitmiseks. Neid asjaolusid silmas pidades ja selleks, et taastada siseturul enne abimeetmete rakendamist valitsenud olukord, võib abi tagasi nõuda kas konsortsiumilt või A/S Øresundilt kui ühe ettevõtja osalt, sest just konsortsium on see, kes kannab püsiühendusega seotud kulude mis tahes vähenemise või suurenemise.
- (516) 2013.–2015. aasta LCFist tulenevat abi anti igal aastal, kui ametiasutused aktsepteerisid A/S Øresundi maksudeklaratsioonid. 1999.–2007. aasta DEPst ja 2008.–2015. aasta DEPst tulenevat abi anti hetkel, kui ametiasutused aktsepteerisid A/S Øresundi maksudeklaratsioonid, milles ta kohaldas Taani maksuamortisatsiooni seaduses sätestatud määra kõrgemat amortisatsioonimäära. Tagasinõutava summa määramiseks tuleb võrrelda A/S Øresundi poolt tegelikult makstud maksusummat ja maksusummat, mida ta oleks pidanud maksma, kui oleks kohaldatud üldkohaldatavaid kahjumi edasikandmise ja amortisatsiooni norme, ning mis on arvatud kuupäeval, mil säastatud maks oleks pidanud igal maksuaastal tasumisele kuuluma. See võrdlus tegelikult makstud maksusumma ja maksusumma vahel, mis oleks tulnud tasuda, on nõutav iga maksudeklaratsiooni puhul, mis on esitatud ⁽²¹²⁾ ja mille maksuhaldur on aktsepteerinud pärast 21. veebruari 2004.
- (517) Lisaks märgib komisjon, et Taani kahjumi edasikandmise erinormide ja Taani amortisatsiooni erinormide mõju ei saa käsitleda eraldi, kuna amortisatsioon mõjutab maksumaksja maksustatavat tulu ja võib mõjutada edasikantavat kahjumit. Pealegi tuleb arvesse võtta kogu ajavahemikku alates maksudeklaratsiooni esmakordsest aktsepteerimisest 21. veebruaril 2004 kuni tagasinõudmise kuupäevani, kuna edasikantud kahjum võib mõjutada järgnevatel aastatel tegelikult makstud makse.
- (518) Seoses 2008.–2015. aasta DEPga märgib komisjon eelkõige, et A/S Øresund võis iga maksudeklaratsiooni puhul otsustada, kas ta amortiseerib osa oma varadest või mitte. Neid tegelikke valikuid tuleb arvesse võtta, kui võrrelda A/S Øresundi tasutud maksu ja maksu, mida ta oleks pidanud tasuma, kui üldised amortisatsiooninormid oleksid olnud kohaldatavad ja neid oleks kohaldatud („vastupidine maksudeklaratsioon“). Kui A/S Øresund amortiseeris teataval aastal kõrgema amortisatsioonimääraga, kui on üldiselt kohaldatavate normidega lubatud, tuleks seda ülemäära amortisatsiooni võtta arvesse selle esimese aasta vastupidises maksudeklaratsioonis, mil A/S Øresund otsustas püsiühenduse vara mitte amortiseerida (või tegi seda ainult üldiselt kohaldatavatest normidest madalama määraga), ja ainult üldiselt kohaldatavate normidega lubatud amortisatsioonimäära ulatuses. Iga ülejäänud amortisatsiooni ülejääki tuleks arvesse võtta järgmise aasta vastupidises maksudeklaratsioonis, kuni kumulatiivne amortiseeritud summa A/S Øresundi maksudeklaratsioonides ja vastupidistes maksudeklaratsioonides on võrdne.

⁽²¹⁰⁾ Vt selle kohta kohtuotsus, Euroopa Kohus, 18. oktoober 2007, komisjon vs. Prantsusmaa, C-441/06, ECLI:EU:C:2007:616, punkt 29 ja seal viidatud kohtupraktika.

⁽²¹¹⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 29. aprill 2004, Saksamaa vs. komisjon, C-277/00, ECLI:EU:C:2004:238, punkt 75.

⁽²¹²⁾ Vajaduse korral tuleks arvesse võtta Taani maksuhalduri poolt maksuauditi raames tehtud parandust.

8. JÄRELDUS

- (519) Komisjon järeldeb, et riigigarantii mudel, mille riigid on kehtestanud konsortsiumi poolt püsiühenduse kavandamis- ja ehituskulude rahastamiseks võetud laenudele, kujutab endast konsortsiumile antud riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.
- (520) Riigigarantii mudelit rakendati sihtotstarbelise üksikabina 13. veebruaril 1992, kui konsortsium loodi. See meede kujutab endast olemasolevat abi. Komisjon märgib siiski, et riigid kohustusid tagama, et konsortsium rahastab uut võlga ja refinantseerib olemasolevat võlga turutingimustel. Seetõttu lõpetatakse konsortsiumile riigigarantii mudelist tuleneva abi andmine järk-järgult, kui lõpevad konsortsiumi tasumata võlainstrumentide tähtajad.
- (521) Komisjon järeldeb, et 2002.–2012. aasta LCF ja 1991.–1998. aasta DEP ei kujuta endast riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.
- (522) Komisjon järeldeb, et 1991.–2001. aasta LCFist, 2013.–2015. aasta LCFist, 1999.–2007. aasta DEPst ja 2008.–2015. aasta DEPst tulenevad eelised kujutavad endast riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, mida Taani andis A/S Øresundile ja konsortsiumile ühe ettevõtjana ning seega konsortsiumile sihtotstarbelise üksikabina. 1991.–2001. aasta LCFist tulenev abi kujutab endast üht sihtotstarbelist üksikabi, mis loetakse olemasolevaks abiks. 1999.–2007. aasta DEPst tulenev abi kujutab endast sihtotstarbelist üksikabi, mis kvalifitseerub olemasolevaks abiks, kui seda anti enne 21. veebruari 2004, ja uueks ebaseaduslikuks abiks, kui seda anti alates 21. veebruarist 2004. 2013.–2015. aasta LCFist tulenev abi ja 2008.–2015. aasta DEPst tulenev abi kujutavad endast sihtotstarbelist üksikabi, mis kvalifitseerub uueks abiks, mida Taani rakendas ebaseaduslikult. Need abimeetmed, mis kvalifitseeruvad uueks abiks, ei ole siseturuga kokkusobivad. Kuna nende meetmete alusel ei antud abi enne 12. detsembrit 2000, ei välista õiguspärase ootuse kaitse põhimõtte kohaldamine abi tagasinõudmist. Taani peab ebaseadusliku ja siseturuga kokkusobimatu abi, mida anti 2013.–2015. aasta LCFi, 1999.–2007. aasta DEP ja 2008.–2015. aasta DEP raames, tagasi nõudma,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

2002.–2012. aasta LCF ja 1991.–1998. aasta DEP ei kujuta endast riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

Artikkel 2

Riikide rakendatud riigigarantii mudel ja Taani rakendatud 1991.–2001. aasta LCF kujutavad endast riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, mida anti A/S Øresundile ja konsortsiumile kui ühele ettevõtjale ning seega konsortsiumile. See abi kujutab endast olemasolevat abi.

Artikkel 3

Taani rakendatud 1999.–2007. aasta DEPst tulenevad eelised kujutavad endast riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, mida anti A/S Øresundile ja konsortsiumile kui ühele ettevõtjale ning seega konsortsiumile. See abi kujutab endast olemasolevat abi ulatuses, milles see anti enne 21. veebruari 2004.

Artikkel 4

1999.–2007. aasta DEPst tulenevad eelised (ulatuses, milles need anti alates 21. veebruarist 2004), 2008.–2015. aasta DEPst tulenevad eelised ja 2013.–2015. aasta LCFist tulenevad eelised kujutavad endast riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, mida anti A/S Øresundile ja konsortsiumile kui ühele ettevõtjale ning seega konsortsiumile. See abi kujutab endast uut abi, mida Taani andis ebaseaduslikult, rikkudes Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõiget 3, ja mis on siseturuga kokkusobimatu.

Artikkel 5

1. Taani nõuab artiklis 4 osutatud abi A/S Øresundilt ja konsortsiumilt kui ühelt ettevõtjalt tagasi.
2. Tagasinõutavatelt summadelt arvestatakse intressi alates kuupäevast, mil need anti A/S Øresundi ja konsortsiumi kui ühe ettevõtja käsutusse, kuni nende tegeliku sissenõudmiseni.
3. Intress arvutatakse liitintressina vastavalt määruse (EÜ) nr 794/2004 V peatükile ja määrusele (EÜ) nr 271/2008, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 794/2004.

Artikkel 6

1. Artiklis 4 osutatud abi tagasinõudmine peab olema viivitamatu ja tõhus.
2. Taani tagab käesoleva otsuse rakendamise nelja kuu jooksul pärast sellest teatamise kuupäeva.

Artikkel 7

1. Kahe kuu jooksul pärast käesoleva otsuse teatavakstegemist esitab Taani järgmise teabe:
 - a) artiklis 4 osutatud abi kogusumma, mille on saanud A/S Øresund ja konsortsium kui üks ettevõtja;
 - b) A/S Øresundilt ja konsortsiumilt kui ühelt ettevõtjalt tagasi nõutav kogusumma (põhisumma ja intressid);
 - c) käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud ja kavandatud meetmete üksikasjalik kirjeldus;
 - d) dokumendid, mis tõendavad, et A/S Øresundile ja konsortsiumile kui ühele ettevõtjale on antud korraldus abi tagasi maksta.
2. Taani hoiab komisjoni käesoleva otsuse rakendamiseks võetud riiklike meetmete elluviimise käiguga kursis, kuni artiklis 4 osutatud abi on täielikult tagasi makstud. Ta esitab komisjoni taotluse korral viivitamata teabe käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud ja kavandatud meetmete kohta. Samuti esitab ta üksikasjaliku teabe A/S Øresundilt ja konsortsiumilt kui ühelt ettevõtjalt juba tagasi nõutud abisummade ja intresside kohta.

Artikkel 8

Käesolev otsus on adresseeritud Taani Kuningriigile ja Rootsi Kuningriigile.

Brüssel, 13. veebruar 2024

Komisjoni nimel
Margrethe VESTAGER
juhtiv asepresident
